LETNO POROČILO NACIONALNEGA PREVERJANJA ZNANJA 2026 – vsebinski del

KAZALO

PREDGOVOR

1 Nacionalno preverjanje znanja v 3. razredu
- 1.1 Nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine v 3. razredu
- 1.2 Nacionalno preverjanje znanja iz italijanščine v 3. razredu
- 1.3 Nacionalno preverjanje znanja iz madžarščine v 3. razredu
- 1.4 Nacionalno preverjanje znanja iz matematike v 3. razredu

2 Nacionalno preverjanje znanja v 6. razredu
- 2.1 Nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine v 6. razredu
- 2.2 Nacionalno preverjanje znanja iz italijanščine v 6. razredu
- 2.3 Nacionalno preverjanje znanja iz madžarščine v 6. razredu
- 2.4 Nacionalno preverjanje znanja iz matematike v 6. razredu
- 2.5 Nacionalno preverjanje znanja iz angleščine v 6. razredu
- 2.6 Nacionalno preverjanje znanja iz nemščine v 6. razredu

3 Nacionalno preverjanje znanja v 9. razredu
- 3.1 Nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine v 9. razredu
- 3.2 Nacionalno preverjanje znanja iz italijanščine v 9. razredu
- 3.3 Nacionalno preverjanje znanja iz madžarščine v 9. razredu
- 3.4 Nacionalno preverjanje znanja iz matematike v 9. razredu
- 3.5 Nacionalno preverjanje znanja iz angleščine v 9. razredu
- 3.6 Nacionalno preverjanje znanja iz nemščine v 9. razredu
- 3.7 Nacionalno preverjanje znanja iz kemije v 9. razredu
- 3.8 Nacionalno preverjanje znanja iz tehnike in tehnologije v 9. razredu
- 3.9 Nacionalno preverjanje znanja iz zgodovine v 9. razredu

4 Dosežki učencev s posebnimi potrebami v osnovnih šolah in osnovnih šolah s prilagojenim programom z enakovrednim izobrazbenim standardom (po predmetih)

5 Dosežki učencev v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS)
- 5.1 Nacionalno preverjanje znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom iz slovenščine v 6. razredu
- 5.2 Nacionalno preverjanje znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom iz matematike v 6. razredu
- 5.3 Nacionalno preverjanje znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom iz slovenščine v 9. razredu
- 5.4 Nacionalno preverjanje znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom iz matematike v 9. razredu
- 5.5 Nacionalno preverjanje znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom iz družboslovja v 9. razredu

6 Ugotovitve Državne komisije za vodenje NPZ

PREDGOVOR

Slovenski vzgojno-izobraževalni sistem postopno uvaja prenovljene učne načrte, zato postajajo vprašanja kakovosti znanja, doseganja standardov ter razvoja ključnih zmožnosti še posebej pomembna. Strokovni premislek mora pri tem izhajati iz kakovostnih podatkov. Nacionalno preverjanje znanja nam s svojo zasnovo omogoča prav to – predstavlja zanesljiv vir informacij o znanju učencev in obenem podpira samoevalvacijo posameznih šol na eni strani in strokovno refleksijo učiteljev na drugi.

Dokument, ki je pred vami, ni namenjen zgolj predstavitvi dosežkov učencev, temveč tudi strokovni interpretaciji rezultatov in njihovemu umeščanju v širši pedagoški kontekst. Pripravile so ga članice in člani predmetnih komisij ter Državne komisije za vodenje nacionalnega preverjanja znanja. V njem so, tako kot do sedaj, predstavljene analize dosežkov učencev po posameznih področjih, ki učiteljem omogočajo, da ugotovitve analiz vključijo v svoja letna poročila in jih ob koncu pouka predstavijo staršem na roditeljskih sestankih. Posebno vlogo v poročilu imajo priporočila učiteljem za izvedbo učnega procesa v prihodnjem šolskem letu, v katerih članice in člani predmetnih komisij na podlagi analize letošnjih dosežkov NPZ osvetlijo ključna spoznanja in ugotovitve. Namen priporočil je podpreti šole pri strokovni refleksiji lastnega dela, pri načrtovanju nadaljnjega razvoja poučevanja ter pri oblikovanju kakovostnih povratnih informacij za učence, starše in širšo strokovno javnost.

Iskrena zahvala vsem članom, predsednikom in svetovalkam Državnega izpitnega centra, članom uredniškega odbora in skupine za prenovo letnega poročila NPZ ter tehnični urednici za sodelovanje pri pripravi vsebinskega dela letnega poročila o NPZ.

dr. Matija Purkat, urednik

1 Nacionalno preverjanje znanja v 3. razredu

1.1 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz slovenščine v 3. razredu

Poročilo

Nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine v 3. razredu je namenjeno spremljanju doseganja ciljev učnega načrta in standardov znanja ob koncu prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja na državni ravni. Preizkus ima vlogo zgodnjega orientacijskega preverjanja, saj dosežki učencev zagotavljajo pomembno povratno informacijo o ravni njihovega znanja in razvitosti zmožnosti branja in pisanja. Namen nacionalnega preverjanja znanja ni samo spremljanje doseganja učnih ciljev, ampak tudi pridobivanje povratnih informacij o uspešnosti poučevanja, razvitosti posameznih zmožnosti učencev in zgodnje prepoznavanje področij, ki potrebujejo dodatno strokovno podporo. Rezultati predstavljajo pomembno izhodišče za načrtovanje nadaljnjega pedagoškega dela, prilagajanje učnih pristopov in sistematično razvijanje pismenosti učencev. Hkrati rezultati preizkusa omogočajo spremljanje kakovosti vzgojno-izobraževalnega sistema na državni ravni.

V šolskem letu 2025/26 je bil NPZ v 3. razredu osnovne šole drugo leto zapored obvezen za učence vseh osnovnih šol na območju Republike Slovenije. Za priseljence, ki šolo v Sloveniji obiskujejo šele prvo ali drugo leto, je NPZ v 3. razredu prostovoljen. Preizkus je 23. 3. 2026 pisalo 19.999 učencev. Naloge v preizkusu preverjajo znanje in zmožnosti, ki jih učenci postopno razvijajo v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Pojavljajo se različni tipi nalog: zaprti, polodprti in odprti. Z raznolikostjo nalog se doseže primerna občutljivost preizkusa znanja. Naloge so izbrane tako, da učenci lahko izkažejo raznovrstno znanje (gl. prilogo: *Specifikacijska tabela*). Pričakovani povprečni dosežek na državni ravni je okoli 50 odstotnih točk. Povprečje okoli 50 % pomeni, da je preizkus oblikovan tako, da vključuje naloge različnih zahtevnostnih stopenj. Če bi bilo določeno povprečje višje, to ne bi omogočilo učinkovitega razlikovanja med učenci z usvojenimi različnimi ravnmi znanja.

Povprečno število doseženih odstotnih točk v šolskem letu 2025/26 je bilo 40,46, kar je nižje od pričakovanj. K dosežkom učencev je lahko prispevala tudi izbira izhodiščnega besedila. Preizkus je izhajal iz umetnostnega besedila (pravljice). Razumevanje umetnostnega besedila vključuje: sledenje zaporedju dogodkov, razumevanje odnosov med književnimi osebami, sklepanje o njihovih namerah in ravnanjih ter povezovanje neposredno zapisanih in implicitno izraženih informacij. Učenci morajo ob tem pogosto povezovati literarnovedne pojme s konkretnim besedilom ter interpretirati književne osebe, dogodke in njihova medsebojna razmerja. Takšne naloge preverjajo širše razumevanje besedila, sposobnost sklepanja, interpretacije in uporabo različnih strategij bralnega razumevanja. Število nalog je bilo dvanajst, vseh točk pa 26. Indeks zanesljivosti preizkusa (0,84) kaže na dobro mersko ustreznost.

Primerjava dosežkov po spolu v šolskem letu 2025/26 kaže, da so učenke pri nacionalnem preverjanju znanja iz slovenščine v 3. razredu v povprečju dosegle nekoliko boljše rezultate kot učenci. Porazdelitev dosežkov pri učenkah je pomaknjena proti višjim dosežkom, medtem ko je med učenci nekoliko večji delež nižjih rezultatov. Razlike med spoloma sicer niso izrazite, vendar se kaže trend uspešnejšega reševanja preizkusa pri učenkah (gl. prilogo: *Graf dosežkov po spolu*). Primerjava dosežkov po regijah pa kaže, da so rezultati učencev med posameznimi slovenskimi regijami razmeroma primerljivi, saj se povprečni dosežki večinoma gibljejo v bližini skupnega državnega povprečja. Med regijami se sicer pojavljajo manjša odstopanja, vendar izrazitih razlik ni zaznati (gl. prilogo: *Tabela dosežkov po regijah*). V nadaljevanju so predstavljeni dosežki učencev glede na tri opise znanja: 1) *učenec razume prebrano besedilo*; 2) *učenec napiše krajše besedilo*; 3) *učenec pri pisanju upošteva pravila slovenskega knjižnega jezika*.

Opis dosežkov glede na posamezne opise znanja

Učenec razume prebrano besedilo

V tej kategoriji je bilo enajst nalog, ovrednotenih s skupaj 15 točkami od 26 možnih. Najbolje rešena od vseh v tej kategoriji je bila 1. naloga, pri kateri je bilo treba izmed štirih ponujenih odgovorov izbrati enega pravilnega. Uspešnost reševanja naloge pripisujemo tipu naloge (izbirnost) in temu, da so učenci o pravilnem odgovoru lahko sklepali iz naslova izhodiščnega umetnostnega besedila. Visoka uspešnost kaže, da učenci uspešno rešujejo naloge prepoznavanja informacij, kadar je odgovor neposredno razviden iz naslova ali besedila in ko naloga ne zahteva samostojnega tvorjenja odgovora. Dobro reševani sta bili tudi 4.a in 6. naloga. Pri prvi so si učenci lahko pomagali z besedilom, pri drugi pa so imeli slikovno oporo. Ta namreč pomembno prispeva k razumevanju vsebine in učencem olajša povezovanje informacij iz besedila. Najslabše rešena od vseh v tej kategoriji je bila 11. naloga, pri kateri je bilo treba iz izhodiščnega besedila poiskati dve značilnosti pravljice in ju zapisati. Naloga je preverjala povezovanje literarnovednega znanja s konkretnim umetnostnim besedilom, kar predstavlja višjo raven zahtevnosti. Učenci so morali na podlagi prebranega besedila prepoznati značilnosti pravljice in jih povezati s konkretnimi primeri iz besedila. Naloga je preverjala razumevanje književnih značilnosti in njihovo prepoznavanje v besedilu. Slabše od pričakovanj je bila reševana tudi 10. naloga, pri kateri so morali učenci najprej obkrožiti, kateri od ponujenih naslovov bi bil še primeren za obravnavano pravljico, nato pa v povedi pojasniti odgovor. Ta naloga je od učencev zahtevala več zaporednih miselnih procesov: izbiro ustreznega naslova, utemeljitev izbire in jezikovno pravilno zapisano poved. Zaradi hkratnega preverjanja razumevanja, utemeljevanja in jezikovne pravilnosti je bila kognitivno zahtevnejša. Učenci imajo še precej težav pri utemeljevanju svojih odgovorov in samostojnem tvorjenju smiselno povezanih povedi. Uspešno so torej reševali naloge, pri katerih je bil odgovor izbran (zaprti tip), težave pa so imeli

pri nalogah, ki zahtevajo samostojno tvorjenje besedila. To nakazuje na potrebo po razvoju preprostih strategij bralnega razumevanja, pri čemer pomembno vlogo igra tudi učenčev odziv po branju.

Učenec napiše krajše besedilo
V tem opisu znanja je bila vključena naloga, vredna 3 točke od skupno 26. Dosežki pri reševanju so bili nizki, ker je naloga od učencev zahtevala samostojno tvorjenje krajšega besedila. Takšna naloga preverja zmožnosti pisnega izražanja, oblikovanja vsebine in smiselnega zapisovanja misli, ki se postopno razvijajo skozi celotno prvo vzgojno-izobraževalno obdobje. Slabši dosežki kažejo na to, da imajo učenci težave predvsem pri samostojnem oblikovanju vsebinsko zaokroženega besedila, povezovanju povedi in hkratnem upoštevanju jezikovne pravilnosti. Pri pisanju se pogosto osredotočijo samo na vsebino ali samo na posamezne jezikovne elemente, težje pa usklajujejo več zahtev hkrati. Posebno pozornost je zato smiselno nameniti postopnemu razvijanju pisanja: od ustnega oblikovanja povedi in skupnega načrtovanja besedila do samostojnega pisnega tvorjenja in pregleda zapisanega. Poseben poudarek je priporočljivo nameniti samostojnemu učenčevemu tvorjenju besedil in konkretni učiteljevi povratni informaciji ob vsakem zapisanem besedilu.

Učenec pri pisanju upošteva pravila slovenskega knjižnega jezika
V tem opisu znanja je bilo sedem nalog, ovrednotenih s skupaj 8 točkami od 26. Najbolje rešeni nalogi z jezikovnega vidika od vseh v tej kategoriji sta bili 3. in 7. naloga, pri katerih so učenci dobili točko tudi za ustrezen izpis iz besedila. Najslabše rešeni nalogi z jezikovnega vidika od vseh v tej kategoriji sta bili 10. in 12. naloga, pri katerih so morali učenci samostojno tvoriti povedi. Rezultati kažejo, da učenci bolje rešujejo naloge, pri katerih je jezikovna pravilnost vezana na prepoznavanje ali izpis iz besedila, precej manj uspešni pa so pri samostojnem tvorjenju povedi. To nakazuje, da učenci pravila pogosto prepoznajo, težje pa jih samostojno uporabljajo pri pisanju. Posebno zahtevne so naloge, pri katerih morajo hkrati paziti na vsebino, pravopis, slovnično pravilnost in slogovno ustreznost.

Priporočila za učitelje

Razumevanje prebranega besedila
Pri pouku je smiselno načrtno razvijati različne strategije bralnega razumevanja: napovedovanje dogajanja, postavljanje vprašanj med branjem, iskanje ključnih podatkov, povzemanje in utemeljevanje odgovorov. Več pozornosti naj bo namenjene nalogam odprtega tipa, pri katerih učenci odgovor samostojno oblikujejo, ga pojasnijo in povežejo z besedilom. Učence je treba sistematično navajati na razlikovanje med podatki iz besedila in lastnim mnenjem. Pri umetnostnih besedilih je priporočljivo pogosteje obravnavati značilnosti književnih vrst in jih povezovati s konkretnimi primeri iz prebranega besedila. Učenci naj pri pouku berejo daljša besedila, npr. do 500 besed.

Pisanje krajšega besedila
Učence je treba postopno voditi skozi proces tvorjenja besedila: od skupnega načrtovanja vsebine do samostojnega pisanja in pregleda zapisanega. Koristne so kratke vsakodnevne dejavnosti, pri katerih učenci opisujejo slike, nadaljujejo zgodbo, preoblikujejo povedi ali povzemajo dogajanje. Poseben poudarek naj bo na smiselni povezanosti povedi, tvorjenju zaključene celote in samostojnem preverjanju zapisanega besedila. Pomembna je tudi konkretna in sprotna učiteljeva povratna informacija.

Uporaba pravil slovenskega knjižnega jezika
Jezikovno pravilnost je smiselno razvijati v povezavi z vsakodnevnim pisanjem, ne le pri izoliranih vajah. Učenci naj pogosto popravljajo kratka besedila, iščejo napake, pojasnjujejo popravke in primerjajo ustrezne ter neustrezne zapise. Posebej koristne so naloge, pri katerih morajo hkrati paziti na vsebino, zapis in obliko povedi (npr.: nadaljevanje pravljice, zgodba ob nizu slik itn.). Priporočljivo je uvajanje kratkih rutinskih dejavnosti za utrjevanje pravopisnih in slovničnih pravil ter razvijanje jezikovne občutljivosti.

Rezultati kažejo, da učenci ob koncu prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja večinoma dosegajo minimalne standarde znanja, več težav pa imajo pri nalogah, ki zahtevajo samostojno tvorjenje odgovorov, utemeljevanje ter hkratno upoštevanje vsebinske in jezikovne ustreznosti. Zato je pri pouku slovenščine smiselno sistematično razvijati strategije bralnega razumevanja, samostojno tvorjenje besedil in postopno utrjevati jezikovno pravilnost v različnih sporazumevalnih položajih.

Priporočena literatura in objave na medmrežju

Grom, K. (2025). Pravica in odgovornost v okviru zgodnejšega razvijanja pismenosti, opredeljena v strateških dokumentih: analiza in kritičen pogled. *Vodenje v vzgoji in izobraževanju, 58(1)*, 24–46. Zavod RS za šolstvo.

Grom, K. (2025). Učiteljeva podpora učencem s težavami pri pisanju: aplikativen primer uporabe strokovnega gradiva. *Didakta, XXXIV(232)*, 36–41.

Grom, K. (2025). Strokovno gradivo kot orodje za identifikacijo težav pri pisanju na področju fonološkega zavedanja: študija primera s kvalitativno analizo. *Didakta, XXXIV(233)*, 6–12.

Petek, T. (2021). Pravopisna ozaveščenost učiteljev razrednega pouka – zgled na poti do višje pismenosti vseh učencev (pedagoško-kodifikacijski vidik). *Jezik in slovstvo, 66(2/3)*, 37–53.

Petek, T. (2023). Pomembnost ustreznega besedišča učencev. *Razredni pouk: revija Zavoda RS za šolstvo, 25(2)*, 32–35.

Pečjak, S., Gradišar, A. (2015). *Bralne učne strategije*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja
Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi
Priloga 3: Specifikacijska tabela
Priloga 4: Dosežki po spolu
Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: SLOVENŠČINA

2 Podlaga za preizkus:

Poznanovič Jezeršek, M. [et al.]. ***Učni načrt. Program osnovna šola. Slovenščina*** **[elektronski vir]**. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2018.

3 Shema preizkusa

	Opis	Predvideni čas
Preizkus	eno- ali večdelno neznano umetnostno ali neumetnostno besedilo in naloge za preverjanje doseganja standardov znanja iz UN	45 minut

4 Tipi nalog in vrednotenje

Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
do 25	naloge zaprtega, polodprtega in odprtega tipa	do 30	skladno z navodili in točkovnikom

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Ravni zahtevanega znanja	Predvideni delež v preizkusu
I. znanje	20 %
II. razumevanje in uporaba	50 %
III. analiza, sinteza, vrednotenje	30 %

6 Opis preizkusa

Vsebina preizkusa:

- branje neznanega umetnostnega besedila;
- preverjanje razumevanja prebranega umetnostnega besedila;
- preverjanje literarnovednega znanja v povezavi z izhodiščnim umetnostnim besedilom;
- preverjanje poimenovalne, skladenjske in pravopisne zmožnosti;
- preverjanje zmožnosti pisanja krajšega besedila na podlagi izhodiščnega umetnostnega besedila (učenec piše besedilo s pisanimi črkami – tvori ustrezno, razumljivo, jezikovno pravilno in zaokroženo besedilo, njegova pisava je čitljiva);

ALI

- branje neznanega neumetnostnega besedila;
- preverjanje razumevanja prebranega neumetnostnega besedila;
- preverjanje poimenovalne, skladenjske in pravopisne zmožnosti;
- preverjanje slogovne zmožnosti;
- preverjanje metajezikovne zmožnosti;
- preverjanje zmožnosti pisanja krajšega neumetnostnega besedila (učenec piše besedilo s pisanimi črkami – tvori ustrezno, razumljivo, jezikovno pravilno in zaokroženo besedilo, njegova pisava je čitljiva).

IZLOČENE VSEBINE

V šolskem letu 2025/26 bodo glede na učni načrt za slovenščino (UN) izločene sledeče vsebine prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja:

Področje: jezik

Vrste besedil (UN, str. 12):

- vrste pogovorov (osebni in telefonski pogovor);
- vrste posnetih besedil (za poslušanje in gledanje);
- vrste besedil za govorno nastopanje;
- vrste besedil za branje (elektronski dopis, novica o aktualnem ali zanimivem dogodku, opisi, povezani s temami spoznavanja okolja – opis poti, živali in zgradbe);
- vrste besedil za pisanje (narek, besedila o tem, kar so doživeli, videli ali slišali, pozdrav, opis: poti, živali in zgradbe ter pripoved ob neurejenem nizu slik).

Jezikoslovni izrazi (UN, str. 13):

- besedno in nebesedno sporazumevanje;
- besedni jezik;
- prvi jezik, tuji jezik;
- državni jezik;
- pozdrav, vabilo;
- opis, novica.

Področje: književnost

Vsebine (UN, str. 19):

- slikanica, strip;
- igralec, igralka;
- oder, igra (lutkovna);
- odlomek.

7 Pripomočki

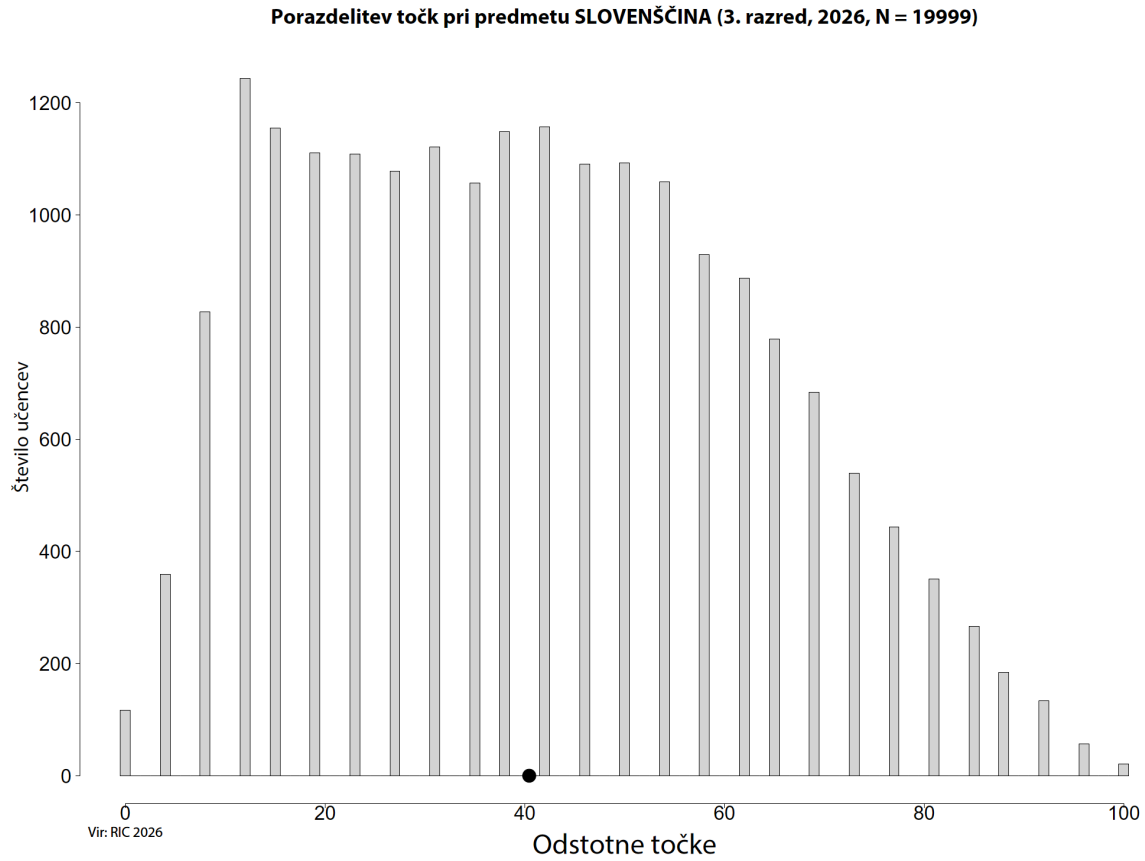
Učenec lahko uporablja modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (slovenščina, 3. razred, NPZ 2026)

Število učencev	19.999
Število postavk	20
Možne točke	26
Povprečno število točk	10,52
Povprečno število odstotnih točk	40,46
Standardni odklon odstotnih točk	22,18
Indeks težavnosti	0,40
Indeks zanesljivosti	0,84

Porazdelitev dosežkov v državi (slovenščina, 3. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (slovenščina 3. razred, NPZ 2026)

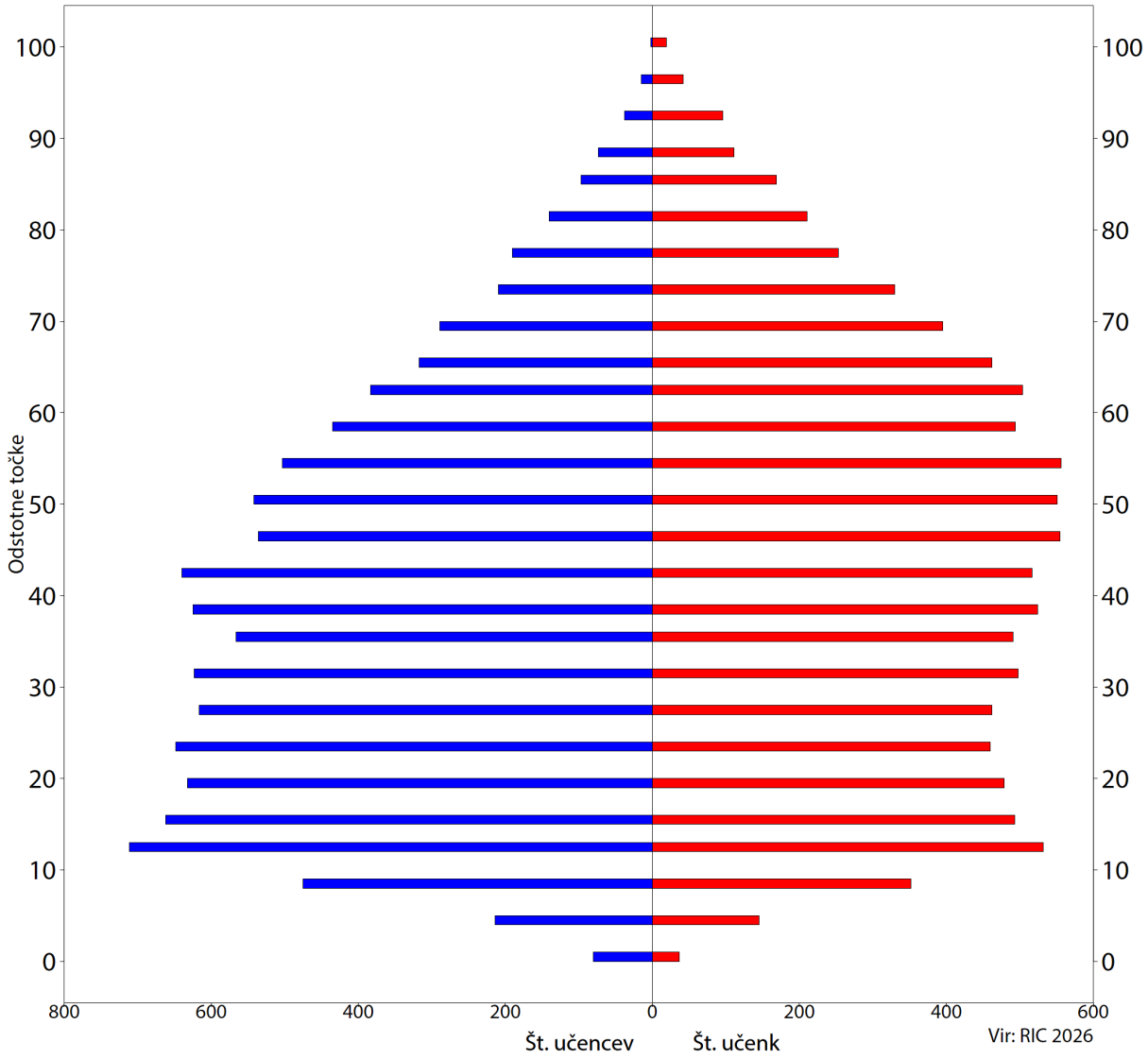
Umetnostno besedilo: ***Kralj in njegovi trije sinovi*** (*Najlepše slovenske narodne pravljice*. Ljubljana: Karantanija, 2016. 83–84.)

Naloga		Točke	Opis znanja – učenec:	Zmožnost	Standard – učenec:	Literarnovedni pojmi	Taksonomska stopnja	IT	ID
1		1	razume prebrano besedilo	zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književnih besedil	pove, kdo so glavne književne osebe in kakšna je njihova vloga v besedilu (UN, str. 50)		razumevanje	0,97	0,22
2		2	razume prebrano besedilo	zmožnost doživljanja in razumevanja dogajanja in teme	podrobno obnovi književno dogajanje (UN, str. 51)		uporaba	0,53	0,53
3	A	1	razume prebrano besedilo	zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književnih besedil	pove, zakaj se je kaj zgodilo (UN, str. 50)		razumevanje	0,57	0,54
	B	1	pri pisanju upošteva pravila slovenskega knjižnega jezika	jezikovna in slogovna zmožnost	slovnična in pravopisna pravilnost ter slogovna ustreznost		znanje uporaba	0,29	0,47
4 a		1	razume prebrano besedilo	zmožnost doživljanja in razumevanja dogajanja in teme	odgovarja na vprašanja o temi in vsebini (UN, str. 51)		razumevanje	0,92	0,32
4 b	A	1	razume prebrano besedilo	zmožnost doživljanja in razumevanja dogajanja in teme	odgovarja na vprašanja o temi in vsebini (UN, str. 51)		razumevanje	0,46	0,48
	B	1	pri pisanju upošteva pravila slovenskega knjižnega jezika	jezikovna in slogovna zmožnost	slovnična in pravopisna pravilnost ter slogovna ustreznost		znanje	0,19	0,42
5	A	1	razume prebrano besedilo	zmožnost doživljanja in razumevanja dogajanja in teme	odgovarja na vprašanja o temi in vsebini (UN, str. 51)		razumevanje	0,41	0,49
	B	1	pri pisanju upošteva pravila slovenskega knjižnega jezika	jezikovna in slogovna zmožnost	slovnična in pravopisna pravilnost ter slogovna ustreznost		znanje	0,26	0,45
6		1	razume prebrano besedilo	zmožnost doživljanja in razumevanja dogajanja in teme	odgovarja na vprašanja o temi in vsebini (UN, str. 51)		razumevanje	0,89	0,25
7	A	3	razume prebrano besedilo	zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književnih besedil	pove, zakaj se je kaj zgodilo (UN, str. 50)		razumevanje	0,46	0,62
	B	1	pri pisanju upošteva pravila slovenskega knjižnega jezika	jezikovna in slogovna zmožnost	slovnična in pravopisna pravilnost ter slogovna ustreznost		znanje	0,29	0,55

Naloga		Točke	Opis znanja – učenec:	Zmožnost	Standard – učenec:	Literarnovedni pojmi	Taksonomska stopnja	IT	ID
8	A	1	razume prebrano besedilo	zmožnost doživljanja in razumevanja dogajanja in teme	odgovarja na vprašanja o temi in vsebini (UN, str. 51)		razumevanje	0,45	0,52
	B	1	pri pisanju upošteva pravila slovenskega knjižnega jezika	jezikovna in slogovna zmožnost	slovnična in pravopisna pravilnost ter slogovna ustreznost		znanje	0,17	0,41
9		1	razume prebrano besedilo	zmožnost predstavljanja književne osebe	izrazi domišljijsko predstavo književne osebe (UN, str. 50)		razumevanje	0,45	0,34
10	A	1	razume prebrano besedilo	zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književnih besedil	pove, o čem govori prebrano umetnostno besedilo (podrobno povzame njegovo vsebino) (UN, str. 50)		sinteza	0,27	0,40
	B	1	pri pisanju upošteva pravila slovenskega knjižnega jezika	jezikovna in slogovna zmožnost	slovnična in pravopisna pravilnost ter slogovna ustreznost		znanje	0,12	0,36
11		1	razume prebrano besedilo	literarnovedno znanje	pozna, razume in uporablja temeljne literarnovedne izraze (UN, str. 51)	pravljica (UN, str. 19, 1. VIO)	znanje uporaba	0,20	0,32
12	A	3	napiše krajše besedilo	zmožnost prepoznavanja, doživljanja, razumevanja in vrednotenja proze/pravljice	samostojno piše pravljico in pri tem upošteva njene značilnosti (UN, str. 50)		uporaba sinteza	0,30	0,57
	B	2	pri pisanju upošteva pravila slovenskega knjižnega jezika	jezikovna in slogovna zmožnost	slovnična in pravopisna pravilnost ter slogovna ustreznost		znanje uporaba	0,13	0,49
SKUPAJ		**26**							

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (slovenščina, 3. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (slovenščina, 3. razred, NPZ 2026)

Regija	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija	38,80	22,33	945	31
Goriška regija	39,47	21,61	1040	59
Primorsko-notranjska regija	39,17	22,40	512	25
Gorenjska regija	41,44	22,26	1974	70
Osrednjeslovenska regija	42,63	21,96	5576	156
Jugovzhodna Slovenija	38,73	23,56	1537	59
Posavska regija	37,71	22,48	752	29
Zasavska regija	39,18	20,44	537	24
Savinjska regija	39,51	22,25	2442	107
Koroška regija	40,75	22,09	708	32
Podravska regija	39,74	21,85	3022	109
Pomurska regija	39,26	22,02	954	47

nazaj na Poročilo

1.2 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz italijanščine v 3. razredu

Poročilo

Nacionalno preverjanje znanja (NPZ) iz italijanščine kot maternega jezika, namenjeno učencem tretjega razreda osnovne šole, predstavlja sistematično zunanje vrednotenje, s katerim pridobivamo zanesljive podatke o dosežkih učencev na državni ravni. Namen preverjanja je spremljanje in ocenjevanje jezikovnih kompetenc v skladu z učnimi cilji in standardi znanja, opredeljenimi v učnem načrtu za italijanščino kot materni jezik ob zaključku prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja.

Preizkus obsega različne naloge, ki preverjajo ključne jezikovne spretnosti, kot so razumevanje in interpretacija besedila, poznavanje in pravilna uporaba slovničnih pravil, pravopisnih zakonitosti, besednega zaklada ter sposobnost tvorjenja smiselnih in funkcionalno ustreznih besedil.

Naloge so oblikovane tako, da uravnoteženo vključujejo različne vrste in stopnje zahtevnosti, kar omogoča diferenciacijo in celovito vrednotenje jezikovnih kompetenc posameznikov.

Preizkus vsebuje naloge zaprtega tipa (izbira med ponujenimi odgovori), polodprtega tipa (kratki odgovori) in odprtega tipa, pri katerih učenci samostojno oblikujejo daljša besedila ali podrobneje argumentirajo svoje odgovore. Takšna raznolikost omogoča poglobljeno spremljanje napredka in razvoj posameznih jezikovnih kompetenc ter omogoča natančnejšo diferenciacijo med različnimi ravnmi dosežkov.

Marca l. 2026 je bilo izvedeno nacionalno preverjanje znanja iz italijanščine za učence tretjega razreda vseh treh osnovnih šol z italijanskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju Slovenske Istre. Preizkusa se je udeležilo 56 učencev.

Pri oblikovanju preizkusa sta bili posebej upoštevani starostna in razvojna stopnja učencev, ki imajo omejene, toda razvijajoče se izkušnje s svetom. Zato so bile izbrane teme besedil, ki so učencem blizu in so hkrati namenjene prepoznavanju različnih besedilnih vrst. Predmetna komisija je na podlagi učnega načrta izbrala besedila, ki obenem spodbujajo tudi medpredmetno povezovanje in razmislek.

Za letošnje preverjanje je bilo izbrano umetnostno, pripovedno, besedilo z naslovom *L'orsetto che non amava il miele*, ki ustreza starostni skupini in spodbuja razvoj kritičnega mišljenja.

Preizkus je imel dvodelno strukturo, kjer je prvi del obsegal naloge z naraščajočo stopnjo zahtevnosti, razdeljene na preverjanje razumevanja besedila (naloge 1, 2 in 3), rabo jezika s skladenjskimi zmožnostmi (naloge 4, 5 in 6) ter poznavanje in uporaba besedišča (nalogi 7 in 8). Oblika nalog je bila učencem znana, saj so pri razumevanju besedila reševali naloge alternativnega, izbirnega in kratkega odgovora, pri preverjanju skladenjskih zmožnosti pa naloge dopolnjevanja. Naloge za preverjanje besedišča so bile prav tako zastavljene kot naloge alternativnega in izbirnega tipa.

V drugem delu preizkusa je bila tvorbna naloga (naloga 9), ki je bila opredeljena kot naloga višje zahtevnostne ravni. Pri tej nalogi so morali učenci napisati krajše besedilo, v katerem so si predstavljali, da so prvič poskusili jed ali živilo, ki ga prej niso poznali. Za pomoč pri oblikovanju koherentne pripovedi so bila v navodilih podana podporna vprašanja.

Od učencev se je pričakovalo, da odgovore na ta vprašanja povežejo v smiselno in zaključeno celoto, pri čemer so morali besedilo obvezno zapisati s pisanimi črkami in tvoriti popolne povedi.

Celoten preizkus je vseboval devet nalog z 19 postavkami, pri čemer je bilo mogoče doseči skupno 25 točk.

Opis dosežkov po kategorijah

Učenka/Učenec razume prebrano besedilo

V tej kategoriji so bile tri naloge (1, 2 in 3.A), s katerimi so učenci lahko dosegli skupno 9 točk od 25 možnih. Velika večina učencev je bila pri reševanju nalog, namenjenih preverjanju bralnega razumevanja in iskanju bistvenih podatkov, zelo uspešna. Naloga 1 je bila z indeksom težavnosti 0,77 ocenjena kot lahka, prav tako so bili doseženi visoki rezultati pri večini postavk naloge 2 (2.a, 2.c, 2.d in 2.e), kjer so se indeksi gibali med 0,71 in 0,98. Najslabše rešena naloga v tej kategoriji je bila postavka 2.b, kjer je indeks težavnosti znašal le 0,30, kar kaže na visoko zahtevnost. Težave pri reševanju te postavke izhajajo iz dejstva, da so morali učenci poiskati zahtevano informacijo (naslov knjige) v obbesedilnih navedbah.

Učenka/Učenec upošteva pravila italijanskega jezika

Učenci so pokazali visoko stopnjo uspešnosti pri nalogi 4, ki je preverjala pravilno zapisovanje besed s pisanimi črkami; indeks težavnosti je znašal 0,86, kar kaže na nizko zahtevnost. Naloga 5, namenjena metajezikovni zmožnosti prepoznavanja pravilnih slovničnih oblik, je bila z indeksom 0,45 ocenjena kot zmerno zahtevna. Prav tako sta bili uspešno rešeni nalogi 6.a in 6.b, ki sta zahtevali ustrezno ločevanje besed v stavkih.

Učenka/Učenec tvori krajše besedilo
V to kategorijo spadata nalogi 3.B in 9, ki sta bili skupaj ovrednoteni s 6 točkami. Ta kategorija se je izkazala za najzahtevnejši del preizkusa. Učenci so morali v nalogi 9 na podlagi podpornih vprašanj tvoriti besedilo o svoji izkušnji s poskušanjem nove hrane. Postavko 9.A (vsebina in struktura) je uspešno rešil manjši delež učencev (indeks 0,38). Naloga 9.B se je z indeksom težavnosti 0,21 izkazala za najzahtevnejšo postavko celotnega preizkusa. Reševanje te naloge je zahtevalo oblikovanje besedila s pisanimi črkami, z visoko stopnjo jezikovne pravilnosti, vključno z morfosintaktično natančnostjo in pravopisno doslednostjo. Težave so verjetno posledica zahtevnosti sočasnega povezovanja domišljijskih informacij v smiselno celoto ob upoštevanju slovničnih pravil.

Priporočila za učiteljice/učitelje

Krepitev bralne pismenosti s poudarkom na podrobnostih: Čeprav so učenci pri splošnem razumevanju besedila uspešni, rezultati kažejo na težave pri iskanju informacij v obbesedilnih navedbah, kot so naslovi knjig, viri ali avtorji. Učiteljem se svetuje, da pri vsakodnevnem branju učence sistematično navajajo na opazovanje paratekstualnih elementov in jim zastavljajo vodena vprašanja, ki spodbujajo pozornost na te specifične podrobnosti.

Sistematičen razvoj morfosintaktične pravilnosti pri pisanju: Največji izziv za učence predstavlja jezikovna pravilnost pri samostojnem tvorjenju besedila s pisanimi črkami. Priporočljivo je povečati delež vodenega pisanja, kjer učenci ne le ustvarjajo vsebino, temveč se aktivno učijo revidiranja lastnih zapisov s poudarkom na ujemanju spola in števila, pravilni rabi glagolskih časov in ločil.

Utrjevanje metajezikovnih zmožnosti: Rezultati pri nalogah, ki preverjajo prepoznavanje pravilnih slovničnih oblik in ločevanje besed v stavku nakazujejo na potrebo po pogostejših vajah za razvijanje zavestne rabe jezika. Smiselno je vključevati dejavnosti, ki učence spodbujajo k razmišljanju o zgradbi jezika in pravilni uporabi kritičnih oblik, kot so *a/ha* in *e/è*.

Pozitiven odnos do napak in povratna informacija: Učitelji naj napake obravnavajo kot dragocen in sestavni del učnega procesa. Pomembno je, da učencem omogočijo razmislek o lastnih napakah ter jim zagotavljajo stalno, jasno in razvojno naravnano povratno informacijo. Ta naj bo ciljno usmerjena in pravočasna, da učenec natančno razume, katera področja že obvlada in kje ima še priložnosti za napredek, zlasti pri zahtevnejših tvorbnih nalogah.

Bogatenje besedišča in prenesenega pomena: Glede na dobre rezultate pri razumevanju idiomov je priporočljivo nadaljevati z dejavnostmi, ki širijo besedni zaklad in učence navajajo na prepoznavanje figurativnih pomenov, kar krepi njihovo izražanje pri samostojnem pisanju.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: ITALIJANŠČINA

2 Podlaga za preizkus

Kalc, R. [et al.]. ***Učni načrt. Osnovna šola z italijanskim učnim jezikom. Italijanščina*** [Elektronski vir]. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.

3 Shema preizkusa

	Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk
preizkus	(Ne)umetnostno besedilo z nalogami za razumevanje besedila (največ dve besedili) in nalogami, ki preverjajo: – jezikovno znanje in – tvorjenje krajšega besedila (pripovedovalno, opisovalno, utemeljevalno besedilo).	45 minut	Bralno razumevanje in pisno sporočanje: 50 % Poznavanje besedišča: 25 % Poznavanje in uporaba jezika: 25 %

4 Tipi nalog in vrednotenje

	Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
preizkus	do 10 nalog za oba dela preizkusa	Naloge objektivnega tipa (razumevanje besedila, preverjanje jezikovnega znanja), pri katerih učenec[1]: – izbere pravilno/nepravilno trditev, – izbere pravilni odgovor med več možnimi odgovori, – poveže besedno sporočilo z ustreznim besednim/nebesednim sporočilom, – iz besedila izlušči informacijo, ki je ali ni dana, – uredi dele besedila v ustrezno zaporedje oziroma jih poveže v smiselno celoto, – smiselno povzema besedilo: kratki odgovori na vprašanja, dopolnjevanje besedila z besedami, – dopolni besedilo (*cloze*), – dopolni besedilo z izbrano slovnično strukturo, – dopolni ali pretvori povedi, – poveže dele besednih zvez (stalne besedne zveze), – prepozna sopomenke in protipomenke. Vodeno tvorjenje krajše besedilne vrste, pri kateri učenec: – piše besedilo na podlagi danih izhodišč, – opiše fotografijo/risbo, – odgovori v obliki kratkega besedila (naloge polodprtega tipa).	do 25 točk	v skladu s točkovnikom

[1] Moška slovnična oblika je uporabljena enakovredno za oba spola.

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
I. znanje in poznavanje	30 %
II. razumevanje in uporaba	40 %
III. samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje	30 %

6 Opis preizkusa

Preizkus znanja preverja:

- razumevanje prebranih umetnostnih ali neumetnostnih besedil (pripovedovalno, opisovalno, utemeljevalno besedilo) – največ dve besedili (lahko tudi prirejeni),
- osnovno poimenovalno, slovnično (besedotvorje in skladnja), slogovno in pravopisno zmožnost,
- zmožnost tvorjenja krajše besedilne vrste na podlagi dane iztočnice.

IZLOČENE VSEBINE

Vsebine preizkusa se nanašajo na vse jezikovne zmožnosti, ki so jih učenci razvili v 1. vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole. **Nobena vsebina ni izločena**, ker so cilji v učnem načrtu zastavljeni procesno in jih mora učenec obvladati kot celoto.

7 Pripomočki

Učenec lahko uporablja modro ali črno nalivno pero oziroma moder ali črn kemični svinčnik.

Struttura e descrizione della prova di Verifica Nazionale delle Competenze nella classe terza

1 Materia: ITALIANO come lingua materna

2 Le prove di verifica hanno rispondenza con gli obiettivi del curricolo formativo:

Roberta Kalc [et al.]. ***Programma. Scuola elementare con lingua d'insegnamento italiana. Lingua italiana*** [Versione elettronica]. Ljubljana: Ministero per l'Istruzione e lo Sport: Istituto dell'Educazione della RS, 2011.

3 Schema delle prove:

	Tipi di prove	Tempo	Percentuale nella prova scritta
Prova scritta	Competenza comunicativa e letteraria: educazione e motivazione alla lettura (fino a due testi). Competenza metalinguistica: riflessione sulla lingua. Produzione scritta di un breve testo narrativo, descrittivo o argomentativo.	45 minuti	Comprensione e produzione di testi: 50 % Conoscenza del lessico: 25 % Riflessione sugli usi della lingua: 25 %

4 Tipologia degli esercizi e valutazione

	Numero degli esercizi	Tipologie degli esercizi	Punteggio complessivo	Valutazione
Prova scritta	Fino a un massimo di 10 esercizi	Prova di verifica delle competenze di comprensione di un testo e di riflessione sulla lingua, composta da esercizi delle seguenti tipologie: - quesiti con risposta di tipo vero/falso, - quesiti con risposta a scelta multipla, - quesiti implicanti il collegamento di un testo scritto alla rispettiva frase o immagine, - quesiti implicanti l'individuazione nel testo di informazioni esplicitate e di informazioni non esplicitate, - quesiti implicanti l'ordinamento di parti di un testo nella corretta successione (incastro) o il loro collegamento in senso compiuto (matching), - quesiti a risposta breve e/o implicanti la formulazione di sintesi, - quesiti implicanti il completamento di testi con parole (cloze), - quesiti implicanti il completamento di un testo con una determinata struttura grammaticale (cloze grammaticale), - quesiti implicanti il completamento o la manipolazione di strutture grammaticali, - quesiti implicanti il riconoscimento, collegamento e/o manipolazione di modi di dire ed espressioni idiomatiche, - quesiti implicanti il riconoscimento e/o la manipolazione di sinonimi, contrari.	Fino a 25 punti	Il punteggio viene determinato di volta in volta in riferimento al livello delle richieste formulate e in relazione ai tipi di esercizi.

		Stesura di una composizione scritta appartenente a una tipologia testuale, nella quale l'alunno[1]: - stende un testo sulla base di una consegna data, - descrive un'immagine, una fotografia o un disegno, - risponde in forma di breve testo (domande a risposta breve, domande semistrutturate).		

5 Criteri di valutazione della verifica

Livello raggiunto	Percentuale nella prova scritta
Conoscenza	30 %
Comprensione e applicazione	40 %
Analisi, sintesi, valutazione	30 %

6 Prova scritta

Contenuti della prova:

- lettura e comprensione di testi narrativi letterari o di testi non letterari, anche ridotti e/o adattati (fino a due testi);
- riflessione sulla lingua: riconoscimento delle strutture della lingua, arricchimento del lessico e uso corretto delle principali regole ortografiche;
- produzione di brevi testi scritti sulla base di una consegna.

CONTENUTI ESCLUSI

I contenuti della prova presuppongono la padronanza integrale delle abilità linguistiche acquisite nel primo ciclo della scuola elementare. Trattandosi di obiettivi acquisiti in modo olistico nel coro del processo di insegnamento e apprendimento, **non è possibile escludere alcuno degli obiettivi proposti nel programma**.

7 Requisiti

Per la prova scritta l'alunno può usare la penna a sfera (biro) o la penna stilografica.

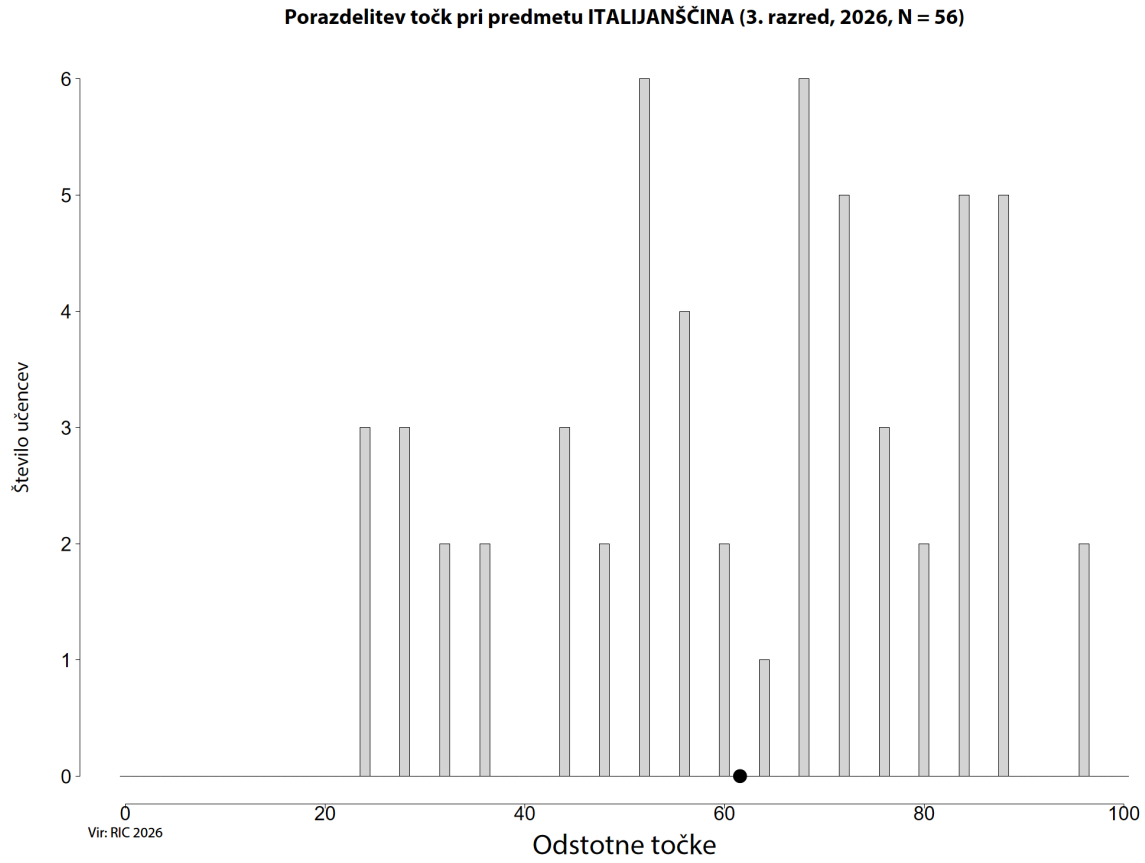
nazaj na Poročilo

[1] I termini al maschile vanno intesi in senso inclusivo e indipendente dal genere.

Osnovni statistični podatki (italijanščina, 3. razred, NPZ 2026)

Število učencev	56
Število postavk	19
Možne točke	25
Povprečno število točk	15,39
Povprečno število odstotnih točk	61,57
Standardni odklon odstotnih točk	20,51
Indeks težavnosti	0,62
Indeks zanesljivosti	0,85

Porazdelitev dosežkov v državi (italijanščina, 3. razred, NPZ 2026)

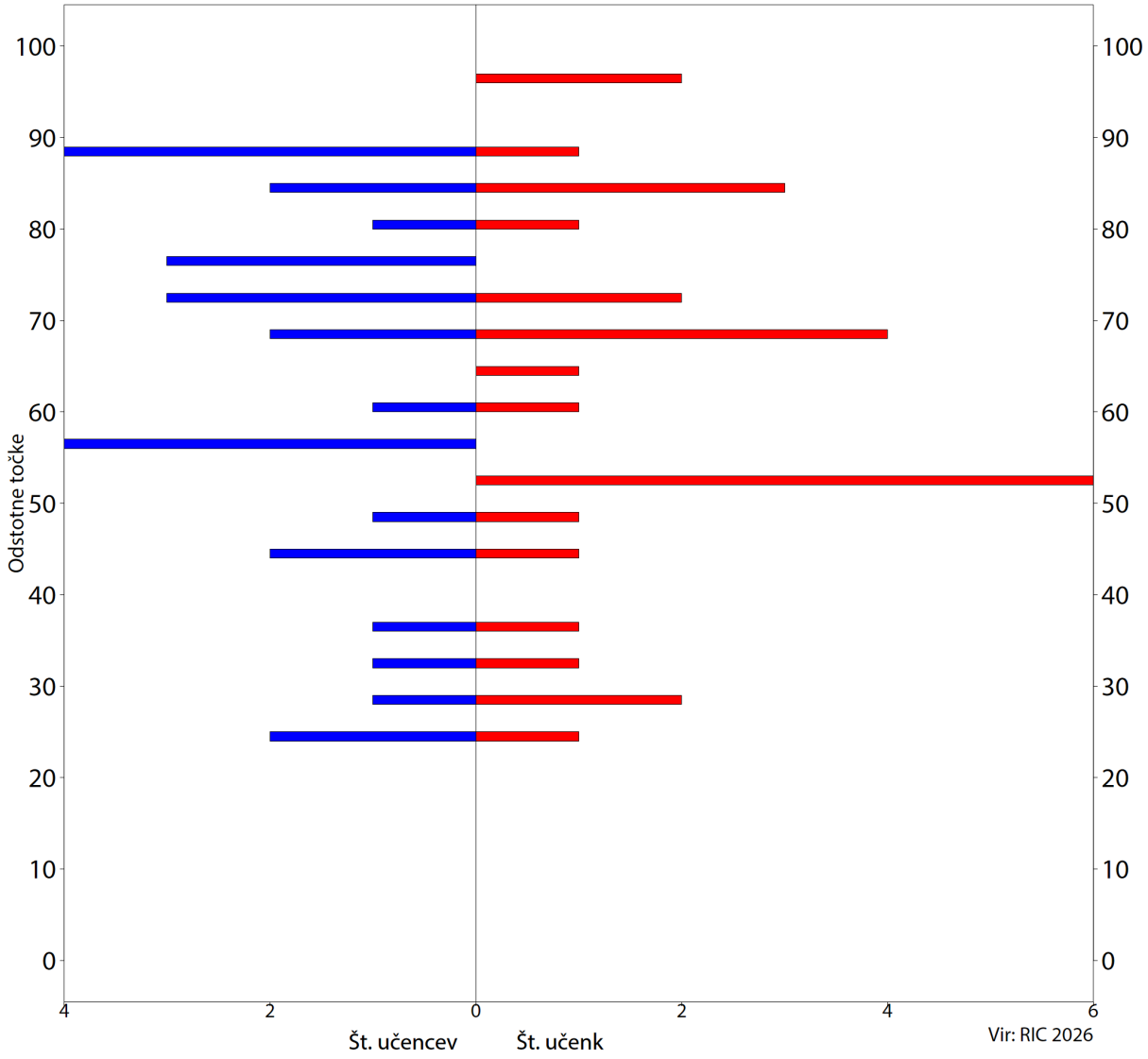
nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (italijanščina 3. razred, NPZ 2026)

Naloga	Točke	Zmožnost	Opis znanja – učenec:	Taksonomska stopnja	Tip naloge	IT	ID
1	3	bralno razumevanje	razume prebrano besedilo	I	alternativni tip	0,77	0,45
2.a	1	bralno razumevanje	razume prebrano besedilo	II	izbirni tip	0,98	0,14
2.b	1	bralno razumevanje	razume prebrano besedilo	II	izbirni tip	0,30	0,23
2.c	1	bralno razumevanje	razume prebrano besedilo	II	izbirni tip	0,71	0,52
2.d	1	bralno razumevanje	razume prebrano besedilo	II	izbirni tip	0,89	0,48
2.e	1	bralno razumevanje	razume prebrano besedilo	II	izbirni tip	0,93	0,23
3.a	1	bralno razumevanje	razume prebrano besedilo	III	odgovor na vprašanje	0,63	0,40
3.b	1	metajezikovno zmožnost	napiše krajše besedilo	III	odgovor na vprašanje	0,41	0,34
4	1	metajezikovno zmožnost	pri pisanju upošteva slovnična pravila	I	dopolnjevanje-izbirni tip	0,86	0,37
5	1	metajezikovno zmožnost	pri pisanju upošteva slovnična pravila	II	dopolnjevanje-izbirni tip	0,45	0,58
6.a	1	metajezikovno zmožnost	pri pisanju upošteva slovnična pravila	I	dopolnjevanje	0,69	0,63
6.b	1	metajezikovno zmožnost	pri pisanju upošteva slovnična pravila	II	dopolnjevanje	0,54	0,69
7	1	pomenoslovje	pri pisanju upošteva slovnična pravila	I	alternativni tip	0,54	0,42
8.a	1	pomenoslovje	pri pisanju upošteva slovnična pravila	II	izbirni tip	0,59	0,41
8.b	1	pomenoslovje	pri pisanju upošteva slovnična pravila	II	izbirni tip	0,88	0,40
8.c	1	pomenoslovje	pri pisanju upošteva slovnična pravila	II	izbirni tip	0,71	0,61
9.a	3	pisni sestavek-upoštevanje navodil, vsebinska ustreznost	napiše krajše besedilo	III	tvorbna naloga	0,38	0,58
9.b	1	pisni sestavek – pravopis, ločila	napiše krajše besedilo	III	tvorbna naloga	0,21	0,42
9.c	1	pisni sestavek – besedišče	napiše krajše besedilo	III	tvorbna naloga	0,41	0,50

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (italijanščina, 3. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (italijanščina, 3. razred, NPZ 2026)

REGIJA	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija	61,57	20,51	56	6
Goriška regija				
Primorsko-notranjska regija				
Gorenjska regija				
Osrednjeslovenska regija				
Jugovzhodna Slovenija				
Posavska regija				
Zasavska regija				
Savinjska regija				
Koroška regija				
Podravska regija				
Pomurska regija				

nazaj na Poročilo

1.3 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz madžarščine v 3. razredu

Poročilo

Nacionalno preverjanje znanja v 3. razredu iz madžarščine kot materinščine je vključeno v sistem nacionalnega preverjanja znanja. Podlaga za preverjanje in sestavo preizkusa znanja na NPZ je bil veljavni učni načrt predmeta. Preizkus iz madžarščine kot materinščine na NPZ za učence 3. razreda je bil sestavljen skladno z zastavljenim načrtom predmetne komisije (*Struktura in opis preizkusa znanja za NPZ v 3. razredu*). Preverjalo se je bralno razumevanje, zmožnost tvorbe krajšega besedila ter književno in jezikovno znanje učencev, skladno s cilji in standardi UN.

Preizkus znanja je sestavljen iz dveh delov: v I. delu je izhodišče umetnostno besedilo in naloge povezane z umetnostnim besedilom, v II. delu je izhodišče neumetnostno besedilo in naloge vezane na neumetnostno besedilo. Komisija je za namen preverjanja znanja v preizkus vključila različne tipe nalog (naloge zaprtega, polodprtega in odprtega tipa) različnih taksonomskih stopenj (znanje in poznavanje 28,6 %, razumevanje in uporaba 46,4 % ter samostojno reševanje problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje 25 %). Preizkus je vseboval skupaj 17 nalog: devet nalog v I. in osem nalog v II. delu. Vseh možnih točk na preverjanju je bilo 28, delež točk v I. delu preizkusa je bil nekoliko višji, in sicer 16 točk (v ta del je bila umeščena tvorba krajšega besedila – 5 točk), v II. delu pa je bilo možno doseči 12 točk.

I. del preizkusa znanja (naloge ob umetnostnem besedilu)
V I. delu je izhodišče umetnostno besedilo Andreje Mészáros z naslovom *A bátor királyfi jelmeze*, ki je bilo objavljeno na spletni strani https://meselekneked.hu. Naloge ob umetnostnem besedilu preverjajo učenčevo zmožnost bralnega razumevanja, književno znanje, skladno s cilji in standardi UN, in zmožnost tvorbe krajšega besedila.

II. del preizkusa znanja (naloge ob neumetnostnem besedilu)
V II. delu preizkusa je bilo izhodišče neumetnostno besedilo, in sicer navodilo za izdelavo pustne maske, ki je bilo objavljeno v otroški reviji Szivárvány (l. 2000, št. 1., str. 34). Naloge ob neumetnostnem besedilu preverjajo učenčevo zmožnost bralnega razumevanja in jezikovnega znanja, skladno s cilji in standardi UN.

Predmetna komisija je opravila moderacijo navodil za vrednotenje, vrednotenje pa je potekalo v skladu z navodili in točkovnikom.

Učenci so na preverjanju dosegli sorazmerno visoko povprečje (67,33 %), ki je primerljivo s povprečjem v letu 2025 (68,96 %). Pomembno je poudariti, da rezultat tudi tokrat ne dovoljuje nobenih posploševanj in sklepanj. Preizkus iz madžarščine kot materinščine piše relativno malo število učencev, zato ga je treba nekoliko drugače interpretirati kot pri večjem vzorcu. V preverjanje iz madžarščine kot materinščine so vključeni samo učenci dvojezičnih osnovnih šol, ki se madžarščino učijo na ravni materinščine, in delež tistih učencev, ki se hkrati opismenjujejo v obeh jezikih (v slovenščini in madžarščini). Slednji imajo možnost, da sami odločajo, ali bodo svoje znanje preverjali iz slovenščine ali iz madžarščine. Praviloma se za preverjanje iz madžarščine odločijo tisti učenci, ki so v tem jeziku močnejši. Ta dejavnik skupaj z dejstvom, da gre za maloštevilno populacijo, pa vpliva na to, da lahko prihaja do nihanja povprečnega dosežka oziroma da so rezultati preverjanja v povprečju boljši.

Primerjava obeh delov preizkusa je pokazala, da so bili učenci pri reševanju nalog, povezanih z neumetnostnim besedilom, in pri nalogah, povezanih z umetnostnim besedilom, podobno uspešni.

En učenec je na preverjanju dosegel vse možne točke (28 točk), učenca z najmanjšim številom točk sta zbrala 5, oziroma 7 točk, kar pomeni rezultat do 25 %.

Dosežki učencev glede na opise znanj

Prvi opis znanja: *Učenec razume prebrano umetnostno besedilo*
Kot najbolje reševani nalogi sta se izkazali nalogi 1.1 in 1.3. V prvem primeru so učenci morali odgovoriti na vprašanje odprtega tipa, pri drugi pa obkrožiti pravilen odgovor. V obeh primerih je bilo odgovor mogoče razbrati iz besedila.

Najslabše reševana je bila naloga 1.8, kjer so morali na podlagi prebranega smiselno odgovoriti na vprašanje odprtega tipa.

Drugi opis znanja: *Učenec tvori krajše besedilo*
Zmožnost tvorjenja krajšega zaokroženega besedila je preverjala naloga 1.9 A. Učenci so morali tvoriti rojstnodnevno vabilo. V navodilu naloge so dobili iztočnice (pošiljatelj, naslovnik, datum, kraj, ura itn.), ki so jih morali pri tvorbi besedila upoštevati. Kot vodilo pri pisanju jim je služila strukturirana predloga vabila. Nekaterim učencem je tvorba besedila povzročala težave. Ker je bilo navodilo naloge nekoliko daljše, so ga nekateri učenci verjetno površno prebrali in pri pisanju manj natančno uporabili podatke, oziroma niso tvorili vsebinsko zaokroženih povedi.

Tretji opis znanja: *Učenec razume prebrano neumetnostno besedilo*
Najbolje reševani nalogi sta bili nalogi 2.1 in 2.2. V prvem primeru gre za nalogo polodprtega tipa: učenci so morali smiselno dopolniti poved. Druga naloga je od njih zahtevala, da iz kratkih zapisov ugotovijo, na katerega izmed štirih delov besedila se nanaša posamični zapis. Najslabše reševani nalogi sta bili 2.4 in 2.5. Pri prvi so učenci morali odgovoriti na vprašanje odprtega tipa: razbrati in izpisati podatke iz izhodiščnega besedila. Točk niso prejeli, ker so bodisi podali nepopoln odgovor bodisi zapisali stvari, ki v besedilu niso bile navedene. Pri drugi nalogi so morali učenci podčrtati sopomenko dane besede iz izhodiščnega besedila.

Četri opis znanja: *Učenec pri pisanju upošteva jezikovna in pravopisna pravila*
Pri nalogah II. dela preizkusa, kjer se je preverjala jezikovna in pravopisna zmožnost učencev, je bila najbolje reševana naloga 2.7. Učenci so morali na osnovi dveh ponujenih zapisov podčrtati pravilno zlogovano besedo. Razen enega učenca so nalogo vsi rešili pravilno. Najslabše so se učenci odrezali pri nalogi 2.8, kjer so morali popraviti pravopisne napake zapisane povedi (velika začetnica na začetku povedi in manjkajoče končno ločilo). Veliko učencev je površno prebralo navodilo: namesto da ugotovijo napake, so zapisovali odgovore na postavljeno vprašanje.

V I. delu preizkusa sta bili pri tvorbi krajšega besedila za jezikovno in pravopisno pravilnost namenjeni 2 točki (naloga 1.9 B). Pokazalo se je, da učencem tvorba jezikovno pravilnega besedila še vedno povzroča težave. Skoraj polovica (47 %) učencev ni prejela točk, jezikovno pravilnejša besedila so tvorili učenci, ki so tudi sicer celoten preizkus reševali uspešneje.

Učiteljem priporočamo, da pri učencih še naprej spodbujajo branje besedil v madžarskem jeziku in s tem razvijajo njihovo zmožnost bralnega razumevanja. Učence naj navajajo na natančno branje krajših in tudi daljših besedil in pri tem še posebej opozorijo na natančnejše branje navodil. Pri pouku naj na različne načine (z nalogami različnih tipov in taksonomskih stopenj) preverjajo učenčevo razumevanje besedila. Učence naj spodbujajo k razmišljanju in povezovanju prebrane vsebine z njihovim jezikovnim in književnim znanjem.

Ker tvorba smiselnih in koherentnih besedil v madžarščini nekaterim učencem povzroča velike težave, učiteljem svetujemo, da pri pouku skupaj z učenci tvorijo čim več krajših besedil ter jih tudi spodbujajo in navajajo k samostojnemu tvorjenju besedil. Pri tem naj učence opozarjajo na smiselno povezanost in jezikovno pravilnost zapisanega.

Pomembno je, da učitelji spremljajo dosežke in napredek učencev ter jim sproti posredujejo kakovostne povratne informacije.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: MADŽARŠČINA kot materinščina

2 Podlaga za preizkus znanja

Pisnjak, M. [et al.]. ***Učni načrt. Dvojezična osnovna šola. Madžarščina kot materinščina*** [Elektronski vir]. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.

3 Shema preizkusa

	Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk
Preizkus	**I. del** Izhodišče: umetnostno besedilo. Naloge za preverjanje: – bralnega razumevanja, – književnega znanja, skladno s cilji in standardi UN, – zmožnosti tvorbe krajšega besedila. **II. del** Izhodišče: neumetnostno besedilo. Naloge za preverjanje: – bralnega razumevanja in – jezikovnega znanja, skladno s cilji in standardi UN.	45 minut	40–60 % 40–60 %

4 Tipi nalog in vrednotenje

	Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
Preizkus	do 20	naloge zaprtega, polodprtega in odprtega tipa	do 30 točk	v skladu z navodili in točkovnikom

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
I. znanje in poznavanje	pribl. 30 %
II. razumevanje in uporaba	pribl. 45 %
III. samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje	pribl. 25 %

6 Opis preizkusa

Vsebina preizkusa:

- branje neznanega umetnostnega besedila,
- preverjanje razumevanja prebranega umetnostnega besedila,
- preverjanje književnega znanja, skladno s cilji in standardi UN,
- preverjanje zmožnosti tvorbe krajšega besedila, skladno s cilji in standardi UN,
- branje neznanega neumetnostnega besedila,
- preverjanje razumevanja prebranega neumetnostnega besedila,
- preverjanje jezikovnega znanja in zmožnosti rabe jezika, skladno s cilji in standardi UN.

IZLOČENE VSEBINE

Preizkus načeloma preverja vse cilje in standarde učnega načrta, ki je zasnovan procesno. Zaradi pisanja NPZ v marcu se po sklepu PK za 3. razred (MAJ) v preizkusu v šolskem letu 2025/26 ne bo preverjalo sledeče:

- bralno razumevanje besedilnih vrst: urnik, kazalo, sms;
- tvorjenje besedilnih vrst: navodilo, urnik, kazalo, sms;
- raba sklonskih končnic z izjemo *-ban, -ben, -ba, -be* (za izražanje kraja);
- zapisovanje glasovnih zvez, katerih pisava se razlikuje od izgovarjave;
- poznavanje vzklične povedi.

7 Pripomočki

Učenec oz. učenka lahko uporablja modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik.

A 3. osztályos felmérőlap szerkezete és leírása

1 Tantárgy: MAGYAR NYELV mint anyanyelv

2 A felmérés alapja

Pisnjak, M. [et al.]. ***Tanterv. Kétnyelvű általános iskola. Magyar nyelv mint anyanyelv*** [Elektronikus forrás]. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.

3 A tudásfelmérés szerkezete

	Leírás	Megoldási idő	Az összpontszám része %-ban
Feladatlap	**I. rész** Egy művészi szöveg és hozzá kapcsolódó: – olvasásértési készségeket, – (a tanterv céljaival és követelményeivel összhangban) irodalmi ismereteket és – szövegalkotási készséget mérő feladatsor. **II. rész** Egy nem művészi szöveg és hozzá kapcsolódó: – olvasásértési készségeket és – (a tanterv céljaival és követelményeivel összhangban) nyelvi-nyelvhasználati ismereteket mérő feladatsor.	45 perc	40–60 % 40–60 %

4 Feladattípusok és értékelés

	Feladatok száma	Feladattípusok	Összpontszám	Értékelés
Feladatlap	Max. 20.	Zárt, félig zárt és nyílt végű kérdések.	Max. 30 pont.	A megoldókulcsnak megfelelően.

5 A feladatlap taxonómiai szintek szerinti rétegzése

Műveleti szint	Részaránya a mérésen
1. Ismeret	kb. 30 %
2. Megértés és alkalmazás	kb. 45 %
3. Önálló problémamegoldás, értelmezés, értékelés	kb. 25 %

6 A tudásfelmérés leírása

A tudásfelmérés tartalma:

- ismeretlen művészi szöveg olvasása,
- az olvasott művészi szöveg értésének a mérése,
- irodalmi ismeretek mérése, a tanterv céljainak és követelményeinek megfelelően,
- írásbeli szövegalkotási készség mérése: rövid nem művészi szöveg alkotása az a tanterv céljainak és követelményeinek megfelelően,
- ismeretlen nem művészi szöveg olvasása,
- az olvasott nem művészi szöveg értésének a mérése,
- nyelvi-nyelvhasználati ismeretek, illetve készségek mérése, a tanterv céljainak és követelményeinek megfelelően.

A mérés a tanterv valamennyi célját és követelményét mérheti. A magyar nyelvi 3. osztályos mérési bizottság határozata értelmében a 2025/26-os tanévben a felmérőlap nem méri:

- a következő szövegtípusok olvasásértését: órarend, tartalomjegyzék, sms,
- a következő szövegtípusok alkotását: utasítás, órarend, tartalomjegyzék, sms,
- a toldalékok használatát, a *-ban, -ben, -ba, -be* kivételével,
- a kiejtéstől eltérő hangkapcsolatok írását,
- a felkiáltó mondat ismeretét.

7 Segédeszközök

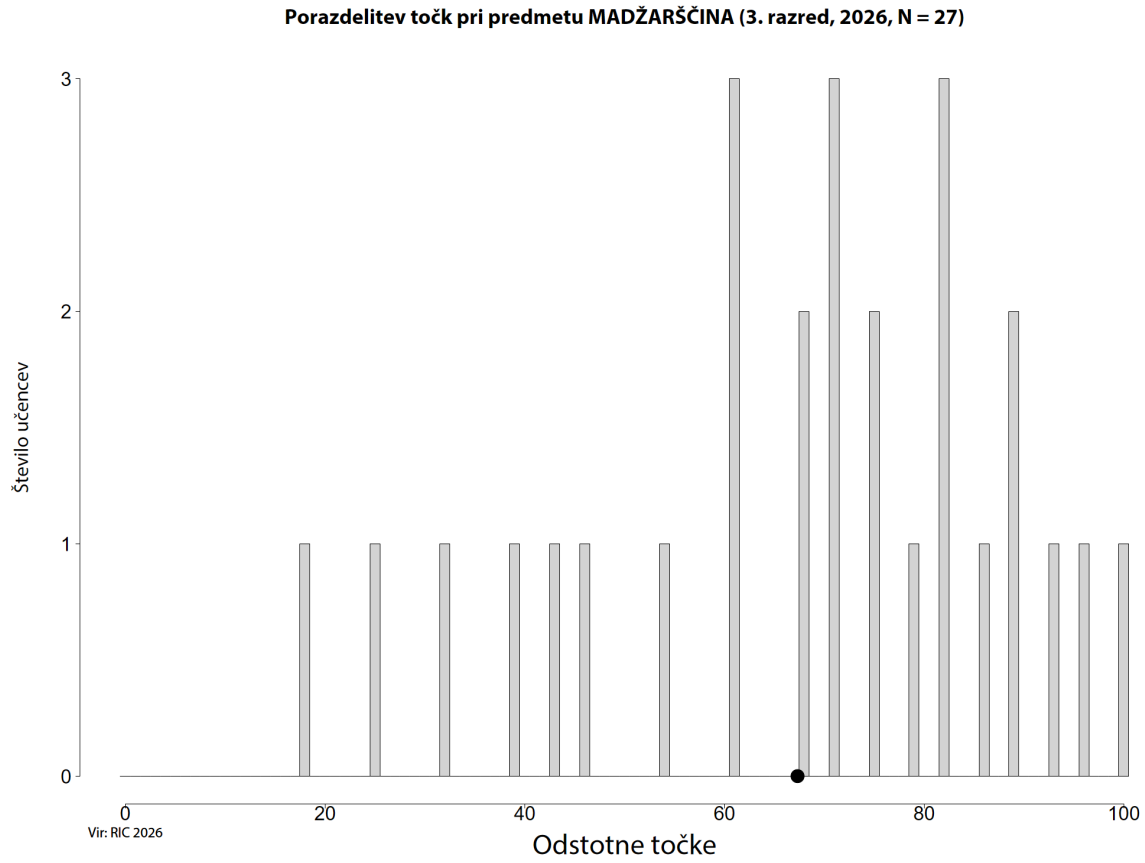
A tanuló kék vagy fekete töltőtollat vagy golyóstollat használhat.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (madžarščina, 3. razred, NPZ 2026)

Število učencev	27
Število postavk	18
Možne točke	28
Povprečno število točk	18,85
Povprečno število odstotnih točk	67,33
Standardni odklon odstotnih točk	21,87
Indeks težavnosti	0,67
Indeks zanesljivosti	0,85

Porazdelitev dosežkov v državi (madžarščina, 3. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

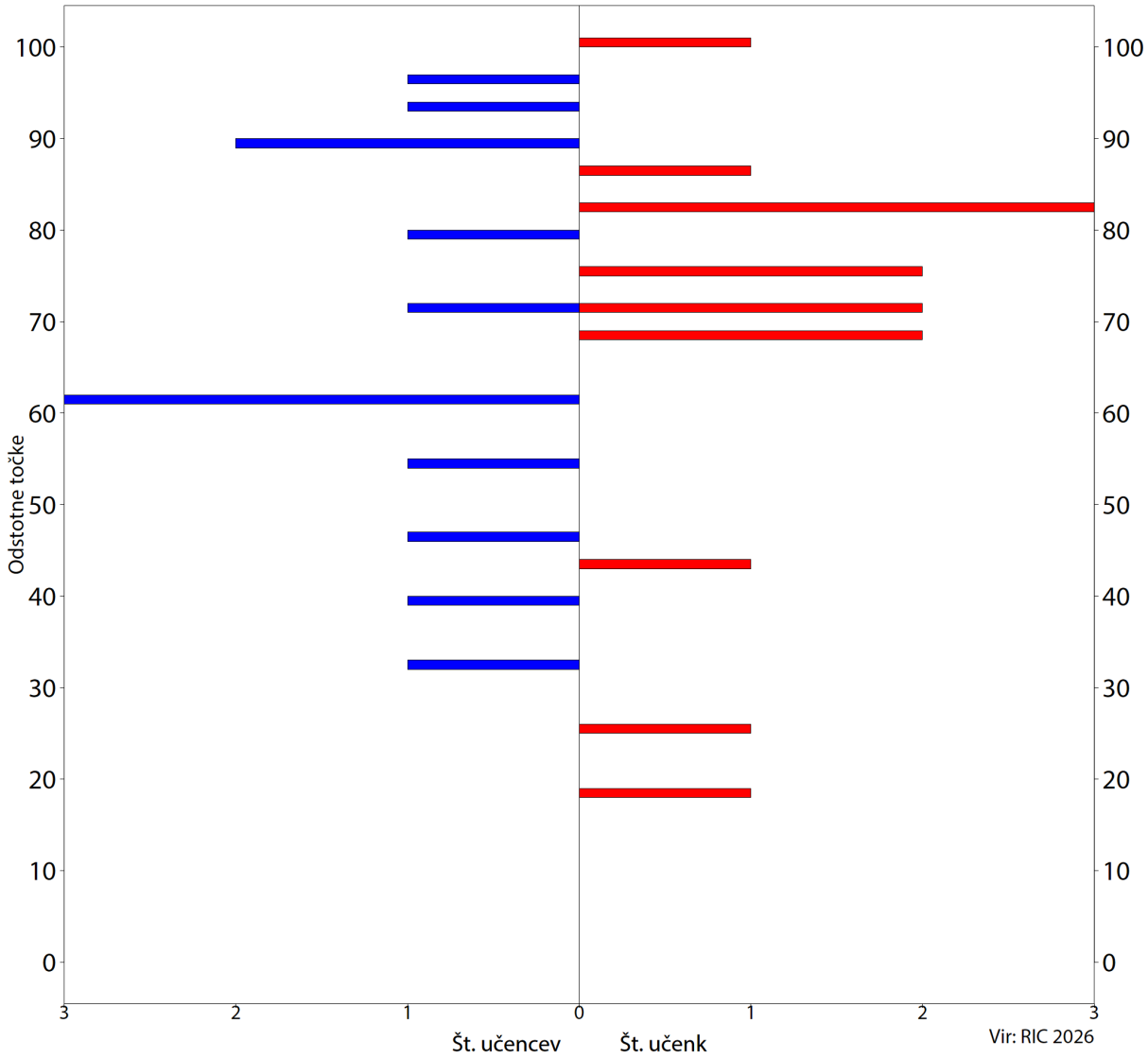
Specifikacijska tabela (madžarščina, 3. razred, NPZ 2026)

Naloga	Točke	Opis znanja – učenec:	Zmožnost – učenec:	Taksonomska stopnja	IT	ID
1.1	1	razume prebrano umetnostno besedilo	prepozna avtorja pravljice	znanje	1,00	0,00
1.2	1	razume prebrano umetnostno besedilo	razume umetnostno besedilo, prebrano tiho, kar izkaže z uspešnim reševanjem povezanih nalog	razumevanje in uporaba	0,81	0,74
1.3	1	razume prebrano umetnostno besedilo	razume umetnostno besedilo, prebrano tiho, kar izkaže z uspešnim reševanjem povezanih nalog	razumevanje in uporaba	0,89	0,20
1.4	1	razume prebrano umetnostno besedilo	razume umetnostno besedilo, prebrano tiho, kar izkaže z uspešnim reševanjem povezanih nalog	razumevanje in uporaba	0,67	0,72
1.5	2	razume prebrano umetnostno besedilo	razume umetnostno besedilo, prebrano tiho, kar izkaže z uspešnim reševanjem povezanih nalog	razumevanje in uporaba; reševanje problemov	0,74	0,58
1.6	2	razume prebrano umetnostno besedilo	razume umetnostno besedilo, prebrano tiho, kar izkaže z uspešnim reševanjem povezanih nalog	znanje; razumevanje in uporaba	0,41	0,60
1.7	2	razume prebrano umetnostno besedilo	razume umetnostno besedilo, prebrano tiho, kar izkaže z uspešnim reševanjem povezanih nalog	reševanje problemov	0,69	0,47
1.8	1	razume prebrano umetnostno besedilo	razume umetnostno besedilo, prebrano tiho, kar izkaže z uspešnim reševanjem povezanih nalog	razumevanje in uporaba	0,33	0,29
1.9 A	3	tvori krajše besedilo	je sposoben tvoriti krajše vabilo	reševanje problemov	0,78	0,57
1.9 B	2	pri pisanju upošteva jezikovna in pravopisna pravila	zna ustrezno oblikovati vabilo in uporablja jezikovno in pravopisno pravilne povedi	znanje; razumevanje in uporaba	0,63	0,59
2.1	1	razume prebrano neumetnostno besedilo	razume neumetnostno besedilo, prebrano tiho, kar izkaže z uspešnim reševanjem povezanih nalog	razumevanje in uporaba	0,81	0,65
2.2	2	razume prebrano neumetnostno besedilo	razume neumetnostno besedilo, prebrano tiho, kar izkaže z uspešnim reševanjem povezanih nalog	razumevanje in uporaba; reševanje problemov	0,80	0,50
2.3	2	razume prebrano neumetnostno besedilo	razume neumetnostno besedilo, prebrano tiho, kar izkaže z uspešnim reševanjem povezanih nalog	znanje; razumevanje in uporaba	0,78	0,60
2.4	1	razume prebrano neumetnostno besedilo	razume neumetnostno besedilo, prebrano tiho, kar izkaže z uspešnim reševanjem povezanih nalog	razumevanje in uporaba	0,48	0,29

Naloga	Točke	Opis znanja – učenec:	Zmožnost – učenec:	Taksonomska stopnja	IT	ID
2.5	1	razume prebrano neumetnostno besedilo	poišče sopomenko besede	razumevanje in uporaba	0,37	0,28
2.6	3	pri pisanju upošteva jezikovna in pravopisna pravila	razlikuje med pomenom besed glede na kratke in dolge soglasnike in pravilno uporablja črki j in ly	znanje	0,59	0,57
2.7	1	pri pisanju upošteva jezikovna in pravopisna pravila	pozna pravila deljenja besed	znanje	0,96	0,16
2.8	1	pri pisanju upošteva jezikovna in pravopisna pravila	pravilno uporablja veliko začetnico na začetku povedi, zna uporabljati končna ločila	razumevanje in uporaba	0,33	0,36

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (madžarščina, 3. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (madžarščina, 3. razred, NPZ 2026)

REGIJA	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija				
Goriška regija				
Primorsko-notranjska regija				
Gorenjska regija				
Osrednjeslovenska regija				
Jugovzhodna Slovenija				
Posavska regija				
Zasavska regija				
Savinjska regija				
Koroška regija				
Podravska regija				
Pomurska regija	67,33	21,87	27	6

nazaj na Poročilo

1.4 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz matematike v 3. razredu

Poročilo

Preizkus iz matematike je pisalo 20.114 učencev. Sestavljen je bil iz devetih nalog, ki so po mnenju komisije in pregledovalcev sledile ciljem *Učnega načrta za matematiko* (2011). Skupno so lahko učenci dosegli 40 točk.

Vsebine preizkusa so bile usklajene z dogovorjeno strukturo preizkusa za 3. razred. Skladno z njo so bili izbrani tudi različni tipi nalog in taksonomskih stopenj. Struktura preizkusa je prikazana v prilogi.

Povprečni dosežek učencev pri preizkusu znanja iz matematike v 3. razredu je bil 57,06 %, kar je glede na strukturo preizkusa po Gagnejevih taksonomskih stopnjah pričakovan dosežek. Preizkus je zajemal naloge, ki preverjajo poznavanje in razumevanje pojmov ter dejstev v deležu 30 %, izvajanje rutinskih postopkov v deležu 35 %, uporabo kompleksnih postopkov v deležu 20 % ter reševanje in raziskovanje problemov v deležu 15 %.

Vse možne točke (40 točk) je doseglo 51 učencev, medtem ko je 25 učencev doseglo nič točk.

Pri primerjavi dosežkov po regijah so razlike minimalne, saj rezultati posameznih regij niso bistveno odstopali od državnega povprečja. Tudi razlike glede na spol so bile majhne; nekoliko uspešneje so preizkus rešili dečki, vendar razlike niso bile statistično pomembne.

Naloge v preizkusu so razdeljene na pet opisov znanj glede na to, katera matematična znanja preverjajo.

1. OPIS ZNANJA: POZNA ŠTEVILA DO 1000 IN DELE CELOTE

Učenci so uspešno reševali nalogi 2.a in 2.b, pri katerih so na pozicijskem računalu prepoznali število do 100 ter zapisali njegov predhodnik in naslednik.

Uspešno so prepoznavali tudi celoto in polovico na slikovnih prikazih delov celote, kar kaže na poznavanje temeljnih pojmov, povezanih z deli celote.

Učiteljem priporočamo, da pri pouku namenijo več pozornosti pravilnemu zapisovanju števil, podanih z desetiškimi enotami, saj so nekateri učenci napačno zapisovali število (npr. 054).

Najmanj uspešno so reševali nalogo 5.a.2, pri kateri je bilo treba pojem, izražen z delom celote, povezati s slikovno predstavitvijo, pri čemer so učenci eno četrtino povezali s štirimi deli celote, eno tretjino pa s tremi deli celote, kar je vodilo do napačne rešitve.

Učenci so pri številu, predstavljenem na pozicijskem računalu, na mestu stotic pogosto zapisali številko 0 in nadaljevali z zapisom desetic in enic, ki so bile različne od nič. Tak zapis je neustrezen, saj število ne more imeti številke 0 na mestu največje desetiške enote (npr. 054).

Priporočamo tudi, da model celote pogosteje predstavljajo tudi kot model množice – na primer: krog je razdeljen na osem enakih delov, izmed katerih učenec izbere eno četrtino. Tak pristop pripomore k boljšemu razumevanju različnih predstavitev delov celote.

2. OPIS ZNANJA: RAČUNA DO 100

Učenci so v celoti uspešno rešili prvo nalogo, ki je preverjala znanje osnovnih računskih operacij v okviru števil do 100. Nekaj težav so imeli pri reševanju računa seštevanja v obliki enačbe (1.c), kjer je bila vsota zapisana na levi strani enačaja. To kaže na slabše razumevanje pomena znaka za enakost, saj se veliko učencev naloge sploh ni lotilo reševati, kar nakazuje, da se s tovrstnim zapisom redkeje srečujejo.

Priporočamo, da učitelji pri pouku razvijajo razumevanje, da znak za enakost ne pomeni vedno, da je rešitev zapisana na desni strani enačaja, temveč izraža enakovrednost obeh strani enačbe. V ta namen je smiselno vključevati različne oblike zapisov enačb (npr. $87 = 53 + ___$).

Učenci so najuspešneje reševali 2.e nalogo izbirnega tipa, pri kateri so izmed izračunanih izrazov, izbrali pravilno rešenega. Uspešno so reševali tudi nalogi 3.a in 3.b, kar kaže na to, da iz besedilne naloge znajo razbrati pojme, ki nakazujejo določeno računsko operacijo.

Najmanj uspešno so reševali nalogo 2.f (naloga izbirnega tipa). Predvidevamo, da je bila manj uspešno reševana zaradi nenatančnega branja navodil in zahtevnejših primerov, saj so morali učenci izračunati izraza na obeh straneh enačaja (primer: $36 : 4 = 3 \cdot 3$).

3. OPIS ZNANJA: POZNA OSNOVNE GEOMETRIJSKE OBLIKE IN MERSKE ENOTE

Učenci so zelo uspešno reševali nalogo 4.a, pri kateri so morali prepoznati analogni zapis časa. Manj uspešno so reševali 4.b.1, pri kateri so računali trajanje odmora, vendar pa so večinoma smiselno uporabili ustrezno mersko enoto za merjenje časa (4.b.2).

Podpovprečno so rešili nalogo 7.a., pri kateri so morali obkrožiti bankovce in kovance, ki ustrezajo zapisani denarni vrednosti. Učiteljem priporočamo uporabo konkretnega materiala (bankovcev in kovancev) ter računanje z

denarnimi vrednostmi v okviru ciljev in standardov za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje v učnem načrtu za matematiko.

4. OPIS ZNANJA: UČENEC DELA S PODATKI IN VZORCI, RAZPOREJA ELEMENTE PO LASTNOSTIH TER POZNA MATEMATIČNO TERMINOLOGIJO

Učenci so bili najuspešnejši pri reševanju naloge 4.c, pri kateri so iz preglednice razbrali zahtevani podatek ob upoštevanju dveh kriterijev (dan, ura), ter pri nalogi 8. b, kjer so v prikazu z vrsticami našli odgovor na vprašanje.

Manj uspešno so reševali nalogo 8.c, pri kateri so morali iz prikaza pridobiti podatke, da so lahko izračunali razliko.

Manj uspešno so reševali tudi naloge, ki vključujejo matematično terminologijo (npr. liho število, ploskve).

Priporočamo, da učitelji učence sistematično navajajo na interpretacijo in uporabo podatkov v različnih matematičnih situacijah. Prav tako svetujemo dosledno uporabo matematične terminologije, saj se učenci na ta način postopno vpeljujejo v njeno razumevanje in pravilno rabo.

5. OPIS ZNANJA: REŠI BESEDILNE NALOGE IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA

Znotraj opisa znanja besedilnih nalog iz vsakdanjega življenja so učenci najuspešneje reševali nalogo 7.c.2, pri kateri so morali poiskati različne vrednosti kovancev za podano vsoto. Ob pregledu rešitev je bilo opaziti, da nekateri učenci ne poznajo realnih vrednostih kovancev, saj so zapisali tudi neustrezne vrednosti (npr. 30 centov).

Najmanj uspešno so rešili nalogo 7.b, ki je bila prav tako povezana z denarnimi vrednostmi, vendar problemsko zasnovana.

Priporočamo, da učitelji izhajajo iz izkušenj učencev oz. jim izkušnje zagotovijo, če le-teh nimajo, ter jim na tak način približajo matematiko vsakdanjega življenja (npr. merjenje različnih količin, povezovanje geometrije v prostoru z geometrijo v ravnini, reševanje problemske situacije).

Učiteljem priporočamo tudi, da učence spodbujajo tudi k reševanju kompleksnejših nalog z več postavkami, pri katerih morajo podatke poiskati v izhodiščnem besedilu, jih med seboj smiselno povezovati ter nadgrajevati z informacijami iz predhodnih delov naloge. Na ta način razvijajo zmožnosti sklepanja, bralnega razumevanja in reševanja nalog na višjih taksonomskih stopnjah. Učence je priporočljivo postopno navajati na različne oblike nalog, vključno z navodili, zapisanimi v obliki vprašanj (npr. 8.c), odprtimi nalogami in problemsko zastavljenimi situacijami. Takšna raznolikost spodbuja fleksibilnost v razumevanju nalog, samostojno interpretacijo zahtev in razvoj metakognitivnih strategij pri reševanju.

Zapisala predmetna skupina za matematiko v 3. r

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: MATEMATIKA

2 Podlaga za preizkus:

***Program osnovna šola. Matematika. Učni načrt (1., 2., 3. razred).* Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.**

3 Shema preizkusa

Število nalog	Skupno število točk	Predvideni čas pisanja
do 15	40	45 min

4 Tipi nalog in vrednotenje

Tipi nalog	Vrednotenje
naloge izbirnega tipa, naloge povezovanja in urejanja	Naloge so ovrednotene z 2–6 točkami, v skladu z moderiranimi navodili za vrednotenje.
naloge kratkih odgovorov	
naloge z odgovori v obliki računskih postopkov ali grafičnega prikaza	

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Taksonomske stopnje	Predvideni delež v preizkusu
I. poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev	30 %
II. izvajanje rutinskih postopkov	35 %
III. uporaba kompleksnih postopkov	20 %
IV. reševanje in raziskovanje problemov	15 %

6 Opis preizkusa

Aritmetika in algebra	Geometrija in merjenje	Druge vsebine
60 %	20 %	20 %

IZLOČENE VSEBINE

V šolskem letu 2025/26 bodo v nacionalnem preverjanju znanja iz matematike zajete vse teme prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja iz učnega načrta za matematiko, **razen sledečih vsebin v 3. razredu:**

Sklop: *Merjenje*
Vsebina:
- dolžina: dm,
- masa: dag,
- prostornina: dl;

Sklop: *Transformacije*
Vsebina:
- simetrija;

Sklop: *Naravna števila in število 0*
Vsebina:
- naravna števila do 1000 (od 100 dalje);

Sklop: *Računske operacije in njihove lastnosti*
Vsebina:
- seštevanje in odštevanje v množici naravnih števil do 1000 (od 100 dalje).

7 Pripomočki

Učenec[1] lahko uporablja modro ali črno nalivno pero oziroma moder ali črn kemični svinčnik, svinčnik, radirko, šilček, ravnilo.

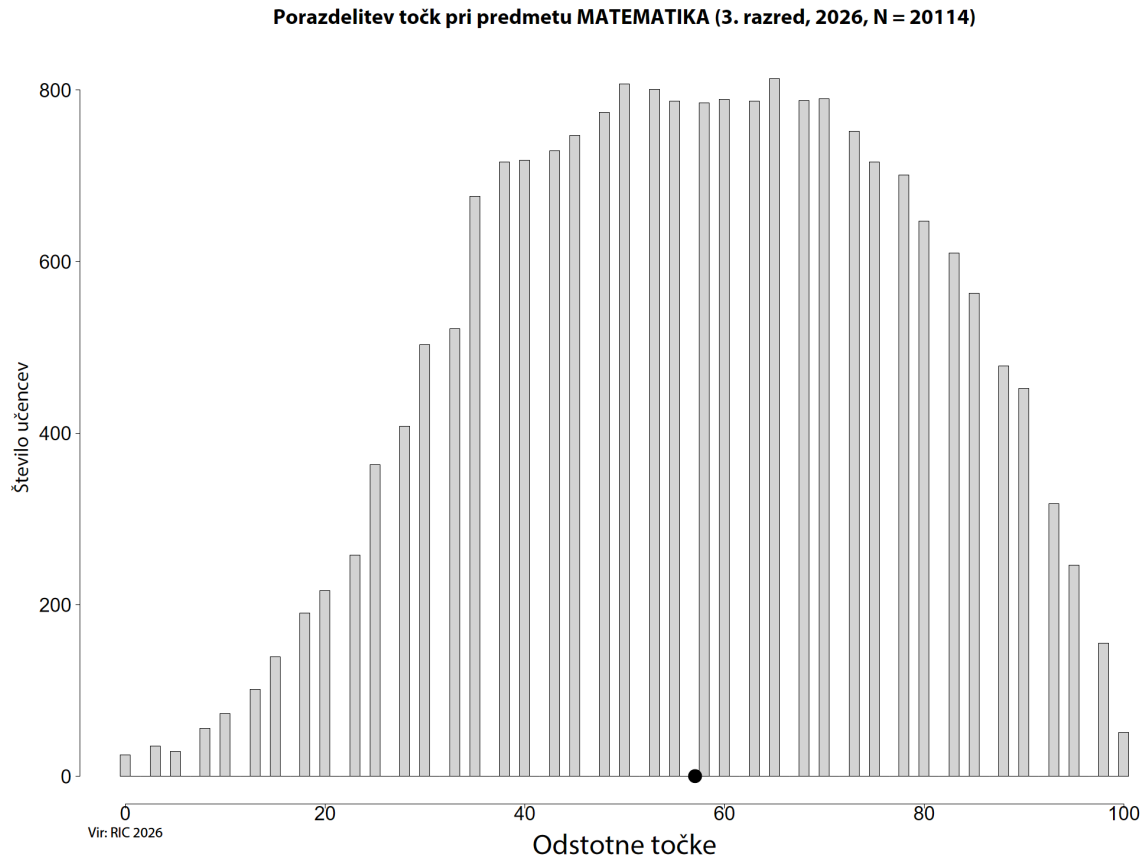
[1] Moška slovnična oblika je uporabljena enakovredno za oba spola.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (matematika, 3. razred, NPZ 2026)

Število učencev	20.114
Število postavk	40
Možne točke	40
Povprečno število točk	22,83
Povprečno število odstotnih točk	57,06
Standardni odklon odstotnih točk	20,85
Indeks težavnosti	0,57
Indeks zanesljivosti	0,91

Porazdelitev dosežkov v državi (matematika, 3. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (matematika, 3. razred, NPZ 2026)

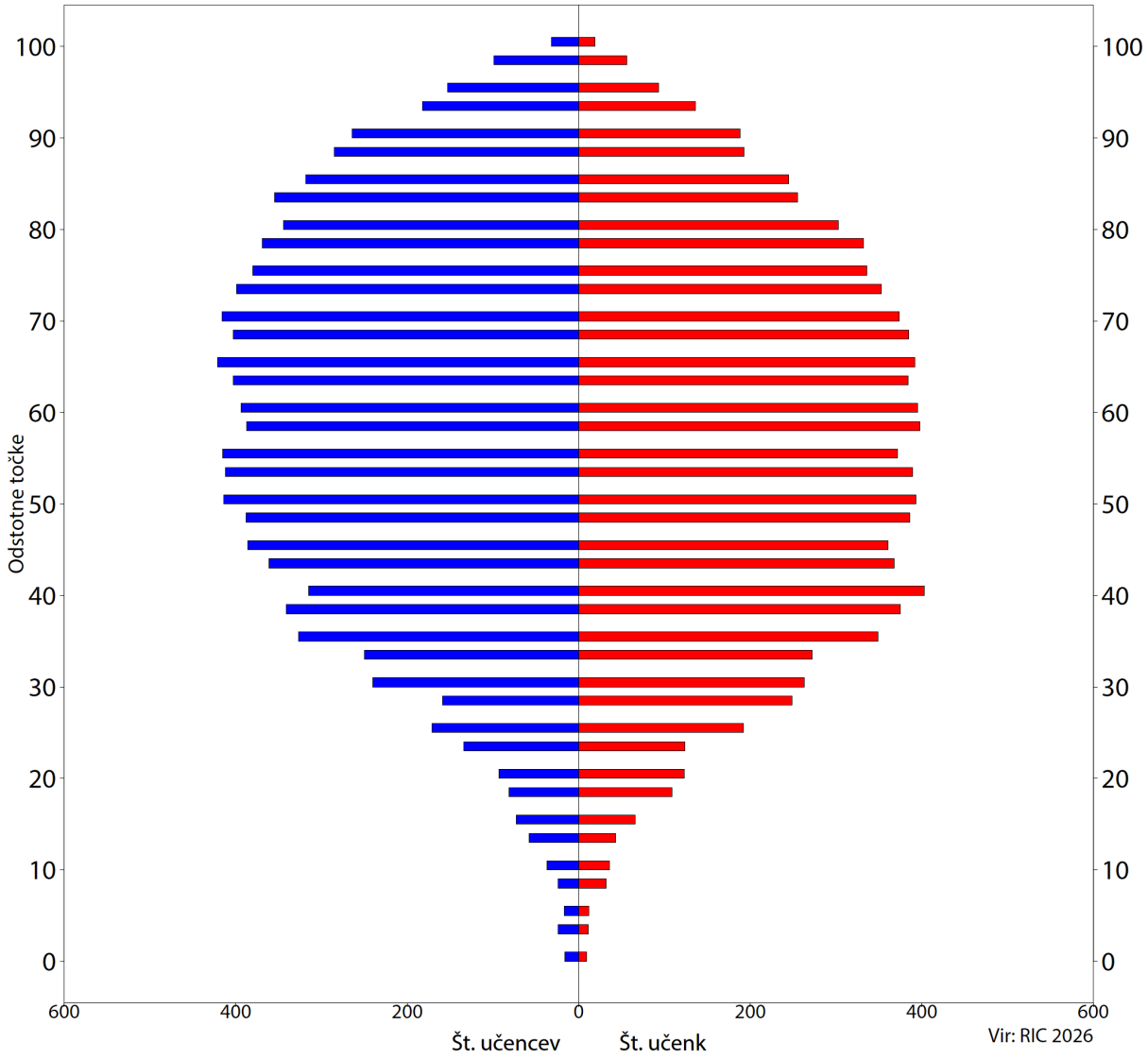
Naloga	Točke	Področje	Standard triletja – učenec:	Opis znanja – učenec:	Razred	Taksonomska stopnja	IT	ID
1.a	1	računske operacije in njihove lastnosti	sešteva in odšteva do 1000	računa do 100 (sešteva, odšteva , množi, deli)	2.	II	0,93	0,21
1.b	1	računske operacije in njihove lastnosti	sešteva in odšteva do 1000	računa do 100 (sešteva, odšteva , množi, deli)	2.	II	0,88	0,30
1.c	1	računske operacije in njihove lastnosti	poišče manjkajoči člen pri računih seštevanja, odštevanja, množenja in deljenja	računa do 100 (sešteva, odšteva , množi, deli)	3.	II	0,77	0,41
1.d	1	računske operacije in njihove lastnosti	sešteva in odšteva do 1000	računa do 100 (sešteva, odšteva , množi, deli)	3.	II	0,74	0,37
1.e	1	računske operacije in njihove lastnosti	pozna zmnožke do avtomatizma v obsegu 10 x 10 in količnike, ki so vezani na poštevanko	računa do 100 (sešteva, odšteva , množi, deli)	3.	II	0,80	0,38
1.f	1	računske operacije in njihove lastnosti	pozna zmnožke do avtomatizma v obsegu 10 x 10 in količnike, ki so vezani na poštevanko	računa do 100 (sešteva, odšteva , množi, deli)	3.	II	0,79	0,41
2.a	1	naravna števila in število 0	uporablja naravna števila do 1000 pri izražanju količin v vsakdanjem življenju	pozna števila do 1000 in dele celote	3.	I	0,59	0,41
2.b	1	naravna števila in število 0	uporablja naravna števila do 1000 pri izražanju količin v vsakdanjem življenju	pozna števila do 1000 in dele celote	3.	I	0,55	0,54
2.c	1	naravna števila in število 0	uporablja naravna števila do 1000 pri izražanju količin v vsakdanjem življenju	dela s podatki in vzorci, razporeja elemente po lastnostih ter pozna matematično terminologijo	3.	II	0,71	0,35
2.d	1	naravna števila in število 0	uporablja naravna števila do 1000 pri izražanju količin v vsakdanjem življenju	dela s podatki in vzorci, razporeja elemente po lastnostih ter pozna matematično terminologijo.	3.	II	0,40	0,43
2.e	1	računske operacije in njihove lastnosti	pozna in uporablja računske operacije: seštevanje, odštevanje, množenje in deljenje ter njihove lastnosti	računa do 100 (sešteva, odšteva, množi, deli)	3.	II	0,95	0,28
2.f	1	računske operacije in njihove lastnosti	pozna in uporablja računske operacije: seštevanje, odštevanje, množenje in deljenje ter njihove lastnosti	računa do 100 (sešteva, odšteva, množi, deli)	3.	III	0,25	0,28
3.a	1	računske operacije in njihove lastnosti	pozna in uporablja računske operacije: seštevanje, odštevanje, množenje in deljenje ter njihove lastnosti	računa do 100 (sešteva, odšteva, množi, deli)	3.	III	0,74	0,39
3.b	1	računske operacije in njihove lastnosti	pozna in uporablja računske operacije: seštevanje, odštevanje, množenje in deljenje ter njihove lastnosti	računa do 100 (sešteva, odšteva, množi, deli)	3.	III	0,55	0,03

Naloga	Točke	Področje	Standard triletja – učenec:	Opis znanja – učenec:	Razred	Taksonomska stopnja	IT	ID
4.a	1	merjenje	oceni in meri količine, meritve izrazi z merskim številom in mersko enoto	pozna osnovne geometrijske oblike in merske enote	3.	I	0,85	0,29
4.b.1	1	merjenje	oceni in meri količine, meritve izrazi z merskim številom in mersko enoto	pozna osnovne geometrijske oblike in merske enote	3.	II	0,29	0,50
4.b.2	1	merjenje	oceni in meri količine, meritve izrazi z merskim številom in mersko enoto	pozna osnovne geometrijske oblike in merske enote	3.	I	0,64	0,42
4.c	1	prikazi	bere podatke iz preglednice in prikazov	dela s podatki in vzorci, razporeja elemente po lastnostih ter pozna matematično terminologijo	2.	I	0,84	0,36
5.a.1	1	racionalna števila	prepozna dele celote, jih poimenuje in zapiše	pozna števila do 1000 in dele celote	3.	II	0,56	0,43
5.a.2	1	racionalna števila	prepozna dele celote, jih poimenuje in zapiše	pozna števila do 1000 in dele celote	3.	II	0,33	0,38
5.b	1	racionalna števila	prepozna dele celote, jih poimenuje in zapiše	pozna števila do 1000 in dele celote	3.	I	0,62	0,29
5.c	1	racionalna števila	prepozna dele celote, jih poimenuje in zapiše	pozna števila do 1000 in dele celote	3.	I	0,86	0,28
6.a.1	1	računske operacije in njihove lastnosti	reši besedilne naloge iz vsakdanjega življenja	računa do 100 (sešteva, odšteva, množi, deli)	3.	III	0,68	0,58
6.a.2	1	računske operacije in njihove lastnosti	reši besedilne naloge iz vsakdanjega življenja	računa do 100 (sešteva, odšteva, množi, deli)	3.	II	0,67	0,58
6.b.1	1	računske operacije in njihove lastnosti	reši besedilne naloge iz vsakdanjega življenja	računa do 100 (sešteva, odšteva, množi, deli)	3.	III	0,49	0,65
6.b.2	1	računske operacije in njihove lastnosti	reši besedilne naloge iz vsakdanjega življenja	računa do 100 (sešteva, odšteva, množi, deli)	3.	II	0,48	0,64
7.a.1	1	merjenje	pozna in bere denarne vrednosti	pozna osnovne geometrijske oblike in merske enote	3.	II	0,48	0,46
7.a.2	1	merjenje	pozna in bere denarne vrednosti	pozna osnovne geometrijske oblike in merske enote	3.	II	0,41	0,49
7.b	1	matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	reši besedilne naloge iz vsakdanjega življenja	reši besedilne naloge iz vsakdanjega življenja	3.	IV	0,15	0,37
7.c.1	1	matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	reši besedilne naloge iz vsakdanjega življenja	reši besedilne naloge iz vsakdanjega življenja	2.	IV	0,30	0,45
7.c.2	1	matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	reši besedilne naloge iz vsakdanjega življenja	reši besedilne naloge iz vsakdanjega življenja	2.	IV	0,40	0,51
7.c.3	1	matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	reši besedilne naloge iz vsakdanjega življenja	reši besedilne naloge iz vsakdanjega življenja	2.	IV	0,27	0,43

Naloga	Točke	Področje	Standard triletja – učenec:	Opis znanja – učenec:	Razred	Taksonomska stopnja	IT	ID
8.a	1	prikazi	bere podatke iz preglednice in prikazov.	dela s podatki in vzorci, razporeja elemente po lastnostih ter pozna matematično terminologijo	3.	III	0,49	0,59
8.b	1	prikazi	bere podatke iz preglednice in prikazov	dela s podatki in vzorci, razporeja elemente po lastnostih ter pozna matematično terminologijo	3.	I	0,80	0,48
8.c.1	1	prikazi	bere podatke iz preglednice in prikazov	reši besedilne naloge iz vsakdanjega življenja.	3.	III	0,37	0,60
8.c.2	1	računske operacije in njihove lastnosti	reši besedilne naloge iz vsakdanjega življenja	računa do 100 (sešteva, odšteva , množi, deli)	3.	II	0,32	0,61
8.d	1	matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	reši besedilne naloge iz vsakdanjega življenja	reši besedilne naloge iz vsakdanjega življenja	3.	IV	0,29	0,33
9.a	1	geometrijske oblike in uporaba geometrijskega orodja	pozna geometrijske oblike in jih opiše	pozna osnovne geometrijske oblike in merske enote	3.	II	0,67	0,46
9.b	1	geometrijske oblike in uporaba geometrijskega orodja	pozna geometrijske oblike in jih opiše	dela s podatki in vzorci, razporeja elemente po lastnostih ter pozna matematično terminologijo	3.	III	0,29	0,52
9.c	1	Geometrijske oblike in uporaba geometrijskega orodja	pozna geometrijske oblike in jih opiše	dela s podatki in vzorci, razporeja elemente po lastnostih ter pozna matematično terminologijo	3.	II	0,61	0,38

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (matematika, 3. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (matematika, 3. razred, NPZ 2026)

REGIJA	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija	56,00	20,51	990	37
Goriška regija	56,60	19,65	1036	59
Primorsko-notranjska regija	55,92	20,35	517	25
Gorenjska regija	58,15	20,58	1991	70
Osrednjeslovenska regija	58,52	20,59	5606	156
Jugovzhodna Slovenija	54,67	23,07	1556	59
Posavska regija	54,53	21,37	754	29
Zasavska regija	55,92	18,97	534	24
Savinjska regija	55,56	20,74	2437	107
Koroška regija	57,18	19,99	705	32
Podravska regija	57,90	20,94	3016	109
Pomurska regija	56,19	21,34	972	48

nazaj na Poročilo

2 Nacionalno preverjanje znanja v 6. razredu

2.1 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz slovenščine v 6. razredu

Poročilo

V preizkusu iz slovenščine na NPZ za 6. razred l. 2026 je bilo 26 nalog oz. 31 postavk in vseh možnih točk 45. Učenci so v povprečju dosegli 24,29 točke oz. 53,97 odstotne točke, vse možne točke je doseglo 28 učencev. Kot v preteklih letih je višje število točk doseglo več učenk kot učencev.

I. del preizkusa znanja – naloge ob neumetnostnem besedilu

V I. delu je bilo izhodiščno neumetnostno besedilo Toma Kočarja z naslovom *Biseri – dragulji ali solze?*, ki je bilo objavljeno v reviji *Moj planet* in je bilo ustrezno prirejeno za potrebe preizkusa.

Zmožnost razumevanja prebranega besedila je preverjalo osem nalog in učenci so jih reševali različno uspešno. Najuspešneje so reševali nalogo povezovalnega tipa 1.01, pri kateri so morali povezati, v katerem delu besedila je omenjen določeni podatek. Kot zahtevnejši sta se izkazali naloga 1.03, pri kateri so morali s številkami označiti zaporedje, kako nastanejo biseri, in naloga 1.07, pri kateri so morali v obliki povedi utemeljiti, zakaj avtor besedila v naslovu bisere primerja s solzami.

Jezikovno zmožnost je preverjalo šest nalog, in sicer tri **poimenovalno**, dve **skladenjsko** in ena **pravopisno** zmožnost. Učenci so uspešno rešili nalogo 1.09, povezano s slovarskim sestavkom iz *Šolskega slovarja slovenskega jezika* na portalu *Franček*, in nalogo 1.10, v kateri so morali v povedi obkrožiti besedi iz iste besedne družine. Nalogi, ki sta preverjali skladenjsko zmožnost, so reševali različno uspešno. Skoraj vsi (90 %) so v poved vstavili pravilno obliko samostalnika *kis*. Kot najzahtevnejša se je izkazala naloga 1.14, v kateri so morali dve povedi združiti v eno večstavčno tako, da so izrazili posledico. Pri tej nalogi se je vrednotila tudi jezikovna pravilnost. Učencem sta bili zahtevni povedi, v katerih so morali prepoznati jezikovno napako in jo odpraviti. V nalogi 1.12 a so morali odpraviti poimenovalno napako, povezano z neustrezno rabo glagola *morati* namesto *moči*, v nalogi 1.12 b pa so morali odpraviti pravopisno napako (napačen zapis besede *kapljic*). Obe nalogi je pravilno rešila manj kot polovica učencev.

Metajezikovno zmožnost sta preverjali dve nalogi in obe so učenci uspešno reševali. V nalogi 1.11 a so pravilno določili spol samostalnika *kis*, v nalogi 1.13 pa so pravilno prepoznali, da je *najdražji* presežnik, in napisali drugi dve stopnji tega pridevnika.

Zmožnost tvorjenja krajšega besedila je preverjala naloga 1.15. Učenci so morali napisati uradno e-sporočilo učiteljici in ji predlagati, da bi si skupaj pri pouku ogledali dokumentarno oddajo o biserih. Pri tem so morali vključiti nekaj podatkov o oddaji, ki so jih razbrali s priloženega TV-sporeda, in eno zanimivost o biserih, ki so jo izvedeli v izhodiščnem besedilu. Le 14 % učencev je pravilno vključilo vse sestavine uradnega e-dopisa, prav tako jim je izziv predstavljala jezikovna pravilnost tvorjenega besedila.

II. del preizkusa znanja (naloge ob umetnostnem besedilu)

Izhodiščno umetnostno besedilo je bil odlomek iz romana Majde Koren *Župcin dnevnik*.

Večina nalog je preverjala **recepcijsko zmožnost** učencev. Najuspešneje so rešili nalogi 2.08 in 2.09, ki sta preverjali tudi poimenovalno zmožnost. Učenci so morali napisati, kaj pomeni del izpisane povedi (*o denarju ni bilo ne duha ne sluha*, *starša sta uporabljala imenitne besede*). Ostale naloge tega sklopa je pravilno rešila približno polovica učencev. Kot najzahtevnejša se je izkazala naloga 2.05, pri kateri so morali učenci v obliki povedi napisati dva razloga, zakaj se je oče med vožnjo jezil. Pri tej nalogi se je vrednotila tudi jezikovna pravilnost odgovora.

Zmožnost tvorjenja besedila o umetnostnem besedilu oz. ob njem je preverjala naloga 2.10. Ta je najbolje ločevala med uspešnimi in manj uspešnimi učenci.

Usvojeno literarnovedno znanje so preverjale tri naloge in učenci so jih reševali različno uspešno. Približno polovica učencev je pravilno rešila nalogo 2.01, pri kateri so morali utemeljiti, po čem vemo, da je besedilo realistična pripoved. Približno dve tretjini učencev sta pravilno rešili nalogo 2.11, pri kateri so morali povezati, katero vrsto besedil sta pisala navedena avtorja.

V I. delu preizkusa največji delež učencev ni reševal naloge 1.12 b (20,6 %), v kateri je bilo treba v dani povedi odpraviti pravopisno napako. V II. delu preizkusa največji delež učencev (22,5 %) ni reševal naloge 2.06, v kateri so morali napisati podatke iz besedila, ki potrjujejo, da vzpenjanje proti slapu za posamezne člane družine ni bilo enostavno.

Statistični podatki kažejo, da so bile naloge v preizkusu primerno sestavljene in so dobro ločevale med uspešnimi in manj uspešnimi učenci. Izjema so naloga 1.11 b, ki so jo skoraj vsi pravilno rešili, ter nalogi 2.02 in 2.03.

Postavke, pri katerih se vrednoti jezikovna pravilnost tvorjenega besedila, podobno kot v preteklih letih kažejo, da je tvorjenje jezikovno pravilnih besedil za šestošolce zahtevno in da to zmorejo le najuspešnejši.

Sklepne ugotovitve

Analiza dosežkov letošnjega preizkusa iz slovenščine na NPZ za 6. razred kaže, da:

- je bil učencem zahtevnejši II. del preizkusa, tj. naloge ob umetnostnem besedilu;
- so učenci različno uspešno reševali naloge, ki preverjajo razumevanje besedila, metajezikovno in skladenjsko zmožnost, in da je uspešnost reševanja odvisna od zahtevnosti primera, sicer pa imajo učenci težave pri združevanju povedi;
- učenci niso znali pravilno napisati vseh sestavin uradnega e-dopisa učiteljici;
- so točke za jezikovno pravilnost dosegli le najuspešnejši učenci.

Predmetna komisija za slovenščino na podlagi analize dosežkov učiteljem svetuje, da naj:

- učence spodbujajo k poglobljenemu in natančnemu branju raznih besedil ter preverjajo njihovo razumevanje tudi tako, da učenci določajo temo in povzemajo prebrano;
- učence spodbujajo k natančnemu odgovarjanju in utemeljevanju na podlagi podatkov iz besedila;
- učenci pri pouku tvorijo razna smiselna, zaokrožena in jezikovno pravilna besedila, tudi uradne e-dopise za učitelja/učiteljico;
- učenci v svojih besedilih in besedilih drugih prepoznavajo ter odpravljajo pravopisne in slovnične napake;
- spremljajo napredek učencev ter jih s sprotnimi kakovostnimi povratnimi informacijami usmerjajo k (samo)vrednotenju in izboljševanju zapisov.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: SLOVENŠČINA

2 Podlaga za preizkus

Poznanovič Jezeršek, M. [et al.]. ***Učni načrt (posodobljena izdaja). Program osnovna šola. Slovenščina*** *[Elektronski vir]*. Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2018.

3 Shema preizkusa

Preizkus	Opis	Delež v skupnem številu točk	Predvideni čas
I. DEL	Eno ali več neznanih neumetnostnih besedil ter naloge za preverjanje doseganja ciljev in standardov znanja iz UN.	60 %	60 minut (za oba dela skupaj).
II. DEL	Eno ali več neznanih umetnostnih besedil ter naloge za preverjanje doseganja ciljev in standardov znanja iz UN.	40 %	

4 Tipi nalog in vrednotenje

Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
Do 35.	Naloge zaprtega in polodprtega tipa ter tvorbne naloge.	Do 50.	V skladu z navodili in s točkovnikom.

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Ravni zahtevanega znanja	Predvideni delež v preizkusu
1. Znanje in poznavanje	25 %
2. Razumevanje in uporaba	40 %
3. Analiza, sinteza, vrednotenje	35 %

6 Opis preizkusa

Vsebina preizkusa:

- branje enega daljšega ali več krajših neznanih neumetnostnih besedil,
- preverjanje razumevanja prebranega neumetnostnega besedila,
- preverjanje poimenovalne, upovedovalne/skladenjske, pravopisne in slogovne zmožnosti ter zmožnosti nebesednega sporazumevanja v povezavi z izhodiščnim neumetnostnim besedilom,
- preverjanje metajezikovne zmožnosti,
- preverjanje zmožnosti pisanja krajšega neumetnostnega besedila (ob izhodiščnem neumetnostnem besedilu),
- branje enega daljšega ali več krajših neznanih umetnostnih besedil,
- preverjanje razumevanja prebranega umetnostnega besedila,
- preverjanje literarnovednega znanja v povezavi z izhodiščnim umetnostnim besedilom,
- preverjanje zmožnosti pisanja krajšega besedila o izhodiščnem umetnostnem besedilu in ob njem.

IZLOČENE VSEBINE

V šolskem letu 2025/26 bodo glede na učni načrt za slovenščino (UN) izločene naslednje vsebine za 6. razred:

Področje: Jezik

Vrste besedil za sprejemanje in tvorjenje (UN, str. 24)

- osebni in telefonski pogovor
- ocena besedila
- opis naravnega pojava
- opis igre, športa ali ljudskega običaja
- obrazec

Jezikoslovni izrazi (UN, str. 25)

- osnova, končnica
- prislov; krajevni, časovni, načinovni
- premi govor, odvisni govor; dobesedni navedek, spremni stavek
- ocena

Področje: Književnost

Vsebine (UN, str. 32)

- radijska igra

7 Pripomočki

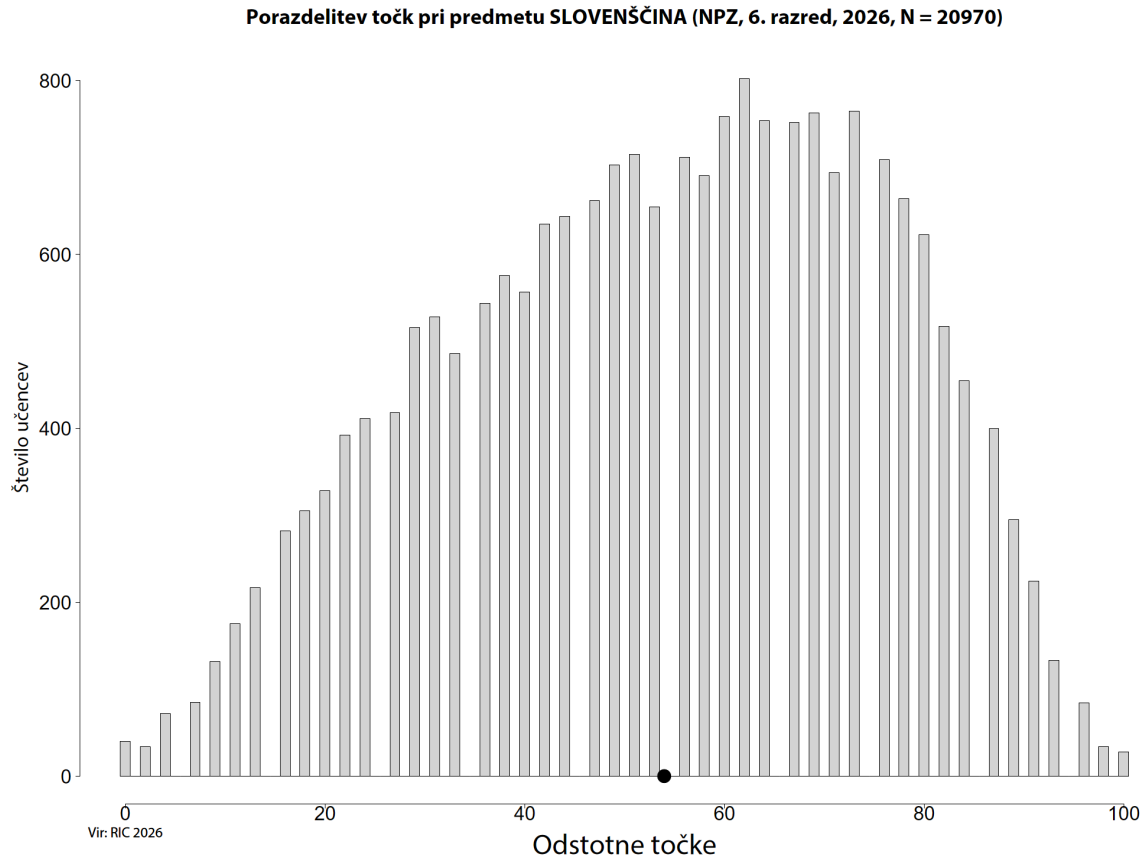
Učenec oz. učenka lahko uporablja moder ali črn kemični svinčnik ali nalivno pero.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (slovenščina, 6. razred, NPZ 2026)

Število učencev	20.970
Število postavk	31
Možne točke	45
Povprečno število točk	24,29
Povprečno število odstotnih točk	53,97
Standardni odklon odstotnih točk	21,55
Indeks težavnosti	0,54
Indeks zanesljivosti	0,89

Porazdelitev dosežkov v državi (slovenščina, 6. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (slovenščina, 6. razred, NPZ 2026)

I. del, neumetnostno besedilo: NUB: ***Biseri – dragulji ali solze?***
(Prirejeno po reviji *Moj planet*, julij–avgust 2024, str. 54–55, in po spletni strani https://www.lunin.net/magazin/kristali/155/ (dostop 5. 11. 2024).)

Naloga	Točke	Zmožnost	Standard – učenec:	Jezikoslovni izrazi	Taksonomska stopnja	IT	ID
1	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		razumevanje	0,79	0,44
2	2	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		razumevanje	0,68	0,52
3	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (4., 5., 6. razred) (UN, str. 52)		razumevanje	0,45	0,38
4	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (4., 5., 6. razred) (UN, str. 52)		razumevanje	0,71	0,29
5	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		razumevanje	0,64	0,42
6	2	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		razumevanje sinteza	0,77	0,48
7	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		razumevanje analiza sinteza	0,41	0,46
	1	jezikovna in slogovna zmožnost	slovnična in pravopisna pravilnost ter poimenovalna in slogovna ustreznost		znanje uporaba		
8	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		razumevanje analiza	0,70	0,44
	1	jezikovna in slogovna zmožnost	slovnična in pravopisna pravilnost ter poimenovalna in slogovna ustreznost		znanje uporaba		
9	1	jezikovna zmožnost – poimenovalna	razloži dane besede iz besedila (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52), se znajde v elektronskem slovarskem priročniku (5., 6. r.) (UN, str. 52)		razumevanje uporaba	0,72	0,44
10	1	jezikovna zmožnost – poimenovalna	k danim besedam doda besede iz iste besedne družine (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)	besedna družina (5. r., UN, str. 25)	uporaba	0,83	0,34

Naloga	Točke	Zmožnost	Standard – učenec:	Jezikoslovni izrazi	Taksonomska stopnja	IT	ID
11 a	1	metajezikovna zmožnost	dani besedi iz besedila določi oblikovne lastnosti, pri tem uporablja jezikoslovne izraze, navedene v UN (5., 6. r.) (UN, str. 54)	spol: moški, ženski, srednji (5. r., UN, str. 25)	znanje	0,83	0,37
11 b	1	jezikovna zmožnost – skladenjska	pomensko in oblikovno ustrezno dopolni nepopolne povedi (5., 6. r.) (UN, str. 53)		znanje uporaba	0,90	0,17
12 a	1	jezikovna zmožnost – poimenovalna	v besedilih drugih prepozna poimenovalne napake in neustreznosti ter jih odpravi (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		znanje uporaba	0,44	0,38
12 b	1	jezikovna zmožnost – pravopisna	v besedilih drugih prepozna pravopisne napake in jih odpravi (4., 5., 6. r.) (UN, str. 54)		znanje uporaba	0,43	0,40
13	1	metajezikovna zmožnost	danim besedam določi funkcijske in oblikovne lastnosti – pri tem uporablja jezikoslovne izraze, navedene v tem učnem načrtu (5., 6. r.) (UN, str. 54)	stopnje pridevnika: osnovnik, primernik, presežnik (6. r., UN, str. 25)	znanje uporaba	0,62	0,50
14	1	jezikovna zmožnost – skladenjska	v zvezi dveh enostavčnih povedi prepozna posledično razmerje, ga izrazi z veznikom in združi v zvezo povedi v skladenjsko pravilno dvostavčno poved (4., 5., 6. r.) (UN, str. 53)		znanje uporaba	0,33	0,40
	1	jezikovna in slogovna zmožnost	slovnična in pravopisna pravilnost ter poimenovalna in slogovna ustreznost				
15 A	1	zmožnost dvosmernega sporazumevanja – tvorjenje besedila	piše tiste vrste dopisov, ki so navedene v učnem načrtu, in pri tem uresničuje značilno zgradbo in slog dane vrste dopisa ter temeljna načela uspešnega dopisovanja (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52) – elektronski dopis za učitelja (4., 5., 6. r.) (UN, str. 24)		razumevanje uporaba sinteza	0,14	0,30
15 B	3					0,57	0,64
15 C	2	jezikovna in slogovna zmožnost	piše besedila tistih vrst, ki so predpisana z učnim načrtom – tvori besedilnovrstno ustrezno, smiselno in razumljivo besedilo, skladno z jezikovno in slogovno normo književne zvrsti (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		znanje uporaba	0,26	0,60

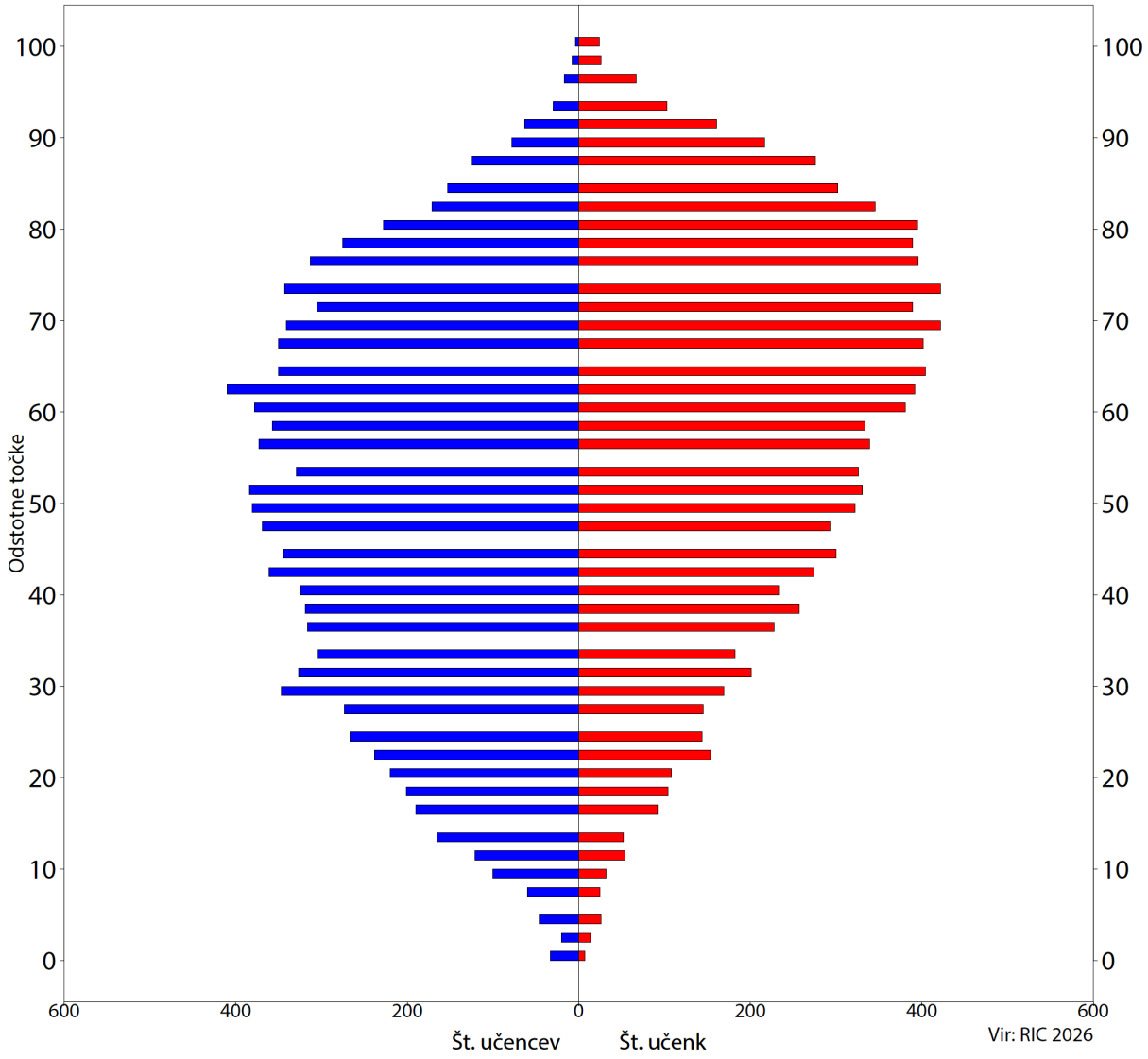
II. del, umetnostno besedilo: Majda Koren: *Župcin dnevnik*. Ljubljana: Založba Karantanija, 2004. 80–82.

Naloga	Točke	Zmožnost		Standard – učenec:	Strokovni izrazi	Taksonomska stopnja	IT	ID
1	1	usvojitev literarnovednega znanja		pozna, razume in uporablja literarnovedne izraze, navedene v učnem načrtu (UN, str. 57)	realistična pripoved (6. r.) (UN, str. 32)	znanje	0,49	0,38
2	1	recepcijska zmožnost	razumevanje prebranega besedila	odgovori, kdaj se je kaj dogajalo (4., 5., 6. r.) (UN, str. 55)	dogajalni čas (5. r.) (UN, str. 31)	razumevanje	0,58	0,17
		usvojitev literarnovednega znanja		pozna, razume in uporablja literarnovedne izraze, navedene v učnem načrtu (4., 5., 6. r.) (UN, str. 57)				
3	1	recepcijska zmožnost	razumevanje prebranega besedila	odgovori na vprašanja o prebranem besedilu – pove, o čem govori umetnostno besedilo (4., 5., 6. r.) (UN, str. 55)		razumevanje	0,50	0,19
4	1	recepcijska zmožnost	sledenje književnemu dogajanju in njegovo razumevanje	odgovarja na vprašanja o poteku dogajanja (4., 5., 6. r.) (UN, str. 55)		razumevanje	0,48	0,47
5	1	recepcijska zmožnost	doživljanje, razumevanje in vrednotenje književne osebe	poišče nekaj glavnih motivov za ravnanje književne osebe (4., 5., 6. r.) (UN, str. 55)		razumevanje	0,26	0,50
	1	jezikovna zmožnost		slovnična in pravopisna pravilnost ter poimenovalna in slogovna ustreznost		znanje uporaba		
6	2	recepcijska zmožnost	sledenje književnemu dogajanju in njegovo razumevanje	odgovarja na vprašanja o poteku dogajanja (4., 5., 6. r.) (UN, str. 55)		razumevanje	0,48	0,67
7	1	recepcijska zmožnost	doživljanje, razumevanje in vrednotenje književne osebe	poišče nekaj glavnih motivov za ravnanje književne osebe in jih utemelji (4., 5., 6. r.) (UN, str. 55)		razumevanje analiza	0,56	0,46
8	1	recepcijska zmožnost jezikovna zmožnost – poimenovalna		razloži dane besede oz. besedne zveze iz besedila (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		razumevanje	0,79	0,46
9	1	recepcijska zmožnost jezikovna zmožnost – poimenovalna		razloži dane besede oz. besedne zveze iz besedila (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		razumevanje	0,77	0,50

Naloga	Točke	Zmožnost		Standard – učenec:	Strokovni izrazi	Taskonomska stopnja	IT	ID
10 A	4	recepcijska zmožnost ter zmožnost tvorjenja besedil o UB in ob njih		obnovi dogajanje (povzame dogodke) v umetnostnem besedilu (4., 5., 6. r.) (UN, str. 55) predstavi svoje ugotovitve o umetnostnem besedilu in utemelji svoje mnenje (4., 5., 6. r.) (UN, str. 55)		razumevanje uporaba analiza sinteza	0,48	0,69
10 B	2	jezikovna zmožnost	slovnična in pravopisna pravilnost ter poimenovalna in slogovna ustreznost	tvori ustrezno, smiselno in razumljivo besedilo, skladno z jezikovno in slogovno normo knjižne zvrsti (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		znanje uporaba	0,28	0,64
11	1	usvojitev literarnovednega znanja		pozna umetnostna besedila obvezno obravnavanih avtorjev in avtoric (4., 5., 6. r.) (UN, str. 57)	Tone Pavček (1. VIO, UN, str. 19) Hans Christian Andersen (6. r., UN, str. 32) ljudska pravljica (4. r., UN, str. 31) avtorska pravljica (5. r., UN, str. 31) pesem (1. r., UN, str. 19)	znanje	0,65	0,44

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (slovenščina, 6. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (slovenščina, 6. razred, NPZ 2026)

REGIJA	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Osrednjeslovenska regija	56,54	21,29	6003	107
Primorsko-notranjska regija	55,23	21,58	555	18
Posavska regija	54,34	21,16	723	24
Goriška regija	54,12	20,85	1148	28
Gorenjska regija	53,72	22,08	2119	35
Savinjska regija	53,03	21,73	2557	58
Podravska regija	52,97	21,31	3042	88
Jugovzhodna Slovenija	52,58	23,06	1631	36
Zasavska regija	51,98	20,81	521	13
Pomurska regija	51,82	21,05	926	39
Koroška regija	51,49	19,87	695	23
Obalno-kraška regija	50,64	21,06	1050	23

nazaj na Poročilo

2.2 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz italijanščine v 6. razredu

Poročilo

Nacionalno preverjanje znanja iz italijanskega jezika v 6. razredu osnovne šole vsebuje eno besedilo, ki je bilo malce prilagojeno. V besedilu sta predstavljena dva zelo pomembna glasbenika 19. stoletja (violinist Niccolò Paganini in pianist Franz Liszt), ki ju avtorja besedila primerjata med sabo in s sodobnimi glasbeniki. Besedilo je odlomek knjige avtorjev D. Pogue in S. Speck z naslovom *Musica classica per negati* (Resna glasba za telebane), katere italijanski prevod je italijanska založba Mondadori izdala leta 2009 kot del zbirke. Preverjanje vsebuje 13 nalog, od katerih so nekatere razdeljene na več postavk, namenjenih preverjanju razumevanja prebranega besedila, slogovne/jezikovne/poimenovalne/skladenjske in metajezikovne zmožnosti ter poznavanja in ustrezne rabe besedišča. Vse naloge so sestavljene na podlagi prebranega besedila. Zadnja naloga je tvorbna in preverja zmožnost pisanja besedila.

Analiza rezultatov razumevanja prebranega besedila

Na NPZ 2026 je večina učencev uspešno rešila več kot polovico nalog, ki so preverjale razumevanje prebranega besedila.

Povprečno tri četrtine učencev je uspešno ločevala med pravilnimi in napačnimi trditvami o navedenih glasbenikih (naloga 1), izbrala ustrezne odgovore določenim trditvam o njih (naloga 2) in naštela značilnosti enega od navedenih glasbenikov (naloga 4.A).

Od polovice do skoraj tri četrtine učencev je uspešno utemeljevala določene trditve o značilnostih obeh glasbenikov (nalogi 3.b in 3.c).

Približno polovica učencev je natančno razložila življenjske dogodke enega od navedenih glasbenikov, povezane z dvema letoma (naloga 5.A).

Tretjina učencev, ki je pretežno dosegla nadpovprečno skupno število točk, je uspešno razložila, zakaj sta bila navedena glasbenika po značaju podobna sodobnim glasbenikom (naloga 6.A).

Samo ena petina učencev, ne glede na skupno število doseženih točk, je uspešno utemeljila določene trditve o govoricah v zvezi z enim od navedenih glasbenikov (naloga 3.a).

Analiza rezultatov slogovne/jezikovne/poimenovalne/skladenjske in metajezikovne zmožnosti

Naloge, ki so se nanašale na slogovno/jezikovno/poimenovalno/skladenjsko in metajezikovno zmožnost, so bile zahtevnejše zlasti za učence, ki so dosegli nižje skupno število točk.

Od polovice do več kot tri četrtine učencev je uspešno pretvorila glagol iz preteklika v sedanjik (naloga 11).

Malo več kot polovica učencev je pravilno razvrstila določene besede v ustrezne osnovne slovnične kategorije, kot so ime, glagol, pridevnik (naloga 10.a).

Med petino in tretjino učencev je pravilno razvrstila določene besede v ustrezne slovnične kategorije, kot so določeni/nedoločeni člen, predlog, vezaj (naloga 10.b), in glagol v odvisnem govoru ustrezno pretvorila v stavek v premem govoru (naloga 12).

Analiza rezultatov poznavanja in ustrezne rabe besedišča

Pri NPZ 2026 je večina učencev pokazala, da pravilno prepozna pomen nekaterih besed (naloga 7) in izrazov (naloga 8) v prebranem besedilu.

Med tretjino in polovico učencev je ustrezno razložila pomen nekaterih frazemov (nalogi 9.b in 9.c).

Skoraj noben od učencev, ne glede na končno število doseženih točk, ni uspešno razložil pomena frazema *fare un patto col diavolo* (skleniti dogovor s hudičem).

Pisanje besedil

Zmožnost pisanja besedil se je preverjala bodisi pri odgovorih na posamezna odprta vprašanja bodisi pri pisanju besedila, v katerem so morali učenci predstaviti svojega priljubljenega glasbenika ali umetnika.

V odgovorih na odprta vprašanja so učenci večinoma pravilno uporabili pravopisna in skladenjska pravila takrat, ko so tudi pokazali ustrezno razumevanje besedila (naloga 4.B). Ko so napačno odgovorili vprašanju o razumevanju besedila, so tudi bili manj uspešni pri uporabi pravopisnih in skladenjskih pravil (nalogi 5.B in 6.B).

Pri tvorbi opisnega besedila je več kot polovica učencev (65 %) sestavila koherentno, kohezivno in ustrezno besedilo (naloga 13.A). Nekaj več kot tretjina učencev (39 %), ki je pretežno dosegla nadpovprečno skupno število točk, je pravilno uporabila besedišče (naloga 13.B). Tretjina učencev, ki je pretežno dosegla nadpovprečno skupno število točk, je pravilno uporabila skladenjska in pravopisna pravila (nalogi 13.C in 13.D).

Navodila za učitelje

Učiteljem priporočamo, da učencem ponudijo kompleksna besedila, ki zahtevajo zmožnost razumevanja podrobnih informacij in oblikovanja sklepov, ki jih dopušča sobesedilo. Priporočljivo je, da učencem predlagajo preoblikovanje besedil (parafraze) s posebnim poudarkom na opredelitvi pojmov in izrazov. Kar zadeva skladenjske in metajezikovne zmožnosti, priporočamo utrjevanje slovničnih analiz in oblikoslovja (spregatev glagola). Zlasti priporočamo utrjevanje pravopisnih pravil, pri čemer je nujno treba pri vseh učencih preveriti, ali morajo nadoknaditi pomanjkljivo predznanje ali usvojiti še neusvojeno znanje.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: ITALIJANŠČINA

2 Podlaga za preizkus

Crasnich, S. [et al.]. ***Učni načrt. Osnovna šola z italijanskim učnim jezikom. Italijanščina*** [Elektronski vir]. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.

3 Shema preizkusa

Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk
– (ne)umetnostno besedilo z nalogami za razumevanje in tvorjenje krajše besedilne vrste, – preverjanje književnega znanja, – preverjanje jezikovnega znanja.	60 minut	Bralno razumevanje: 25 % Pisno sporočanje: 25 % Poznavanje besedišča: 25 % Poznavanje in uporaba jezika: 25 %

4 Tipi nalog in vrednotenje

Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
do 20 nalog za oba dela preizkusa.	Naloge objektivnega tipa, pri katerih učenec[1]: – izbere pravilno/nepravilno trditev; – izbere pravilni odgovor med več možnimi odgovori; – odgovori s kratkim odgovorom; – poveže besedno sporočilo z ustreznim nebesednim sporočilom; – iz besedila izlušči informacijo, ki je ali ni dana; – uredi dele besedila v ustrezno zaporedje oziroma jih poveže v smiselno celoto; – smiselno povzema besedilo; – dopolni besedilo z besedami in besednimi zvezami, podnaslovi sliko, ki je vezana na besedilo; – poišče kohezivne zveze v besedilu; – dopolni besedilo z izbrano slovnično strukturo; – poveže dele besednih zvez ter uporablja stalne besedne zveze; – izpelje besede; – zapiše sopomenko, protipomenko, podpomenko, nadpomenko; – preoblikuje besedilo glede na komunikacijsko situacijo. Vodeno tvorjenje krajše besedilne vrste, pri kateri učenec: – dopolni dvogovorno besedilo, na primer dialog v stripu ali dano besedno izhodišče; – opiše fotografijo/risbo; – odgovori v obliki kratkega besedila, naloge polodprtega tipa; – vodeno povzame besedilo; – preoblikuje besedilo glede na komunikacijsko situacijo; – ustvarjalno preoblikuje besedilo.	40	v skladu s točkovnikom

[1] Moška slovnična oblika je uporabljena enakovredno za oba spola.

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
I. znanje in poznavanje	30 %
II. razumevanje in uporaba	35 %
III. samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje	35 %

6 Opis preizkusa

Preizkus znanja preverja:

- razumevanje prebranega (ne)umetnostnega besedila,
- zmožnost tvorjenja krajše besedilne vrste,
- zmožnost vrednotenja besedila oziroma odziva na besedilo,
- temeljno poimenovalno, slovnično (besedotvorno in skladenjsko), slogovno in pravopisno zmožnost.

IZLOČENE VSEBINE

Vsebine preizkusa se nanašajo na vse jezikovne zmožnosti, ki so jih učenci razvili v obdobju obveznega šolanja. **Nobena vsebina ni izločena**, ker so cilji v učnem načrtu zastavljeni procesno in jih mora učenec obvladati kot celoto.

7 Pripomočki

Učenec lahko uporablja modro ali črno nalivno pero oziroma moder ali črn kemični svinčnik.

Struttura e descrizione della prova di Verifica Nazionale delle Competenze nella classe sesta

1 Materia: ITALIANO come lingua materna

2 Le prove di verifica hanno rispondenza con gli obiettivi del curricolo formativo

Sergio Crasnich [et al.]. ***Programma. Scuola elementare con lingua d'insegnamento italiana. Lingua italiana*** [Versione elettronica]. Lubiana: Ministero per l'Istruzione e lo Sport: Istituto dell'Educazione della RS, 2011.

3 Schema delle prove

Tipi di prove	Tempo	Percentuale nella prova scritta
– Competenza comunicativa, comprensione della lettura di testi (non) letterari e produzione scritta – Competenza letteraria – Competenza metalinguistica: riflessione sulla lingua	60 minuti	Comprensione testuale: 25 % Produzione testuale: 25 % Conoscenza del lessico: 25 % Riflessione sugli usi della lingua: 25 %

4 Tipologia degli esercizi e valutazione

Numero degli esercizi	Tipologie degli esercizi	Punteggio complessivo	Valutazione
Fino a un massimo di 20 esercizi	Verranno proposte all'alunno[1] varie tipologie di esercizi: – domande di tipo vero o falso; – domande a scelta multipla; – domande a risposta aperta; – collegamento di immagini e testo scritto; – individuazione di informazioni esplicitate e non esplicitate; – esercizi di incastro e individuazione di corrispondenze; – sintesi di testi; – completamento di testi (cloze) e/o inserimento di didascalie a immagini; – individuazione nel testo di riferimenti coesivi; – completamento di frasi e testi con cloze grammaticale; – utilizzo di modi di dire ed espressioni idiomatiche; – derivazione di parole; – individuazione e uso di sinonimi, contrari, iperonimi, iponimi; – parafrasi di un testo. Produzione guidata di un testo scritto, in cui all'alunno possono essere richiesti: – il completamento di un fumetto o testo con un dialogo; – la descrizione di una fotografia o di un disegno; – la formulazione di testi consistenti in risposte a domande o domande semistrutturate; – la stesura di sintesi guidate; – la stesura di parafrasi di un testo; – la stesura di una composizione creativa o di un testo espositivo.	40 punti	Il punteggio viene determinato in riferimento al livello tassonomico e alla tipologia di esercizio.

[1] I termini al maschile vanno intesi in senso inclusivo e indipendente dal genere.

5 Criteri di valutazione della verifica

Livello tassonomico	Percentuale nella prova scritta
1. Conoscenza	30 %
2. Comprensione e applicazione	35 %
3. Analisi, sintesi, valutazione	35 %

6 Prova scritta

La prova si pone l'obiettivo di verificare le competenze di:

- lettura e comprensione di testi di tipo diverso,
- produzione e rielaborazione di brevi testi scritti,
- espressione di valutazioni su un testo e individuazione di riferimenti intertestuali,
- riflessione sulla lingua: riconoscimento delle strutture della lingua, arricchimento del lessico e uso corretto delle principali regole ortografiche.

CONTENUTI ESCLUSI

I contenuti della prova presuppongono la padronanza integrale delle abilità linguistiche di base e integrate. Di conseguenza, **non è stato escluso alcuno degli obiettivi e dei contenuti proposti nel programma**.

7 Requisiti

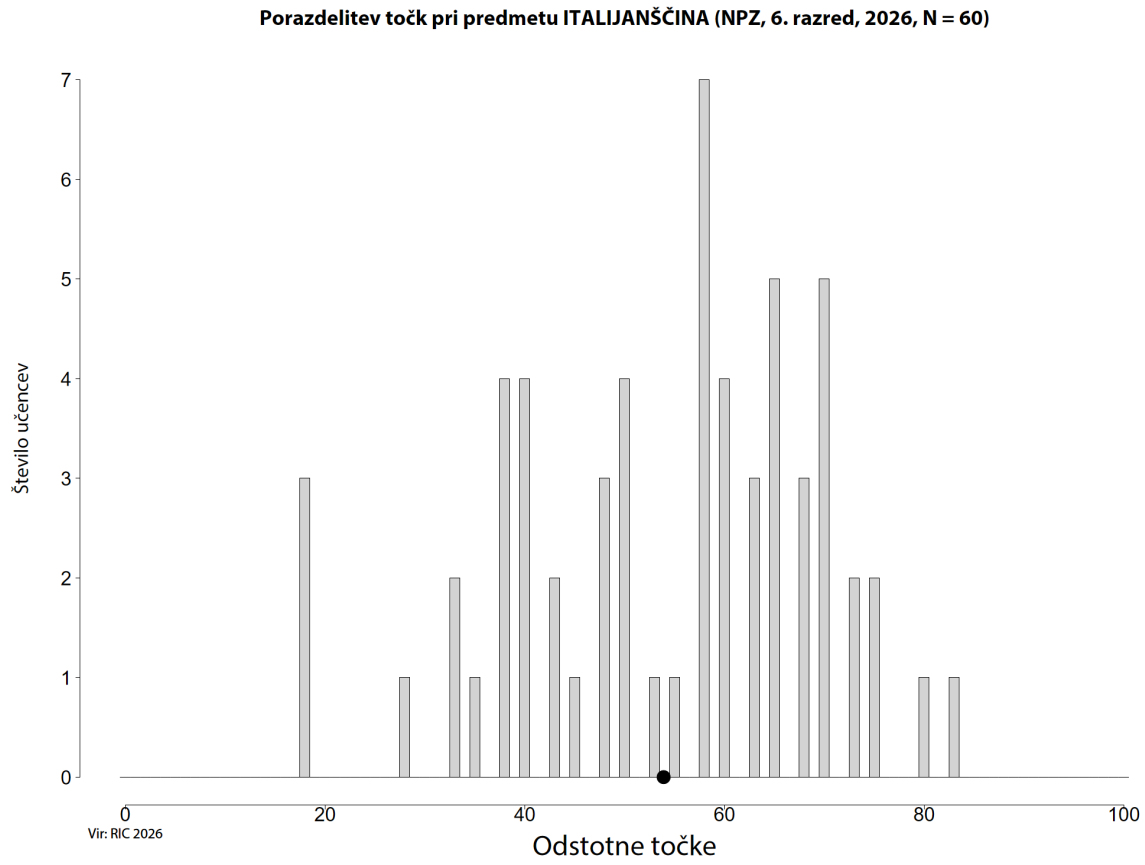
Per la prova scritta l'alunno può usare la penna a sfera (biro) o la penna stilografica.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (italijanščina 6. razred, NPZ 2026)

Število učencev	60
Število postavk	34
Možne točke	40
Povprečno št. točk	21,57
Povprečno št. odstotnih točk	53,92
Standardni odklon odstotnih točk	15,58
Indeks težavnosti	0,54
Indeks zanesljivosti	0,83

Porazdelitev dosežkov v državi (italijanščina 6. razred, NPZ 2026)

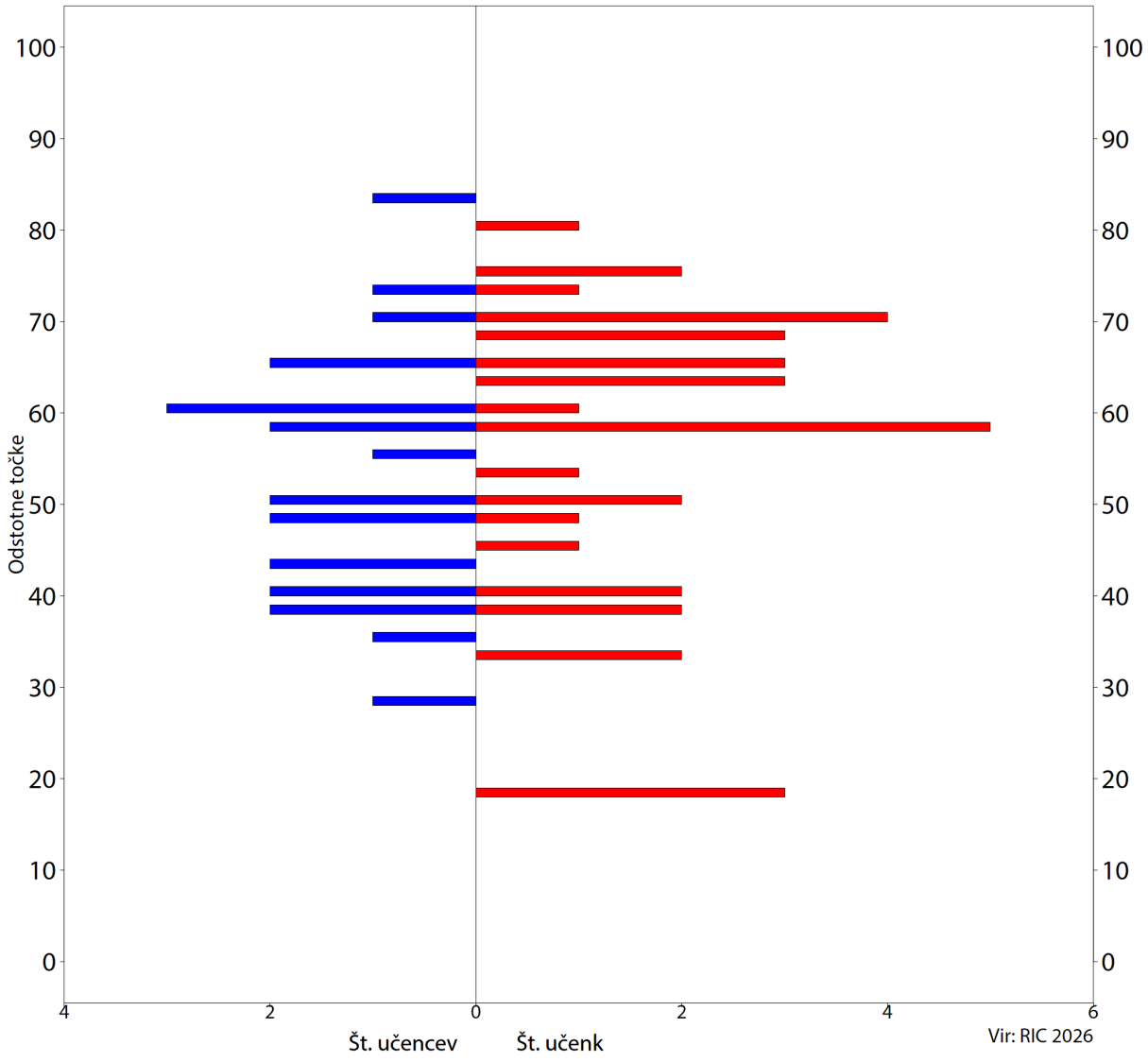
nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (italijanščina 6. razred, NPZ 2026)

Naloga	Taksonomska stopnja	Področje preverjanja	Tip naloge	IT	ID
01	I	bralno razumevanje	pravilno/napačno	0,73	0,32
02.a	I	bralno razumevanje	izbirni tip	0,92	0,29
02.b	II	bralno razumevanje	izbirni tip	0,78	0,24
02.c	II	bralno razumevanje	izbirni tip	0,65	0,42
03.a	II	bralno razumevanje	odgovor na vprašanje	0,22	0,13
03.b	II	bralno razumevanje	odgovor na vprašanje	0,57	0,41
03.c	II	bralno razumevanje	odgovor na vprašanje	0,68	0,47
04.A	II	bralno razumevanje	odgovor na vprašanje	0,82	0,29
04.B	III	metajezikovna zmožnost	kratka tvorbna naloga	0,72	0,44
05.A	III	bralno razumevanje	odgovor na vprašanje	0,47	0,49
05.B	III	metajezikovna zmožnost	kratka tvorbna naloga	0,38	0,27
06.A	III	bralno razumevanje	odgovor na vprašanje	0,32	0,46
06.B	III	metajezikovna zmožnost	kratka tvorbna naloga	0,20	0,34
07.a	I	pomenoslovje	izbirni tip	0,82	0,33
07.b	I	pomenoslovje	izbirni tip	0,70	0,27
07.c	I	pomenoslovje	izbirni tip	0,45	0,11
07.d	I	pomenoslovje	izbirni tip	0,92	0,10
08.a	II	bralno razumevanje	izbirni tip	0,58	0,11
08.b	II	bralno razumevanje	izbirni tip	0,65	0,26
08.c	II	bralno razumevanje	izbirni tip	0,78	0,34
08.d	II	pomenoslovje	izbirni tip	0,75	0,26
09.a	III	pomenoslovje	odgovor na vprašanje	0,02	-0,07
09.b	III	pomenoslovje	odgovor na vprašanje	0,52	0,32
09.c	III	pomenoslovje	odgovor na vprašanje	0,37	0,27
10.a	I	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,53	0,44
10.b	I	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,25	0,38
11.a	II	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,82	0,48
11.b	II	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,63	0,32
12.a	III	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,18	0,17
12.b	III	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,35	0,31
13.A	III	pisni sestavek – upoštevanje navodil	tvorbna naloga	0,65	0,39
13.B	II	pisni sestavek – besedišče	tvorbna naloga	0,39	0,54
13.C	III	pisni sestavek – jezikovna pravilnost	tvorbna naloga	0,31	0,48
13.D	I	pisni sestavek – zgradba besedila – pravopis oz. čitljivost zapisa	tvorbna naloga	0,33	0,36

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (italijanščina 6. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (italijanščina 6. razred, NPZ 2026)

Regija	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija	53,92	15,58	60	4
Goriška regija				
Primorsko-notranjska regija				
Gorenjska regija				
Osrednjeslovenska regija				
Jugovzhodna Slovenija				
Posavska regija				
Zasavska regija				
Savinjska regija				
Koroška regija				
Podravska regija				
Pomurska regija				

nazaj na Poročilo

2.3 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz madžarščine v 6. razredu

Poročilo

Preizkus iz madžarščine na NPZ v 6. razredu je bil tudi v letu 2026 sestavljen iz dveh delov: v I. delu so naloge povezane z neumetnostnim besedilom, v II. delu pa z umetnostnim besedilom. Razmerje v deležu točk obeh delov je 60 % za I. del in 40 % za II. del. Skupno število nalog je 24, postavk pa 29. Učenci so v povprečju dosegli 24,53 točke od možnih 45 oziroma 54,51 odstotka. Najvišji dosežek je 89 %, najnižji pa 16 %. Učenci so bili nekoliko uspešnejši pri nalogah, povezanih z umetnostnim besedilom (56,66 %), kot pri nalogah, povezanih z neumetnostnim besedilom (51,66 %).

I. del preizkusa znanja (naloge ob neumetnostnem besedilu)

V I. delu preizkusa je eno izhodiščno neumetnostno besedilo z naslovom *A Csodák Palotájáról* (dobesedni prevod: O palači čudežev; gre za hišo eksperimentov, op. avtorja), ki je bilo ustrezno prirejeno za potrebe preizkusa ter opremljeno z eno fotografijo (vzeto s spletne strani http://www.csopa.hu). Naloge ob neumetnostnem besedilu preverjajo zmožnost razumevanja in razčlenjevanja prebranega besedila, torej okoliščinsko/pragmatično, pomensko, metajezikovno in besedno/slovnično zmožnost ter zmožnost tvorbe krajšega besedila.

Okoliščinsko/Pragmatično razčlembo je preverjala naloga izbirnega tipa, pri kateri so morali učenci izbrati vir besedila. Uspešnost reševanja naloge je 71-%.

Zmožnost razumevanja in razčlenjevanja neumetnostnega besedila (**pomensko razčlembo**) so preverjale naloge 2–7, ki so jih učenci reševali z 52,83-% uspešnostjo. Najbolje rešena naloga sklopa je naloga polodprtega tipa, ki je zahtevala odgovor na vprašanje o koristnosti obiska hiše eksperimentov. Najslabše rešena naloga sklopa je zahtevala izpis protipomenke iz danega dela besedila.

Metajezikovno in besedno/slovnično zmožnost so preverjale naloge 8–14, ki so jih učenci rešili s 46,42-% uspešnostjo. V tem sklopu so bili najuspešnejši pri reševanju naloge, pri kateri so morali besede v povedi dopolniti z manjkajočimi kratkimi ali dolgimi samoglasniki in soglasniki. Izrazito slabo pa je bila rešena naloga, ki je zahtevala tvorjenje povedi v velelniku. Slabo rešena je tudi naloga, ki je zahtevala pretvorbo pripovedne povedi v velelno.

Zmožnost tvorjenja besedila je preverjala naloga, pri kateri so morali učenci za šolsko glasilo tvoriti poročilo o družinskem obisku hiše eksperimentov, pri čemer so morali opisati, kako so se peljali v Budimpešto, katero vstopnico so kupili, kaj so počeli v hiši eksperimentov in kaj jim je bilo tam najbolj všeč. Nalogo so rešili z 62-% uspešnostjo. V največji meri so zadostili vsebinskim zahtevam, nekoliko manj uspešni so bili pri jezikovni pravilnosti. Dva učenca nista reševala naloge.

II. del preizkusa znanja (naloge ob umetnostnem besedilu)

Izhodiščni besedili II. dela preizkusa sta pesmi *Lányok dala* (Pesem deklet) in *Fiúk dala* (Pesem fantov) sodobnega pesnika Jánosa Lackfija. Naloge ob umetnostnem besedilu preverjajo bralno razumevanje, recepcijsko zmožnost, književno znanje in zmožnost tvorbe krajšega besedila.

Razumevanje in razčlenjevanje umetnostnega besedila so preverjale 4.–7. naloga, ki so jih učenci rešili s 55,25-% uspešnostjo. V tem sklopu ni velikih razlik v uspešnosti reševanja posameznih nalog. Najbolje rešena je naloga polodprtega tipa, ki je zahtevala izpis dveh načinov nagajanja fantov dekletom. Najslabše rešena naloga je naloga izbirnega tipa o značilnostih deklet.

Književno znanje so preverjale 1.–3. in 8. naloga, ki so jih učenci reševali z 62,5-% uspešnostjo. Najbolje rešena je bila naloga dopolnjevanja podatkov o številu vrstic in kitic pesmi. Učenci so bili najmanj uspešni pri nalogi polodprtega tipa, pri kateri so morali upovediti sporočilo pesmi.

Zmožnost tvorjenja besedila je preverjala naloga, pri kateri so morali učenci na podlagi obeh pesmi upovediti, zakaj se dekleta in fantje ne razumejo najbolje, ter na podlagi lastnih izkušenj izraziti mnenje o odnosih med dekleti in fanti. Učenci so nalogo rešili z 42-% uspešnostjo. V največji meri so zadostili vsebinskim zahtevam, nekoliko manj uspešni so bili na področju zgradbe in obsega, najmanj pa pri jezikovni pravilnosti. Štirje učenci niso reševali naloge.

Doseženo povprečje 54,51 % ne odseva dejanskega znanja vseh učencev pri madžarščini kot materinščini v 6. razredu dvojezičnih osnovnih šol na narodnostno mešanem območju Prekmurja, saj so učenci lahko izbirali med NPZ iz slovenščine ali iz madžarščine in so nekateri izbrali slovenščino. Svoje znanje iz madžarščine so preverjali predvsem tisti učenci, ki pri tem jeziku dosegajo boljše rezultate. Ob tem velja še pripomniti, da je pri tako maloštevilni populaciji bolj značilno nihanje povprečnega dosežka.

Učiteljem priporočamo kakovostno in dosledno načrtovanje ter izvajanje pouka madžarščine kot materinščine. Pri učencih naj razvijajo zmožnost branja z razumevanjem z uporabo različnih bralnih strategij, pri tem naj jih spodbujajo k natančnemu in poglobljenemu branju, tudi navodil nalog. Spodbujajo naj uporabo znanja v novih situacijah, povezovanje različnih znanj, razvijanje zmožnosti argumentiranja in izražanja lastnega mnenja. Preverjanje znanja naj bo raznoliko, vključuje naj naloge na različnih taksonomskih stopnjah. Večjo pozornost naj

posvetijo razvijanju čim bolj samostojne tvorbe besedil: učenci naj čim več pišejo, pri tem naj opazujejo svoje strategije in se naučijo kritično opazovati ter (tudi) s pomočjo učitelja popraviti svoja besedila. Nenehno pa je ob teh dejavnostih treba bogatiti besedišče in razvijati pravopisne zmožnosti učencev.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: MADŽARŠČINA kot materinščina

2 Podlaga za preizkus

Pisnjak, M. [et al.]. ***Učni načrt. Dvojezična osnovna šola. Madžarščina kot materinščina*** *[Elektronski vir]*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.

3 Shema preizkusa

	Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk
preizkus	**I. del** Izhodišče: eno ali dve neumetnostni besedili. Naloge za preverjanje: – bralnega razumevanja, – jezikovnega znanja in – zmožnosti tvorbe krajšega besedila. **II. del** Izhodišče: eno ali dve umetnostni besedili. Naloge za preverjanje: – bralnega razumevanja, – književnega znanja in – zmožnosti tvorbe krajšega besedila.	60 minut	60 % 40 %

4 Tipi nalog in vrednotenje

	Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
preizkus	do 25	naloge zaprtega, polodprtega in odprtega tipa, vodena tvorba krajšega besedila	do 45 točk	v skladu s točkovnikom

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Taksonomska stopnja	Delež v preizkusu
I. znanje in poznavanje	pribl. 25 %
II. razumevanje in uporaba	pribl. 40 %
III. samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje	pribl. 35 %

6 Opis preizkusa

Vsebina preizkusa:

- branje praviloma neznanega neumetnostnega besedila,
- preverjanje razumevanja prebranega neumetnostnega besedila,
- preverjanje jezikovnega znanja in zmožnosti rabe jezika,
- branje praviloma neznanega umetnostnega besedila,
- preverjanje razumevanja prebranega umetnostnega besedila,
- preverjanje književnega znanja,
- preverjanje zmožnosti tvorbe krajšega neumetnostnega besedila ali krajšega besedila na podlagi prebranega umetnostnega besedila (obnove, opisa, poustvarjalnega besedila, v skladu z UN).

IZLOČENE VSEBINE

Preizkus načeloma preverja vse cilje in standarde učnega načrta, saj je zasnovan procesno. Zaradi pisanja NPZ v marcu se po sklepu PK za madžarščino v preizkusu v šolskem letu 2025/26 (razen izbirnih ciljev) ne bo preverjalo:

- bralno razumevanje besedilne vrste: obvestilo,
- tvorjenje besedilnih vrst: obvestilo, reklama,
- znanje o osnovnih načelih madžarskega pravopisa in pravopisu glasovnih sprememb.

7 Pripomočki

Učenec oz. učenka lahko uporablja moder ali črn kemični svinčnik ali nalivno pero.

A 6. osztályos felmérőlap szerkezete és leírása

1 Tantárgy: MAGYAR NYELV mint anyanyelv

2 A felmérés alapja

Pisnjak, M. [et al.]. Tanterv. *Kétnyelvű általános iskola. Magyar nyelv mint anyanyelv* *[Elektronikus forrás].* Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.

3 A tudásfelmérés szerkezete

	Leírás	Megoldási idő	Az összpontszám része %-ban
Feladatlap	**I. rész** Egy vagy két nem művészi szöveg és hozzá(juk) kapcsolódó: – olvasásértési készségeket, – nyelvi-nyelvhasználati ismereteket – és szövegalkotási készségeket mérő feladatsor.	60 perc	60 %
	II. rész Egy vagy két művészi szöveg és hozzá(juk) kapcsolódó: – olvasásértési készségeket, – irodalmi ismereteket – és szövegalkotási készségeket mérő feladatsor.		40 %

4 Feladattípusok és értékelés

	Feladatok száma	Feladattípusok	Összpontszám	Értékelés
Feladatlap	Max. 25.	Zárt, félig zárt és nyílt végű kérdések, irányított szövegalkotás.	Max. 45	A megoldókulcsnak megfelelően.

5 A feladatlap taxonómiai szintek szerinti rétegzése

Műveleti szint	Részaránya a mérésen
1. Ismeret	kb. 25 %
2. Megértés és alkalmazás	kb. 40 %
3. Önálló problémamegoldás, értelmezés, értékelés	kb. 35 %

6 A tudásfelmérés leírása

A tudásfelmérés tartalma:

- rendszerint ismeretlen nem művészi szöveg olvasása,
- az olvasott szöveg értésének mérése,
- nyelvi-nyelvhasználati ismeretek, illetve készségek mérése,
- rendszerint ismeretlen művészi szöveg olvasása,
- az olvasott szöveg értésének mérése,
- irodalmi ismeretek mérése,
- írásbeli szövegalkotási készség mérése – rövid nem művészi szöveg irányított alkotása vagy irányított szövegalkotás az olvasott művészi szöveg alapján (pl. tartalom, leírás, a történet más szemszögből való elmesélése).

A mérés a tanterv valamennyi célját és követelményét mérheti. A magyar nyelvi mérési bizottság határozata értelmében a 2025/26-os tanévben a felmérőlap (a választható célok mellett) nem méri:

- a következő szövegtípus olvasásértését: értesítés,
- a következő szövegtípusok alkotását: reklám, értesítés,
- a helyesírási alapelvek ismeretét és a hangváltozások helyesírását.

7 Segédeszközök

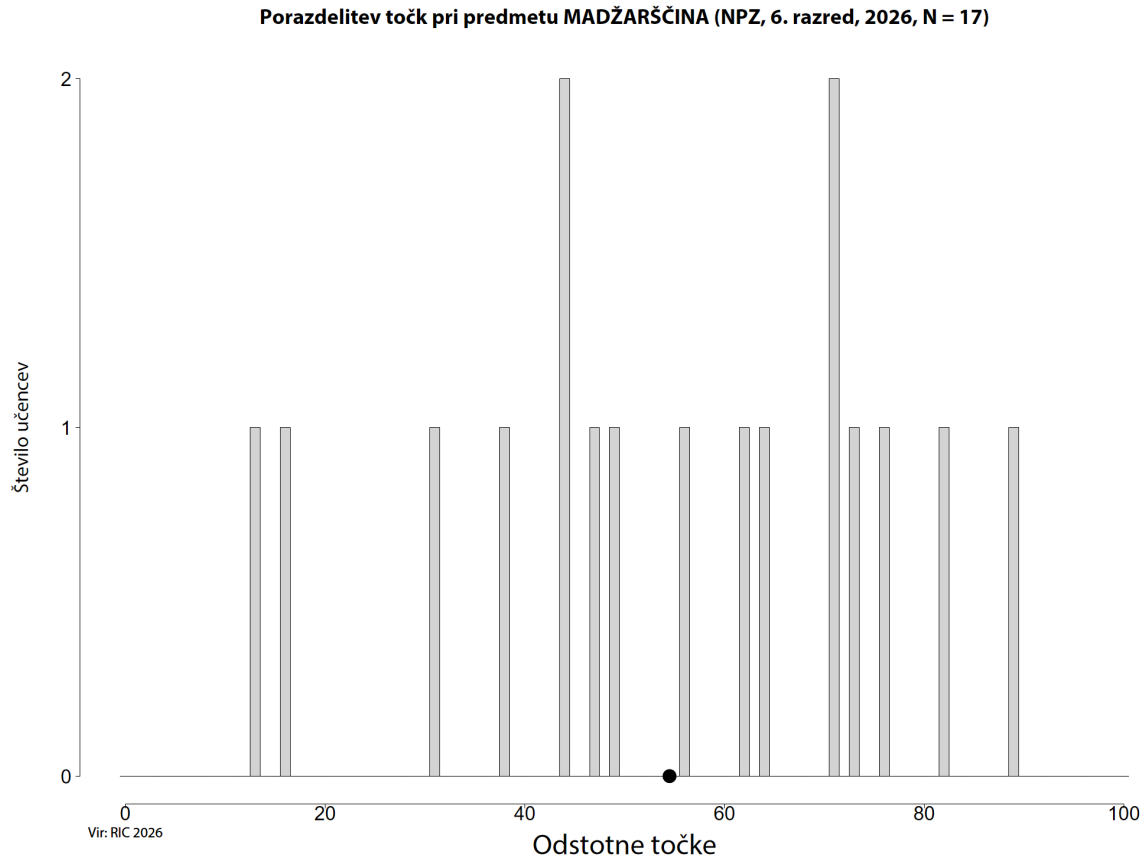
A tanuló kék vagy fekete golyóstollat vagy töltőtollat használhat.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (madžarščina, 6. razred, NPZ 2026)

Število učencev	17
Število postavk	29
Možne točke	45
Povprečno število točk	24,53
Povprečno število odstotnih točk	54,51
Standardni odklon odstotnih točk	22,07
Indeks težavnosti	0,55
Indeks zanesljivosti	0,90

Porazdelitev dosežkov v državi (madžarščina, 6. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (madžarščina 6. razred, NPZ 2026)

I. del

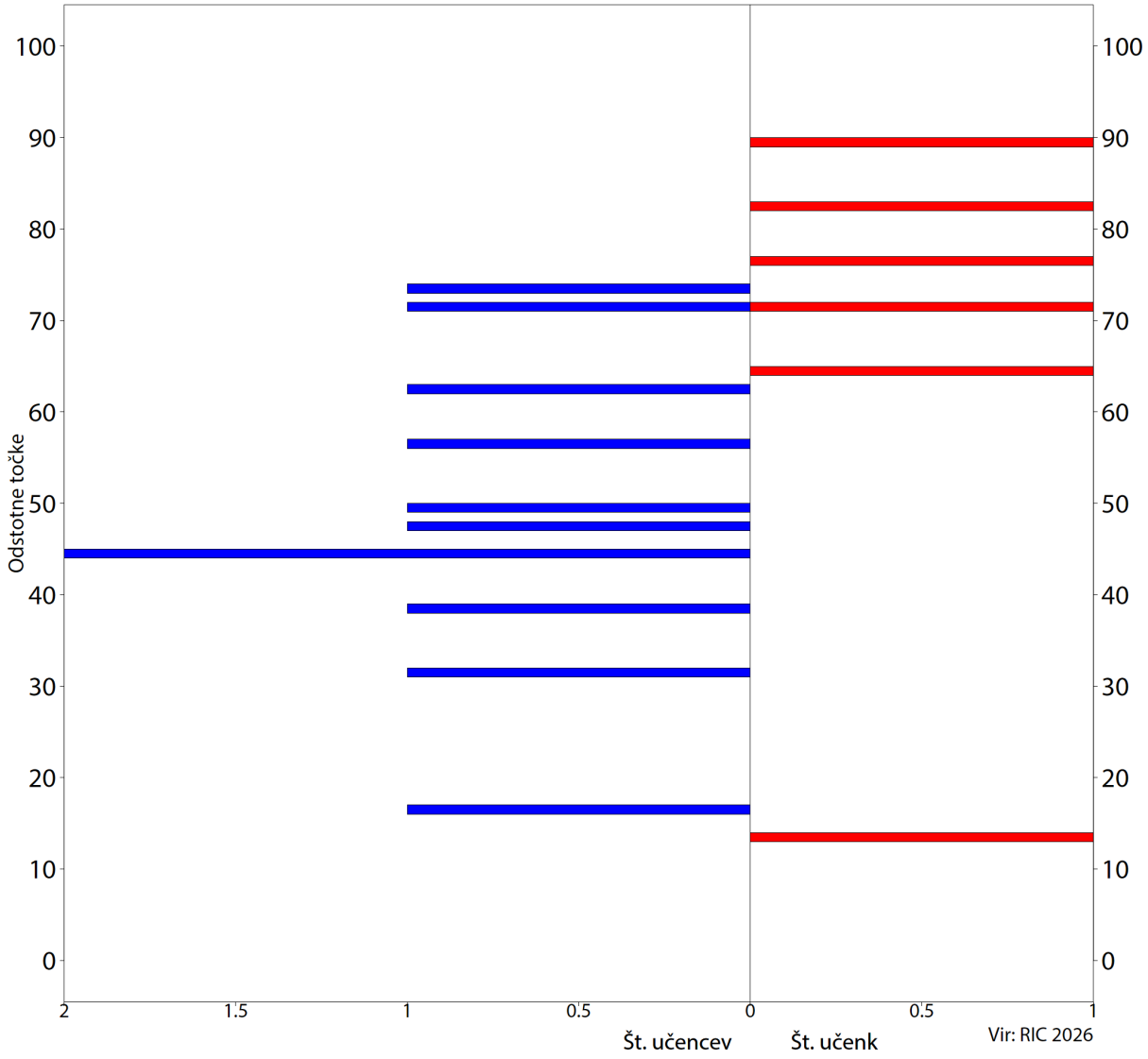
Št. naloge	Taksonomska stopnja	Opis naloge	IT	ID
1.01	I	Naloga izbirnega tipa. Preverja okoliščinsko/pragmatično razčlembo. Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,71	0,29
1.02	I in II	Naloga dopolnjevanja. Preverja bralno razumevanje in razčlenjevanje besedila. Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z 2 točkama.	0,53	0,75
1.03	I in II	Naloga alternativnega tipa. Preverja bralno razumevanje. Manj do srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je s 3 točkami.	0,61	0,27
1.04.a	II	Naloga kratkega odgovora. Preverja bralno razumevanje. Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,59	0,60
1.04.b	II	Naloga kratkega odgovora. Preverja bralno razumevanje. Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,65	0,62
1.05	III	Naloga polodprtega tipa. Preverja samostojno razumevanje besedila. Zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,76	0,67
1.06	I	Naloga kratkega odgovora. Preverja razumevanje pomena besed. Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,24	0,11
1.07	III	Naloga polodprtega tipa. Preverja razumevanje pomena besed oz. besednih zvez. Zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,41	0,50
1.08	I in II	Naloga dopolnjevanja. Preverja besedno-slovnično razčlembo in pravopis (zloženke). Manj do srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 2 točkama.	0,65	0,64
1.09	II	Naloga kratkega odgovora. Preverja besedno-slovnično razčlembo in pravopis (deljenje besed). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,53	0,61
1.10.a	II	Naloga urejanja. Preverja besedno-slovnično razčlembo (abecedni red). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,53	0,37
1.10.b	I	Naloga kratkega odgovora. Preverja besedno-slovnično razčlembo (besedne vrste). Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,35	0,35
1.11	II	Naloga dopolnjevanja. Preverja pravopis (dolgi in kratki samoglasniki in soglasniki). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 2 točkama.	0,68	0,66
1.12	II	Naloga dopolnjevanja. Preverja besedno-slovnično razčlembo in pravopis (skloni). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 2 točkama.	0,53	0,36
1.13	II	Naloga kratkega odgovora (in dopolnjevanja). Preverja besedno-slovnično razčlembo in pravopis (velelnik). Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,18	0,47
1.14	III	Naloga polodprtega tipa. Preverja besedno-slovnično razčlembo (preoblikovanje trdilne povedi v nikalno). Zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,24	0,53
1.15.A	III	Naloga odprtega tipa, ki preverja zmožnost tvorjenja besedila po danih navodilih. Kriterija: vsebina in jezikovna pravilnost (pravopis). Ovrednotena je s 5 točkami.	0,78	0,57
1.15.B	II in III		0,38	0,64

II. del

Št. naloge	Taksonomska stopnja	Opis naloge	IT	ID
2.01	I	Naloga dopolnjevanja. Preverja književno znanje. Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,88	0,53
2.02	I in II	Naloga dopolnjevanja. Preverja književno znanje. Manj do srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 2 točkama.	0,68	0,78
2.03	I in II	Naloga alternativnega tipa. Preverja književno znanje. Manj do srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 2 točkama.	0,76	–0,37
2.04	I in II	Naloga kratkega odgovora. Preverja razumevanje besedila in razčlenjevanje besedila. Manj do srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 2 točkama.	0,50	0,37
2.05	II	Naloga polodprtega tipa. Preverja razumevanje besedila. Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,65	0,56
2.06	III	Naloga izbirnega tipa. Preverja bralno razumevanje in razčlenjevanje besedila. Zahtevna naloga. Ovrednotena je z 2 točkama.	0,47	0,29
2.07	III	Naloga polodprtega tipa. Preverja razumevanje pomena besed. Zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,59	0,50
2.08	III	Naloga polodprtega tipa. Preverja književno znanje (sporočilo). Zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,18	0,37
2.09.A	III	Naloga odprtega tipa, ki preverja zmožnost tvorjenja besedila po danih navodilih. Kriteriji: vsebina, jezikovna pravilnost (pravopis) in zgradba. Ovrednotena je s 6 točkami.	0,51	0,69
2.09.B	II in III		0,29	0,64
2.09.C	III		0,41	0,63

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (madžarščina, 6. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (madžarščina, 6. razred, NPZ 2026)

Regija	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija				
Goriška regija				
Primorsko-notranjska regija				
Gorenjska regija				
Osrednjeslovenska regija				
Jugovzhodna Slovenija				
Posavska regija				
Zasavska regija				
Savinjska regija				
Koroška regija				
Podravska regija				
Pomurska regija	54,51	22,07	17	4

nazaj na Poročilo

2.4 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz matematike v 6. razredu

Poročilo

Nacionalno preverjanje znanja iz matematike za šestošolce v šolskem letu 2025/2026 je pokazalo močna in šibka področja znanja matematičnih vsebin ter razumevanja in uporabo le-tega v različnih situacijah.

V nadaljevanju podajamo analizo uspešnosti reševanja po področjih, po taksonomskih stopnjah in po posameznih postavkah nalog. V oklepajih so zapisani indeksi težavnosti.

1. Uspešnost reševanja po področjih

Področja z uspešnostjo nad 0,50 so: *Obdelava podatkov* (0,75), *Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami* (0,74), *Naravna števila* (0,72), *Racionalna števila* (0,54) ter *Geometrijski elementi in pojmi* (0,53).

Področja z uspešnostjo pod 0,50 so: *Merjenje* (0,40) ter *Računske operacije in njihove lastnosti* (0,47).

Ugotavljamo, da so bili učenci najuspešnejši pri vsebinah iz obdelave podatkov (branje podatkov z Euler-Vennovega prikaza in prikaza s stolpci), medtem ko so imeli največ težav pri vsebinah iz merjenja (merjenje velikosti kota ter pretvarjanja enot in računanja z njimi).

2. Uspešnost po taksonomskih stopnjah

Analiza taksonomskih stopenj potrjuje, da učenci dosegajo najvišjo uspešnost (0,65) pri poznavanju in razumevanju pojmov in dejstev, to je pri I. taksonomski stopnji. Nekoliko nižja je uspešnost (0,52) pri izvajanju rutinskih postopkov, to je pri II. taksonomski stopnji, in pri uporabi kompleksnih postopkov, to je pri III. taksonomski stopnji (0,51). Dosežki so najnižji (0,39) pri reševanju in raziskovanju problemov, to je pri IV. taksonomski stopnji. To nakazuje na potrebo po sistematičnem povezovanju konceptualnega in problemskega znanja ter vključevanju le-tega v vsakdanjo učno prakso.

3. Uspešnost po postavkah

Učenci so izkazali najboljše znanje (0,91) pri postavkah, ki vključujejo znanje o naravnih številih ter osnovne računske operacije z njimi. Prav tako so bili uspešni (nad 0,80) pri postavkah, ki so zahtevale branje podatkov z Euler-Vennovega prikaza in prikaza s stolpci.

Učenci so bili najmanj uspešni (0,12) pri prepoznavanju simbolnega zapisa za razdaljo med dvema premicama in pri meritvi z ustreznim načrtovanjem. Težave so se pokazale tudi pri reševanju kompleksnih problemov iz vsakdanjega življenja, ki vključuje finančno pismenost (pod 0,20).

4. Zaključek

Predmetna komisija za matematiko ugotavlja, da je bilo doseženo povprečno število odstotnih točk pri letošnjem preizkusu znanja pričakovano in skladno s strukturo ter zahtevnostjo preizkusa. Pri zbiranju povratnih informacij ni bilo zaznati pripomb, da bi bil preizkus predolg ali časovno prezahteven. Tudi tokrat je bil preizkus v celoti pripravljen v skladu z vsebinskimi, didaktičnimi in tehničnimi smernicami.

Dosežki nakazujejo na nujnost po sistematičnem vključevanju vseh taksonomskih ravni v vse faze učnega procesa pri pouku matematike. Učenci dobro obvladajo osnovne računske postopke z naravnimi števili in tudi druge preproste algoritme. Da bi učenci pridobili kompetence za reševanje nalog višjih taksonomskih ravni, je treba večjo pozornost nameniti razvijanju konceptualnih znanj ter povezovanju le-teh z reševanjem matematičnih problemov, razvijanju problemskih znanj in izgradnji strategij za reševanje problemskih situacij iz vsakdanjega življenja, tudi s finančno pismenostjo. Posebna vrzel je zaznana pri geometrijskih pojmih, še posebej pri pretvarjanju merskih enot.

Priporočamo vključevanje aktivnosti, ki razvijajo in krepijo matematične predstave, tako na področju merjenja kot tudi na področju števil.

Učencem je treba predstaviti ustrezno konstrukcijo oz. načrtovanje pravokotnic in vzporednic po pravilih evklidske geometrije, da bi ustrezno razumeli in usvojili pojma vzporednost in pravokotnost. Smiselno je, da učencem pokažemo različne možnosti načrtovanja in jim pojasnimo, katere lastnosti pri tem upoštevamo. Uporaba tradicionalnega geometrijskega orodja prispeva k boljšemu razumevanju geometrijskih konstrukcij.

Ob načrtovanju pouka v 6. razredu naj se pravočasno pregledajo izločene vsebine v strukturi preizkusa in naredi ustrezna letna priprava, pri čemer naj bo izhodišče za načrtovanje učni načrt. Pomembno je tudi, da učenci v razred vstopajo s predznanjem, predvidenim za predhodne razrede. Dnevi dejavnosti naj bodo smiselno razporejeni in naj vsebujejo tudi matematične vsebine. Tako bodo učitelji lahko zagotovili pravočasno in temeljito obravnavo vsebin, ki jih preverja NPZ.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: MATEMATIKA

2 Podlaga za preizkus

Učni načrt (1., 2., 3., 4., 5. in 6. razred). Program osnovna šola. Matematika. **(Elektronski vir)/**
Žakelj, dr. Amalija (et al.). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.

3 Shema preizkusa

Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk
preizkus znanja z nalogami različnih tipov	60 min	100 %

4 Tipi nalog in vrednotenje

Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
do 15	naloge izbirnega tipa ter naloge povezovanja in urejanja; naloge kratkih odgovorov; naloge, ki zahtevajo odgovor v obliki računskih postopkov ali grafičnega prikaza.	50	Naloge so ovrednotene z 2 do 6 točkami, v skladu z moderiranimi navodili za vrednotenje.

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
1. poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev	30 %
2. izvajanje rutinskih postopkov	35 %
3. uporaba kompleksnih postopkov	20 %
4. reševanje in raziskovanje problemov	15 %

6 Opis preizkusa

Aritmetika in algebra	Geometrija in merjenje	Druge vsebine
55 %	25 %	20 %

IZLOČENE VSEBINE

V šolskem letu 2025/26 bodo v nacionalnem preverjanju znanja iz matematike zajete **vse vsebine 1. in 2. obdobja** iz učnega načrta za matematiko.

Izločene so le naslednje vsebine iz UN za 6. razred:
Sklop: *Liki in telesa*
vsebine:
- obseg in ploščina likov (npr.: pravokotnik in kvadrat),
- površina in prostornina geometrijskih teles (npr.: kocka, kvader),
- krožnica in njeni deli,
- krog in krožni izsek,
- odnos med krogom, krožnico in premico;

Sklop: *Merjenje*
vsebina:
- ploščinske enote: a, ha, km^2,
- prostorninske enote: m^3, dm^3, cm^3, mm^3, ml,

Sklop: *Enačbe in neenačbe*
vsebine:
- enačbe in neenačbe v množici naravnih števil,
- neznanka v enačbi in neenačbi;

Sklop: *Povezanost količin*
vsebine:
- deljenje količin v razmerju;

Sklop: *Zbiranje in predstavitev podatkov*
vsebine:
- računalniške preglednice,
- preiskava (uporaba znanj o obdelavi podatkov).

OPOMBA: Zgoraj navedene vsebine, ki so tudi v UN za 4. in 5. razred, iz NPZ niso izločene!

7 Pripomočki

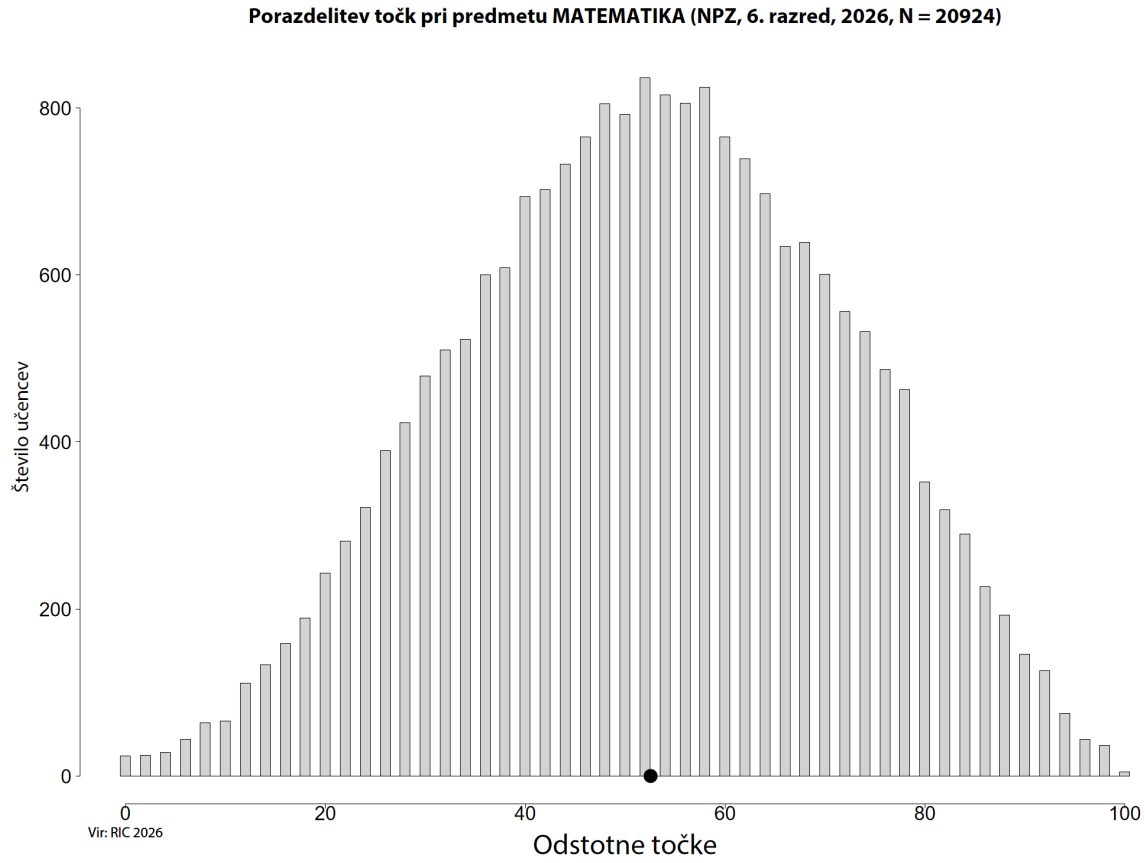
Učenec prinese s seboj modro ali črno nalivno pero oziroma moder ali črn kemični svinčnik, svinčnik, radirko, šilček, ravnilo, geotrikotnik in šestilo. Uporaba žepnega računala ni dovoljena.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (matematika, 6. razred, NPZ 2026)

Število učencev	20924
Število postavk	50
Možne točke	50
Povprečno število točk	26,28
Povprečno število odstotnih točk	52,56
Standardni odklon odstotnih točk	19,10
Indeks težavnosti	0,52
Indeks zanesljivosti	0,91

Porazdelitev dosežkov v državi (matematika, 6. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (matematika, 6. razred, NPZ 2026)

Naloga	Točke	Področje	Taksonomska stopnja	Razred	Cilj – učenec:	IT	ID
1.a.1	1	Računske operacije in njihove lastnosti	II	5.	pisno sešteva in odšteva naravna števila do milijona	0,91	0,17
1.a.2	1	Naravna števila	I	5.	števila zaokroži na desetice, stotice, tisočice, desettisočice, stotisočice	0,72	0,37
1.b.1	1	Računske operacije in njihove lastnosti	III	5.	izračuna vrednost številskega izraza z upoštevanjem vrstnega reda izvajanja računskih operacij	0,89	0,27
1.b.2	1	Računske operacije in njihove lastnosti	III	5.	izračuna vrednost številskega izraza z upoštevanjem vrstnega reda izvajanja računskih operacij	0,80	0,28
1.c.1	1	Računske operacije in njihove lastnosti	III	5.	izračuna vrednost potence naravnega števila	0,69	0,40
1.c.2	1	Računske operacije in njihove lastnosti	II	5.	izračuna vrednost številskega izraza in upošteva vrstni red izvajanja računskih operacij	0,70	0,41
2.a.1	1	Računske operacije in njihove lastnosti	III	5.	pisno sešteva in odšteva naravna števila do milijona	0,50	0,44
2.a.2	1	Računske operacije in njihove lastnosti	III	5.	pisno sešteva in odšteva naravna števila do milijona	0,30	0,43
2.b.1	1	Računske operacije in njihove lastnosti	III	6.	sešteva in odšteva decimalna števila (oziroma desetiške ulomke)	0,67	0,25
2.b.2	1	Računske operacije in njihove lastnosti	IV	6.	sešteva in odšteva decimalna števila (oziroma desetiške ulomke)	0,40	0,35
2.c	1	Računske operacije in njihove lastnosti	III	6.	množi dve decimalni števili in dopolni zaporedje	0,31	0,46
2.d	1	Računske operacije in njihove lastnosti	III	6.	sešteva in odšteva decimalna števila (oziroma desetiške ulomke) ter dopolni zaporedje	0,39	0,38
3.a	1	Merjenje	I	4.	primerja in ureja količine ter računajo z njimi	0,80	0,41
3.b	1	Merjenje	II	6.	pretvarja merske enote na izbrano enoto in računa z njimi	0,58	0,51
3.c	1	Merjenje	II	6.	pretvarja merske enote na izbrano enoto in računa z njimi	0,41	0,54
3.d	1	Merjenje	I	6.	pretvarja merske enote na izbrano enoto in računa z njimi	0,35	0,47
3.e	1	Merjenje	II	6.	pretvarja merske enote na izbrano enoto in računa z njimi	0,16	0,34
4.a.1	1	Računske operacije in njihove lastnosti	II	6.	reši besedilne naloge (probleme)	0,44	0,43
4.a.2	1	Računske operacije in njihove lastnosti	II	6.	množi dve decimalni števili	0,30	0,45
4.b.1	1	Računske operacije in njihove lastnosti	IV	6.	reši besedilne naloge (probleme)	0,20	0,45
4.b.2	1	Računske operacije in njihove lastnosti	IV	4.	pisno sešteva in odšteva naravna števila do 10 000	0,18	0,46
4.c.1	1	Računske operacije in njihove lastnosti	IV	6.	reši besedilne naloge (probleme)	0,23	0,42
4.c.2	1	Računske operacije in njihove lastnosti	IV	4.	pisno sešteva in odšteva naravna števila do 10 000	0,21	0,42
5.a.1	1	Obdelava podatkov	I	6.	iz prikaza prebere podatke in jih interpretira	0,86	0,34
5.a.2	1	Obdelava podatkov	I	6.	iz prikaza prebere podatke in jih interpretira	0,75	0,19
5.a.3	1	Obdelava podatkov	IV	6.	iz prikaza prebere podatke in jih interpretira	0,89	0,29
5.b	1	Obdelava podatkov	IV	6.	iz prikaza prebere podatke in jih interpretira	0,71	0,41
5.c	1	Obdelava podatkov	IV	6.	iz prikaza prebere podatke in jih interpretira	0,75	0,48

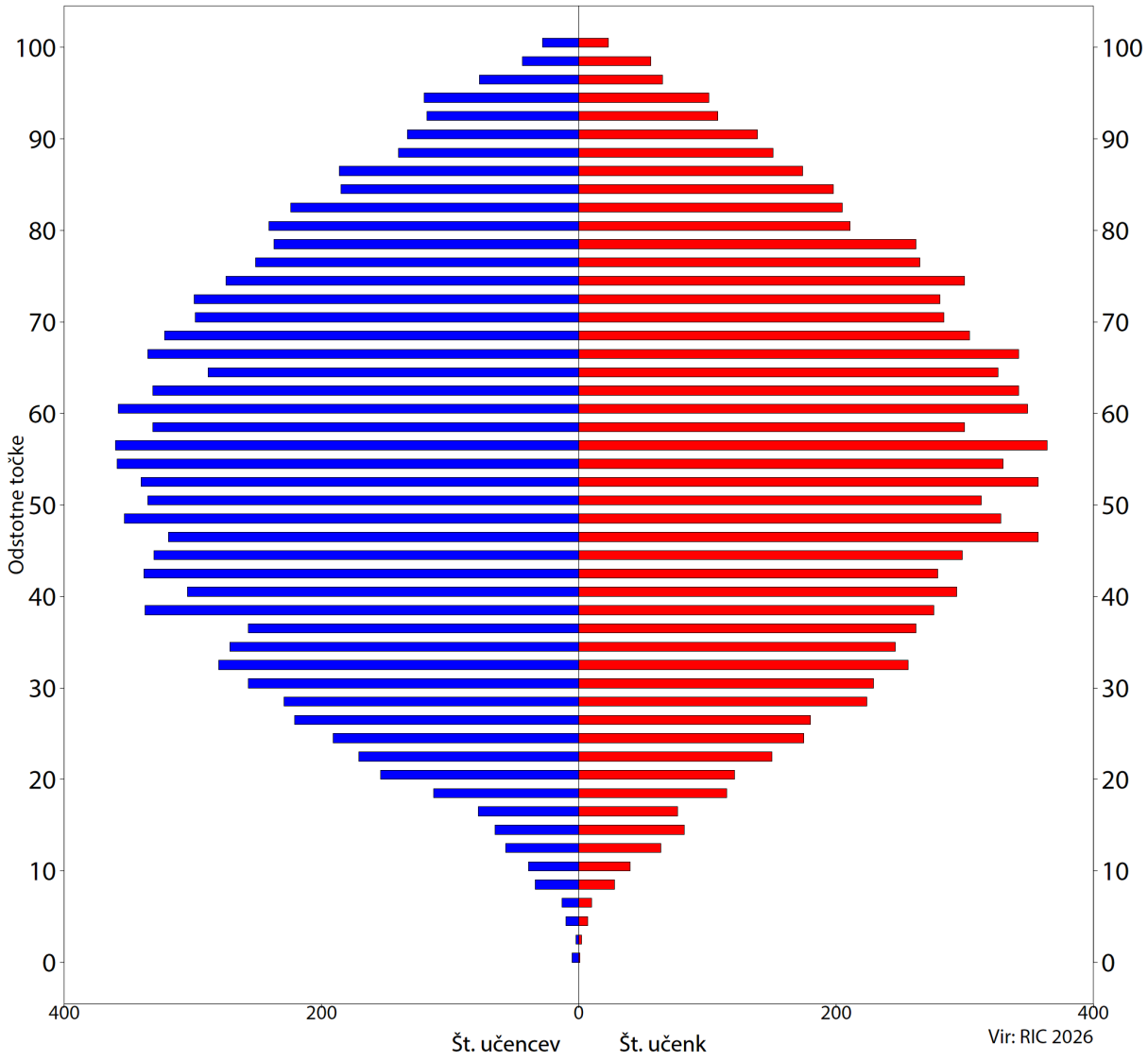
Naloga	Točke	Področje	Taksonomska stopnja	Razred	Cilj – učenec:	IT	ID
6.a.1	1	Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	I	6.	razvija kritični odnos do podatkov in rešitve	0,74	0,40
6.a.2	1	Računske operacije in njihove lastnosti	II	6.	sešteva in odšteva decimalna števila (oziroma desetiške ulomke)	0,59	0,40
6.b.1	1	Računske operacije in njihove lastnosti	II	6.	reši besedilne naloge (probleme)	0,62	0,39
6.b.2	1	Računske operacije in njihove lastnosti	III	6.	sešteva in odšteva decimalna števila (oziroma desetiške ulomke)	0,42	0,39
6.c.1	1	Računske operacije in njihove lastnosti	III	6.	reši besedilne naloge (probleme)	0,74	0,46
6.c.2	1	Racionalna števila	I	6.	sešteva in odšteva decimalna števila (oziroma desetiške ulomke)	0,54	0,46
7.a.1	1	Obdelava podatkov	I	5.	iz prikaza razbere podatek	0,81	0,22
7.a.2	1	Obdelava podatkov	I	5.	iz prikaza razbere podatek	0,82	0,34
7.a.3	1	Obdelava podatkov	I	5.	iz prikaza razbere podatek	0,42	0,31
7.a.4	1	Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	II	5.	reši probleme in pri tem uporabljajo različne strategije	0,73	0,42
7.b.1	1	Računske operacije in njihove lastnosti	IV	6.	reši besedilne naloge (probleme)	0,14	0,37
7.b.2	1	Računske operacije in njihove lastnosti	IV	6.	reši besedilne naloge (probleme)	0,17	0,31
8.a	1	Geometrijski elementi in pojmi	I	5.	opiše in imenuje oglišča ter stranice likov (trikotnik, štirikotnik, večkotnik)	0,66	0,35
8.b	1	Merjenje	II	6.	oceni, nariše in izmeri kot do stopinje natančno (geotrikotnik, kotomer)	0,53	0,41
8.c	1	Merjenje	II	6.	oceni, nariše in izmeri kot do stopinje natančno (geotrikotnik, kotomer)	0,18	0,42
8.d.1	1	Merjenje	I	6.	pretvarja večimenske kotne enote v istoimenske in obratno ter računa z njimi	0,39	0,51
8.d.2	1	Merjenje	III	6.	pretvarja večimenske kotne enote v istoimenske in obratno ter računa z njimi	0,19	0,44
9.a	1	Geometrijski elementi in pojmi	I	5.	nariše pravokotnik in kvadrat z upoštevanjem medsebojne lege stranic in skladnosti daljic	0,55	0,47
9.b	1	Geometrijski elementi in pojmi	I	4.	prepoznava ravne črte, določene z dvema točkama, jih opiše in poimenuje	0,63	0,47
9.c	1	Geometrijski elementi in pojmi	III	6.	uporablja matematično simboliko za odnose med geometrijskimi elementi v ravnini	0,60	0,52
9.d.1	1	Geometrijski elementi in pojmi	II	5.	skozi dano točko nariše vzporednico in pravokotnico k dani premici	0,61	0,51
9.d.2	1	Geometrijski elementi in pojmi	III	6.	opredeli, oceni, izmeri in s simboli zapiše razdaljo med točko in premico ter med dvema vzporednima premicama (oznaka: $d(A, p)$, $d(p, q)$)	0,12	0,25

Legenda:

Taksonomske stopnje (Gagne): I. – poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev, II. – izvajanje rutinskih postopkov, III. – uporaba kompleksnih postopkov, IV. – reševanje in raziskovanje problemov

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (matematika, 6. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (matematika, 6. razred, NPZ 2026)

Regija	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija	48,09	18,21	1112	27
Goriška regija	52,60	17,88	1132	28
Primorsko-notranjska regija	53,27	19,09	557	18
Gorenjska regija	53,14	19,51	2103	35
Osrednjeslovenska regija	54,88	18,78	5947	107
Jugovzhodna Slovenija	51,77	20,20	1598	36
Posavska regija	52,57	18,69	709	24
Zasavska regija	50,20	18,60	528	13
Savinjska regija	51,46	18,94	2561	58
Koroška regija	50,11	17,83	694	23
Podravska regija	51,71	19,28	3047	88
Pomurska regija	51,51	20,12	936	39

nazaj na Poročilo

2.5 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz angleščine v 6. razredu

Poročilo

Preizkus iz angleščine za 6. razred v letu 2026 je preverjal slušno in bralno razumevanje, pisno sporočanje ter rabo besedišča. Rezultati kažejo, da so učenci najuspešnejši pri bralnem razumevanju, kjer je indeks težavnosti (IT) 0,68. Sledijo slušno razumevanje (IT = 0,62), raba besedišča (IT = 0,58) in pisno sporočanje (IT = 0,45). Govorna zmožnost se na NPZ ne preverja, kar je pomembno upoštevati pri razlagi rezultatov.

Nalogi **slušnega razumevanja** sta preverjali razumevanje glavnih misli, ključnih informacij in podrobnosti v govorjenem besedilu. Rezultati kažejo, da učenci uspešno razumejo neposredno in konkretno izražene informacije, če so podane z osnovnim besediščem. Zahtevnejše so bile postavke, ki so zahtevale razumevanje širšega konteksta, povezovanje več informacij, razlikovanje med podobnimi podatki in sklepanje.

Nalogi **bralnega razumevanja** sta preverjali razumevanje glavnih misli, prepoznavanje posameznih informacij in povezovanje podatkov v besedilu. Prva naloga (kratki odgovori) je zahtevala iskanje konkretnih podatkov v besedilu, druga pa povezovanje informacij in razumevanje širšega konteksta. Ugotavljamo, da učenci uspešno rešujejo postavke, pri katerih je odgovor neposredno razviden iz besedila. Pri zahtevnejših postavkah so morali razumeti nekoliko širši kontekst. Najzahtevnejše pa so bile postavke, pri katerih je bilo treba povezovati več informacij iz različnih delov besedila in natančno razlikovati med podobnimi informacijami.

Naloge **besedišča** so preverjale prepoznavanje, razumevanje in uporabo besedišča z različnimi tipi nalog: povezovanje besed s slikami, dopolnjevanje besedila z naborom in dopolnjevanje brez nabora. Rezultati kažejo, da je večina učencev uspešno reševala nalogo dopolnjevanja z naborom, pri čemer se pravilnost zapisa ni preverjala. Pri dopolnjevanju so morali razlikovati med podobnimi možnostmi in razumeti sobesedilo. Najuspešnejši so bili pri prepoznavanju ustaljene besedne zveze *play a game*, kar verjetno kaže na to, da se ta besedna zveza uporablja v več različnih kontekstih, npr. pri dajanju navodil v razredu. Domnevamo pa, da se izraz utrjuje tudi zunaj šolskega konteksta, pri igranju iger na računalniku. Naloga prepoznavanja besedišča s pomočjo slike se je letos izkazala za nekoliko zahtevnejšo. Najzahtevnejša pa je bila naloga dopolnjevanja brez nabora (IT = 0,37), kjer so morali učenci pravilno razumeti pomen sobesedila, samostojno določiti ustrezno besedo in jo tudi pravopisno popolnoma pravilno zapisati (npr. *heavy*, *locker*, *return*, *umbrella, bottle*). Pri tem je bila uspešna dobra tretjina učencev. To je bila tudi naloga, pri kateri je bil povprečen odstotek nerešenih postavk najvišji v celotnem preizkusu.

Naloga **pisnega sporočanja** je preverjala zmožnost učencev, da na podlagi iztočnic napišejo elektronsko sporočilo o znani temi (športni dan). Učenci so morali opisati dogodek, predstaviti pravila in izraziti svoje mnenje. Preverjali smo tri kriterije, in sicer vsebino (IT = 0, 46), besedišče in pravopis (IT = 0,44) ter slovnico (IT = 0,43). Naloga se je izkazala kot zahtevna, kar je pričakovano; 7 % učencev se naloge sploh ni lotilo. Pri vsebini se kažejo pomanjkljivosti pri razvijanju iztočnic, saj učenci pogosto ne odgovorijo na vse iztočnice ali pa jih razvijejo le delno. Učencem še vedno predstavljajo izziv tvorjenje povezanih in smiselnih povedi, slovnična pravilnost in pravopisna natančnost. Le najuspešnejši učenci uporabljajo raznoliko in ustrezno besedišče z malo pravopisnimi napakami.

Rezultati nacionalnega preverjanja znanja iz angleščine 2026 kažejo, da učenci 6. razreda razmeroma dobro razumejo vnosna bralna in slušna besedila, saj so najuspešnejši pri bralnem in malo manj pri slušnem razumevanju, kjer prepoznavajo glavne informacije in posamezne neposredno izražene podatke. Zanimivo je, da so bili tokrat uspešnejši pri bralnem kot pa pri slušnem razumevanju besedila, saj bi glede na to, da se slušna zmožnost začne razvijati že ob samem začetku učenja angleščine, pričakovali nasprotno. Več težav se pojavlja pri nalogah, ki zahtevajo povezovanje informacij, razumevanje širšega konteksta in razlikovanje med podobnimi vsebinami. Pri rabi besedišča se jasno kaže razlika med prepoznavanjem in samostojno uporabo zlasti pri nalogah brez nabora, kjer je potrebna tudi pravopisna natančnost. Največji izziv predstavlja pisno sporočanje, kjer učenci sicer oblikujejo razumljiva besedila, vendar imajo težave pri razvijanju vsebine ter pri slovnični in pravopisni pravilnosti. Razlike med učenci se najbolj izrazito pokažejo prav pri nalogah, ki zahtevajo samostojno, natančno in raznoliko rabo jezika.

Učiteljem priporočamo, da še naprej sistematično razvijajo vse jezikovne zmožnosti, tudi govorno. Čeprav ta v preizkusu ni zajeta, pripomore k boljšemu slušnemu razumevanju in ustreznejši rabi besedišča. Več poudarka naj učitelji namenijo tudi zahtevnejšim vidikom učenja jezika. Pri slušnem in bralnem razumevanju naj vključujejo naloge, ki spodbujajo povezovanje informacij in razumevanje širšega konteksta. Pri rabi besedišča naj dajejo več poudarka aktivni rabi jezika, zlasti pri nalogah, pri katerih učenci samostojno oblikujejo odgovore in utrjujejo pravopis. Posebno pozornost naj namenijo pisanju, kjer naj učenci postopoma razvijajo zmožnost smiselnega povezovanja idej z uporabo pisanja po modelu, poglabljanja vsebine ter pravilne in raznolike rabe besedišča in slovničnih struktur. Smiselna je uporaba primernih avtentičnih besedil, raznolikih tipov nalog in sprotnega podajanja povratnih informacij, ki učencem pomagajo razvijati jezikovno natančnost in samozavest pri sporazumevanju.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: ANGLEŠČINA

2 Podlaga za preizkus

Andrin, A. [et al.]. ***Učni načrt. Program osnovna šola. Angleščina*** [Elektronski vir]. Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2016.

3 Shema preizkusa

Sporazumevalna zmožnost	Opis	Delež v skupnem številu točk	Število nalog/točk	Predvideni čas
Slušno razumevanje	Naloge, ki preverjajo zmožnost poslušanja in slušnega razumevanja.	24 %	2 nalogi/ 12 točk	15 min
Bralno razumevanje	Naloge, ki preverjajo zmožnost branja in bralnega razumevanja.	24 %	2 nalogi/ 12 točk	45 min
Besedišče	Naloge, ki preverjajo poznavanje in rabo besedišča.	32 %	2–3 naloge/ 16 točk	
Pisno sporočanje	Naloge, ki preverjajo zmožnost pisnega sporočanja.	20 %	1–2 nalogi/ 10 točk	
		Skupaj: 100 %	**Skupno štev. točk: 50**	**Skupaj: 60 minut**

4 Tipi nalog in vrednotenje

Tipi nalog	Vrednotenje
Naloge zaprtega tipa: – alternativna izbira, – izbirni tip z enim pravilnim odgovorom, – izbirni tip z več pravilnimi odgovori, – dopolnjevanje z naborom, – dopolnjevanje brez nabora, – povezovanje, urejanje in razvrščanje, – kratki zaprti odgovori. Naloge odprtega tipa: – krajši pisni sestavek.	Naloge so ovrednotene v skladu z navodili za vrednotenje. Vsak pravilen odgovor je ovrednoten z 1 točko, razen pri pisnem sporočanju, kjer so pisni sestavki ovrednoteni glede na kriterije in opisnike, ki jih pripravi predmetna komisija za angleščino.

5 Sestava preizkusa

Pri sestavi preizkusa je upoštevan *Skupni evropski jezikovni okvir* (*SEJO*). Ob koncu drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja je glede na učni načrt predvidena raven znanja A1 oz. A2.

6 Opis preizkusa

Preizkus traja 60 minut in je razdeljen na štiri dele: slušno razumevanje, bralno razumevanje, besedišče in pisno sporočanje.

IZLOČENE VSEBINE

V preizkusu so zajete vse teme iz *Učnega načrta za angleščino* (2016). Teme se pri pouku obravnavajo ciklično in so samo podlaga za razvoj sporazumevalne zmožnosti, hkrati pa se prilagajajo starosti in stopnji znanja učencev. **Učenje in usvajanje tujega jezika poteka procesno in ni vezano na posamezna vsebinska področja. Posameznih tem zato ni mogoče in tudi ni smiselno izključevati.**

a) SLUŠNO RAZUMEVANJE

Z nalogami slušnega razumevanja učenci pokažejo, da prepoznajo in razumejo:
– prilagojena avtentična angleška besedila,
– besedila, posebej govorjena za potrebe poučevanja angleščine kot tujega jezika.
Viri besedil so govorjena besedila domačih in tujih govorcev angleščine. Teme izbranih besedil so učencem znane, saj se navezujejo na njihov izkustveni svet, na bližnjo okolico in na njihova zanimanja.

Organizacija

Navodila za reševanje nalog slušnega razumevanja so v učnem jeziku učencev. Vsaka naloga vsebuje rešen prvi primer. Za reševanje je predvidenih 15 minut. Vsako besedilo učenci poslušajo dvakrat. Dolžina enega slušnega besedila je do 4 minute. Dolžina govorjenih besedil se spreminja glede na podzmožnost, ki se preverja, in glede na nalogo.

Vrste besedil

Besedila so informativna, pripovedna in opisovalna. Uporabljene so lahko naslednje vrste slušnih besedil:
– krajša umetnostna besedila (pravljice, basni, dramska besedila, pesmi, izštevanke ipd.),
– krajša neumetnostna besedila (poročila o dogodkih in dejavnostih, opisi oseb, krajev, poti ali smeri, recepti ipd.),
– pogovori in intervjuji,
– obvestila,
– navodila in pravila,
– televizijski in radijski sporedi, urniki, reklamna sporočila.

Spretnosti, ki preverjajo razumevanje govorjenega besedila

Učenec:
– izlušči glavne misli govorjenega besedila;
– prepozna pomembna dejstva oziroma podatke v besedilu;
– sklepa o jasno izraženem razpoloženju govorcev.

Tipi nalog

Preizkus vsebuje dve nalogi slušnega razumevanja, ki vsebujeta 5–7 testnih postavk. Nalogi zahtevata nebesedni in/ali kratek besedni odziv, npr.:
– povezovanje slušnega besedila s slikami,
– naloge izbirnega tipa,
– naloge kratkih odgovorov,
– naloge dopolnjevanja besedila z besedami ali besednimi zvezami,
– beleženje pod naslovi/po kategorijah,
– zapisovanje podatkov.

Vrednotenje

Vrednotenje je objektivno. Vsak pravilen odgovor je vreden 1 točko.

b) BRALNO RAZUMEVANJE

Z nalogami bralnega razumevanja učenci pokažejo, da znajo prebrati in razumejo:

– prilagojena avtentična angleška besedila,

– besedila, posebej napisana za potrebe poučevanja angleščine kot tujega jezika.

Viri besedil so: otroški časopisi, otroške in najstniške revije, prospekti, knjige, splet itd. Teme izbranih besedil so učencem znane, saj se navezujejo na njihov izkustveni svet, na bližnjo okolico in na njihova zanimanja.

Organizacija

Navodila za reševanje nalog bralnega razumevanja so v učnem jeziku učencev. Vsaka naloga vsebuje rešen prvi primer.

Vrste besedil

Besedila so informativna, pripovedna in opisovalna. Ustrezno so členjena in jasno strukturirana. Njihova dolžina se spreminja glede na podzmožnost, ki se preverja, in glede na nalogo. Dolžina bralnega besedila je do 350 besed. Uporabljene so lahko naslednje vrste besedil:

– krajša umetnostna besedila (pravljice, basni, dramska besedila ipd.),

– krajša neumetnostna besedila (poročila o dogodkih in dejavnostih, opisi oseb, krajev, živali, postopkov, poti ali smeri, recepti, razglednice, zasebna pisma, elektronska sporočila, kratki življenjepisi, zapisi z družbenih omrežij, članki iz mladinskih časopisov ipd.),

– pogovori in intervjuji,

– obvestila,

– navodila in pravila,

– televizijski in radijski sporedi, urniki, reklamna sporočila.

Spretnosti, ki preverjajo bralno razumevanje

Učenec:

– prepozna glavne misli (temo) besedil;

– razume ključne podrobnosti;

– razume nekatera osnovna notranja razmerja v besedilu (npr. med dogodki itd.);

– uporablja strategije prepoznavanja besed, samospraševanja, ponovnega branja, samopopravljanja in ugotavljanja pomena iz sobesedila in nebesednih ključev;

– ustvarja relevantne povezave med besednim in vidnim gradivom.

Tipi nalog

Preizkus vsebuje dve bralni nalogi različnega tipa, vsaka naloga vsebuje 5 do 7 testnih postavk. Nalogi zahtevata nebesedni in/ali kratek besedni odziv, npr.:

– naloge kratkih odgovorov,

– povezovanje naslovov z besedili ali povezovanje besedil s slikami,

– naloge dopolnjevanja besedila,

– razvrščanje in urejanje pomešanih povedi ali odstavkov znotraj enega besedila,

– naloge izbirnega tipa,

– prenos podatkov v drugo obliko.

Vrednotenje

Vrednotenje je objektivno. Vsak pravilen odgovor je vreden 1 točko.

c) BESEDIŠČE

V tem delu preizkusa se preverja leksikalno znanje. Besedišče se preverja in vrednoti na prepoznavni, uporabni in tvorbni ravni. Z nalogami za preverjanje besedišča učenci pokažejo, da poznajo, razumejo, uporabijo oz. tvorijo določene besede oziroma besedne zveze v angleškem jeziku.

Organizacija

Navodila za reševanje so v učnem jeziku učencev. Vsaka naloga vsebuje rešen prvi primer.

Vrste besedil

Besedila so informativna, pripovedna in opisovalna. Ustrezno so členjena in jasno strukturirana. Dolžina besedil se spreminja glede na podzmožnost, ki se preverja, in glede na nalogo. Vsako besedilo obsega 140 do 220 besed. Uporabljene so lahko naslednje vrste besedil:

– krajša umetnostna besedila (pravljice, basni, dramska besedila ipd.),
– krajša neumetnostna besedila (poročila o dogodkih in dejavnostih, opisi oseb, krajev, živali, postopkov, poti ali smeri, recepti, razglednice, zasebna pisma, elektronska sporočila, kratki življenjepisi, zapisi z družbenih omrežij, članki iz mladinskih časopisovipd.),
– pogovori in intervjuji,
– obvestila,
– navodila in pravila,
– televizijski in radijski sporedi, urniki, reklamna sporočila.

Tipi nalog

V tem delu preizkusa sta dve ali tri naloge. Vsaka naloga lahko vsebuje do osem testnih postavk. Naloge so različnega tipa, npr.:

– povezovanje slik z besedami,
– izbirni tip,
– dopolnjevanje besedila z naborom,
– dopolnjevanje besedila brez nabora (npr. z dano prvo črko).

Vrednotenje

Vrednotenje je objektivno. Vsak pravilen odgovor je vreden 1 točko.

d) PISNO SPOROČANJE

Z nalogami pisnega sporočanja se preverja zmožnost tvorjenja pisnega besedila v angleščini. Namen besedil je: obveščati, izraziti mnenje, pripovedovati, opisovati, poizvedovati itd. Naloge so vodene. Učenci tvorijo eno ali dve pisni besedili. Teme besedil so iz učnega načrta za angleščino.

Organizacija

Navodila so v učnem jeziku učencev. Iztočnice so v angleščini ali v učnem jeziku učencev. Pri nalogah so lahko navedene prve besede za lažji začetek pisanja, približna dolžina besedila je nakazana (pri pisanju krajšega pisnega sestavka je npr. predvidena dolžina besedila vsaj deset stavkov).

Vrste besedil

Možne so naslednje besedilne vrste:

– razglednica,
– sporočilo,
– recept,
– voščilo,
– povabilo,
– navodilo,
– zasebno pismo,
– opis osebe, dogodka, kraja itd.,
– kratka pripoved,
– zgodba,
– seznam,
– elektronsko sporočilo in
– dnevnik aktivnosti.

Tipi nalog

Ta del preizkusa vključuje do dve vodeni nalogi odprtega tipa, npr.:
– pisanje krajšega pisnega sestavka po iztočnicah,
– dopolnjevanje besedila,
– dokončanje besedila,
– opisovanje slik/fotografij in urejanje besedila,
– razširjanje zapiskov v besedilo.

V nalogah se določijo:
– sporočilni namen,
– predvidena dolžina besedila in
– merila za vrednotenje.

Vrednotenje

Merila za vrednotenje nalog so:
– **vsebina**,
– **besedišče in pravopis**,
– **slovnica**.

Pri vrednotenju učitelji ocenjevalci uporabljajo analitično lestvico:
– petstopenjsko lestvico za **vsebino** (0–4 točke),
– štiristopenjsko lestvico za **besedišče in pravopis** (0–3 točke),
– štiristopenjsko lestvico za **slovnico** (0–3 točke).

7 Pripomočki

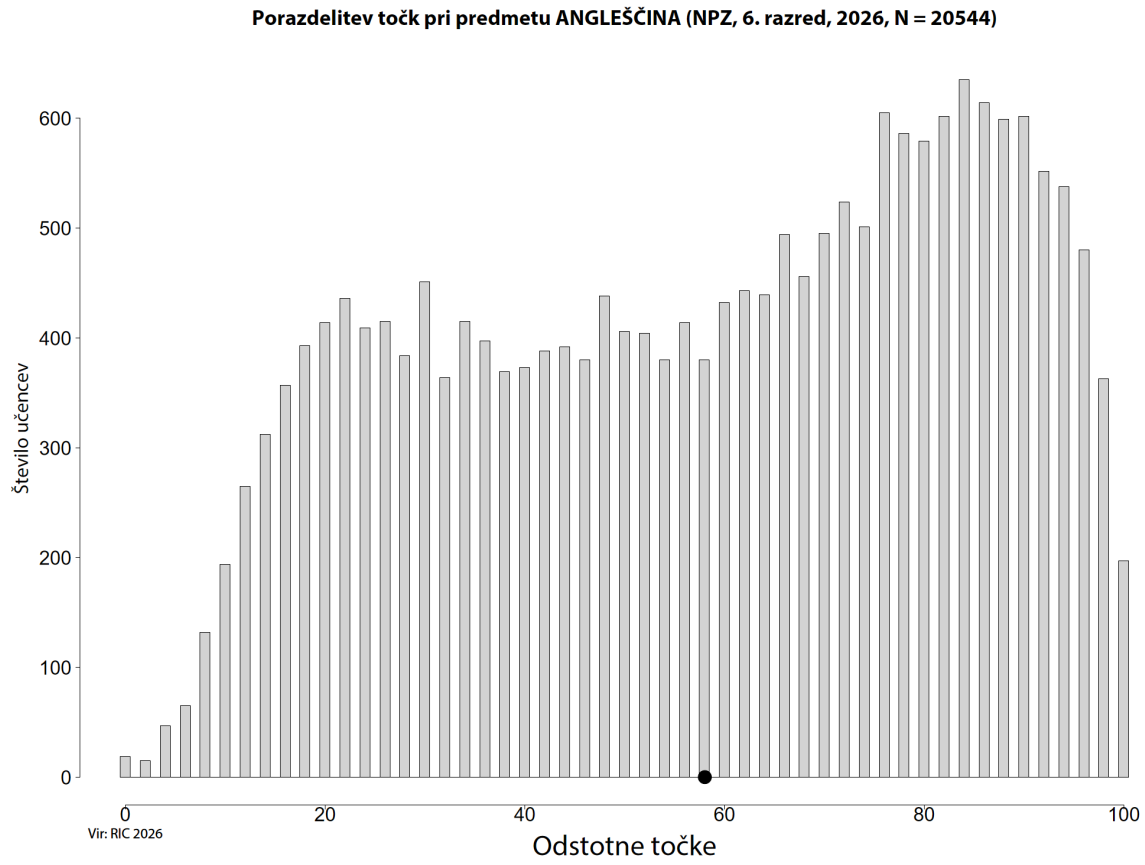
Učenec lahko uporablja moder ali črn kemični svinčnik oziroma modro ali črno nalivno pero. Uporaba slovarjev ni dovoljena.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (angleščina, 6. razred, NPZ 2026)

Število učencev	20.544
Število postavk	43
Možne točke	50
Povprečno število točk	29,02
Povprečno število odstotnih točk	58,04
Standardni odklon odstotnih točk	26,23
Indeks težavnosti	0,58
Indeks zanesljivosti	0,95

Porazdelitev dosežkov v državi (angleščina, 6. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

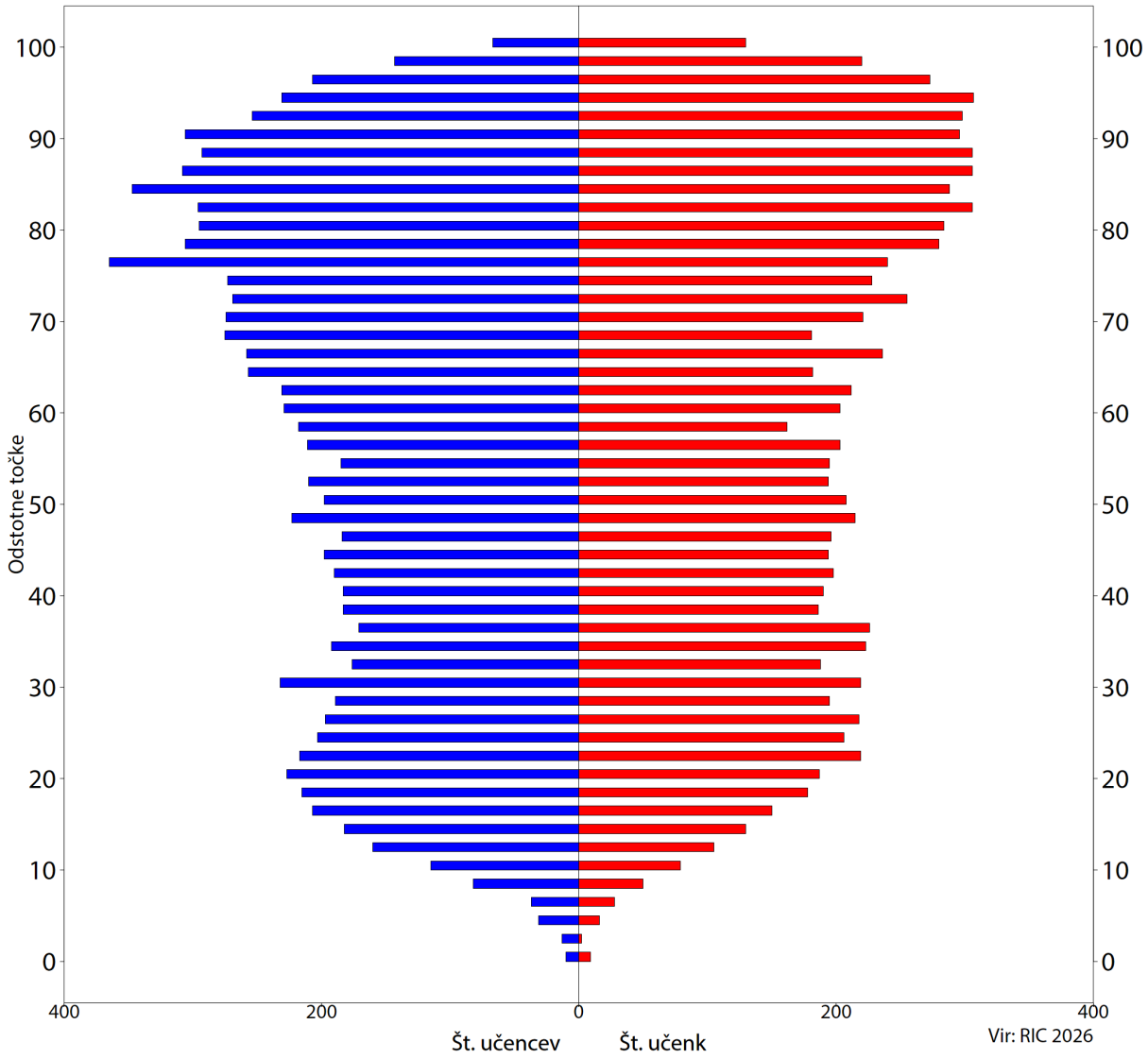
Specifikacijska tabela (angleščina, 6. razred, NPZ 2026)

Del	Naloga	Jezikovna zmožnost	Naslov	Tip naloge	Vrsta besedila	Tema	Standard – učenec:	Postavka	Število točk	IT	ID
A	1	slušno razumevanje	*ABBY'S ROOM*	dopolnjevanje z naborom	zgodba	družina, dom	– izlušči glavno misel in glavne poudarke besedila – prepozna pomembna dejstva oz. podatke in podrobnosti v besedilu – prepozna časovno zaporedje dogodkov	1	1	0,62	0,58
								2	1	0,69	0,67
								3	1	0,47	0,50
								4	1	0,64	0,65
								5	1	0,48	0,57
								6	1	0,69	0,64
A	2	slušno razumevanje	*CELEBRATING BIRTHDAYS*	izbirni tip z enim pravilnim odgovorom	prispevek	prazniki, navade in običaji	– izlušči glavno misel in glavne poudarke besedila – prepozna pomembna dejstva oz. podatke in podrobnosti v besedilu	1	1	0,78	0,35
								2	1	0,65	0,57
								3	1	0,58	0,65
								4	1	0,82	0,42
								5	1	0,50	0,48
								6	1	0,47	0,51
B	1	bralno razumevanje	*THE EDINBURGH FESTIVAL*	kratki zaprti odgovori	članek	država, kraj, prebivalci prosti čas (umetnost, zabava)	– razume dobesedno/ neposredno izražene ključne podrobnosti v besedilu – razume pomen besed oz. besednih zvez iz sobesedila	1	1	0,74	0,54
								2	1	0,52	0,48
								3	1	0,83	0,45
								4	1	0,74	0,60
								5	1	0,65	0,64
								6	1	0,75	0,52
B	2	bralno razumevanje	*GROWING UP IN THE PHILIPPINES*	povezovanje, urejanje in razvrščanje	članek	država, kraj, prebivalci prosti čas	– razume dobesedno/ neposredno izražene ključne podrobnosti v besedilu – razume pomen posameznih neznanih besed oz. besednih zvez iz sobesedila	1	1	0,77	0,36
								2	1	0,68	0,36
								3	1	0,48	0,33
								4	1	0,74	0,49
								5	1	0,67	0,46
								6	1	0,49	0,29

Del	Naloga	Jezikovna zmožnost	Naslov	Tip naloge	Vrsta besedila	Tema	Standard – učenec:	Postavka	Število točk	IT	ID
C	1	besedišče	CAMPING	povezovanje, urejanje in razvrščanje	brez besedila	narava prosti čas	– ustvarja relevantne povezave med besednim in vidnim gradivom – razume pomen besed –	1	1	0,42	0,54
								2	1	0,76	0,45
								3	1	0,64	0,53
								4	1	0,77	0,52
								5	1	0,60	0,58
C	2	besedišče	*HOPSCOTCH*	dopolnjevanje z naborom	sestavek	prosti čas	– razume pomen besed in besednih zvez iz sobesedila – uporablja besedišče z ustreznih tematskih področij	1	1	0,76	0,66
								2	1	0,59	0,69
								3	1	0,70	0,59
								4	1	0,74	0,63
								5	1	0,87	0,51
C	3	besedišče	*WHAT'S IN THE SCHOOL BAG?*	dopolnjevanje brez nabora	pogovor	šola	– razume pomen besed in besednih zvez iz sobesedila – uporablja besedišče z ustreznih tematskih področij – ustrezno zapisuje znane besede	1	1	0,39	0,63
								2	1	0,36	0,64
								3	1	0,35	0,64
								4	1	0,43	0,55
								5	1	0,38	0,57
								6	1	0,34	0,65
D		pisno sporočanje	*SPORTS DAY*	krajši pisni sestavek	e-sporočilo	šola šport	– piše kratka in preprosta besedila o znanih temah s konkretno vsebino – piše nize eno- in večstavčnih povedi – ustrezno zapisuje črke angleške abecede in besede – dokaj ustrezno uporablja končna ločila – brez večjih pomanjkljivosti uporablja osnovne standardne oblike preprostih besedil – besedila vsebujejo preprosto in pogosto rabljeno besedišče, preproste slovnične strukture, preprosta in pogosta vezniška sredstva in druga osnovna sredstva medpovednega povezovanja	vsebina	4	0,46	0,74
								besedišče	3	0,44	0,76
								slovnica	3	0,43	0,79

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (angleščina, 6. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (angleščina, 6. razred, NPZ 2026)

REGIJA	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Podravska regija	62,27	25,88	3040	87
Pomurska regija	61,71	27,42	483	22
Obalno-kraška regija	59,84	25,81	1107	27
Osrednjeslovenska regija	59,74	25,70	5979	107
Zasavska regija	57,08	26,03	528	13
Savinjska regija	57,07	26,64	2562	58
Koroška regija	55,86	26,63	687	22
Primorsko-notranjska regija	55,57	25,98	557	18
Gorenjska regija	55,52	26,11	2114	35
Posavska regija	53,88	26,43	722	24
Goriška regija	53,69	25,64	1140	28
Jugovzhodna Slovenija	53,40	26,62	1625	36

nazaj na Poročilo

2.6 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz nemščine v 6. razredu

Poročilo

Preizkus iz nemščine za 6. razred je preverjal slušno in bralno razumevanje ter poznavanje in rabo jezika, kar je vključevalo tudi pisno sporočanje. Govorna zmožnost v NPZ ni vključena, vendar jo je pri pouku ravno tako treba razvijati.

Učenci so bili najuspešnejši pri slušnem razumevanju in pisnem sporočanju. Obe področji sta imeli indeks težavnosti (IT) 0,65. Sledi bralno razumevanje (IT = 0,62). Najzahtevnejše so bile naloge poznavanja in rabe jezika (IT = 0,55).

Nalogi **slušnega razumevanja** sta preverjali zmožnost učencev, da razumejo preprosta govorjena besedila v znanem kontekstu ter izluščijo ključne informacije in podrobnosti. Pri prvi nalogi, ki je bila povezovalnega tipa, so bili učenci zelo uspešni (večina postavk z IT nad 0,80, nekatere celo nad 0,90). Prepoznati so morali znane besede in preproste opise ter jih povezati s slikami oblačil. Druga naloga je bila za učence zahtevnejša. Iz vnosnega besedila so morali razbrati konkretne podatke (npr. starost, lastnosti) in samostojno zapisati kratek odgovor. Težave so imeli predvsem pri postavkah, ki so zahtevale natančno razumevanje podrobnosti (npr. vzdevek osebe) in povezovanje informacij.

Nalogi **bralnega razumevanja** sta preverjali razumevanje preprostih besedil s pogosto rabljenim besediščem ter sposobnost iskanja konkretnih podatkov. Učenci so bili predvsem uspešni pri nalogi povezovanja, kjer so morali prepoznati ključne besede in neposredno povezati imena prostorov z njihovimi opisi. Manj uspešni so bili pri nalogi kratkih odgovorov na vprašanja o besedilu (rojstnodnevna zabava), ki je zahtevala natančno razumevanje posameznih podrobnosti in samostojen zapis odgovora.

Naloge **poznavanja in rabe jezika** so preverjale prepoznavanje in uporabo temeljnega besedišča ter osnovnih jezikovnih struktur z različnimi tipi nalog: povezovanje, dopolnjevanje z naborom in dopolnjevanje brez nabora. Učenci so bili najuspešnejši pri nalogi povezovanja, kjer so morali prepoznati ustrezne pomenske povezave. Zahtevnejši sta bili nalogi dopolnjevanja. Učenci so imeli težave z dopolnjevanjem besednih zvez (npr. *Schlitten fahren*) in rabo ustreznih vprašalnic, predvsem vprašalnice *Wer*.

Naloga **pisnega sporočanja** je preverjala zmožnost tvorjenja krajšega besedila na podlagi slikovne iztočnice in navodila. Uspešnost pri kriteriju v*sebina* kaže, da so učenci večinoma sledili navodilu, vključili zahtevane informacije in napisali dovolj dolgo besedilo z ustreznim številom povedi. Manj uspešni so bili pri kriteriju *jezikovna pravilnost*, kar kaže na težave pri pravilni rabi slovničnih struktur in pravopisni natančnosti. Učenci torej laže izražajo ideje, kot pa jih jezikovno natančno in pravilno oblikujejo.

Rezultati nacionalnega preverjanja znanja iz nemščine v 6. razredu v letu 2026 kažejo, da učenci dobro razumejo preprosta besedila v znanem kontekstu ter uspešno prepoznavajo osnovne informacije in pogosto rabljeno besedišče. Najuspešnejši so pri nalogah, kjer prepoznavajo ključne besede in neposredno povezujejo informacije, nekoliko manj pa pri nalogah, ki zahtevajo natančno razumevanje podrobnosti in samostojen zapis odgovorov. Pri rabi jezika se jasno kaže razlika med prepoznavanjem in samostojno uporabo, saj imajo učenci več težav pri dopolnjevanju brez opore, pravilni rabi vprašalnic in prenosu znanja v konkretne situacije. Pri pisnem sporočanju sicer uspešno oblikujejo vsebinsko ustrezno in razumljivo besedilo, vendar se težave pojavljajo pri jezikovni pravilnosti, pravopisu in raznolikosti izražanja.

Učiteljicam in učiteljem priporočamo, da še naprej sistematično razvijajo vse jezikovne zmožnosti, pri čemer naj več pozornosti namenijo prehodu od prepoznavanja k samostojni rabi jezika. Pri slušnem in bralnem razumevanju naj vključujejo naloge, ki spodbujajo natančno razumevanje podrobnosti, povezovanje informacij in sklepanje iz konteksta. Pri rabi jezika naj bo poudarek na utrjevanju osnovnega besedišča in slovničnih struktur v kontekstu ter na samostojnem tvorjenju odgovorov brez opore. Pri pisnem sporočanju naj učenci razvijajo jezikovno pravilnost, pravopisno natančnost ter postopno bogatijo besedišče in raznolikost izražanja. Smiselna je uporaba avtentičnih besedil in raznolikih nalog, ki omogočajo postopno razvijanje jezikovne zmožnosti in večjo samozavest pri aktivni rabi jezika. Ob tem naj hkrati razvijajo govorno zmožnost, kljub temu da v NPZ ni vključena, a je ključna za celostno jezikovno sporazumevanje.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: NEMŠČINA

2 Podlaga za preizkus

Kač, L. [et al.]. ***Učni načrt. Program osnovna šola. Nemščina*** [Elektronski vir]. Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2016.

3 Shema preizkusa

Jezikovne zmožnosti	Opis	Delež v skupnem številu točk	Število nalog/ točk	Predvideni čas
Slušno razumevanje	Naloge, ki preverjajo učenčevo zmožnost poslušanja in slušnega razumevanja.	27 %	do 3 naloge/ 14 točk	do 15 min
Bralno razumevanje	Naloge, ki preverjajo učenčevo zmožnost branja in bralnega razumevanja.	27 %	do 3 naloge/ 14 točk	do 45 min
Poznavanje in raba jezika	Naloge, ki preverjajo poznavanje in rabo jezika ter učenčevo zmožnost pisnega sporočanja.	46 %	do 4 naloge/ 24 točk	

4 Tipi nalog in vrednotenje

Tipi nalog	Vrednotenje
Naloge zaprtega tipa: – izbirni tip (izbira in označitev enega ali več pravilnih odgovorov med več danimi), – dopolnjevanje (z naborom ali brez; s preoblikovanjem), – povezovanje, urejanje, razvrščanje (povezovanje besede s sliko, naslova z besedilom, dveh delov povedi, besed v poved, stalnih besednih zvez, odgovorov z vprašanji, zapisovanje nadpomenk, podpomenk, protipomenk ipd., urejanje delov zgodbe v zgodbo, urejanje pomešanih povedi), – prenos podatkov v drugo obliko (nadomeščanje slike z besedo, označevanje, izpolnjevanje preglednic in križank), – kratki zaprti odgovori, – korekcija. Naloge odprtega tipa: – krajši pisni sestavek.	Vsak pravilen odgovor je ovrednoten z 1 točko, skupaj **52 točk**. Zadnja naloga v tretjem delu preizkusa (poznavanje in raba jezika), krajši pisni sestavek, se vrednoti v skladu z merili in opisniki, ki jih pripravi predmetna komisija za nemščino.

5 Sestava preizkusa

Pri sestavi preizkusa je upoštevan *Skupni evropski jezikovni okvir* (*SEJO*). Ob koncu drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja je glede na učni načrt predvidena raven znanja A1/A2.

6 Opis preizkusa

Preizkus traja 60 minut in vsebuje preverjanje slušnega razumevanja, bralnega razumevanja, poznavanja in rabe jezika ter pisnega sporočanja.

SLUŠNO IN BRALNO RAZUMEVANJE

S slušnim in bralnim razumevanjem se preverja učenčeva sposobnost, da po poslušanju ali branju razume različna najpreprostejša avtentična besedila iz revij in časopisov (krajše pripovedi, anekdote, dvogovori, šale, obvestila, poročila, sporočila, opozorila, reklame, zloženke, pisma, razglednice, opisi oseb, opisi dogodkov, dnevniki, kratki življenjepisi, pesmi ipd.), ki so lahko tudi prilagojena, navezujejo pa se na otrokov izkustveni svet.

POZNAVANJE IN RABA JEZIKA

V vseh nalogah se poznavanje in raba jezika, torej receptivna in produktivna raven, preverjata v kontekstu – v čimbolj avtentičnih najpreprostejših povedih in besedilih, pri tem pa je poudarek predvsem na besedišču. Ne preverja se teoretično slovnično znanje.
Z zadnjo nalogo v tem razdelku se preverja učenčeva zmožnost tvorjenja najpreprostejših povedi in krajših vodenih besedil na podlagi vnosnih podatkov (besedils, slik, ključnih besed itd.).

IZLOČENE VSEBINE

Cilji učenja jezika so zastavljeni procesno, saj se znanje vsako leto nadgrajuje. Učenec mora **pri NPZ** poznati **vse vsebine iz učnega načrta, razen vsebin, povezanih z nego telesa in osebno higieno iz sklopa *Telo in zdravje***. Te vsebine so iz NPZ v 6. razredu izločene zaradi kompleksnosti tematike, nanje vezanih slovničnih struktur in besedišča, ki se predvidoma obravnava v zadnjem trimesečju 6. razreda.

7 Pripomočki

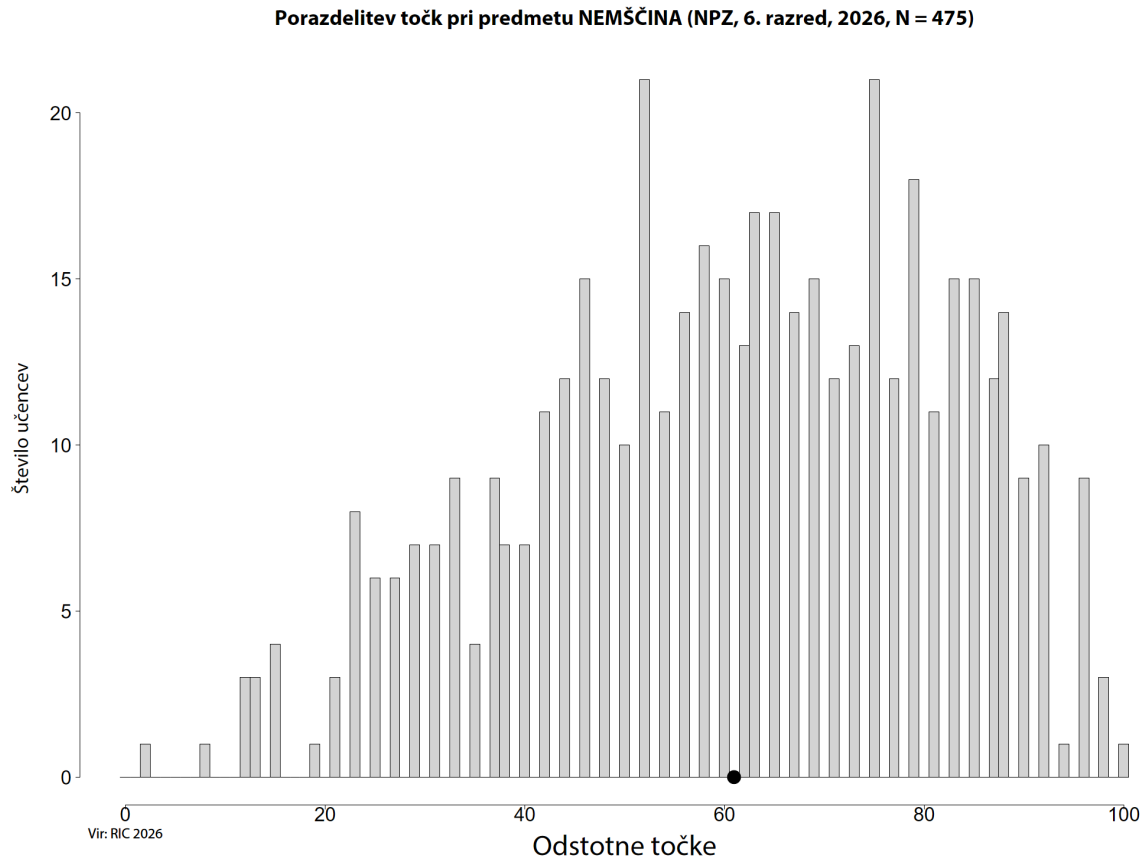
Učenec potrebuje modro ali črno nalivno pero oziroma moder ali črn kemični svinčnik. Uporaba slovarjev ni dovoljena.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (nemščina, 6. razred, NPZ 2026)

Število učencev	475
Število postavk	47
Možne točke	52
Povprečno število točk	31,70
Povprečno število odstotnih točk	60,97
Standardni odklon odstotnih točk	20,81
Indeks težavnosti	0,61
Indeks zanesljivosti	0,93

Porazdelitev dosežkov v državi (nemščina, 6. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

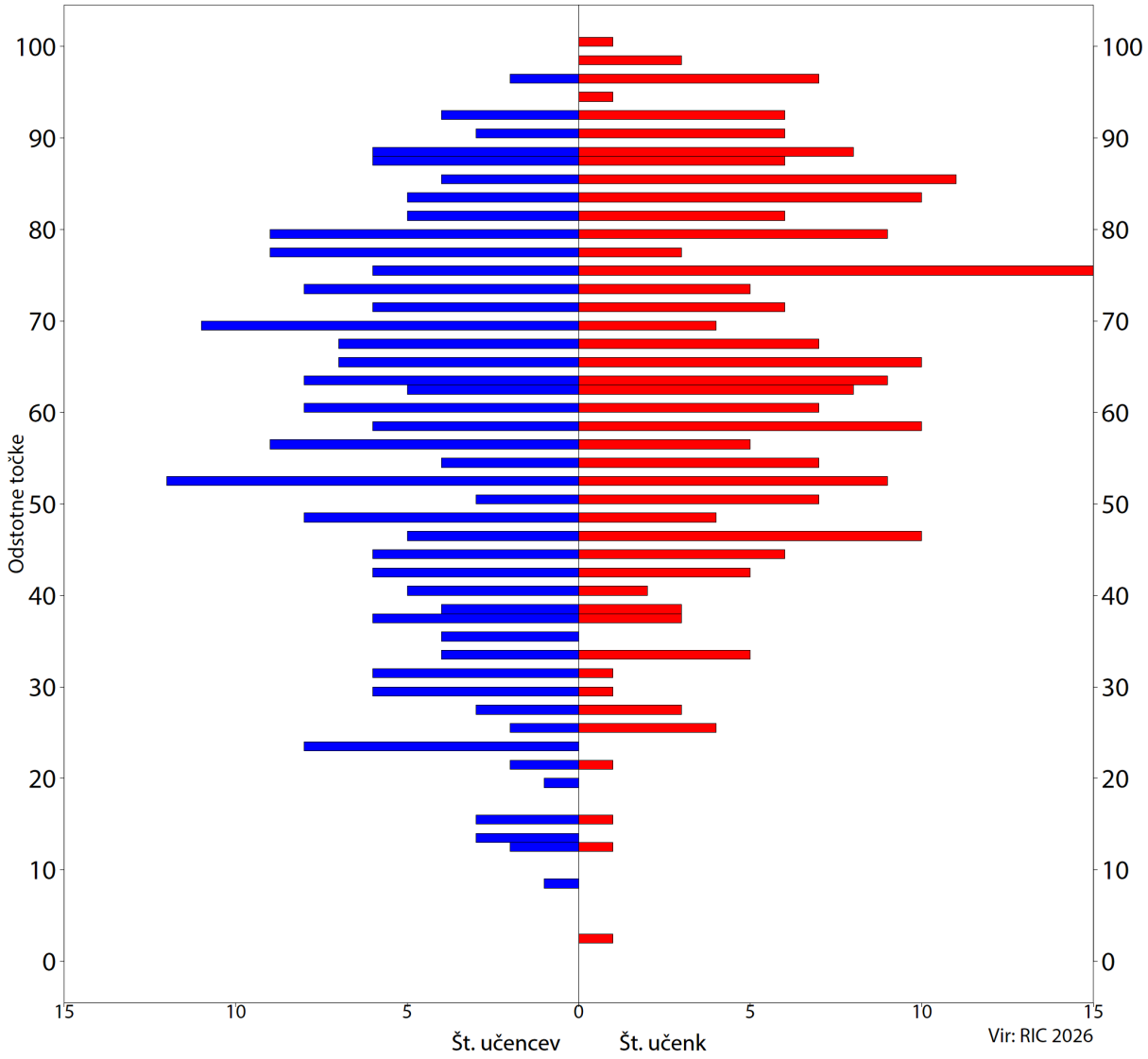
Specifikacijska tabela (nemščina, 6. razred, NPZ 2026)

Del	Naloga	Jezikovna zmožnost	Naslov	Tip naloge	Vrsta besedila	Tema	Standard – učenec:	Postavka	Število točk	IT	ID
A	1	slušno razumevanje	*Was trägst du in der Schule?*	povezovanje, urejanje in razvrščanje	sestavek	oblačila in obutev	– razume preproste izjave v znanem kontekstu – razbere temo slišanega besedila, vezanega na obravnavano temo – je sposoben slediti besedilu, ki se nanaša na preproste situacije ali osebne izkušnje	1	1	0,90	0,35
								2	1	0,91	0,24
								3	1	0,83	0,29
								4	1	0,38	0,28
								5	1	0,80	0,37
								6	1	0,71	0,38
								7	1	0,96	0,22
A	2	slušno razumevanje	*Meine Familie*	kratki odgovori	pripoved	dom in družina: člani družine, hišni ljubljenčki	– razume preproste izjave v znanem kontekstu – razbere temo slišanega besedila, vezanega na obravnavano temo	1	1	0,80	0,36
								2	1	0,51	0,29
								3	1	0,09	0,20
								4	1	0,75	0,51
								5	1	0,70	0,43
								6	1	0,40	0,60
								7	1	0,33	0,50
B	1	bralno razumevanje	*Paul erzählt: Das ist unser Haus*	povezovanje, urejanje in razvrščanje	pripoved	dom in družina: stanovanje, hiša, vsakdanja opravila	– bere znane in tudi nekatere neznane besede – zelo dobro razume pomen besed in besednih zvez v preprostem besedilu s pogosto rabljenim in predvidljivim besediščem – se na prebrano odziva z izbiro pravilne rešitve	1	1	0,76	0,39
								2	1	0,90	0,49
								3	1	0,79	0,50
								4	1	0,54	0,56
								5	1	0,48	0,36

Del	Naloga	Jezikovna zmožnost	Naslov	Tip naloge	Vrsta besedila	Tema	Standard– učenec:	Postavka	Število točk	IT	ID
B	2	bralno razumevanje	*Olivers Geburtstagsparty*	kratki odgovori	sestavek	prazniki: rojstni dan	– bere znane in tudi nekatere neznane besede – razume pomen besed in besednih zvez v preprostem besedilu s pogosto rabljenim in predvidljivim besediščem – najde in razume določene podatke v besedilu	1	1	0,69	0,23
								2	1	0,33	0,37
								3	1	0,60	0,49
								4	1	0,57	0,46
								5	1	0,53	0,53
								6	1	0,54	0,42
								7	1	0,65	0,56
								8	1	0,44	0,44
								9	1	0,67	0,49
C	1	poznavanje in raba jezika	*Was passt zusammen?*	povezovanje, urejanje in razvrščanje	sestavek	različne teme	– prepozna in razume temeljno besedišče ter se odzove z izbiro pravilne rešitve	1	1	0,42	0,44
								2	1	0,91	0,42
								3	1	0,83	0,54
								4	1	0,59	0,54
								5	1	0,83	0,53
								6	1	0,87	0,48
C	2	poznavanje in raba jezika	*In den Winterferien*	dopolnjevanje z naborom	sestavek	prosti čas: šport, počitnice čas: letni časi	– prepozna in razume temeljno besedišče ter dopolni besedilo	1	1	0,41	0,42
								2	1	0,43	0,56
								3	1	0,53	0,55
								4	1	0,40	0,57
								5	1	0,59	0,57
								6	1	0,58	0,54
								7	1	0,35	0,52
C	3	poznavanje in raba jezika	/	dopolnjevanje brez nabora	sestavek	različne teme	– razume in dopolni preproste povedi	1	1	0,60	0,46
								2	1	0,47	0,57
								3	1	0,56	0,44
								4	1	0,18	0,42
C	4	poznavanje in raba jezika	*Im Schnellimbiss*	krajši pisni sestavek	sestavek	hrana in pijača dom in družina: vsakdanja opravila	– tvori kratko preprosto besedilo s pomočjo besednih iztočnic in slikovne iztočnice – uporabi usvojeno besedišče v pisnem sestavku	vsebina	4	0,75	0,63
								jezikovna pravilnost	3	0,52	0,63

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (nemščina, 6. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (nemščina, 6. razred, NPZ 2026)

NPZ iz nemščine v 6. razredu so pisali učenci v štirih regijah (Koroški, Podravski, Pomurski in Savinjski). Številčno najbolj zastopana je bila Pomurska regija s 440 učenci iz 32 šol. V Podravski regiji je NPZ iz nemščine pisalo 21 učencev iz dveh šol, v Koroški regiji dvanajst učencev iz dveh šol in v Savinjski regiji dva učenca iz dveh šol. Ker so razlike v številu učencev in številu vključenih šol med regijami tako velike, podatki o dosežkih po regijah ne omogočajo posploševanja.

nazaj na Poročilo

3 Nacionalno preverjanje znanja v 9. razredu

3.1 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz slovenščine v 9. razredu

Poročilo

V preizkusu iz slovenščine na NPZ za 9. razred l. 2026 je bilo 25 nalog oz. 34 postavk in vseh možnih točk 50. Učenci so v povprečju dosegli 28,22 točke oz. 56,44 odstotne točke, vse možne točke je doseglo 25 učencev. Podobno kot v preteklih letih je višje število točk doseglo več učenk kot učencev.

I. del preizkusa znanja – naloge ob umetnostnem besedilu

Izhodiščno umetnostno besedilo je bil odlomek iz mladinskega romana Damjane Kenda Hussu *Mularija, da te zvija*.

Večina nalog je preverjala **recepcijsko zmožnost** učencev. Največji delež učencev je pravilno rešil nalogo 1.02, pri kateri so morali prepoznati temo izhodiščnega besedila, in nalogo 1.03 a, pri kateri so morali prepoznati, kdo pripoveduje v odlomku. Obe nalogi sta bili izbirnega tipa. Najmanjši delež učencev je pravilno rešil nalogo 1.06, pri kateri so morali v obliki povedi odgovoriti, kaj izvemo iz maminih besed o njenem odnosu z očetom, in svoj odgovor utemeljiti s primerom iz besedila. Učenci so nalogo slabše reševali verjetno tudi zato, ker so v navodilu spregledali, da mora utemeljitev temeljiti samo na maminih besedah in ne na besedilu na splošno.

Zmožnost tvorjenja besedil o umetnostnem besedilu oz. ob njem je preverjala postavka 1.08 A. Učenci so nalogo uspešno reševali, prav tako je dobro ločevala med uspešnimi in manj uspešnimi učenci.

Usvojeno literarnovedno znanje so ob recepcijski zmožnosti preverjale naloge 1.01, 1.03 b in 1.09. Učenci so morali odgovoriti, v katero književno zvrst spada izhodiščno besedilo, in svoj odgovor utemeljiti, poimenovati vrsto pripovedovalca in med štirimi odgovori izbrati, katera slogovna postopka prevladujeta v odlomku. Prvo in zadnjo nalogo sta pravilno rešili dve tretjini učencev, nalogo 1.03 b pa manj kot polovica učencev, verjetno tudi zato, ker strokovnega izraza (*prvoosebni pripovedovalec*) niso napisali jezikovno pravilno ali ker naloge sploh niso reševali.

II. del preizkusa znanja – naloge ob neumetnostnem besedilu

V II. delu je bilo izhodiščno neumetnostno besedilo Luke Trontlja z naslovom *Zgodovina kolesa*, ki je bilo prvotno objavljeno na spletni strani RTV SLO in je bilo ustrezno prirejeno za potrebe preizkusa.

Zmožnost razumevanja prebranega besedila je preverjalo sedem nalog in učenci so jih uspešno reševali. Največji delež učencev je pravilno rešil nalogo 2.07, pri kateri so morali odgovoriti, od kod izvira beseda *kočija*, in nalogo 2.01, pri kateri so morali prepoznati temo izhodiščnega besedila. Obe nalogi sta bili izbirnega tipa. Preostale naloge sta uspešno rešili približno dve tretjini ali polovica učencev. Kot najzahtevnejša se je izkazala naloga 2.04, pri kateri so morali učenci odgovoriti, za kaj so v preteklosti poleg prevoza uporabljali vozove. To nalogo je pravilno rešila manj kot četrtina učencev. Pokazalo se je, da so premalo natančno prebrali vprašanje in so odgovarjali, za kaj so se uporabljala kolesa (ne vozovi), ali pa so omenjali prevoz, ki je bil že naveden v vprašanju.

Jezikovno zmožnost je preverjalo sedem nalog, in sicer dve **poimenovalno**, štiri **skladenjsko**, ena pa **pravopisno** zmožnost. Učenci so izmed teh najuspešneje reševali nalogo 2.11 a, pri kateri so morali poved dopolniti z oziralnim zaimkom *ki*, najmanj uspešno pa nalogo 2.11 b, pri kateri so morali poved dopolniti z ustrezno obliko oziralnega zaimka *kateri*. Nalogo 2.15, v kateri so morali učenci odpraviti dve pravopisni napaki, povezani z rabo male/velike začetnice (*Slovenci* in *svetovna vojna*), je pravilno rešilo le 40 % učencev.

Metajezikovno zmožnost so preverjale tri naloge. Učenci so najuspešneje reševali nalogo 2.10 a, pri kateri so morali dani osebni glagolski obliki določiti osebo, število in čas. Najmanj uspešno so reševali nalogo 2.12, pri kateri so morali določiti stavčna člena in se po njiju vprašati.

Zmožnost tvorjenja krajšega besedila je preverjala naloga 2.16. Učenci so morali napisati e-sporočilo, in sicer uradno prošnjo ravnatelju za dovoljenje ogleda začetka etape kolesarske dirke. Manj kot polovica učencev je ustrezno napisala vse sestavine, ki so značilne za zgradbo uradnega e-dopisa. Nalogo so vsebinsko uspešno reševali, težave jim je predstavljala jezikovna pravilnost besedila.

V I. delu preizkusa največji delež učencev (17,6 %) ni reševal naloge 1.03 b, pri kateri so morali napisati vrsto pripovedovalca. V II. delu preizkusa pa naloge 2.09, pri kateri so morali napisati, kaj pomeni podčrtani del povedi (*doživeli so zaton*), ni reševalo 12,9 % učencev.

Tvorjenje jezikovno pravilnih besedil se je za učence izkazalo kot izziv. Manj kot polovica učencev je prejela pri postavkah ali nalogah, pri katerih se vrednoti jezikovna pravilnost, vse možne točke. Te postavke so v celotnem preizkusu tudi najbolje ločevale uspešne učence od manj uspešnih.

Statistični podatki kažejo, da so bile naloge v preizkusu primerno sestavljene in so praviloma dobro ločevale med uspešnimi in manj uspešnimi učenci. Izjema je naloga izbirnega tipa 1.09 z nižjim indeksom diskriminativnosti.

Sklepne ugotovitve

Analiza dosežkov letošnjega preizkusa iz slovenščine na NPZ v 9. razredu kaže, da:

- so učenci uspešno reševali naloge, ki so preverjale recepcijsko zmožnost oz. razumevanje vsebine prebranega besedila, manj uspešno pa tiste, pri katerih je bilo za pravilni odgovor treba natančno prebrati navodilo/vprašanje;
- so učenci izmed nalog, ki so preverjale literarnovedno znanje, uspešno rešili nalogi izbirnega tipa, najmanj uspešno pa nalogo, pri kateri so morali sami (jezikovno pravilno) napisati strokovni izraz;
- je manj kot polovica učencev pravilno napisala vse sestavine uradne prošnje v obliki e-dopisa;
- so bili učenci uspešnejši pri reševanju nalog izbirnega tipa;
- so le najuspešnejši učenci tvorili jezikovno pravilna krajša besedila.

Pri nalogah, ki so preverjale jezikovno ali metajezikovno zmožnost, se je pokazalo, da:

- je bila uspešnost reševanja odvisna od zahtevnosti primera: lažji ali osnovni primeri učencem niso povzročali težav (raba oziralnega zaimka *ki*), nekoliko zahtevnejše primere pa je pravilno rešilo malo učencev, in sicer tisti, ki so preizkus v celoti rešili uspešneje (npr. raba pravilne oblike oziralnega zaimka *kateri*);
- imajo učenci slabše razvito besedišče oz. poimenovalno zmožnost, saj je nalogo o pomenskem razmerju med besedami pravilno rešila malo več kot polovica učencev;
- se učenci ne znajo pravilno spraševati po stavčnih členih (v vprašanju uporabljajo samo vprašalnico, izpustijo povedek, glagolu v povedku spreminjajo vid ali čas) in ne prepoznajo stavčnega člena v celoti;
- je manj kot polovica učencev v treh preprostih enostavčnih povedih pravilno odpravila pravopisni napaki, povezani z napačno rabo male/velike začetnice (preostali niso vedeli, da *Slovenci* pišemo z veliko začetnico, *svetovna vojna* pa z malo).

Predmetna komisija za slovenščino na podlagi analize dosežkov učiteljem svetuje, da naj:

- učence spodbujajo k poglobljenemu in natančnemu branju besedil in navodil ter preverjajo njihovo razumevanje prebranega in ob tem pri učencih razvijajo njihovo poimenovalno zmožnost;
- učence spodbujajo k natančnemu odgovarjanju in utemeljevanju na podlagi podatkov iz besedila;
- učence opozarjajo na pravilno rabo strokovnih izrazov;
- vztrajajo pri pravilnem spraševanju po stavčnih členih;
- učenci pri pouku tvorijo razna smiselna, zaokrožena in jezikovno pravilna besedila in so pri tem pozorni na zgradbo besedilnih vrst, tudi e-dopisov;
- učenci v svojih besedilih in besedilih drugih prepoznavajo ter odpravljajo pravopisne in slovnične napake;
- spremljajo napredek učencev ter jih s sprotnimi kakovostnimi povratnimi informacijami usmerjajo k (samo)vrednotenju in izboljševanju svojih zapisov.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: SLOVENŠČINA

2 Podlaga za preizkus

Poznanovič Jezeršek, M. [et al.]. ***Učni načrt (posodobljena izdaja). Program osnovna šola. Slovenščina*** [Elektronski vir]. Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2018.

3 Shema preizkusa

Preizkus	Opis	Delež v skupnem številu točk	Predvideni čas
I. DEL	Eno ali več neznanih umetnostnih besedil ter naloge za preverjanje doseganja ciljev in standardov znanja iz UN.	40 %	60 minut (za oba dela skupaj).
II. DEL	Eno ali več neznanih neumetnostnih besedil ter naloge za preverjanje doseganja ciljev in standardov znanja iz UN.	60 %	

4 Tipi nalog in vrednotenje

Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
Do 40.	Naloge zaprtega in polodprtega tipa ter tvorbne naloge.	Do 60.	V skladu z navodili in s točkovnikom.

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Ravni zahtevanega znanja	Predvideni delež v preizkusu
1. Znanje in poznavanje	25 %
2. Razumevanje in uporaba	40 %
3. Analiza, sinteza, vrednotenje	35 %

6 Opis preizkusa

Vsebina preizkusa:

- branje enega daljšega ali več krajših neznanih umetnostnih besedil,
- preverjanje razumevanja prebranega umetnostnega besedila,
- preverjanje literarnovednega znanja v skladu s cilji/standardi UN v povezavi z izhodiščnim umetnostnim besedilom,
- preverjanje zmožnosti pisanja krajšega besedila o izhodiščnem umetnostnem besedilu in ob njem ali pisnega medbesedilnega vrednotenja umetnostnih besedil,
- branje enega daljšega ali več krajših neznanih neumetnostnih besedil,
- preverjanje razumevanja prebranega neumetnostnega besedila,
- preverjanje poimenovalne, upovedovalne/skladenjske, pravopisne in slogovne zmožnosti ter zmožnosti nebesednega sporazumevanja v povezavi z izhodiščnim neumetnostnim besedilom,
- preverjanje metajezikovne zmožnosti,
- preverjanje zmožnosti pisanja krajšega neumetnostnega besedila (ob izhodiščnem neumetnostnem besedilu) ali pisnega medbesedilnega vrednotenja neumetnostnih besedil.

IZLOČENE VSEBINE

V šolskem letu 2025/26 bodo glede na učni načrt za slovenščino (UN) izločene naslednje vsebine za 9. razred:

Področje: Jezik

Vrste besedil za sprejemanje in tvorjenje (UN, str. 38)

- osebni in telefonski pogovor
- življenjepis
- opis poti
- potopis
- obrazec
- predstavitev svojih poklicnih načrtov
- predstavitev svojega doživljanja aktualnega dogodka in svojega mnenja o njem

Jezikoslovni izrazi (UN, str. 39)

- zamejci in izseljenci
- tvorjenka in netvorjenka
- medmet
- členek
- življenjepis

Področje: Književnost

Vsebine (UN, str. 46)

- likovna pesem
- govorniško vprašanje

V preizkusu tudi ne bo nalog, ki bi preverjale, ali učenec oz. učenka pozna:

- umetnostna besedila avtorjev oz. avtoric, ki se obvezno obravnavajo v 9. razredu;
- vlogo del izbranih slovenskih avtorjev oz. avtoric, ki se obravnavajo v 9. razredu, v razvoju slovenskega jezika in književnosti;
- literarnozgodovinsko obdobje, v katerem je ustvarjal/a avtor oz. avtorica, ki se obravnava v 9. razredu.

7 Pripomočki

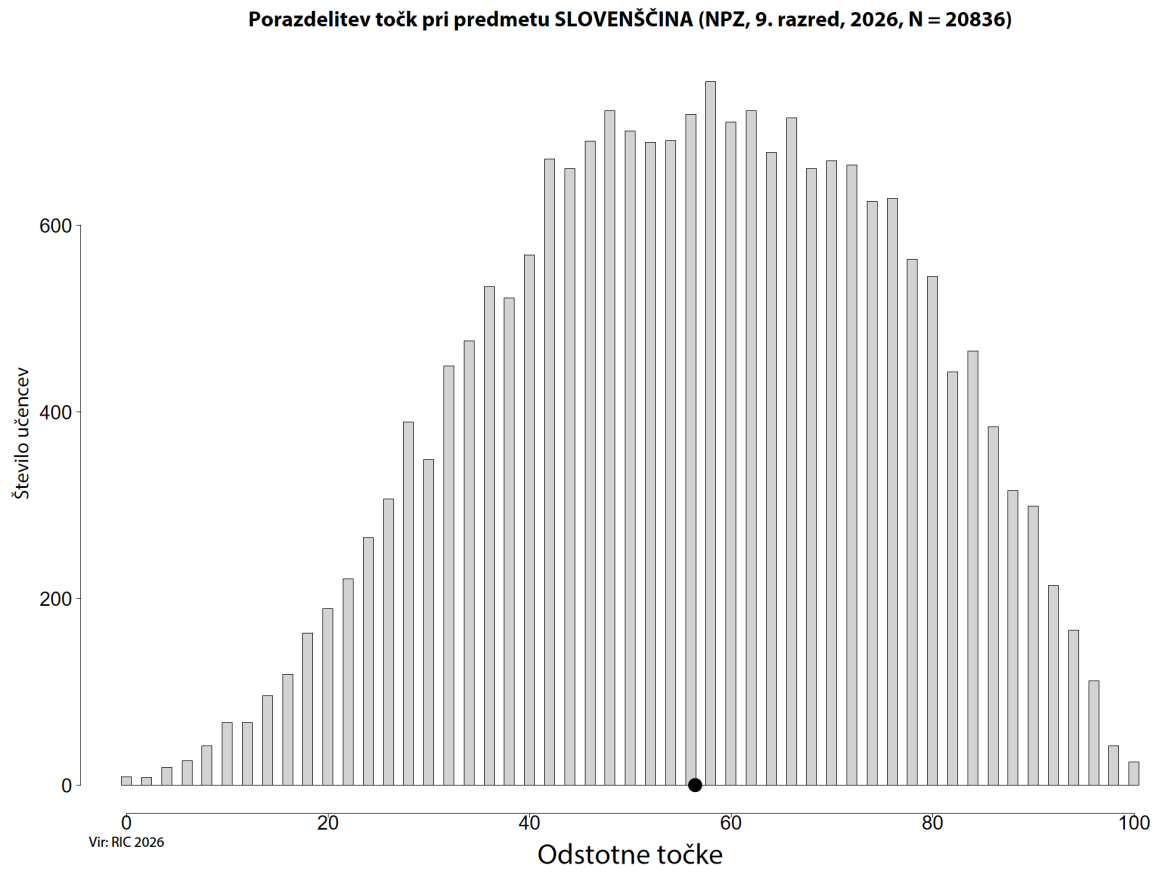
Učenec oz. učenka lahko uporablja moder ali črn kemični svinčnik ali nalivno pero.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (slovenščina, 9. razred, NPZ 2026)

Število učencev	20.836
Število postavk	34
Možne točke	50
Povprečno število točk	28,22
Povprečno število odstotnih točk	56,44
Standardni odklon odstotnih točk	19,84
Indeks težavnosti	0,56
Indeks zanesljivosti	0,89

Porazdelitev dosežkov v državi (slovenščina, 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (slovenščina, 9. razred, NPZ 2026)

I. del, umetnostno besedilo: Damjana Kenda Hussu: *Mularija, da te zvija*. Ljubljana: Forma 7, 2010. 46–47

Naloga	Točke	Zmožnost		Standard – učenec:	Strokovni izrazi	Taksonomska stopnja	IT	ID
1	1	recepcijska zmožnost in usvojitev literarnovednega znanja		prepozna poezijo/prozo/dramatiko – in sicer tako, da predstavi nekaj značilnosti, po katerih jo je prepoznal, ter jih ponazori s primeri iz besedila (4., 5., 6. r.) (UN, str. 55)	književne zvrsti: pripovedništvo pesništvo dramatika (6. r., str. 32)	znanje razumevanje uporaba	0,67	0,31
2	1	recepcijska zmožnost	razumevanje dogajanja, motivov, teme/sporočila in snovnega izhodišča književnega besedila	določi temo književnega besedila (7., 8., 9. r.) (UN, str. 61)		razumevanje analiza sinteza	0,83	0,20
3 a	1	recepcijska zmožnost	ločevanje avtorja od pripovedovalca	prepozna in poimenuje prvoosebnega pripovedovalca (9. r.) (UN, str. 61)		razumevanje uporaba	0,80	0,36
3 b	1	recepcijska zmožnost in usvojitev literarnovednega znanja	ločevanje avtorja od pripovedovalca	prepozna in poimenuje prvoosebnega pripovedovalca (9. r.) (UN, str. 61) pozna, razume in uporablja literarnovedne izraze, navedene v učnem načrtu (9. razred) (UN, str. 63)	prvoosebni pripovedovalec (9. r., str. 46)	znanje	0,42	0,52
4 A	2	recepcijska zmožnost	doživljanje, razumevanje in vrednotenje književne osebe	predstavi značilnosti književne osebe (7., 8., 9. r.) (UN, str. 61)		razumevanje sinteza	0,56	0,52
4 B	1	jezikovna in slogovna zmožnost		slovnična in pravopisna pravilnost ter poimenovalna in slogovna ustreznost		znanje uporaba	0,36	0,47
5	1	recepcijska zmožnost	doživljanje, razumevanje in vrednotenje književne osebe	predstavi književno osebo, njen značaj in njeno ravnanje (7., 8., 9. r.) (UN, str. 61)		razumevanje sinteza	0,71	0,35
6	1	recepcijska zmožnost	doživljanje, razumevanje in vrednotenje književne osebe	predstavi književno osebo, motive za njeno ravnanje in perspektivo (7., 8., 9. r.) (UN, str. 61)		razumevanje sinteza	0,38	0,35
	1	jezikovna in slogovna zmožnost		slovnična in pravopisna pravilnost ter poimenovalna in slogovna ustreznost		znanje uporaba		
7 a	1	recepcijska zmožnost	doživljanje, razumevanje in vrednotenje književne osebe	predstavi književno osebo, motive za njeno ravnanje in perspektivo (7., 8., 9. r.) (UN, str. 61)		razumevanje analiza	0,69	0,44
7 b	1	recepcijska zmožnost	doživljanje, razumevanje in vrednotenje književne osebe	predstavi književno osebo, njen značaj in njeno ravnanje (7., 8., 9. r.) (UN, str. 61)		razumevanje	0,73	0,39

Naloga	Točke	Zmožnost		Standard – učenec:	Strokovni izrazi	Taksonomska stopnja	IT	ID
8 A	5	recepcijska zmožnost ter zmožnost tvorjenja besedil o UB in ob njih	doživljanje, razumevanje in vrednotenje književne osebe	s tvorjenjem krajšega besedila pokaže zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književnih oseb (7., 8., 9. r.) (UN, str. 61)		razumevanje analiza sinteza vrednotenje	0,73	0,51
8 B	2	jezikovna in slogovna zmožnost		slovnična in pravopisna pravilnost ter poimenovalna in slogovna ustreznost		znanje uporaba	0,43	0,59
9	1	recepcijska zmožnost in usvojitev literarnovednega znanja	doživljanje, razumevanje in vrednotenje proze	poimenuje slogovne postopke v umetnostnem besedilu (opisovanje, označevanje, pripovedovanje, dvogovor) (7., 8., 9. r.) (UN, str. 62)	dialog/dvogovor (8. r., str. 46)	znanje uporaba	0,65	0,16

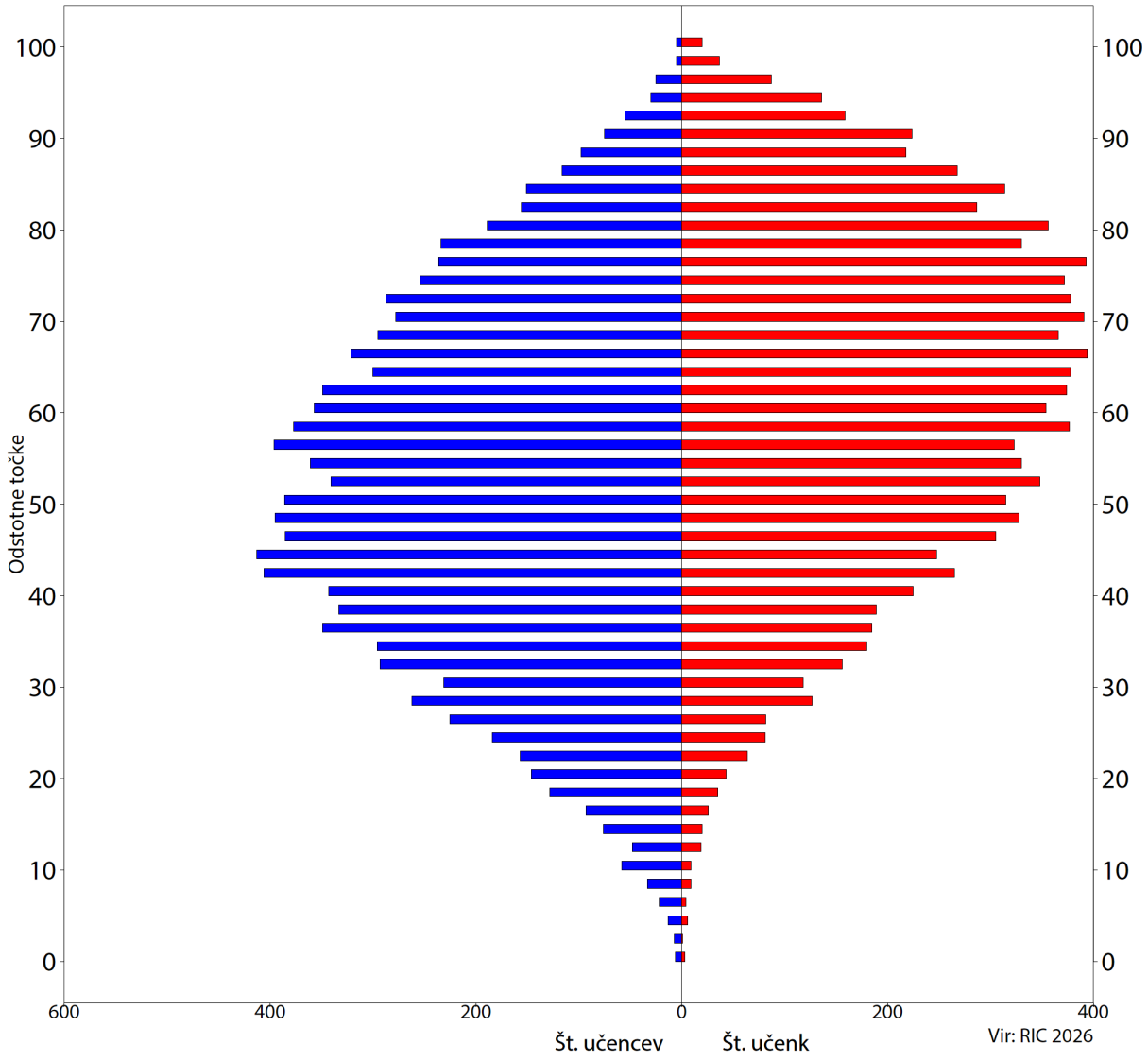
II. del, neumetnostno besedilo: ***Zgodovina kolesa*** (Prirejeno po članku Luke Trontlja Zgodovina kolesa, ki je bil objavljen na spletni strani RTV SLO 29. 6. 2021: https://www.rtvslo.si/zabava-in-slog/popkultura/retro/kratka-zgodovina-kolesa-1-del-kaksno-pot-je-skozi-zgodovino-prepotovalo-kolo/584196.; pridobljeno: 21. 2. 2025.)

Naloga	Točke	Zmožnost	Standard – učenec:	Jezikoslovni izrazi	Taksonomska stopnja	IT	ID
1	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame temo (7., 8., 9. r.) (UN, str. 57)		razumevanje	0,84	0,24
2	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (7., 8., 9. r.) (UN, str. 57)		razumevanje	0,64	0,28
3 A	2	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (7., 8., 9. r.) (UN, str. 57)		razumevanje sinteza	0,51	0,51
3 B	2	jezikovna in slogovna zmožnost	tvori slovnično in pravopisno pravilne ter poimenovalno in slogovno ustrezne povedi		znanje uporaba	0,45	0,60
4	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (7., 8., 9. r.) (UN, str. 57)		razumevanje	0,23	0,34
5	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (7., 8., 9. r.) (UN, str. 57)		razumevanje	0,63	0,33
6	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (7., 8., 9. r.) (UN, str. 57)		razumevanje	0,52	0,46
	1	jezikovna in slogovna zmožnost	tvori slovnično in pravopisno pravilne ter poimenovalno in slogovno ustrezne povedi		znanje uporaba		
7	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (7., 8., 9. r.) (UN, str. 57)		razumevanje	0,88	0,34
8	1	jezikovna in slogovna zmožnost – poimenovalna	k danim besedam doda njihove knjižne protipomenke, sopomenke, podpomenke in nadpomenke ter besede iz iste besedne družine (7., 8., 9. r.) (UN, str. 58)	sopomenka, protipomenka, nadpomenka, podpomenka (5. r., str. 25) besedna družina (5. r., str. 25)	znanje uporaba	0,54	0,46
9	1	jezikovna in slogovna zmožnost – poimenovalna	razloži dane besede iz besedila (7., 8., 9. r.) (UN, str. 58)		razumevanje uporaba	0,56	0,46

Naloga	Točke	Zmožnost	Standard – učenec:	Jezikoslovni izrazi	Taksonomska stopnja	IT	ID
10 a	1	metajezikovna zmožnost	danim besedam iz besedila določi oblikovne lastnosti; pri tem uporablja jezikoslovne izraze, navedene v tem učnem načrtu (7., 8., 9. r.) (UN, str. 59)	glagol (6. r., str. 25) oseba: prva, druga, tretja (6. r., str. 25) število: ednina, dvojina množina (5. r., str. 25) časovna oblika: sedanjik, preteklik, prihodnjik (6 . r., str. 25)	znanje uporaba	0,79	0,35
10 b	1	metajezikovna zmožnost; jezikovna in slogovna zmožnost – skladenjska	razume, uporablja in ponazori jezikoslovne izraze, navedene v tem učnem načrtu (7., 8., 9. r.) (UN, str. 59) dopolni eno- in dvostavčne povedi s pomensko in oblikovno ustreznimi deli (7., 8., 9. r.) (UN, str. 58)	glagolski vid, nedovršnik, dovršnik (8. r., str. 39)	znanje razumevanje uporaba	0,64	0,51
11 a	1	jezikovna in slogovna zmožnost – skladenjska	dopolni eno- in dvostavčne povedi s pomensko in oblikovno ustreznimi deli (7., 8., 9. r.) (UN, str. 58)	oziralni zaimek (7. r., str. 38)	znanje uporaba	0,84	0,22
11 b	1	jezikovna in slogovna zmožnost – skladenjska	dopolni eno- in dvostavčne povedi s pomensko in oblikovno ustreznimi deli (7., 8., 9. r.) (UN, str. 58)	oziralni zaimek (7. r., str. 38)	znanje uporaba	0,26	0,47
12	2	metajezikovna zmožnost	opiše stavčnočlensko sestavo stavka – določi stavčne člene (7., 8., 9. r.) (UN, str. 60)	stavčni člen: povedek, osebek, predmet, prislovno določilo (kraja, časa, načina, vzroka) (7. r., str. 39)	znanje razumevanje uporaba	0,33	0,56
13	2	metajezikovna zmožnost	opiše stavčno sestavo podredno zloženih dvostavčnih povedi – določi glavni stavek, vpraša se po odvisniku in določi vrsto odvisnika (8., 9. r.) (UN, str. 60)	odvisni stavek oz. odvisnik (osebkov, predmetni, prislovnodoločilni – časovni, prilastkov) (8. r., str. 39)	znanje razumevanje uporaba	0,54	0,43
14	1	jezikovna in slogovna zmožnost – skladenjska	v zvezi dveh enostavčnih povedi prepozna pomensko razmerje med povedma, ga izrazi z ustreznim veznikom in združi zvezo povedi v skladenjsko pravilno dvostavčno poved (7., 8., 9. r.) (UN, str. 58)		znanje razumevanje uporaba	0,50	0,50
	1	jezikovna in slogovna zmožnost	tvori slovnično in pravopisno pravilne ter poimenovalno in slogovno ustrezne povedi		znanje uporaba		
15	1	jezikovna in slogovna zmožnost – pravopisna	v svojih besedilih in v besedilih drugih prepozna pravopisne napake in jih odpravi (7., 8., 9. r.) (UN, str. 59)		znanje uporaba	0,40	0,32
16 A	1	zmožnost dvosmernega sporazumevanja – tvorjenje besedila	piše tiste vrste dopisov, ki so navedeni v tem učnem načrtu, ter pri tem uresničuje značilno zgradbo in slog dane vrste dopisa in temeljna načela uspešnega dopisovanja (7., 8., 9. r.) (UN, str. 57)	elektronski dopis (prošnja) za uradno osebo (7., 8., 9. r., str. 38)	znanje uporaba	0,43	0,44
16 B	3		tvori besedilnovrstno ustrezno, smiselno in razumljivo besedilo, skladno z jezikovno in slogovno normo knjižne zvrsti (7., 8., 9. r.) (UN, str. 58)		sinteza	0,62	0,51
16 C	2	jezikovna in slogovna zmožnost	tvori slovnično in pravopisno pravilne ter poimenovalno in slogovno ustrezne povedi		znanje uporaba	0,35	0,63

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (slovenščina, 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (slovenščina, 9. razred, NPZ 2026)

REGIJA	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Osrednjeslovenska regija	60,41	19,89	6085	108
Gorenjska regija	57,28	19,45	2095	35
Savinjska regija	56,58	19,45	2513	58
Goriška regija	56,08	19,79	1215	28
Primorsko-notranjska regija	55,85	18,79	575	18
Podravska regija	54,58	19,42	3059	85
Posavska regija	53,93	19,03	724	24
Jugovzhodna Slovenija	53,40	20,23	1512	36
Zasavska regija	53,15	19,23	519	13
Obalno-kraška regija	52,03	19,38	991	23
Koroška regija	51,95	19,06	642	21
Pomurska regija	51,65	19,96	906	38

nazaj na Poročilo

3.2 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz italijanščine v 9. razredu

Poročilo

Nacionalno preverjanje znanja iz italijanskega jezika v 9. razredu osnovne šole vsebuje dve besedili. Prvo je odlomek članka z naslovom *Mangiare gli insetti è davvero una buona idea*, objavljenega na spletni strani www.wired.it. Članek se nanaša na prednosti in slabosti uporabe žuželk za prehranjevanje. Drugo besedilo je prirejeni odlomek z naslovom *È la jota a fare la differenza* iz romana Bora (*Burja)* avtoric Anne Marie Mori in Nelide Milani. Odlomek se nanaša na spomine iz otroštva ene od avtoric v povezavi s tipičnimi istrskimi jedmi. Preverjanje vsebuje 21 nalog, od katerih se naloge 1–10 nanašajo na prvo, naloge 11–20 pa na drugo besedilo. Nekatere naloge so razdeljene na več postavk, namenjenih preverjanju razumevanja prebranega besedila, slogovne/jezikovne/poimenovalne/skladenjske in metajezikovne zmožnosti ter poznavanja in ustrezne rabe besedišča. Vse naloge so sestavljene na podlagi prebranih besedil. Zadnja naloga je tvorbna in preverja zmožnost pisanja besedila.

Analiza rezultatov razumevanja prebranega besedila

Na NPZ 2026 je večina učencev uspešno rešila veliko večino nalog, ki so preverjale razumevanje prebranega besedila.

Povprečno tri četrtine učencev je uspešno rešilo naloge, v katerih je bilo treba ločevati med pravilnimi in napačnimi trditvami o besedilu ter ustrezno ločiti in razvrstiti podatke v besedilu (naloge 1, 2 in 3). Učenci so tudi zelo uspešno prepoznali vrsto prvega besedila (naloga 6). Zelo uspešno so prepoznali in našteli vsebine tradicionalne istrske jedi (naloga 11), ustrezno razvrstili tipične jedi različnih krajev (naloga 12) ter korektno prepoznali pripovedovalca drugega besedila (naloga 15).

Približno polovica učencev je uspešno razumela pomen strokovnega izraza (naloga 5), prepoznala jezikovno vrst drugega besedila (naloga 14) in ustrezno prepoznala pomen kompleksnega izraza v literarnem besedilu (naloga 13).

Malo več kot ena tretjina učencev je uspešno razložila vzroke zadržka ljudi do prehranjevanja z žuželkami (naloga 4) in tematiko drugega besedila (naloga 17).

Analiza rezultatov slogovne/jezikovne/poimenovalne/skladenjske in metajezikovne zmožnosti

Naloge, ki so se nanašale na slogovno/jezikovno/poimenovalno/skladenjsko in metajezikovno zmožnost, so bile zahtevnejše.

Približno polovica učencev je ustrezno uporabila odvisni stavek v določenem besedilu (naloga 20), medtem ko je povprečno ena tretjina učencev ustrezno uporabila premi in odvisni govor (naloga 9) ter vezaje (naloga 19). Pri tem je treba omeniti, da navedeni nalogi nista bili lahki niti za učence, ki so dosegli večje število točk.

Analiza rezultatov poznavanja in ustrezne rabe besedišča

Na NPZ 2026 je velika večina učencev pravilno prepoznala pomen nekaterih izrazov v prebranih besedilih (nalogi 7 in 18). Učenci so bili uspešni tudi pri ustrezni rabi vsaj nekaterih besed v določenem besedilu (naloga 8, postavke b, f, g, h in i).

Pisanje besedil

Zmožnost pisanja besedil se je preverjala bodisi pri odgovorih na posamezna odprta vprašanja bodisi pri pisanju osebne izkušnje z najljubšo hrano.

Dobra polovica učencev (49–61 %) je pri oblikovanju odprtega odgovora (utemeljitve, pojasnila) pravilno uporabila pravopisna in skladenjska pravila (naloga 17.B).

Približno tretjina učencev, ki je pretežno dosegla nadpovprečno skupno število točk, je pri oblikovanju tvorbne naloge pravilno uporabila pravopisna in skladenjska pravila (naloga 21, postavki d in f).

Pri tvorbni nalogi je več kot polovica učencev, ki je pretežno dosegla nadpovprečno skupno število točk, sestavila koherentno, kohezivno in navodilom ustrezno besedilo (naloga 21.a). Sestavljena besedila so bila večinoma tudi jasna (naloga 21.b) in podprta z originalnimi refleksijami (naloga 21.c).

Navodila za učitelje

Učiteljem priporočamo, da učencem ponudijo kompleksna besedila, ki zahtevajo zmožnost razumevanja podrobnih informacij in oblikovanja sklepov, ki jih dopušča sobesedilo. Priporočljivo je, da jim predlagajo preoblikovanje besedil (parafraze) s posebnim poudarkom na uporabi prispodob. Kar zadeva metajezikovne zmožnosti priporočamo utrjevanje stavčne analize in spodbujanje razmišljanja, kar omogoča razvoj deklarativnih kompetenc.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: ITALIJANŠČINA

2 Podlaga za preizkus

Crasnich, S. [et al.]. ***Učni načrt. Osnovna šola z italijanskim učnim jezikom. Italijanščina*** [Elektronski vir]. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.

3 Shema preizkusa

Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk
– (ne)umetnostno besedilo z nalogami za razumevanje in tvorjenje krajše besedilne vrste, – preverjanje književnega znanja, – preverjanje jezikovnega znanja.	60 minut	Bralno razumevanje: 25 % Pisno sporočanje: 25 % Poznavanje besedišča: 25 % Poznavanje in uporaba jezika: 25 %

4 Tipi nalog in vrednotenje

Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
do 30 nalog v obeh delih preizkusa	Naloge objektivnega tipa, pri katerih učenec[1]: – izbere pravilno/nepravilno trditev; – izbere pravilni odgovor med več možnimi odgovori; – odgovori s kratkim odgovorom; – poveže besedno sporočilo z ustreznim nebesednim sporočilom; – iz besedila izlušči informacijo, ki je ali ni dana; – uredi dele besedila v ustrezno zaporedje oziroma jih poveže v smiselno celoto; – smiselno povzema besedilo; – dopolni besedilo z besedami in besednimi zvezami, podnaslovi sliko, ki je vezana na besedilo; – poišče kohezivne zveze v besedilu; – dopolni besedilo z izbrano slovnično strukturo; – poveže dele besednih zvez in uporablja stalne besedne zveze; – izpelje besede; – zapiše sopomenko, protipomenko, podpomenko, nadpomenko; – preoblikuje besedilo glede na komunikacijsko situacijo. Vodeno tvorjenje krajše besedilne vrste, pri kateri učenec: – dopolni dvogovorno besedilo, na primer dialog v stripu ali dano besedno izhodišče; – opiše fotografijo/risbo; – odgovori v obliki kratkega besedila, naloge polodprtega tipa; – vodeno povzame besedilo; – preoblikuje besedilo glede na komunikacijsko situacijo; – preoblikuje pripovedovalno, poročevalno ali utemeljevalno besedilo.	60	v skladu s točkovnikom

[1] Moška slovnična oblika je uporabljena enakovredno za oba spola.

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
I. znanje in poznavanje	30 %
II. razumevanje in uporaba	35 %
III. samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje	35 %

6 Opis preizkusa

Preizkus znanja preverja:

- razumevanje prebranega (ne)umetnostnega besedila,
- zmožnost tvorjenja krajše besedilne vrste,
- zmožnost vrednotenja besedila oziroma odziva na besedilo,
- temeljno poimenovalno, slovnično (besedotvorno in skladenjsko), slogovno in pravopisno zmožnost.

IZLOČENE VSEBINE

Vsebine preizkusa se nanašajo na vse jezikovne zmožnosti, ki so jih učenci razvili v obdobju obveznega šolanja. **Nobena vsebina ni izločena**, ker so cilji v učnem načrtu zastavljeni procesno in jih mora učenec obvladati kot celoto.

7 Pripomočki

Učenec lahko uporablja modro ali črno nalivno pero oziroma moder ali črn kemični svinčnik.

Struttura e descrizione della prova di Verifica Nazionale delle Competenze nella classe nona

1 Materia: ITALIANO come lingua materna

2 Le prove di verifica hanno rispondenza con gli obiettivi del curricolo formativo

Sergio Crasnich [et al.]. ***Programma. Scuola elementare con lingua d'insegnamento italiana. Lingua italiana*** [Versione elettronica]. Lubiana: Ministero per l'Istruzione e lo Sport: Istituto dell'Educazione della RS, 2011.

3 Schema delle prove

Tipi di prove	Tempo	Percentuale nella prova scritta
– Competenza comunicativa, comprensione della lettura di testi (non) letterari e produzione scritta – Competenza letteraria – Competenza metalinguistica: riflessione sulla lingua	60 minuti	Comprensione testuale: 25 % Produzione di testi: 25 % Conoscenza del lessico: 25 % Riflessione sugli usi della lingua: 25 %

4 Tipologia degli esercizi e valutazione

Numero degli esercizi	Obiettivi e tipologie degli esercizi	Punteggio complessivo	Valutazione
Fino a un massimo di 30 esercizi	Verranno proposte all'alunno[1] varie tipologie di esercizi: – domande di tipo vero o falso; – domande a scelta multipla; – domande a risposta aperta; – collegamento di immagini e testo scritto; – individuazione di informazioni esplicitate e non esplicitate; – esercizi di incastro e individuazione di corrispondenze; – sintesi di testi; – completamento di testi (cloze) e/o inserimento di didascalie a immagini; – individuazione nel testo di riferimenti coesivi; – completamento di frasi e testi con cloze grammaticale; – utilizzo di modi di dire ed espressioni idiomatiche, – derivazione di parole, – individuazione e uso di sinonimi, contrari, iperonimi, iponimi, – parafrasi di un testo. Produzione guidata di un testo scritto, in cui all'alunno possono essere richiesti: – il completamento di un fumetto o testo con un dialogo; – la descrizione di una fotografia o di un disegno; – la formulazione di testi consistenti in risposte a domande o domande semistrutturate; – la stesura di sintesi guidate; – la stesura di parafrasi di un testo; – la stesura di una composizione creativa, di un testo espositivo o di un testo argomentativo.	60 punti	Il punteggio viene determinato in riferimento al livello tassonomico e alla tipologia di esercizio.

[1] I termini al maschile vanno intesi in senso inclusivo e indipendente dal genere.

5 Criteri di valutazione della verifica

Livello raggiunto	Percentuale nella prova scritta
1. Conoscenza	30 %
2. Comprensione e applicazione	35 %
3. Analisi, sintesi e valutazione	35 %

6 Prova scritta

La prova si pone l'obiettivo di verificare le competenze di:

- lettura e comprensione di testi di tipo diverso,
- produzione e rielaborazione di brevi testi scritti,
- espressione di valutazioni su un testo e individuazione di riferimenti intertestuali,
- riflessione sulla lingua: riconoscimento delle strutture della lingua, arricchimento del lessico e uso corretto delle principali regole ortografiche.

CONTENUTI ESCLUSI

I contenuti della prova presuppongono la padronanza integrale delle abilità linguistiche di base e integrate. Di conseguenza, **non è stato escluso alcuno degli obiettivi e dei contenuti proposti nel programma**.

7 Requisiti

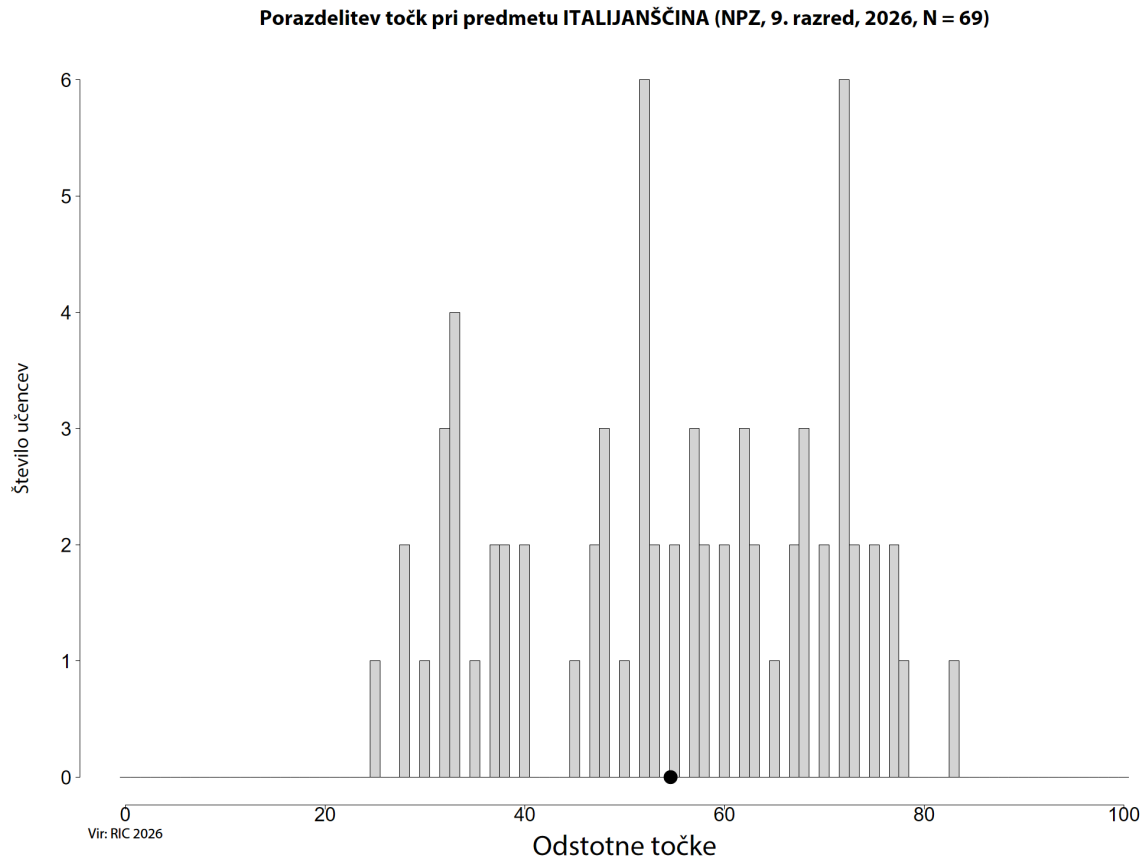
Per la prova scritta l'alunno può usare la penna a sfera (biro) o la penna stilografica.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (italijanščina 9. razred, NPZ 2026)

Število učencev	69
Število postavk	51
Možne točke	60
Povprečno št. točk	32,77
Povprečno št. odstotnih točk	54,61
Standardni odklon odstotnih točk	15,40
Indeks težavnosti	0,55
Indeks zanesljivosti	0,88

Porazdelitev dosežkov v državi (italijanščina 9. razred, NPZ 2026)

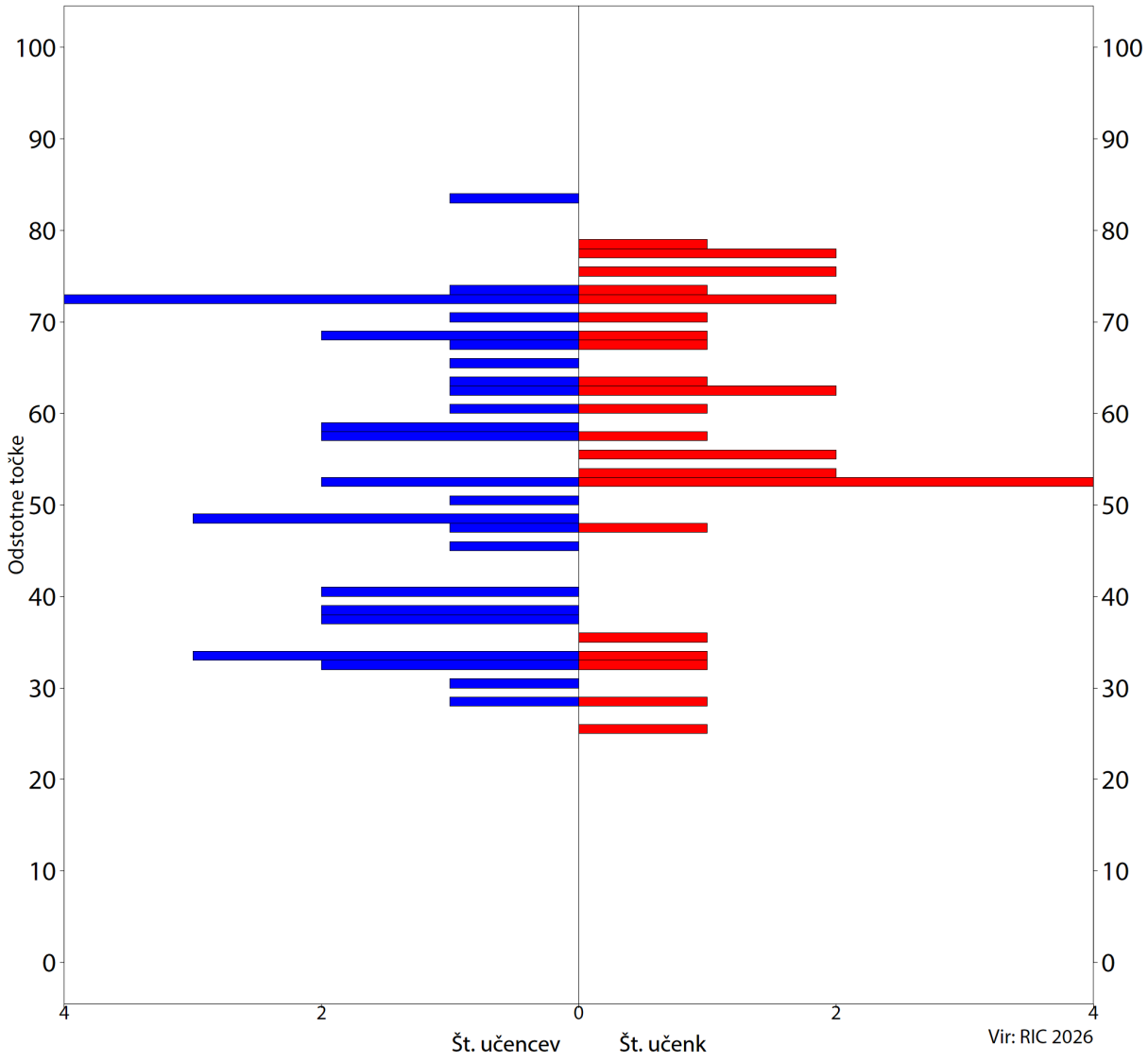
nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (italijanščina 9. razred, NPZ 2026)

Naloga	Taksonomska stopnja	Področje preverjanja	Tip naloge	IT	ID
01	II	bralno razumevanje	pravilno/napačno	0,87	0,24
02	I	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,71	0,32
03.a	II	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,77	0,39
03.b	II	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,77	0,47
03.c	II	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,75	0,52
03.d	II	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,68	0,53
03.e	II	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,74	0,45
03.f	II	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,42	0,16
04	I	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,35	0,16
05	II	bralno razumevanje	izbirni tip	0,59	0,41
06	I	bralno razumevanje	izbirni tip	0,80	0,35
07.a	I	pomenoslovje	izbirni tip	0,77	0,35
07.b	I	pomenoslovje	izbirni tip	0,26	-0,17
08.a	III	pomenoslovje	dopolnjevanje	0,36	0,36
08.b	III	pomenoslovje	dopolnjevanje	0,68	0,53
08.c	III	pomenoslovje	dopolnjevanje	0,59	0,30
08.d	III	pomenoslovje	dopolnjevanje	0,29	0,03
08.e	III	pomenoslovje	dopolnjevanje	0,41	0,29
08.f	III	pomenoslovje	dopolnjevanje	0,61	0,49
08.g	III	pomenoslovje	dopolnjevanje	0,75	0,47
08.h	III	pomenoslovje	dopolnjevanje	0,83	0,41
08.i	III	pomenoslovje	dopolnjevanje	0,68	0,56
09.a	III	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,42	0,47
09.b	III	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,33	0,31
09.c	III	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,07	0,35
09.d	III	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,10	0,13
10.a	II	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,30	0,34
10.b	I	metajezikovna zmožnost	izbirni tip	0,35	0,10
11	I	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,67	-0,02
12.a	I	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,81	0,32
12.b	I	bralno razumevanje	kratek odgovor	0,74	0,19
13	III	bralno razumevanje	izbirni tip	0,43	0,03
14	III	bralno razumevanje	izbirni tip	0,49	0,02
15	I	bralno razumevanje	izbirni tip	0,68	0,07
16	I	bralno razumevanje	izbirni tip	0,42	-0,04
17.A	III	bralno razumevanje	odgovor na vprašanje	0,22	0,41
17.B	III	bralno razumevanje	odgovor na vprašanje	0,49	0,40
18.a	I	pomenoslovje	izbirni tip	0,81	0,09
18.b	I	pomenoslovje	izbirni tip	0,72	0,15
19.a	I	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,26	0,34
19.b	I	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,70	0,60
19.c	I	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,54	0,12
19.d	I	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,25	0,33
20.a	III	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,52	0,45
20.b	III	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,43	0,46
21.A	II	p. sestavek – upošt. navodil	tvorbna naloga	0,71	0,55
21.B	II	p. sestavek – vseb. ustreznost	tvorbna naloga	0,62	0,59
21.C	III	p. sestavek – izr. last. stališč	tvorbna naloga	0,57	0,52
21.D	II	p. sestavek – jez. pravilnost	tvorbna naloga	0,29	0,57
21.E	II	p. sestavek – besedišče	tvorbna naloga	0,37	0,55
21.F	I	p. sestavek – pravop. in oblika	tvorbna naloga	0,30	0,66

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (italijanščina 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (italijanščina 9. razred, NPZ 2026)

REGIJA	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija	54,61	15,40	69	4
Goriška regija				
Primorsko-notranjska regija				
Gorenjska regija				
Osrednjeslovenska regija				
Jugovzhodna Slovenija				
Posavska regija				
Zasavska regija				
Savinjska regija				
Koroška regija				
Podravska regija				
Pomurska regija				

nazaj na Poročilo

3.3 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz madžarščine v 9. razredu

Poročilo

Preizkus iz madžarščine na NPZ v 9. razredu je bil tudi v letu 2026 sestavljen iz dveh delov: v I. delu so naloge povezane z neumetnostnim besedilom, v II. delu pa z umetnostnim besedilom. Razmerje v deležu točk je 60 % za I. del in 40 % za II. del. Skupno število nalog je 33, postavk pa 43. Učenci so v povprečju dosegli 37,20 točke od možnih 60, oziroma 62 odstotkov. Najvišji dosežek je 90 %, najnižji pa 17 %. Učenci so bili nekoliko uspešnejši pri nalogah I. dela (64,58 %) kot pri nalogah ob umetnostnem besedilu (58,12 %).

I. del preizkusa znanja (naloge ob neumetnostnem besedilu)

Izhodiščno besedilo I. dela preizkusa je publicistično besedilo z naslovom *Azahriah összehozta az országot a tripla Puskással* (Azahriah združil državo s trojnim koncertom v Areni Puskás), povzeto po virih index.hu in Magazin OKÉ in prirejeno za potrebe preizkusa. Besedilo predstavlja poklicno pot in dosežke popularnega madžarskega pevca. Vsebinsko in vizualno je členjeno na odstavke ter opremljeno s fotografijo, na katero se navezuje ena naloga. Naloge ob besedilu preverjajo zmožnost razumevanja in razčlenjevanja prebranega besedila, torej okoliščinsko/pragmatično, pomensko, metajezikovno in besedno/slovnično zmožnost ter zmožnost tvorbe krajšega neumetnostnega besedila.

Okoliščinsko/Pragmatično razčlembo je preverjala naloga 1.a, ki je naloga kratkega odgovora, pri kateri so morali učenci poimenovati dogodek, ki je bil povod za nastanek besedila. Uspešnost reševanja naloge je 50-%.

Preverjanje bralnega razumevanja in razčlenjevanja besedila (**pomensko razčlembo**) so preverjale naloge 1.b–10, učenci so jih reševali s 74,61-% uspešnostjo. Najbolje reševani sta naloga izbirnega tipa, pri kateri so morali izmed štirih odgovorov izbrati pomen ene tujke is besedila, in naloga kratkega odgovora, ki je preverjala bralno razumevanje (izpis pomena danih letnic v pevčevi karieri). Najslabše rešena naloga tega sklopa je naloga polodprtega tipa, pri kateri so morali učenci ugotoviti, na kateri odstavek besedila se navezuje fotografija, in svoje mnenje tudi utemeljiti. Nekoliko bolje rešena je bila naloga izbirnega tipa, pri kateri so morali izmed štirih ponujenih odgovorov obkrožiti število gledalcev, ki jih naenkrat sprejme Arena Puskás (eksplicitnega zapisa ni v besedilu).

Metajezikovno in besedno/slovnično zmožnost so preverjale naloge 11–17, pri katerih so bili učenci nekoliko manj uspešni (59,33 %). Najbolje so se odrezali pri nalogi dopolnjevanja, kjer so morali dana pridevnika vstaviti v ustrezno rubriko preglednice, nato pa vanjo zapisati njuni preostali obliki (osnovnik, primernik ali presežnik). Po uspešnosti ji sledi naloga, pri kateri so morali v a-delu, ki je naloga izbirnega tipa, obkrožiti vrsto priredja dane povedi, v b-delu pa nadaljevati glavni stavek z odvisnim stavkom. Za najslabše reševani (45 %) sta se v tem sklopu izkazali nalogi, od katerih je prva zahtevala zapis podčrtanega dela datuma (vrstilnega številnika) z besedo, pri drugi pa so morali učenci zapisati ustrezno sklonsko obliko danih besed (samostalnikov), skladno s sobesedilom povedi.

Tvorbna naloga je zahtevala tvorjenje klasičnega ali elektronskega pisma prijateljici/prijatelju s povabilom na skupni obisk pevčevega koncerta. Učenci so nalogo rešili s 67,5-% uspešnostjo, pri čemer so bili najuspešnejši pri vsebinski postavki, najmanj pa pri jezikovni pravilnosti.

II. del preizkusa znanja (naloge ob umetnostnem besedilu)

Izhodiščno besedilo II. dela preizkusa je odlomek iz mladinskega romana sodobne madžarske pisateljice Laure Leiner z naslovom *Bábel* (Babilon). Naloge ob umetnostnem besedilu preverjajo bralno razumevanje z recepcijo, književno znanje in zmožnost tvorbe krajšega besedila, povezanega z izhodiščnim besedilom.

Razumevanje in razčlenjevanje umetnostnega besedila so preverjale naloge 3–13, učenci so jih rešili z 61,07-% uspešnostjo. Nalogo izbirnega tipa, pri kateri so morali obkrožiti ime glasbene skupine, katere pesem je glavna književna oseba izbrala za nastop, so pravilno rešili vsi učenci, četudi so to lahko ugotovili le s sklepanjem. Najslabše rešena naloga je zahtevala ubeseditev pomena redkeje rabljenega glagola.

Književno znanje, aplicirano na izhodiščno umetnostno besedilo, so preverjale tri naloge. Učenci so jih rešili s 40-% uspešnostjo. Najuspešnejši (55 %) so bili pri nalogi kratkega odgovora, ki je zahtevala ugotovitev osebe in števila pripovedovalca, ter pri nalogi izbirnega tipa, kjer so morali obkrožiti ime avtoričinega sodobnika. Najslabše rešena naloga je v dveh povedih povzela značilnosti romana in zahtevala dopolnitev povedi z izbiro pravilnega odgovora.

Zmožnost tvorbe ob umetnostnem besedilu je preverjala zadnja naloga, pri kateri so morali učenci napisati nadaljevanje zgodbe v prvi osebi ednine o razpletu nastopa glavne književne osebe na karaokah. Učenci so jo rešili s 63,33-% uspešnostjo. Najuspešnejši so bili pri vsebini, najmanj uspešni pa pri pravopisu.

Dosežki devetošolcev na letošnjem nacionalnem preverjanju znanja iz madžarščine so skoraj identični lanskim in so podobni povprečjem v zadnjih desetih letih. Pri tako maloštevilni populaciji sicer lahko zaznamo večja nihanja povprečnega dosežka, saj – kar se tiče znanja in zmožnosti učencev – ne moremo govoriti o Gaussovi krivulji.

Učiteljem priporočamo, da pri učencih razvijajo zmožnost branja z razumevanjem z uporabo različnih bralnih strategij, pri tem naj jih spodbujajo k natančnemu in poglobljenemu branju, tudi navodil nalog. Spodbujajo naj uporabo znanja v novih situacijah, povezovanje različnih znanj, razvijanje zmožnosti argumentiranja in izražanja

lastnega mnenja. Preverjanje znanja naj bo raznoliko, vključuje naj naloge na različnih taksonomskih stopnjah. Večjo pozornost naj posvetijo razvijanju čim bolj samostojne tvorbe besedil: učenci naj čim več pišejo, pri tem naj opazujejo svoje strategije in se naučijo kritično opazovati ter (tudi) s pomočjo učitelja popraviti svoja besedila. Nenehno pa je ob teh dejavnostih treba bogatiti besedišče in razvijati pravopisne zmožnosti učencev.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: MADŽARŠČINA kot materinščina

2 Podlaga za preizkus

Pisnjak, M. [et al.]. ***Učni načrt. Dvojezična osnovna šola. Madžarščina kot materinščina*** [Elektronski vir]. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.

3 Shema preizkusa

	Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk
preizkus	**I. del** Izhodišče: eno ali dve neumetnostni besedili. Naloge za preverjanje: – bralnega razumevanja, – jezikovnega znanja in – zmožnosti vodene tvorbe krajšega neumetnostnega besedila. **II. del** Izhodišče: eno ali dve umetnostni besedili. Naloge za preverjanje: – bralnega razumevanja, – književnega znanja in – tvorbe krajšega besedila.	60 minut	60 % 40 %

4 Tipi nalog in vrednotenje

	Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
preizkus	do 35	naloge zaprtega, polodprtega in odprtega tipa, vodena tvorba krajšega besedila	do 60 točk	v skladu z navodili za vrednotenje

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Taksonomska stopnja	Delež v preizkusu
I. znanje in poznavanje	pribl. 25 %
II. razumevanje in uporaba	pribl. 40 %
III. samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje	pribl. 35 %

6 Opis preizkusa

Vsebina preizkusa:

- branje praviloma neznanega neumetnostnega besedila,
- preverjanje razumevanja prebranega neumetnostnega besedila,
- preverjanje jezikovnega znanja in zmožnosti rabe jezika,
- preverjanje zmožnosti vodene tvorbe krajšega pisnega neumetnostnega besedila,
- branje praviloma neznanega umetnostnega besedila,
- preverjanje razumevanja in interpretacije prebranega umetnostnega besedila,
- preverjanje književnega znanja,
- preverjanje zmožnosti tvorbe krajšega besedila na podlagi umetnostnega besedila (npr. obnove, oznake, opisa, poustvarjalnega besedila, v skladu z UN).

IZLOČENE VSEBINE

Preizkus načeloma preverja vse cilje in standarde učnega načrta, saj je zasnovan procesno. Zaradi pisanja NPZ v marcu se po sklepu PK za madžarščino v preizkusu v šolskem letu 2025/26 (razen izbirnih ciljev) ne bo preverjalo:

- tvorjenje besedilne vrste: reklama,
- znanje o zgodovini madžarskega jezika, jezikovnih spomenikih in razslojenosti besedišča,
- poznavanje del prekmurskih madžarskih avtorjev, Árona Tamásija, J. R. R. Tolkiena, Tiborja Déryja in W. Shakespearja.

7 Pripomočki

Učenec oz. učenka lahko uporablja moder ali črn kemični svinčnik ali nalivno pero.

A 9. osztályos felmérőlap szerkezete és leírása

1 Tantárgy: MAGYAR NYELV mint anyanyelv

2 A felmérés alapja

Pisnjak, M. [et al.]. ***Tanterv. Kétnyelvű általános iskola. Magyar nyelv mint anyanyelv*** [Elektronikus forrás]. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.

3 A tudásfelmérés szerkezete

	Leírás	Megoldási idő	Az összpontszám része %-ban
Feladatlap	**I. rész** Egy vagy két nem művészi szöveg és hozzá(juk) kapcsolódó: – olvasásértési készségeket, – nyelvi-nyelvhasználati ismereteket – és szövegalkotási készséget mérő feladatsor. **II. rész** Egy vagy két művészi szöveg és hozzá(juk) kapcsolódó: – olvasásértési készségeket, – irodalmi ismereteket – és szövegalkotási készséget mérő feladatsor.	60 perc	60 % 40 %

4 Feladattípusok és értékelés

	Feladatok száma	Feladattípusok	Összpontszám	Értékelés
Feladatlap	Max. 35.	Zárt, félig zárt és nyílt végű kérdések, irányított szövegalkotás.	Max. 60.	A megoldókulcsnak megfelelően.

5 A feladatlap taxonómiai szintek szerinti rétegzése

Műveleti szint	Részaránya a mérésen
1. Ismeret	kb. 25 %
2. Megértés és alkalmazás	kb. 40 %
3. Önálló problémamegoldás, értelmezés, értékelés	kb. 35 %

6 A tudásfelmérés leírása

A tudásfelmérés tartalma:

- rendszerint ismeretlen nem művészi szöveg(ek) olvasása,
- az olvasott szöveg(ek) értésének mérése,
- nyelvi-nyelvhasználati ismeretek, illetve készségek mérése,
- írásbeli szövegalkotási készség mérése – rövid nem művészi szöveg irányított alkotása,
- rendszerint ismeretlen művészi szöveg(ek) olvasása,
- az olvasott szöveg(ek) értésének és értelmezésének mérése,
- irodalmi ismeretek mérése,
- írásbeli szövegalkotási készség mérése – az olvasott művészi szöveg(ek) alapján (pl. tartalom, leírás, jellemzés, más befejezés vagy bevezetés alkotása, véleménykifejtés, értékelés).

A mérés a tanterv valamennyi célját és követelményét mérheti. A magyar nyelvi mérési bizottság határozata értelmében a 2025/26-os tanévben a felmérőlap (a választható célok mellett) nem méri:

- a következő szövegtípus alkotását: reklám,
- a magyar nyelv történetének, a nyelvemlékeknek és a szókészlet rétegződésének az ismeretét,
- a muravidéki magyar szerzők, Tamási Áron, J. R. R. Tolkien, Déry Tibor és Shakespeare műveinek az ismeretét.

7 Segédeszközök

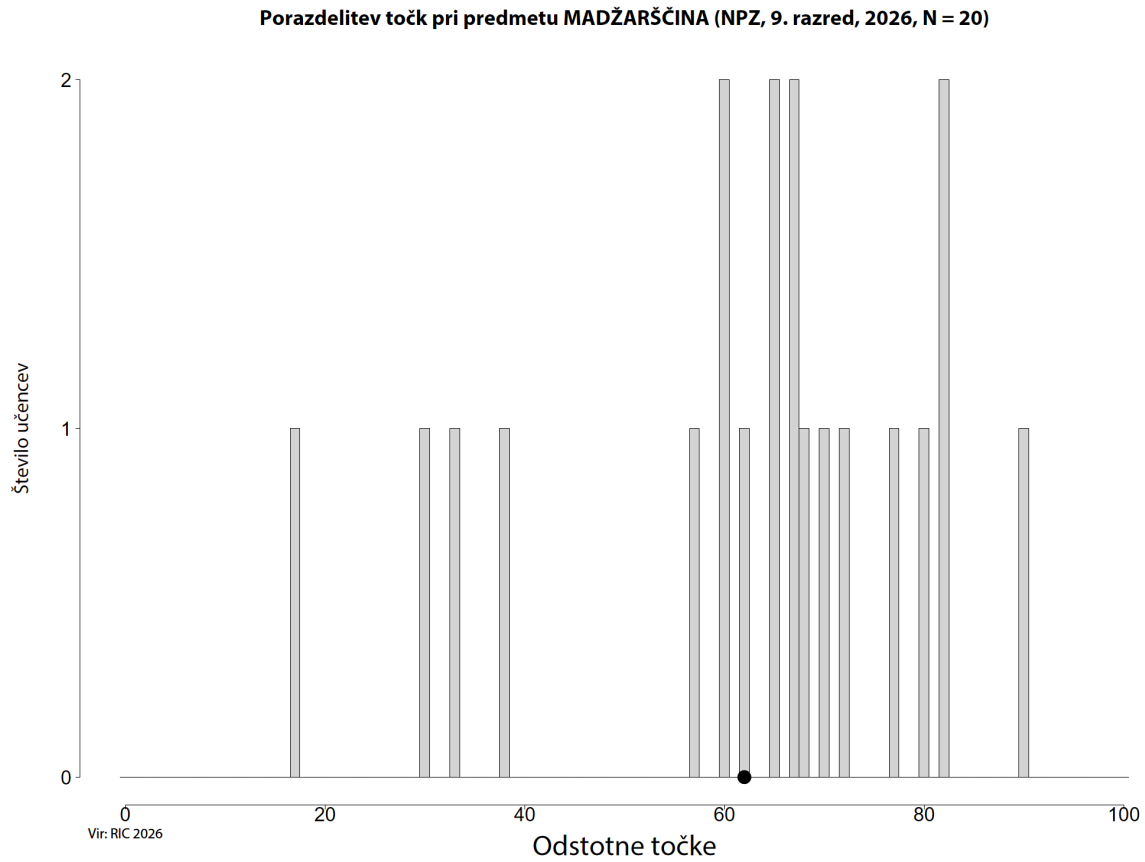
A tanuló kék vagy fekete golyóstollat vagy töltőtollat használhat.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (madžarščina, 9. razred, NPZ 2026)

Število učencev	20
Število postavk	43
Možne točke	60
Povprečno št. točk	37,20
Povprečno št. odstotnih točk	62,00
Standardni odklon odstotnih točk	18,99
Indeks težavnosti	0,62
Indeks zanesljivosti	0,91

Porazdelitev dosežkov v državi (madžarščina, 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (madžarščina, 9. razred, NPZ 2026)

I. del

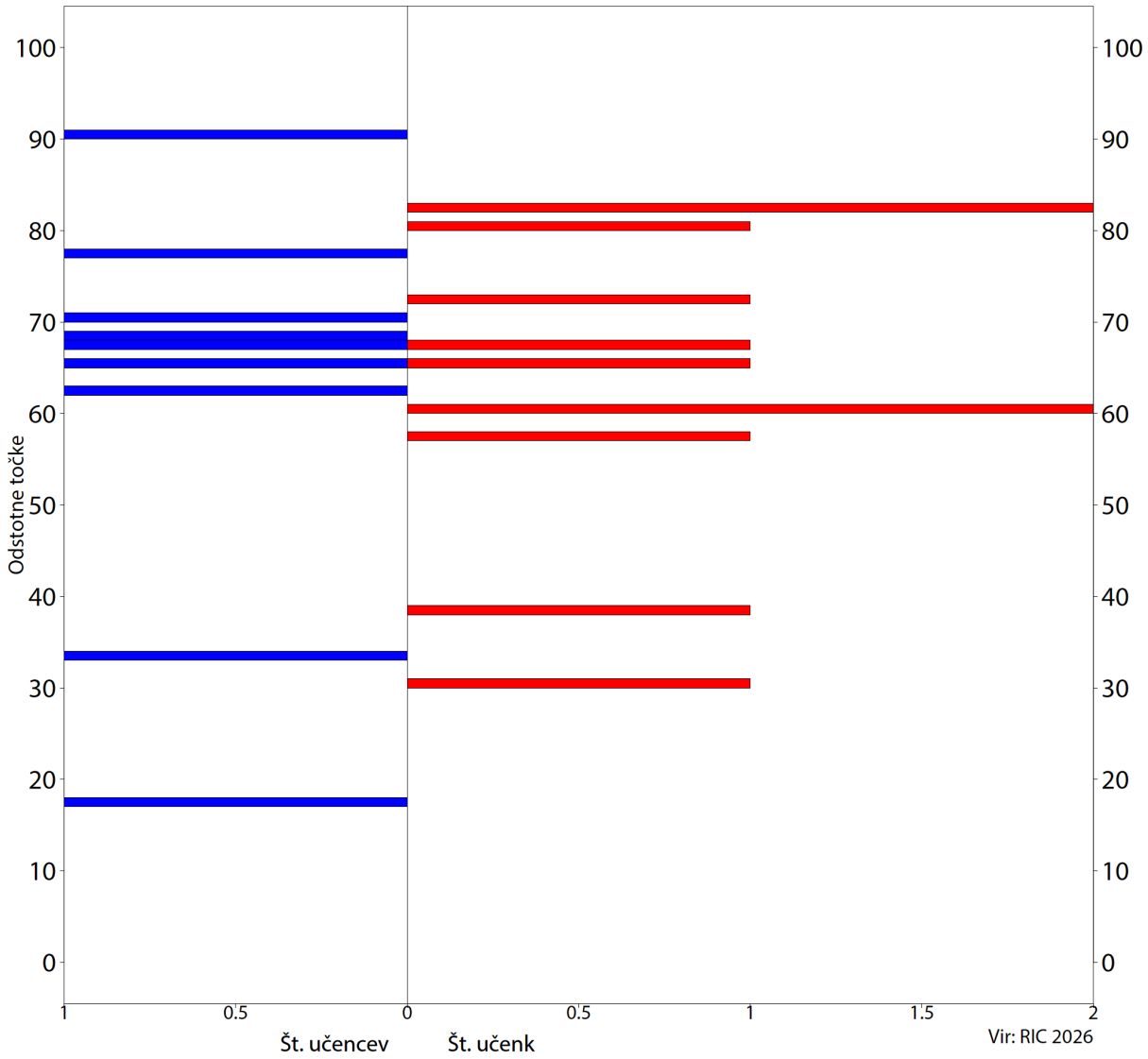
Št. naloge	Taksonomska stopnja	Opis naloge	IT	ID
1.01.a	I	Naloga kratkega odgovora. Preverja okoliščinsko-pragmatično razčlembo. Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,50	0,48
1.01.b	I	Naloga kratkega odgovora. Preverja samostojno razumevanje oz. pomensko razčlembo. Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,75	0,60
1.02	III	Naloga izbirnega tipa. Preverja samostojno razumevanje oz. pomensko razčlembo. Zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,45	0,21
1.03	I	Naloga kratkega odgovora. Preverja samostojno razumevanje oz. pomensko razčlembo. Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z 2 točkama.	0,78	0,35
1.04	I	Naloga polodprtega tipa. Preverja bralno razumevanje oz. pomensko razčlembo. Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,85	0,36
1.05	I	Naloga polodprtega tipa. Preverja bralno razumevanje oz. pomensko razčlembo. Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z 2 točkama.	0,90	0,44
1.06	I in II	Naloga alternativnega tipa. Preverja bralno razumevanje oz. pomensko razčlembo. Manj do srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je s 3 točkami.	0,73	0,19
1.07	III	Naloga polodprtega tipa. Preverja bralno razumevanje in pomensko razčlembo. Zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,40	0,51
1.08	II	Naloga izbirnega tipa. Preverja bralno razumevanje oz. pomensko razčlembo. Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,95	0,38
1.09	III	Naloga kratkega odgovora. Preverja pomensko razčlembo. Zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,75	-0,16
1.10	II	Naloga kratkega odgovora. Preverja pomensko razčlembo. Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,75	0,54
1.11	II	Naloga dopolnjevanja. Preverja besedno-slovnično razčlembo in pravopis. Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 2 točkama.	0,48	0,54
1.12	II	Naloga dopolnjevanja. Preverja besedno-slovnično razčlembo in pravopis. Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 2 točkama.	0,78	0,58
1.13	II	Naloga dopolnjevanja. Preverja besedno-slovnično razčlembo in pravopis. Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 2 točkama.	0,53	0,63
1.14	I	Naloga kratkega odgovora. Preverja besedno-slovnično razčlembo in pravopis. Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,45	0,35
1.15	II in III	Naloga dopolnjevanja. Preverja besedno-slovnično razčlembo in pravopis. Srednje do zahtevna naloga. Ovrednotena je s 3 točkami.	0,45	0,35
1.16	II	Naloga podčrtovanja. Preverja besedno-slovnično razčlembo. Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je s 3 točkami.	0,53	0,35
1.17.a	I	Naloga izbirnega tipa. Preverja besedno-slovnično razčlembo. Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,65	0,30
1.17.b	II	Naloga polodprtega tipa. Preverja besedno-slovnično razčlembo. Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,65	0,38
1.18.A	III	Naloga odprtega tipa, ki preverja zmožnost tvorjenja krajšega besedila (klasičnega ali elektronskega zasebnega pisma). Kriteriji: vsebina, slog, zgradba in pravopis. Ovrednotena je s 6 točkami.	0,75	0,58
1.18.B	III		0,75	0,58
1.18.C	III		0,70	0,44
1.18.D	II		0,40	0,25

II. del

Št. naloge	Taksonomska stopnja	Opis naloge	IT	ID
2.01	I	Naloga alternativnega tipa. Preverja literarnovedno znanje. Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,10	0,18
2.02.a	II	Naloga polodprtega tipa. Preverja literarnovedno znanje. Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,40	0,40
2.02.b	II	Naloga kratkega odgovora. Preverja literarnovedno znanje. Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,55	0,52
2.03	III	Naloga kratkega odgovora. Preverja samostojno razumevanje in pomensko razčlembo. Zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,50	0,52
2.04.a	I	Naloga kratkega odgovora. Preverja bralno razumevanje in pomensko razčlembo. Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,30	0,42
2.04.b	III	Naloga kratkega odgovora. Preverja bralno razumevanje in pomensko razčlembo. Zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,35	0,43
2.05	I	Naloga kratkega odgovora. Preverja samostojno razumevanje in pomensko razčlembo. Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,90	0,21
2.06	III	Naloga izbirnega tipa. Preverja samostojno razumevanje in pomensko razčlembo. Zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	1,00	
2.07	III	Naloga polodprtega tipa. Preverja samostojno razumevanje in pomensko razčlembo. Zahtevna naloga. Ovrednotena je z 2 točkama.	0,40	0,57
2.08	II	Naloga polodprtega tipa. Preverja samostojno razumevanje in pomensko razčlembo. Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 2 točkama.	0,60	0,53
2.09	II	Naloga polodprtega tipa. Preverja samostojno razumevanje in pomensko razčlembo. Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,80	0,87
2.10	I	Naloga polodprtega tipa. Preverja samostojno razumevanje in pomensko razčlembo. Manj zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,75	0,52
2.11	III	Naloga kratkega odgovora. Preverja samostojno razumevanje in pomensko razčlembo. Zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,25	0,32
2.12	III	Naloga polodprtega tipa. Preverja samostojno razumevanje in pomensko razčlembo. Zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,80	0,41
2.13	II	Naloga izbirnega tipa. Preverja samostojno razumevanje in pomensko razčlembo. Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,90	0,60
2.14	II	Naloga izbirnega tipa. Preverja literarnovedno znanje. Srednje zahtevna naloga. Ovrednotena je z 1 točko.	0,55	0,26
2.15.A	III	Naloga odprtega tipa, ki preverja zmožnost tvorjenja krajšega besedila (nadaljevanje zgodbe v prvi osebi ednine), vezanega na izhodiščno besedilo. Kriteriji: vsebina, slog, zgradba in obseg ter pravopis. Ovrednotena je s 6 točkami.	0,68	0,76
2.15.B	III		0,65	0,69
2.15.C	III		0,65	0,69
2.15.D	II		0,50	0,56

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (madžarščina 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (madžarščina 9. razred, NPZ 2026)

Regija	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija				
Goriška regija				
Primorsko-notranjska regija				
Gorenjska regija				
Osrednjeslovenska regija				
Jugovzhodna Slovenija				
Posavska regija				
Zasavska regija				
Savinjska regija				
Koroška regija				
Podravska regija				
Pomurska regija	62,00	18,99	20	4

nazaj na Poročilo

3.4 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz matematike v 9. razredu

Poročilo

Analiza dosežkov je potrdila konstantno znanje naših učencev na določenih matematičnih področjih, hkrati pa razkrila področja, ki zahtevajo dodatno pozornost in poglobljene razmisleke pri poučevanju teh vsebin. Pregled dosežkov izkazuje, da učenci uspešno izvajajo osnovne računske strategije v številskih in algebrskih izrazih, pojavljajo pa se težave pri reševanju besedilnih nalog iz vsakdanjega življenja in razumevanju pojma številskih množic.

1. Uspešnost reševanja po področjih

(Zapisane vrednosti v oklepajih predstavljajo indekse težavnosti.)

Področja z uspešnostjo nad 0,50:

Računske operacije in njihove lastnosti v številskih izrazih (0,77) in algebrskih izrazih (0,66), *Obdelava podatkov* (0,62), *Vzorci v geometriji* (0,61) ter *Merjenje* (0,52).

Področja z uspešnostjo pod 0,50:

Problemi v življenjskih situacijah z uporabo odstotnega računa (0,34), *Matematični problemi iz ravninske geometrije* (0,20) ter *Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami iz prostorske geometrije* (0,19).

Iz dosežkov je razvidno, da so učenci najuspešnejši pri vsebinah, ki zahtevajo izvajanje računskih postopkov. Največ težav so imeli pri zapisu točnega rezultata v geometrijski nalogi iz ravninske geometrije ter pri razumevanju pojma višina telesa v nalogi iz prostorske geometrije.

2. Uspešnost po taksonomskih stopnjah

Analiza dosežkov po taksonomskih stopnjah kaže, da učenci dosegajo primerljivo uspešnost pri nalogah prvih treh taksonomskih stopenj (I. taksonomska stopnja 0,60; II. taksonomska stopnja 0,59; III. taksonomska stopnja 0,53). Največ težav so imeli pri reševanju nalog, ki spadajo v IV. taksonomsko stopnjo (0,40), zaradi česar predlagamo večjo usmerjenost v razvijanje kompleksnega razmišljanja in uporabo znanja pri reševanju matematičnih problemov in problemov iz vsakdanjega življenja.

3. Uspešnost po postavkah

Učenci so pri enajstih postavkah (od 50) pokazali zanesljivo znanje, indeks težavnosti je bil višji od 0,70. Med temi vsebinami so odštevanje celih števil, množenje racionalnih števil, računanje vrednosti izraza z racionalnimi števili, reševanje preproste enačbe oblike $a + x = b$, seštevanje podobnih enočlenikov, množenje enočlenika z dvočlenikom, računanje obsega pravilnega šestkotnika, nadaljevanje vzorca, prepoznavanje geometrijskih teles ter branje podatkov iz prikaza s stolpci.

Prav tako so bili učenci uspešni (med 0,50 in 0,70) pri korenjenju racionalnega števila, deljenju racionalnih števil, zapisu odstotkov dela celote iz slike, izračunu dela celote, preoblikovanju dane enačbe z ulomki v ekvivalentno enačbo, pretvarjanju med enotami za merjenje mase, časa in prostornine, množenju enočlenikov, računanju produkta vsote in razlike enakih členov, množenju dvočlenikov, načrtovanju pravilnega šestkotnika, prepoznavanju osnovne ploskve prizme in uporabi obrazca za izračun ploščine osnovne ploskve ter uporabi podatka iz prikaza s stolpci v reševanju naloge iz vsakdanjega življenja.

Manj uspešni so bili učenci (med 0,30 in 0,50) pri zapisu dela celote z decimalnim številom in okrajšanim ulomkom, reševanju naloge z odstotki, kjer se spremeni osnova, reševanju preoblikovane enačbe oblike $ax = b$, kjer je rešitev negativno racionalno število, kvadriranju dvočlenika, množenju dvočlenikov, pravilnem načrtovanju in označevanju zahtevanega pravilnega šestkotnika ter računanju aritmetične sredine danih podatkov.

Nekatere postavke imajo indeks težavnosti pod 0,30. Gre za naloge, ki vključujejo izračun in zapis pravilne denarne vrednosti v evrih, razumevanje pojma številskih množic, izvajanje preizkusa negativne racionalne rešitve dane enačbe, računanje notranjega kota pravilnega šestkotnika, uporabo obrazca za točen izračun ploščine pravilnega šestkotnika, ugotovitev pravila zaporedja in zapis splošnega člena glede na dani vzorec ter izračun prostornine dane prizme, ki ne leži na osnovni ploskvi.

Omenjene vsebine so razporejene in se nadgrajujejo skozi več razredov osnovne šole.

4. Zaključek

Predmetna komisija za matematiko ugotavlja, da je bilo doseženo povprečno število odstotnih točk pri letošnjem preizkusu znanja pričakovano in skladno s strukturo ter zahtevnostjo preizkusa. Pri zbiranju povratnih informacij ni bilo zaznati pripomb, da bi bil preizkus predolg ali časovno prezahteven. Tudi tokrat je bil preizkus v celoti pripravljen v skladu z vsebinskimi, didaktičnimi in tehničnimi smernicami.

Rezultati kažejo, da je pomembno nadaljevati z utrjevanjem temeljnega znanja in razvijanjem razumevanja osnovnih matematičnih pojmov in postopkov, zlasti pri vsebinah, kjer je poudarek na povezovanju znanja. Pri tem je pomembno, da dosledno uporabljajo in ozaveščajo matematični simbolni zapis ter dogovore. Opažamo, da imajo učenci še vedno težave pri branju in razumevanju nalog z več besedila in posledično reševanju besedilnih nalog.

Predmetna komisija za matematiko učiteljem priporoča, da je treba pri razumevanju matematičnih pojmov dati poudarek različnim reprezentacijam pojmov in prehajanju med njimi. Ob načrtovanju pouka v 9. razredu naj se pravočasno pregledajo izločene vsebine v strukturi preizkusa in naredi ustrezna letna priprava, pri čemer naj bo izhodišče za načrtovanje učni načrt. Pomembno je tudi, da učenci v razred vstopajo s predznanjem, predvidenim za predhodne razrede. Dnevi dejavnosti naj bodo smiselno razporejeni in naj vsebujejo tudi matematične vsebine. Tako bodo učitelji lahko zagotovili pravočasno in temeljito obravnavo vsebin, ki jih preverja NPZ.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: MATEMATIKA

2 Podlaga za preizkus

Učni načrt. Program osnovna šola. Matematika. (Elektronski vir)/Žakelj, dr. Amalija (et al.). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.

3 Shema preizkusa

Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk
Preizkus znanja z nalogami različnih tipov. Priloga z izborom geometrijskih obrazcev (formul), kvadratov nekaterih števil, nekaterih približkov stalnic (konstant) in matematičnih znakov ter Navodila in nasveti za reševanje so sestavni del preizkusa znanja.	60 min	100 %

4 Tipi nalog in vrednotenje

Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
do 20	Naloge izbirnega tipa ter naloge povezovanja in urejanja; naloge kratkih odgovorov; naloge, ki zahtevajo odgovor v obliki računskih postopkov ali grafičnega prikaza, naloge, ki zahtevajo utemeljitev odgovora.	50 do 60	Naloge so ovrednotene z 2 do 6 točkami, v skladu z moderiranimi navodili za vrednotenje.

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
1. poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev	30 %
2. izvajanje rutinskih postopkov	25 %
3. uporaba kompleksnih postopkov	25 %
4. reševanje in raziskovanje problemov	20 %

6 Opis preizkusa

Aritmetika in algebra	Geometrija in merjenje	Druge vsebine
50 %	35 %	15 %

IZLOČENE VSEBINE

V šolskem letu 2025/2026 bodo v nacionalnem preverjanju znanja iz matematike zajete vse vsebine iz učnega načrta za matematiko, **razen naslednjih vsebin iz UN za 9. razred**:

sklop: *Geometrijski pojmi*
vsebine:
- piramida,
- valj,
- stožec,
- krogla;

sklop: *Funkcija*
vsebine:
- upodabljanje množice točk na realni osi in v koordinatnem sistemu,
- funkcija realne spremenljivke,
- graf linearne funkcije;

sklop: *Zbiranje, urejanje in predstavitev podatkov*
vsebine:
- vprašalniki,
- uporaba orodij,
- empirična preiskava;

sklop: *Merila za sredino in razpršenost*
vsebine:
- modus,
- mediana,
- škatla z brki,
- medčetrtinski razmik.

OPOMBA: Zgoraj navedene vsebine, ki so tudi v UN nižjih razredov, iz NPZ niso izločene!

7 Pripomočki

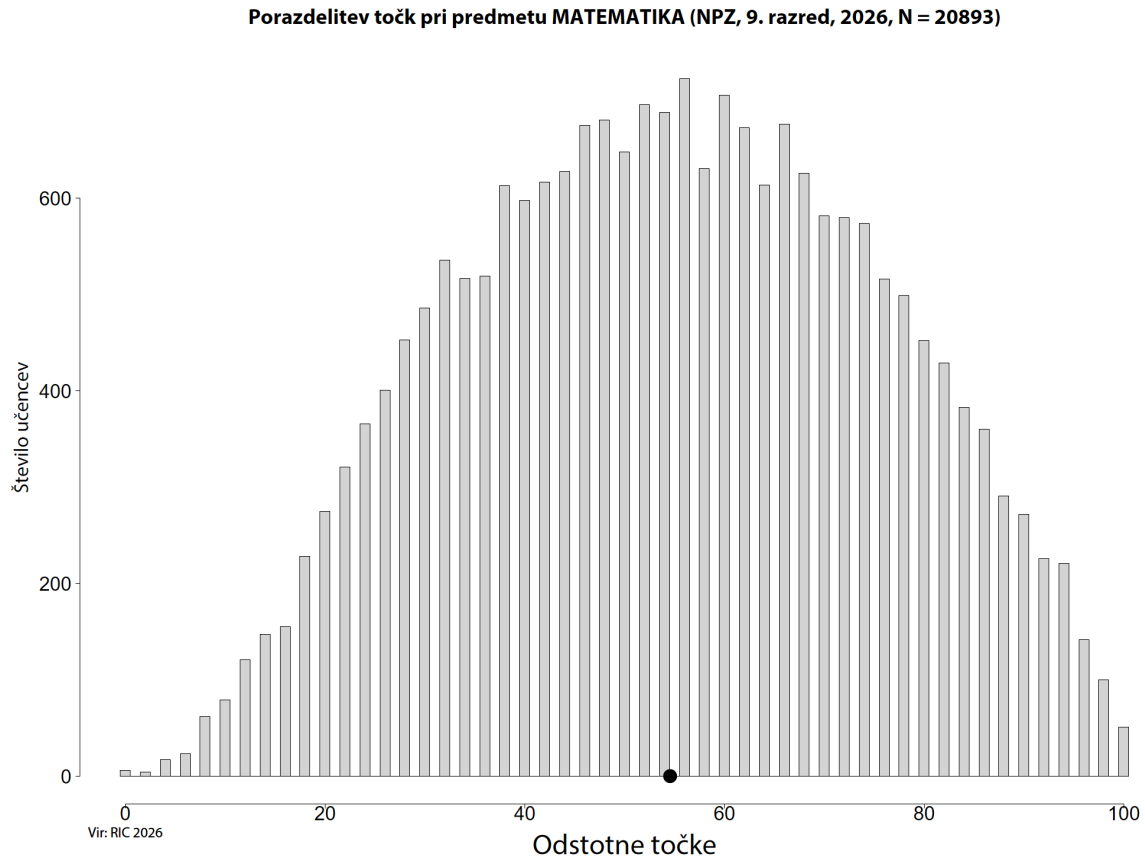
Učenec prinese s seboj modro ali črno nalivno pero oziroma moder ali črn kemični svinčnik, svinčnik, radirko, šilček, ravnilo, geotrikotnik in šestilo. Uporaba žepnega računala ni dovoljena.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (matematika, 9. razred, NPZ 2026)

Število učencev	20893
Število postavk	50
Možne točke	50
Povprečno število točk	27,28
Povprečno število odstotnih točk	54,57
Standardni odklon odstotnih točk	20,90
Indeks težavnosti	0,54
Indeks zanesljivosti	0,93

Porazdelitev dosežkov v državi (matematika, 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (matematika, 9. razred, NPZ 2026)

Naloga	Točke	Področje	Taksonomska stopnja	Razred	Cilj – učenec:	IT	ID
1.a	1	Računske operacije in njihove lastnosti	II	8.	izračuna vrednost izraza s celimi števili (seštevanje in odštevanje)	0,86	0,34
1.b	1	Računske operacije in njihove lastnosti	II	6.	množi dve decimalni števili	0,78	0,43
1.c	1	Potence	III	8.	izračuna kvadratni koren popolnih kvadratov manjših števil	0,61	0,52
1.d	1	Računske operacije in njihove lastnosti	II	7.	sešteva, odšteva, množi in deli ulomke $a : b = \frac{a}{b}$	0,65	0,5
1.e.1	1	Računske operacije in njihove lastnosti	III	6.	učinkovito in zanesljivo izračuna vrednost izraza, v katerem nastopajo decimalna števila	0,9	0,41
1.e.2	1	Računske operacije in njihove lastnosti	III	6.	učinkovito in zanesljivo izračuna vrednost izraza, v katerem nastopajo decimalna števila	0,81	0,43
2.a	1	Odnosi med količinami	I	7.	grafično prikaže p % od celote in odčita delež v % s prikaza	0,7	0,5
2.b	1	Računske operacije in njihove lastnosti	I	7.	zapisuje ulomek z decimalno številko in decimalno število zaokroži na zahtevano število decimalnih mest	0,32	0,56
2.c	1	Racionalna števila	II	7.	krajša ulomek z danim številom oziroma ga okrajša	0,5	0,53
2.d.1	1	Odnosi med količinami	IV	7.	rešuje besedilne naloge z odstotki in pred računanjem oceni rezultat	0,59	0,55
2.d.2	1	Odnosi med količinami	IV	7.	rešuje besedilne naloge z odstotki in pred računanjem oceni rezultat	0,37	0,57
2.d.3	1	Odnosi med količinami	IV	7.	rešuje besedilne naloge z odstotki in pred računanjem oceni rezultat	0,2	0,49
3.a.1	1	Enačbe in neenačbe	II	8.	reši enačbe oblike: in naredi preizkus $a \pm x = b$	0,84	0,39
3.a.2	1	Realna števila	I	8.	ugotovi, kateri množici števil pripada dano število	0,22	0,39
3.b.1	1	Enačbe in neenačbe	II	9.	reši linearno enačbo z realnimi koeficienti in napravi preizkus	0,65	0,56
3.b.2	1	Enačbe in neenačbe	II	9.	reši linearno enačbo z realnimi koeficienti in napravi preizkus	0,55	0,57
3.b.3	1	Enačbe in neenačbe	II	9.	reši linearno enačbo z realnimi koeficienti in napravi preizkus	0,45	0,59
3.b.4	1	Enačbe in neenačbe	II	9.	reši linearno enačbo z realnimi koeficienti in napravi preizkus	0,23	0,53
4.a.1	1	Merjenje	II	6.	pretvarja merske enote na izbrano enoto in računa z njimi (manjše enote v večje)	0,51	0,29
4.a.2	1	Merjenje	II	6.	pretvarja merske enote na izbrano enoto in računa z njimi (manjše enote v večje)	0,72	0,37
4.a.3	1	Merjenje	II	6.	pretvarja merske enote na izbrano enoto in računa z njimi (manjše enote v večje)	0,14	0,39
4.b	1	Merjenje	III	6.	pretvarja merske enote na izbrano enoto in računa z njimi (manjše enote v večje)	0,58	0,5
4.c	1	Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	III	6.	uporablja pretvarjanje merskih enot pri reševanju matematičnih problemov in problemov iz življenjskih situacij	0,63	0,39
5.a	1	Izrazi	II	8.	računa z algebrskimi izrazi: sešteva, odšteva, množi enočlenik z veččlenikom	0,87	0,3
5.b	1	Izrazi	II	8.	računa z algebrskimi izrazi: sešteva, odšteva, množi enočlenik z veččlenikom	0,66	0,35
5.c	1	Izrazi	II	8.	računa z algebrskimi izrazi: sešteva, odšteva, množi enočlenik z veččlenikom	0,84	0,41
5.d	1	Izrazi	II	9.	izračuna zmnožek vsote in razlike dveh danih členov ter kvadrat dvočlenika	0,49	0,52
5.e	1	Izrazi	II	9.	množi dvočlenike z uporabo razčlenitvenega zakona	0,49	0,48
5.f	1	Izrazi	II	9.	izračuna zmnožek vsote in razlike dveh danih členov ter kvadrat dvočlenika	0,63	0,48

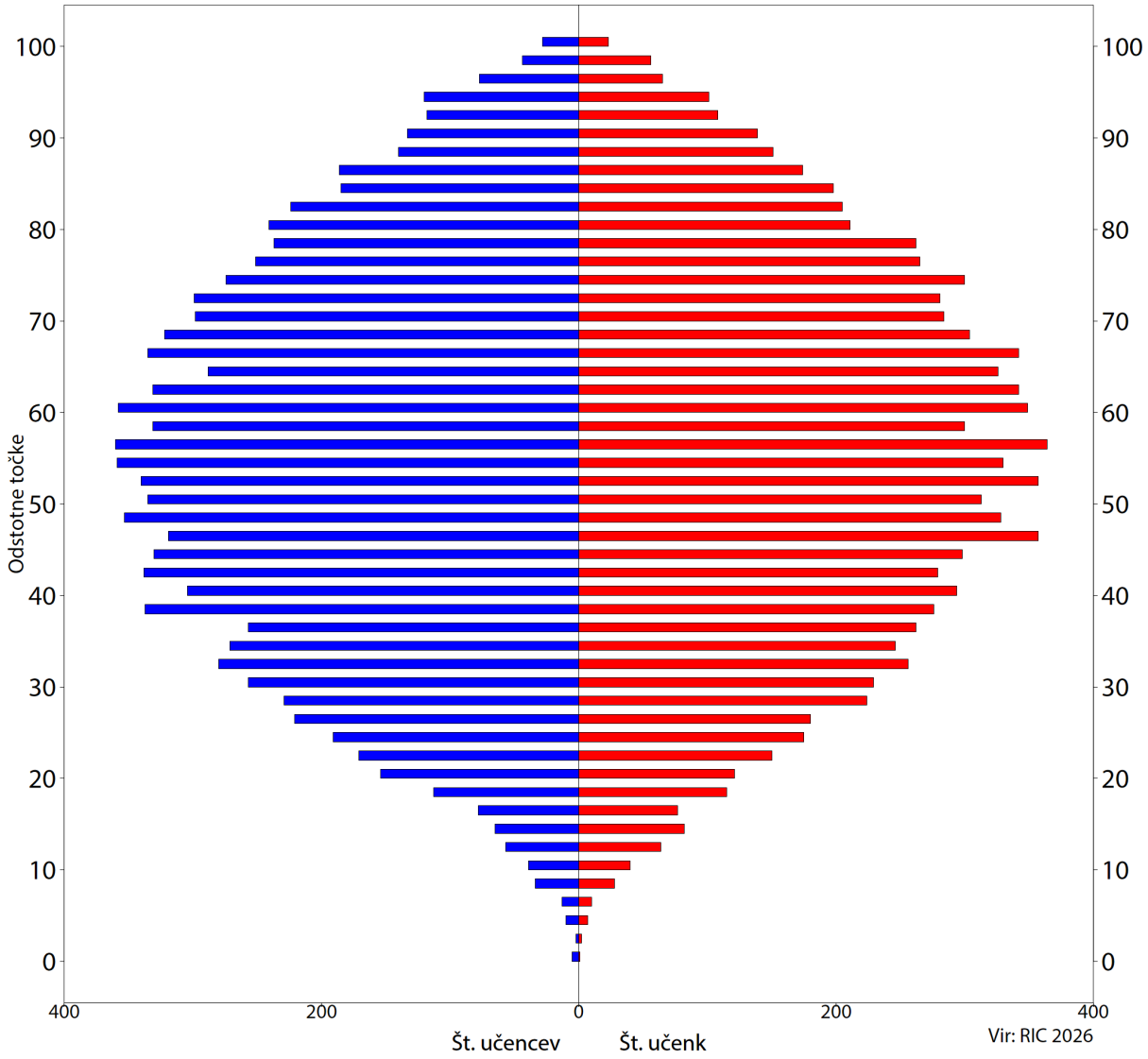
Naloga	Točke	Področje	Taksonomska stopnja	Razred	Cilj – učenec:	IT	ID
6.a	1	Geometrijski elementi in pojmi	IV	7.	pozna vsoto notranjih in zunanjih kotov večkotnika	0,27	0,47
6.b	1	Geometrijski elementi in pojmi	IV	7.	uporablja strategije za računanje obsega in ploščine večkotnika	0,9	0,33
6.c.1	1	Geometrijski elementi in pojmi	IV	7.	uporablja strategije za računanje obsega in ploščine večkotnika	0,26	0,51
6.c.2	1	Geometrijski elementi in pojmi	IV	8.	uporablja strategije za računanje obsega in ploščine večkotnika	0,08	0,36
6.d.1	1	Geometrijski elementi in pojmi	IV	8.	pozna in uporablja strategije načrtovanja večkotnikov	0,57	0,54
6.d.2	1	Računske operacije in njihove lastnosti	IV	8.	pozna in uporablja strategije načrtovanja večkotnikov	0,5	0,53
7.a.1	1	Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	I	6.	prepozna pravilo v vzorcu in ga nadaljuje	0,95	0,1
7.a.2	1	Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	I	6.	prepozna pravilo v vzorcu in ga nadaljuje	0,66	0,3
7.a.3	1	Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	IV	8.	prepozna pravilo v vzorcu, poišče posplošitev in zapiše algebrski izraz	0,3	0,5
7.b	1	Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami	I	9.	reši odprte in zaprte probleme, razčleni problemsko situacijo in postavlja raziskovalna vprašanja	0,51	0,38
8.a	1	Geometrijski elementi in pojmi	I	9.	pozna osnovne pojme pri prizmi, valju, piramidi in stožcu	0,71	0,41
8.b	1	Geometrijski elementi in pojmi	I	9.	prepozna trapez, ga opredeli in opiše z izrazi: osnovnica, krak, višina, srednjica	0,57	0,25
8.c.1	1	Geometrijski elementi in pojmi	I	9.	izračuna obseg in ploščino paralelograma, trapeza, romba ter deltoida z uporabo obrazca	0,52	0,44
8.c.2	1	Geometrijski elementi in pojmi	III	7.	izračuna obseg in ploščino paralelograma, trapeza, romba ter deltoida z uporabo obrazca	0,28	0,49
8.d.1	1	Geometrijski elementi in pojmi	III	7.	izračuna površino in prostornino prizme ter valja	0,16	0,46
8.d.2	1	Geometrijski elementi in pojmi	III	9.	izračuna površino in prostornino prizme ter valja	0,12	0,45
9.a	1	Obdelava podatkov	I	6.	iz prikaza prebere podatke in jih interpretira	0,97	0,11
9.b.1	1	Obdelava podatkov	I	6.	reši problem, ki zahteva zbiranje in urejanje podatkov, njihovo predstavitev ter branje in interpretacijo	0,51	0,47
9.b.2	1	Obdelava podatkov	II	6.	reši problem, ki zahteva zbiranje in urejanje podatkov, njihovo predstavitev ter branje in interpretacijo	0,41	0,52
9.c.1	1	Obdelava podatkov	III	9.	določi aritmetično sredino, modus in mediano za dane podatke	0,74	0,47
9.c.2	1	Obdelava podatkov	III	9.	določi aritmetično sredino, modus in mediano za dane podatke	0,48	0,45

Legenda:

Taksonomske stopnje (Gagne): I. – poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev, II. – izvajanje rutinskih postopkov, III. – uporaba kompleksnih postopkov, IV. – reševanje in raziskovanje problemov

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (matematika, 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (matematika, 9. razred, NPZ 2026)

Regija	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija	49,30	20,03	1064	27
Goriška regija	53,86	19,51	1209	28
Primorsko-notranjska regija	53,58	18,71	578	18
Gorenjska regija	54,83	20,49	2088	35
Osrednjeslovenska regija	60,11	20,83	6095	108
Jugovzhodna Slovenija	50,87	21,06	1500	36
Posavska regija	51,83	20,78	722	24
Zasavska regija	49,15	19,59	519	13
Savinjska regija	55,19	20,10	2523	58
Koroška regija	48,63	20,02	639	21
Podravska regija	51,57	21,21	3034	85
Pomurska regija	48,40	19,84	922	38

nazaj na Poročilo

3.5 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz angleščine v 9. razredu

Poročilo

Preizkus iz angleščine za 9. razred v letu 2026 obsega štiri dele, v katerih preverjamo slušno in bralno razumevanje, pisno sporočanje ter rabo jezika (besedišče in slovnične strukture). Govorna zmožnost ni vključena, kar je treba upoštevati pri interpretaciji rezultatov.

Na podlagi povprečnih indeksov težavnosti (IT) ugotavljamo, da so učenci najuspešneje reševali nalogi slušnega razumevanja (IT = 0,65). Sledijo pisno sporočanje (IT = 0,59), bralno razumevanje (IT = 0,52) in raba besedišča (IT = 0,50). Manj uspešni so bili pri rabi slovničnih struktur (IT = 0,39).

Nalogi **slušnega razumevanja** sta preverjali razumevanje glavnih misli in podrobnosti ter zmožnost povezovanja informacij iz vnosnega besedila. Prva naloga je bila izbirnega tipa, druga pa povezovalnega tipa z distraktorji, kar je zahtevalo tudi sklepanje in selekcijo informacij. Učenci so bili uspešnejši pri postavkah, pri katerih so lahko povezali trditve z neposredno izraženimi podatki v besedilu. Več težav so imeli pri postavkah, ki so zahtevale povezovanje različnih delov besedila ali razumevanje parafraz in sopomenk. Posebej zahtevna je bila druga naloga, pri katerih so morali učenci razumeti glavno sporočilo posameznih novic in hkrati izločati neustrezne možnosti (distraktorje). Najzahtevnejše so bile postavke, pri katerih je bilo treba prepoznati implicitne pomene (npr. sklepanje iz pojmov kot *power cut* → *voting in the dark*) in povezovati informacije z različnimi poimenovanji (npr. *monument* → *national site*, *elections* → *voting*).

Nalogi **bralnega razumevanja** sta preverjali razumevanje glavnih misli, podrobnosti in povezovanje informacij v besedilu. Prva naloga je zahtevala kratke odgovore na podlagi članka, druga pa dopolnjevanje besedila z upoštevanjem logičnega zaporedja in notranjih razmerij (npr. vzročno-posledičnih). Učenci so bili uspešnejši pri postavkah, pri katerih so povezali vprašanje z določenim delom besedila in prepoznali neposredno izražene podatke. Več težav so imeli pri postavkah, ki so zahtevale razumevanje vzročno-posledičnih povezav in sklepanje na podlagi sobesedila.

Naloga **rabe besedišča** je zahtevala razumevanje sobesedila in pravilno zapisovanje besed. Učenci so bili uspešnejši pri postavkah, pri katerih so morali pokazati poznavanje besednih zvez (npr. *top to bottom*, *wide variety*) ali ugotoviti pomenske povezave (npr. *kids and teenagers* → *adults*). Zahtevnejše so bile postavke, pri katerih je bilo treba sklepati iz širšega sobesedila, določiti ustrezne besedne vrste (npr. pridevnik pri *early 20th century*) in uporabiti bolj specifično besedišče (npr. *foreign*, *daily*).

Raba **slovničnih struktur** se je izkazala za najzahtevnejše področje preizkusa. Naloga je zahtevala razumevanje sobesedila, ustrezno preoblikovanje besed in pravopisno pravilno zapisovanje odgovorov. Učenci so bili uspešnejši pri tvorbi osnovnih in pogostejših slovničnih struktur (npr. stopnjevanje *strong* → *stronger*). Zahtevnejše so bile postavke, ki so zahtevale kombinacijo razumevanja sobesedila in natančnega slovničnega znanja (npr. raba oziralnega zaimka *which*, pravilna tvorba vrstilnega števnika *the first* in prislova *really*) ter razumevanje manj očitnih slovničnih značilnosti (npr. da je *news* edninski samostalnik).

Naloga **pisnega sporočanja** je zahtevala, da učenci napišejo krajši sestavek o družbenih omrežjih, pri čemer so morali razviti več vidikov teme (prednosti in slabosti, hipotetične situacije in napovedi za prihodnost). Najuspešnejši učenci so celovito razvili vse tri iztočnice, utemeljevali svoje ideje in jih jasno razložili, uporabljali bogato in ustrezno besedišče z redkimi pravopisnimi napakami ter osnovne in raznolike slovnične strukture. Učenci so večinoma znali oblikovati koherentno besedilo z logičnim sosledjem in povezovanjem idej. Pri manj uspešnih učencih se težave kažejo pri razvijanju idej (pomanjkanje utemeljitev), rabi raznolikega besedišča in različnih slovničnih struktur.

Rezultati nacionalnega preverjanja znanja iz angleščine v 9. razredu v letu 2026 kažejo, da učenci izkazujejo razmeroma uravnoteženo raven znanja pri vseh preverjanih jezikovnih zmožnostih, vendar se razlike izraziteje pokažejo glede na zahtevnost nalog. Najuspešnejši so pri nalogah, ki temeljijo na prepoznavanju jasno izraženih informacij, medtem ko imajo več težav pri nalogah, ki zahtevajo globalno razumevanje, sklepanje, povezovanje in selekcijo informacij. Pri rabi jezika in besedišča se kaže razlika med razumevanjem in aktivno rabo – učenci razmeroma dobro razumejo slovnične strukture in besedišče v kontekstu, težje pa jih samostojno in natančno uporabijo. Pri pisnem sporočanju učenci večinoma ustrezno tvorijo koherentno besedilo, vendar se pomanjkljivosti kažejo pri poglobljenem razvijanju vsebine, raznolikosti besedišča in pravilnosti jezikovne rabe.

Učiteljem priporočamo, da še naprej sistematično razvijajo vse jezikovne zmožnosti, pri čemer naj več pozornosti namenijo zahtevnejšim vidikom učenja jezika. Smiselno je vključevati naloge, ki spodbujajo razumevanje implicitnih pomenov, sklepanje in povezovanje informacij tako pri slušnem kot tudi pri bralnem razumevanju. Pri rabi jezika naj se poudarek usmeri v uporabo slovničnih struktur v smiselnih kontekstih in v razvijanje raznolikega besedišča. Pri pisanju naj učenci poleg ustrezne zgradbe besedila razvijajo tudi sposobnost poglobljenega izražanja idej in utemeljevanja. Ob tem naj pouk vključuje raznolika in avtentična besedila, ki omogočajo celostno razvijanje jezikovne zmožnosti, ter naj še naprej enakovredno spodbuja tudi govorno sporočanje in sporazumevanje, ki v preizkusu ni bilo zajeto.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: ANGLEŠČINA

2 Podlaga za preizkus

Andrin, A. [et al.]. ***Učni načrt. Program osnovna šola. Angleščina*** [Elektronski vir]. Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2016.

3 Shema preizkusa

Sporazumevalna zmožnost	Opis	Delež v skupnem številu točk	Število nalog/točk	Predvideni čas
Slušno razumevanje	Naloge, ki preverjajo zmožnost poslušanja in slušnega razumevanja.	24 %	1–3 naloge/ 12 točk	15 min
Bralno razumevanje	Naloge, ki preverjajo zmožnost branja in bralnega razumevanja.	26 %	1–3 naloge/ 13 točk	45 min
Raba jezika	Naloge, ki preverjajo rabo jezika in besedišča.	24 %	1–3 naloge/ 12 točk	
Pisno sporočanje	Naloge, ki preverjajo zmožnost pisnega sporočanja.	26 %	1–2 nalogi/ 13 točk	
		Skupaj: 100 %	**Skupno štev. točk: 50**	**Skupaj: 60 minut**

4 Tipi nalog in vrednotenje

Tipi nalog	Vrednotenje
Naloge zaprtega tipa: – alternativna izbira, – izbirni tip z enim pravilnim odgovorom, – izbirni tip z več pravilnimi odgovori, – dopolnjevanje z naborom, – dopolnjevanje brez nabora, – dopolnjevanje s preoblikovanjem, – povezovanje, urejanje in razvrščanje, – kratki zaprti odgovori. Naloge odprtega tipa: – krajši pisni sestavek.	Naloge so ovrednotene v skladu z navodili za vrednotenje. Vsak pravilen odgovor je ovrednoten z 1 točko, razen pri pisnem sporočanju, kjer so pisni sestavki ovrednoteni glede na kriterije in opisnike, ki jih pripravi predmetna komisija za angleščino.

5 Sestava preizkusa

Pri sestavi preizkusa je upoštevan *Skupni evropski jezikovni okvir* (*SEJO*). Ob koncu tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja je glede na učni načrt predvidena raven znanja A2 oz. B1.

6 Opis preizkusa

Preizkus traja 60 minut in je razdeljen na štiri dele: slušno razumevanje, bralno razumevanje, raba jezika in pisno sporočanje.

IZLOČENE VSEBINE

V preizkusu so zajete vse teme iz *Učnega načrta za angleščino* (2016). Teme se pri pouku obravnavajo ciklično in so samo podlaga za razvoj sporazumevalne zmožnosti, hkrati pa se prilagajajo starosti in stopnji znanja učencev. **Učenje in usvajanje tujega jezika poteka procesno in ni vezano na posamezna vsebinska področja. Posameznih tem zato ni mogoče in tudi ni smiselno izključevati.**

a) SLUŠNO RAZUMEVANJE

Z nalogami slušnega razumevanja učenci pokažejo, da prepoznajo in razumejo:
- avtentična besedila v standardnih različicah angleščine,
- prilagojena angleška besedila v standardnih različicah angleščine.

Viri besedil so govorjena besedila domačih in tujih govorcev angleščine. Teme besedil so usklajene z učnim načrtom za angleščino.

Organizacija

Navodila za reševanje nalog slušnega razumevanja so v učnem jeziku učencev. Vsaka naloga vsebuje rešen primer. Za reševanje je predvidenih 15 minut. Vsako besedilo učenci poslušajo dvakrat. Dolžina enega slušnega besedila je do 4 minute. Dolžina govorjenih besedil se spreminja glede na podzmožnost, ki se preverja, in glede na nalogo.

Vrste besedil

Besedila so informativna, pripovedna in opisovalna. Uporabljene so lahko naslednje vrste slušnih besedil:
- krajša umetnostna besedila (zgodbe, pripovedi, dramska besedila, pesmi ipd.),
- krajša neumetnostna besedila (poročila o dogodkih in dejavnostih, opisi oseb, krajev, poti ali smeri, recepti ipd.),
- pogovori in intervjuji,
- obvestila,
- navodila in pravila,
- televizijski in radijski sporedi, urniki, reklamna sporočila.

Podzmožnosti slušne zmožnosti

Učenec:
- izlušči glavno/-e misel/-i besedila;
- razume podatke in podrobnosti v besedilu;
- ugotovi razpoloženje govorcev;
- prepozna zaporedje dogodkov v besedilu;
- povzame določene informacije v besedilu,
- sklepa o pomenu besedila na podlagi zunajbesedilnih okoliščin.

Tipi nalog

Preizkus vsebuje do tri naloge slušnega razumevanja različneih tipov in z različnimi temami. Naloge zahtevajo nebesedni in/ali kratek besedni odziv, npr.:
- naloge izbirnega tipa (alternativna izbira, izbirni tip z enim pravilnim odgovorom, izbirni tip z več pravilnimi odgovori),
- naloge povezovanja,
- naloge dopolnjevanja (z naborom ali brez nabora),
- naloge kratkih odgovorov.

Vrednotenje

Vrednotenje je objektivno. Vsak pravilen odgovor je vreden 1 točko.

b) BRALNO RAZUMEVANJE

Z nalogami bralnega razumevanja učenci pokažejo, da razumejo:

– izvirna besedila v angleščini, po potrebi rahlo prilagojena,
– delno prilagojena besedila.

Besedila so iz različnih virov, npr. iz časopisov, revij, prospektov, knjig, katalogov, spleta itd. Teme izbranih besedil ustrezajo razvojni stopnji učencev in so zapisane v učnem načrtu za angleščino.

Organizacija

Navodila za reševanje nalog bralnega razumevanja so v učnem jeziku učencev. Vsaka naloga vsebuje rešen primer. Za reševanje se priporoča približno 20 minut, vendar si učenci lahko sami razporedijo, koliko časa bodo porabili za posamezno nalogo.

Vrste besedil

Besedila so informativna, pripovedna, opisovalna, razlagalna in utemeljevalna. Ustrezno so členjena in jasno strukturirana. Dolžina besedil se spreminja glede na podzmožnost, ki se preverja, in glede na nalogo. Dolžina posameznega bralnega besedila je do 500 besed. Uporabljene so lahko naslednje vrste besedil:

– krajša umetnostna besedila (zgodbe, pripovedi, dramska besedila, pesmi ipd.),
– krajša neumetnostna besedila (poročila o dogodkih in dejavnostih, opisi oseb, krajev, postopkov, poti ali smeri, ocene knjig, filmov ipd.),
– zasebna pisma, elektronska sporočila,
– kratki življenjepisi,
– članki,
– intervjuji, blogi, forumi,
– obvestila, vabila, reklamna sporočila, oglasi,
– navodila, pravila, recepti,
– horoskopi,
– televizijski in radijski sporedi, urniki, jedilni listi.

Podzmožnosti bralne zmožnosti

Učenec:

– razume podatke in podrobnosti v besedilu;
– povzame določene informacije v besedilu;
– razume pomen besed in besednih zvez iz sobesedila;
– izlušči glavno/-e misel/-i in glavne poudarke besedila;
– prepozna nekatere okoliščine v besedilu (npr. dogajalni kraj, čas, osebe itn.);
– iz besedila ugotovi razpoloženja, stališča in namen besedila;
– razume osnovna notranja razmerja v besedilu (npr. časovna, vzročno-posledična);
– sklepa o pomenu besedila na podlagi zunajbesedilnih okoliščin.

Tipi nalog

Preizkus vsebuje do tri naloge bralnega razumevanja različnega tipa in z različnimi temami. Naloge zahtevajo nebesedni in/ali kratek besedni odziv, npr.:

– naloge kratkih odgovorov,
– naloge izbirnega tipa (alternativna izbira, izbirni tip z enim pravilnim odgovorom, izbirni tip z več pravilnimi odgovori),
– naloge povezovanja,
– naloge dopolnjevanja (z naborom ali brez nabora),
– prenos podatkov v drugo obliko (npr. označevanje, izpolnjevanje preglednic).

Vrednotenje

Vrednotenje je objektivno. Vsak pravilen odgovor je vreden 1 točko.

c) RABA JEZIKA

V tem delu preizkusa se preverjata leksikalno znanje (besedišče) in uporaba jezikovnih struktur na oblikoslovni in skladenjski ravni v smiselnem in razumljivem sobesedilu ali s tvorjenjem takšnega besedila. Spretnost jezikovne rabe se v pisnem delu preizkusa preverja skupaj s spretnostjo bralnega razumevanja in pisnega sporočanja.

Organizacija

Navodila za reševanje so v učnem jeziku učencev. Vsaka naloga vsebuje rešen primer.

Vrste besedil

V preizkusu so uporabljena do tri besedila različnih vrst. Dolžina posameznega besedila je do 300 besed. Uporabljene so lahko naslednje vrste besedil:

- krajša umetnostna besedila (zgodbe, pripovedi, dramska besedila, pesmi ipd.),
- krajša neumetnostna besedila (poročila o dogodkih in dejavnostih, opisi oseb, krajev, postopkov, poti ali smeri, ocene knjig, filmov ipd.),
- zasebna pisma, elektronska sporočila,
- kratki življenjepisi,
- članki,
- intervjuji, blogi, forumi,
- obvestila, vabila, reklamna sporočila, oglasi,
- navodila, pravila, recepti,
- horoskopi,
- televizijski in radijski sporedi, urniki, jedilni listi.

Tipi nalog

V tem delu preizkusa so do tri naloge različnega tipa, npr.:

- naloge izbirnega tipa,
- naloge dopolnjevanja (z naborom, brez nabora, dopolnjevanje s preoblikovanjem),
- naloge povezovanja,
- transformacijske naloge,
- tvorjenje povedi z iztočnicami in/ali po navodilu.

Vrednotenje

Vrednotenje je objektivno. Vsak pravilen odgovor je vreden po 1 točko.

d) PISNO SPOROČANJE

Z nalogami pisnega sporočanja se preverja zmožnost tvorjenja pisnega besedila v angleščini. Namen besedil je: pripovedovati, opisovati, obveščati, izraziti mnenje, svetovati, predlagati itd. Naloge so vodene. V tem delu preizkusa učenci tvorijo eno ali dve pisni besedili. Teme besedil so usklajene z učnim načrtom za angleščino.

Organizacija

Navodila so v učnem jeziku učencev. Vhodni podatki (besedne iztočnice ipd.) so v angleščini ali v učnem jeziku učencev. Dolžina pisnega izdelka/izdelkov je najmanj 120 besed.

Vrste besedil

Možne so naslednje besedilne vrste:

- (elektronsko) sporočilo, voščilo, povabilo,
- (elektronsko) pismo (npr. pismo prijatelju, s katerim si dopisuješ),
- opis osebe, dogodka, kraja ipd.,
- kratka pripoved (zgodba),
- dnevniški zapis, blog,
- kratek prispevek za šolski časopis, mladinsko revijo, spletno stran itd.,
- domišljijski spis.

Tipi nalog

Ta del preizkusa vključuje do dve nalogi odprtega tipa, npr.:

- pisanje krajšega pisnega sestavka po iztočnicah,
- pisanje sestavka kot odziv na besedilo (npr. odgovor na pismo, oglas, elektronsko sporočilo itd.),
- nadaljevanje zgodbe,
- dopolnjevanje besedila (odstavka),
- opisovanje slike/risbe ali niza slik/risb in urejanje v besedilo (npr. pripoved),
- razširjanje zapiskov (npr. iztočnic in drugih ključnih besed) v besedilo.

V nalogah se določijo:

- sporočilni namen besedila/namen naloge,
- naslovnik,
- iztočnica/-e (besedna/-e ali slikovna/-e),
- predvidena dolžina besedila in
- merila za vrednotenje.

Vrednotenje

Merila za vrednotenje nalog so:

- **vsebina**,
- **besedišče**,
- **slovnica** in
- **zgradba besedila**.

Pri vrednotenju učitelji ocenjevalci uporabljajo analitično lestvico:

- petstopenjsko lestvico za **vsebino** (0–4 točke),
- petstopenjsko lestvico za **besedišče** (0–4 točke),
- štiristopenjsko lestvico za **slovnico** (0–3 točke),
- tristopenjsko lestvico za **zgradbo besedila** (0–2 točki).

7 Pripomočki

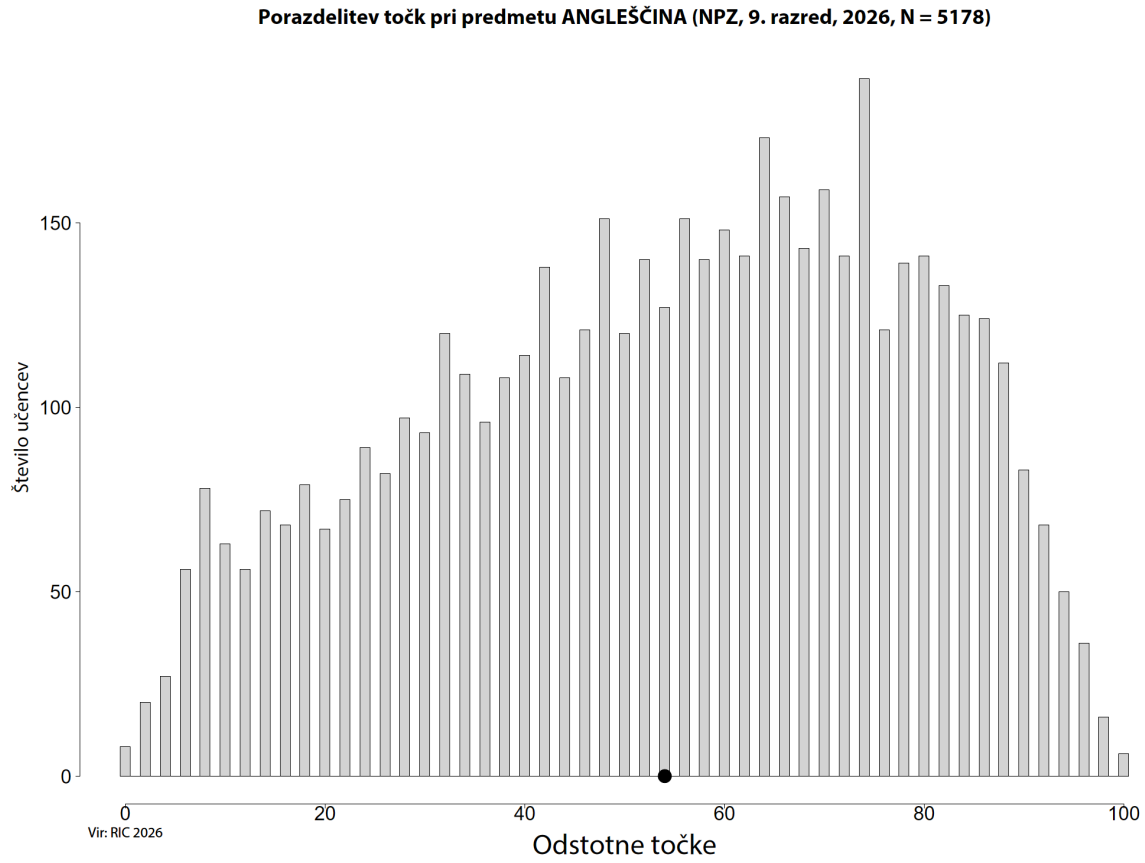
Učenec lahko uporablja moder ali črn kemični svinčnik oziroma modro ali črno nalivno pero. Uporaba slovarjev ni dovoljena.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (angleščina, 9. razred, NPZ 2026)

Število učencev	5.178
Število postavk	41
Možne točke	50
Povprečno število točk	27,02
Povprečno število odstotnih točk	54,03
Standardni odklon odstotnih točk	23,95
Indeks težavnosti	0,54
Indeks zanesljivosti	0,94

Porazdelitev dosežkov v državi (angleščina, 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

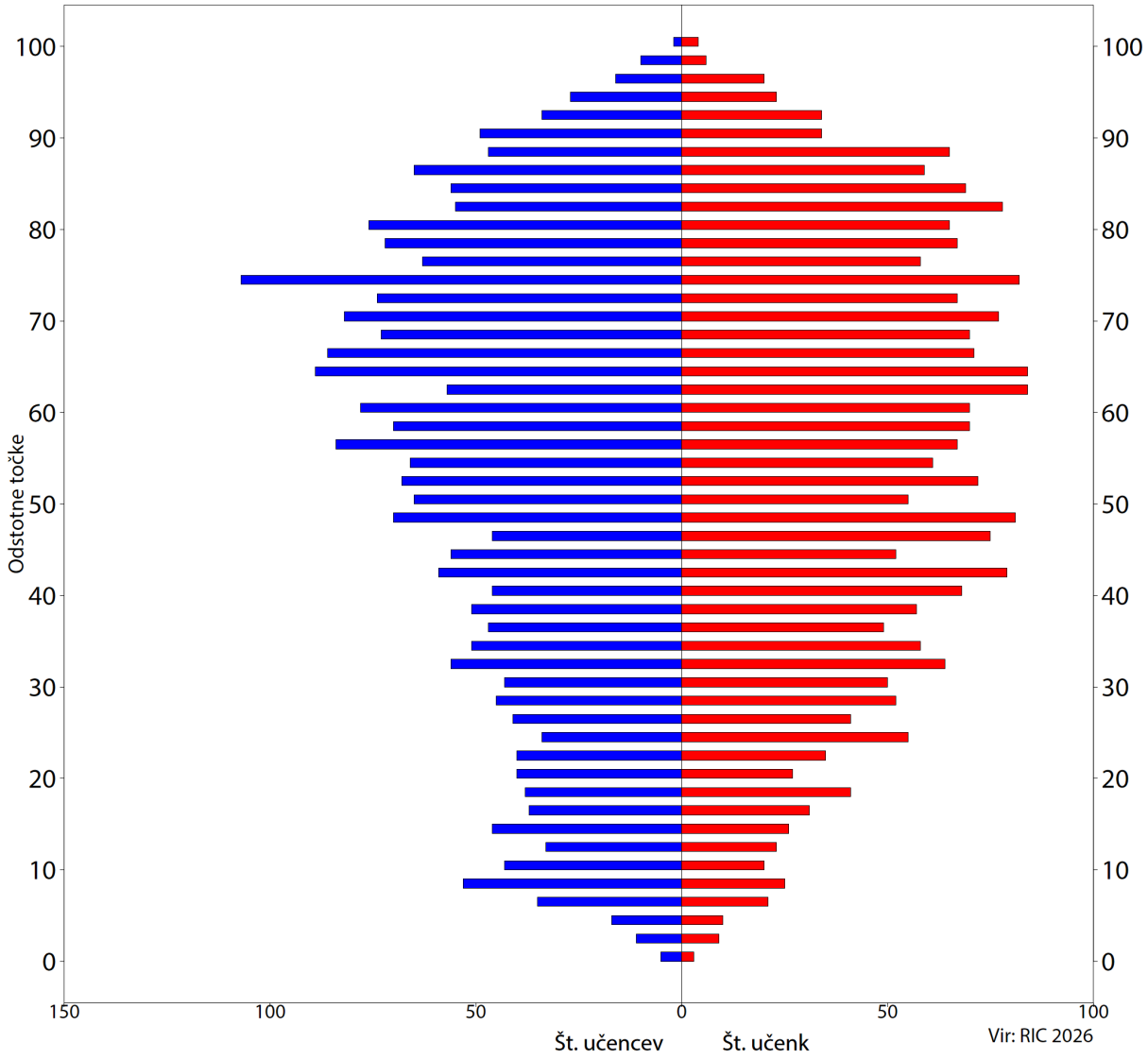
Specifikacijska tabela (angleščina, 9. razred, NPZ 2026)

Del	Naloga	Jezikovna zmožnost	Naslov	Tip naloge	Vrsta besedila	Tema	Standard – učenec:	Postavka	Število točk	IT	ID
A	1	slušno razumevanje	*DELICIOUS!*	izbirni tip z enim pravilnim odgovorom	prispevek	hrana	– izlušči glavne misli in glavne poudarke besedila – razume podatke in podrobnosti v besedilu – prepozna časovno zaporedje dogodkov v besedilu	1	1	0,78	0,36
								2	1	0,67	0,46
								3	1	0,79	0,45
								4	1	0,74	0,46
								5	1	0,63	0,49
								6	1	0,73	0,47
A	2	slušno razumevanje	*NEWS UPDATE*	povezovanje, urejanje in razvrščanje	novice	narava (živali rastline, vreme) država, kraj, prebivalci	– izlušči glavne misli in glavne poudarke besedila – razume podatke in podrobnosti v besedilu	1	1	0,44	0,50
								2	1	0,60	0,51
								3	1	0,41	0,48
								4	1	0,67	0,51
								5	1	0,38	0,56
								6	1	0,46	0,52
B	1	bralno razumevanje	*THE EDEN PROJECT*	kratki zaprti odgovori dopolnjevanje brez nabora	članek	narava (živali rastline, vreme, ekologija)	– razume glavno misel besedila – razume podrobnosti v besedilu – v besedilu poišče določene podatke	1	1	0,12	0,31
								2	1	0,48	0,50
								3	1	0,63	0,54
								4	1	0,65	0,47
								5	1	0,45	0,61
								6	1	0,78	0,41
B	2	bralno razumevanje	*HOW DO AEROPLANE TOILETS WORK?*	dopolnjevanje z naborom	članek	znanost, tehnologija	– razume glavno misel besedila – razume podrobnosti v besedilu – razume osnovna notranja razmerja v besedilu (npr. časovna, vzročno-posledična)	1	1	0,52	0,57
								2	1	0,44	0,50
								3	1	0,64	0,52
								4	1	0,18	0,33
								5	1	0,71	0,58
								6	1	0,51	0,44
								7	1	0,65	0,61

Del	Naloga	Jezikovna zmožnost	Naslov	Tip naloge	Vrsta besedila	Tema	Standard – učenec:	Postavka	Število točk	IT	ID
C	1	raba jezika – besedišče	*MANGA*	dopolnjevanje brez nabora	članek	prosti čas (umetnost, zabava, branje)	– uporablja besedišče z ustreznih tematskih področij v sobesedilu – ustrezno zapisuje znane besede	1	1	0,35	0,52
								2	1	0,67	0,53
								3	1	0,66	0,64
								4	1	0,43	0,52
								5	1	0,60	0,57
								6	1	0,29	0,46
C	2	raba jezika – strukture	*SIR DAVID ATTENBOROUGH*	dopolnjevanje brez nabora	članek	življenje osebe narava (ekologija) znanost, mediji	– uporablja ustrezne slovnične strukture v sobesedilu – ustrezno zapisuje znane besede	1	1	0,11	0,35
								2	1	0,35	0,37
								3	1	0,09	0,29
				dopolnjevanje s preoblikovanjem				4	1	0,58	0,63
								5	1	0,77	0,42
								6	1	0,44	0,48
D		pisno sporočanje	*SOCIAL NETWORKS*	krajši pisni sestavek	sestavek	prosti čas znanost, tehnologija, mediji	– piše besedilo o temi, ki je ustrezna tej starostni stopnji, z večinoma konkretno in delno abstraktno vsebino – uporablja širši nabor besedišča – uporablja raznovrstne slovnične strukture – uporablja raznovrstna vezniška sredstva in s preprostimi kohezivnimi sredstvi povezuje stavke v linearno besedilo – večinoma ustrezno zapisuje znane besede – ločila uporablja večinoma ustrezno – brez večjih pomanjkljivosti uporablja osnovne standardne oblike (angl. layout) znanih vrst besedil – besedilo členi na odstavke – besedilo prilagodi naslovniku in sporočilnemu namenu, besedilni vrsti in zvrsti/stopnji formalnosti	vsebina	4	0,59	0,69
								besedišče	4	0,55	0,76
								slovnica	3	0,57	0,77
								zgradba besedila	2	0,67	0,69

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (angleščina, 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (angleščina, 9. razred, NPZ 2026)

REGIJA	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Podravska regija	55,61	24,03	767	21
Osrednjeslovenska regija	55,60	23,86	1576	30
Savinjska regija	55,45	23,48	608	14
Goriška regija	53,61	24,09	300	7
Primorsko-notranjska regija	53,49	22,89	145	4
Gorenjska regija	53,46	23,55	542	9
Koroška regija	52,29	25,38	186	8
Obalno-kraška regija	51,43	23,80	251	5
Pomurska regija	51,03	25,69	101	7
Posavska regija	50,69	23,25	190	6
Jugovzhodna Slovenija	49,93	23,97	365	9
Zasavska regija	49,80	24,47	147	3

nazaj na Poročilo

3.6 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz nemščine v 9. razredu

Poročilo

Preizkus je preverjal tri jezikovne zmožnosti (slušno razumevanje, bralno razumevanje, pisno sporočanje) ter poznavanje in rabo jezika. Govorna zmožnost v NPZ ni vključena, vendar jo je pri pouku ravno tako treba razvijati. Pri interpretaciji dosežkov je potrebno upoštevati nizek numerus učencev, ki so pisali NPZ iz nemščine v 9. razredu (104 učenci na 8 šolah).

Povprečni indeksi težavnosti (IT) kažejo, da so bili učenci v letu 2026 najuspešnejši pri bralnem razumevanju (IT = 0,62), sledijo pisno sporočanje (IT = 0,48) in slušno razumevanje (IT = 0,47), medtem ko so bili pri poznavanju in rabi jezika (IT = 0,31) najmanj uspešni. Posebej izstopa naloga brez nabora (C.3, IT = 0,10), ki je bila najzahtevnejša v celotnem preizkusu. Rezultati jasno kažejo, da učenci bolje rešujejo naloge razumevanja in naloge z oporo (izbira, sobesedilo), medtem ko imajo največ težav pri samostojni tvorbi jezikovnih rešitev.

Nalogi **slušnega razumevanja** sta preverjali zmožnost učencev, da razumejo glavno sporočilo govorjenega besedila ter izluščijo ključne in podrobne informacije. Prva naloga (radijski prispevki) je bila izbirnega tipa, druga pa je zahtevala kratke odgovore na podlagi intervjuja. Dosežki kažejo, da učenci uspešno razumejo temeljno sporočilo besedila in razmeroma dobro prepoznajo konkretne, neposredno izražene informacije, kot so osnovni podatki, barve, časovni podatki ali preprosta dejstva. Uspešni so predvsem takrat, ko je besedišče znano in jasno, informacija pa večkrat ali poudarjeno izražena. Težave so se pokazale pri postavkah, ki so zahtevale natančno poslušanje podrobnosti, razumevanje manj pogostega ali specifičnega besedišča in povezovanje več informacij iz različnih delov besedila.

Nalogi **bralnega razumevanja** sta preverjali razumevanje glavnih misli, podrobnosti ter sposobnost povezovanja informacij v besedilu. Prva naloga je od učencev zahtevala razvrščanje naslovov k posameznim delom besedila, druga pa kratke zaprte odgovore, pri katerih so morali poiskati specifične podatke. Učenci so bili najuspešnejši pri postavkah, pri katerih so bili odgovori neposredno vezani na določen del besedila, iz katerega so morali izluščiti konkretne podatke. Več težav so imeli pri postavkah, ki so zahtevale razumevanje delov besedila kot celote, povezovanje informacij iz različnih delov besedila ter razlikovanje med podobnimi informacijami in izločanje distraktorjev.

Naloge **poznavanja in rabe jezika** so preverjale prepoznavanje in uporabo besedišča ter slovničnih struktur v različnih kontekstih in z različnimi tipi nalog (izbirni tip, dopolnjevanje z naborom, dopolnjevanje brez nabora), pri čemer so razlike med posameznimi tipi nalog zelo velike. Naloga brez nabora je bila izrazito najtežja, težave pri reševanju so imeli celo najuspešnejši učenci. Analiza dosežkov kaže, da učenci razmeroma dobro prepoznavajo osnovno besedišče in preproste slovnične strukture (npr. predlogi in zaimki v znanih strukturah). Več težav pa imajo predvsem pri samostojni tvorbi in pri pravilnem zapisu besed (npr. časovni izrazi, izražanje pogostosti) ter rabi zahtevnejših slovničnih struktur (npr. Perfekt, zu + Infinitiv).

Pri nalogi **pisnega sporočanja** so morali učenci na podlagi iztočnic tvoriti krajši pisni sestavek o zdravi prehrani. Učenci so bili razmeroma uspešni pri tvorbi razumljivega in vsebinsko ustreznega besedila. Njihova šibkejša stran pa ostaja kakovost jezikovne rabe – zlasti raznolikost besedišča, slovnična pravilnost ter poglobljeno razvijanje in povezovanje idej.

Rezultati nacionalnega preverjanja znanja iz nemščine v 9. razredu v letu 2026 kažejo, da učenci v največji meri obvladajo razumevanje in osnovno rabo jezika v kontekstu. Pri nalogah razumevanja učenci iz besedila izluščijo konkretne, neposredno izražene informacije, več težav pa imajo pri celostnem razumevanju, povezovanju informacij in sklepanju. Pri pisnem sporočanju večinoma oblikujejo razumljiva in vsebinsko ustrezna besedila, vendar so ta pogosto jezikovno manj razvita. Največ izzivov predstavlja raba jezika, zlasti naloge brez nabora, kjer je potrebna samostojna tvorba besed in struktur ter natančen pravopisni zapis.

Učiteljicam in učiteljem priporočamo, da še naprej uravnoteženo razvijajo vse jezikovne zmožnosti, pri čemer naj več pozornosti namenijo zahtevnejšim vidikom učenja jezika. Pri slušnem in bralnem razumevanju naj učenci rešujejo tudi naloge, ki spodbujajo sklepanje, povezovanje informacij ter razumevanje implicitnih pomenov. Pri rabi jezika naj bo poudarek na sistematičnem razvijanju slovničnih struktur v kontekstu, samostojni tvorbi odgovorov ter pravopisni natančnosti. Pri pisnem sporočanju naj učitelji spodbujajo razvijanje vsebine, logično povezanost besedila ter rabo raznolikega in ustreznega besedišča. Smiselna je tudi uporaba avtentičnih besedil in nalog različnih zahtevnostnih ravni ter nadaljnje razvijanje govorne zmožnosti, ki v preizkusu ni bila vključena, vendar je ključna za celostno jezikovno sporazumevanje.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: NEMŠČINA

2 Podlaga za preizkus

Kač, L. [et al.]. ***Učni načrt. Program osnovna šola. Nemščina*** [Elektronski vir]. Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2016.

3 Shema preizkusa

Jezikovne zmožnosti	Opis	Delež v skupnem številu točk	Število nalog/ točk	Predvideni čas
Slušno razumevanje	Naloge, ki preverjajo učenčevo zmožnost poslušanja in slušnega razumevanja.	23 %	do 3 naloge/ 15 točk	do 15 min
Bralno razumevanje	Naloge, ki preverjajo učenčeve zmožnosti branja in bralnega razumevanja.	23 %	do 3 naloge/ 15 točk	do 45 min
Poznavanje in raba jezika	Naloge, ki preverjajo poznavanje in rabo jezika.	31 %	do 4 naloge/ 20 točk	
Pisno sporočanje	Naloge, ki preverjajo učenčevo zmožnost pisnega sporočanja.	23 %	1 naloga/ 15 točk	

4 Tipi nalog in vrednotenje

Tipi nalog	Vrednotenje
Naloge zaprtega tipa: – izbirni tip (izbira in označitev pravilnega odgovora/pravilnih odgovorov med več danimi; kaj ne sodi zraven), – dopolnjevanje (z naborom ali brez nabora; s preoblikovanjem), – povezovanje, urejanje, razvrščanje (povezovanje besede s sliko, naslova z besedilom, dveh delov povedi, besed v poved, stalnih besednih zvez, odgovorov z vprašanji, zapisovanje nadpomenk, podpomenk, protipomenk …, urejanje delov zgodbe v zgodbo, urejanje pomešanih povedi), – prenos podatkov v drugo obliko (nadomeščanje slike z besedo, označevanje, izpolnjevanje tabel in križank), – kratki zaprti odgovori, – korekcija. Naloge odprtega tipa: – krajši pisni sestavek.	Vsak pravilen odgovor prinaša 1 točko, skupaj **65 točk**. Krajši vodeni pisni sestavek se vrednoti v skladu z merili in opisniki, ki jih pripravi predmetna komisija za nemščino.

5 Sestava preizkusa

Pri sestavi preizkusa je upoštevan *Skupni evropski jezikovni okvir* (*SEJO*). Ob koncu tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja je glede na učni načrt predvidena raven znanja A2/B1.

6 Opis preizkusa

Preizkus traja 60 minut in vsebuje preverjanje slušnega razumevanja, bralnega razumevanja, poznavanja in rabe jezika ter pisnega sporočanja.

SLUŠNO IN BRALNO RAZUMEVANJE

S slušnim in bralnim razumevanjem se preverja učenčeva sposobnost, da po poslušanju ali branju razume različna avtentična besedila iz revij in časopisov z znanega tematskega področja (krajše pripovedi, anekdote, dvogovori, šale, obvestila, poročila, sporočila, opozorila, reklame, zloženke, pisma, razglednice, opisi oseb, opisi dogodkov, dnevniki, kratki življenjepisi, pesmi ...), ki so lahko tudi prilagojena.

POZNAVANJE IN RABA JEZIKA

Poznavanje in uporaba besedišča in slovničnih struktur se preverjata tako na receptivni kakor tudi na produktivni ravni v kontekstu – v čimbolj avtentičnih povedih in besedilih. Ne preverja se teoretično slovnično znanje.

PISNO SPOROČANJE

S pisnim sporočanjem se preverja učenčeva zmožnost tvorjenja krajših vodenih pisnih besedil. Napisati morajo npr. sporočilo, voščilo, razglednico, pismo, pripoved ali sestavek na podlagi vnosnih podatkov (besedilo, slike, ključne besede itd.).

IZLOČENE VSEBINE

Cilji učenja jezika so zastavljeni procesno, saj se znanje vsako leto nadgrajuje. Učenec mora **pri NPZ** poznati **vse vsebine iz učnega načrta**.

7 Pripomočki

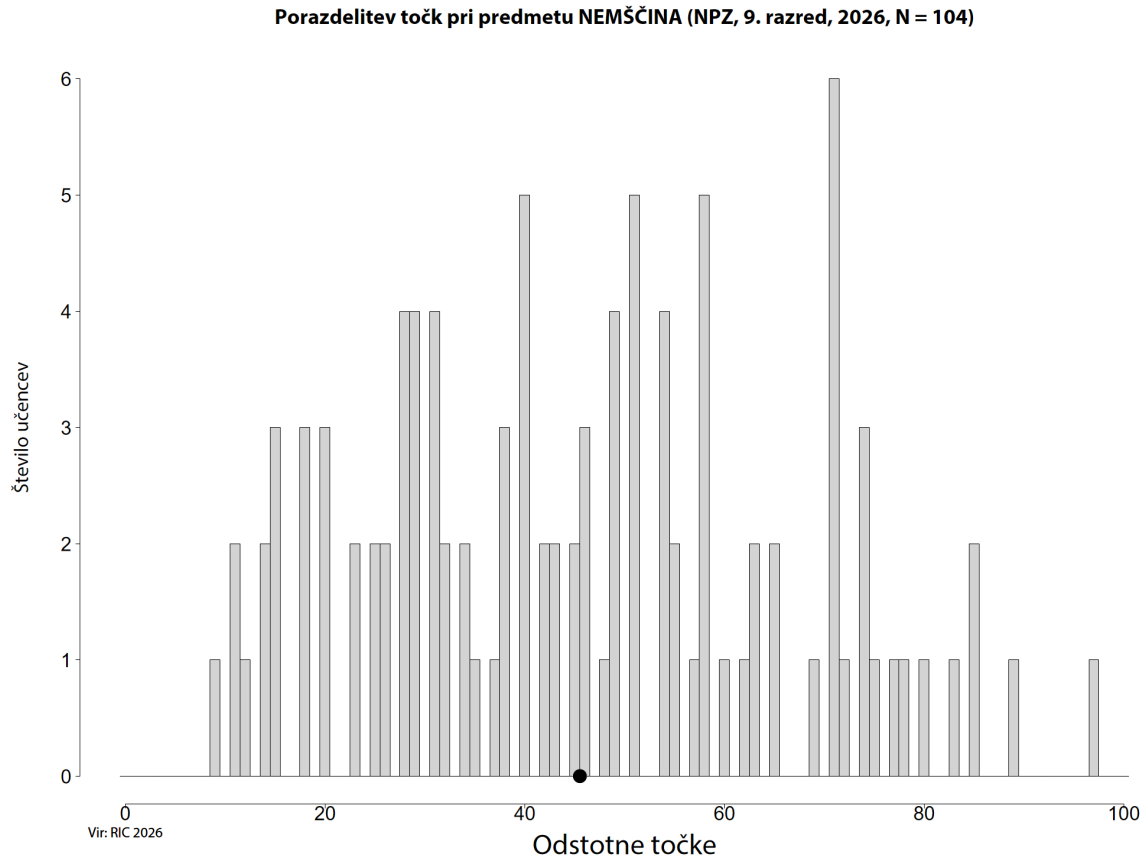
Učenec potrebuje modro ali črno nalivno pero oziroma moder ali črn kemični svinčnik. Uporaba slovarjev ni dovoljena.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (nemščina 9. razred, NPZ 2026)

Število učencev	104
Število postavk	54
Možne točke	65
Povprečno št. točk	29,60
Povprečno št. odstotnih točk	45,53
Standardni odklon odstotnih točk	20,86
Indeks težavnosti	0,46
Indeks zanesljivosti	0,93

Porazdelitev dosežkov v državi (nemščina 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

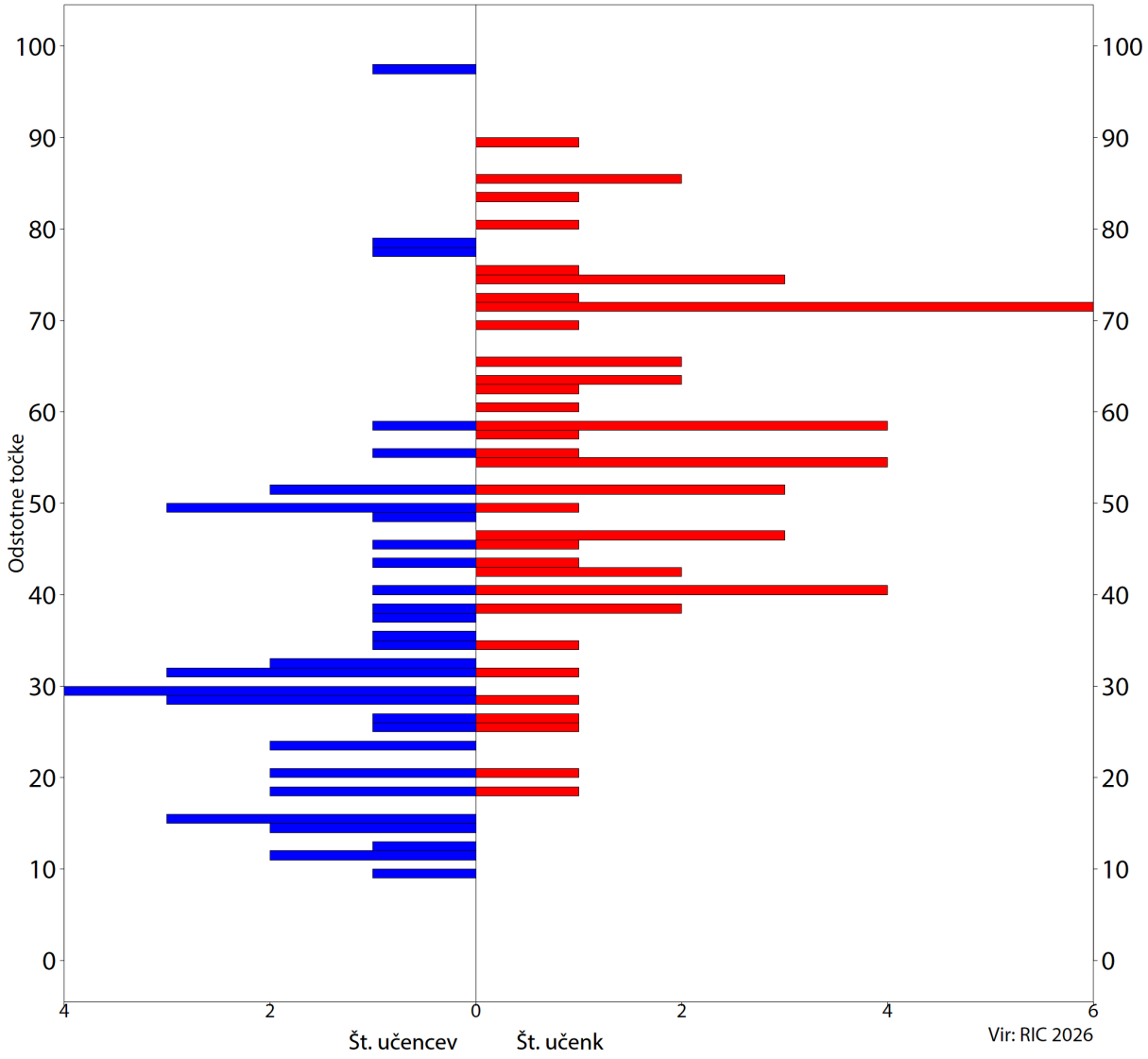
Specifikacijska tabela (nemščina 9. razred, NPZ 2026)

Del	Naloga	Jezikovna zmožnost	Naslov	Tip naloge	Vrsta besedila	Tema	Standard - učenec	Postavka	Št. točk	IT	ID
A	1	slušno razumevanje	*Aus dem Radio*	izbirni tip z enim pravilnim odgovorom	novice	sredstva obveščanja	– izlušči glavno misel in pomembne podatke slišanega besedila – dojame bistvo radijskih poročil	1	1	0,54	0,47
								2	1	0,40	0,27
								3	1	0,50	0,36
								4	1	0,41	0,33
								5	1	0,25	0,13
								6	1	0,45	0,27
								7	1	0,66	0,52
A	2	slušno razumevanje	*Dina ist 12 und tanzt Flamenco*	kratki zaprti odgovori	pogovor	konjički, šport	– izlušči glavno misel in pomembne podatke slišanega besedila – izlušči glavne poudarke pogovora, ki se nanaša na znane situacije	1	1	0,89	0,24
								2	1	0,32	0,30
								3	1	0,78	0,19
								4	1	0,29	0,55
								5	1	0,24	0,40
								6	1	0,26	0,68
								7	1	0,31	0,54
								8	1	0,67	0,64
B	1	bralno razumevanje	*Eine Katze und ihre Arbeit im Kirchturm*	povezovanje, urejanje in razvrščanje	članek	hišni ljubljenčki	– prepozna glavno misel in določene podrobnosti krajših besedil z osebnega in delno širšega tematskega področja	1	1	0,47	0,42
								2	1	0,38	0,44
								3	1	0,39	0,49
								4	1	0,53	0,41
								5	1	0,54	0,50
								6	1	0,54	0,61
								7	1	0,54	0,21
B	2	bralno razumevanje	*Zur Schule über Grenzen*	kratki zaprti odgovori	članek	izobraževanje	– prepozna glavno misel in določene podrobnosti besedila z osebnega in delno širšega tematskega področja – poišče določene specifične podatke	1	1	0,79	0,52
								2	1	0,70	0,33
								3	1	0,74	0,47
								4	1	0,79	0,52
								5	1	0,54	0,41
								6	1	0,66	0,51
								7	1	0,88	0,34
								8	1	0,80	0,33

Del	Naloga	Jezikovna zmožnost	Naslov	Tip naloge	Vrsta besedila	Tema	Standard - učenec	Postavka	Št. točk	IT	ID
C	1	poznavanje in raba jezika	*Ausflüge in Bayern*	izbirni tip z enim pravilnim odgovorom	brez besedila (posamezni stavki)	počitnice	– prepozna slovnične strukture v vsakdanjih situacijah	1	1	0,22	-0,29
								2	1	0,25	0,45
								3	1	0,78	0,40
								4	1	0,45	0,26
								5	1	0,68	0,23
								6	1	0,54	0,25
C	2	poznavanje in raba jezika	*Die Luftballon-Weltmeisterschaft*	dopolnjevanje z naborom	navodila	prosti čas	– prepozna in uporabi usvojeno besedišče in strukture v novih kontekstih	1	1	0,61	0,55
								2	1	0,38	0,53
								3	1	0,34	0,48
								4	1	0,11	0,29
								5	1	0,44	0,47
								6	1	0,34	0,61
								7	1	0,36	0,55
C	3	poznavanje in raba jezika	*Mein Stundenplan*	dopolnjevanje brez nabora	urnik in posamezni stavki	šola, prosti čas	– uporabi usvojeno besedišče v novih kontekstih	1	1	0,12	0,52
								2	1	0,12	0,46
								3	1	0,15	0,43
								4	1	0,04	0,27
								5	1	0,13	0,44
								6	1	0,14	0,52
								7	1	0,00	
D	/	Pisno sporočanje	*Gesundes Essen*	krajši pisni sestavek	sestavek	zdrava prehrana	– napiše razumljivo besedilo tudi s podrobnostmi iz vsakdanjega okolja, z realnega področja, ki ga osebno zanima – tvori preprosto besedilo na podlagi iztočnic – pozna osnovno besedišče in strukture ter najbolj pogosto rabljena sintaktična sredstva – pravilno piše preproste besede in strukture – pozna pomen posameznih besed in jih zna umestiti v sobesedilo	vsebina	5	0,53	0,81
								zgradba	2	0,53	0,80
								besedišče	4	0,44	0,80
								jezikovna pravilnost	4	0,40	0,84

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (nemščina 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (nemščina 9. razred, NPZ 2026)

NPZ iz nemščine v 9. razredu so pisali učenci v dveh regijah (Pomurski in Podravski). Številčno bolj zastopana je bila Pomurska regija s 103 učenci s sedmih šol. V Podravski regiji je NPZ iz nemščine pisal le 1 učenec. Ker so razlike med številom učencev med obema regijama tako velike, podatki o dosežkih po regijah ne omogočajo posploševanja.

nazaj na Poročilo

3.7 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz kemije v 9. razredu

Poročilo

Letošnji povprečni dosežek (42,5 %) je bil najnižji doslej (l. 2007: 63,8 %; 2010: 55,6 %; 2012: 52,4 %; 2015: 67,2 %; 2018: 50,8 % in 2022: 46,5 %). Devetošolci so uspešnejši pri reševanju nalog izbirnega tipa (povrečno so dosegli 51,68 odstotne točke) kot pri nalogah odprtega tipa (povrečno so dosegli 31,20 odstotnih točk). V povprečju so bile učenke nekoliko uspešneše od učencev.

Učenci so bili najuspešnejši pri reševanju nalog prve taksonomske stopnje (pomnenje), saj so dosegli 59,80 odstotne točke. Najmanj uspešni pa so bili pri reševanju nalog tretje taksonomske stopnje (analiziranje, vrednotenje, ustvarjanje) in dosegli v povprečju le 30,27 odstotne točke.

Vsebinska analiza kaže, da učenci:

- imajo težave pri reševanju nalog, ki zajemajo različne ravni eksperimentalnega dela (od enostavnih opažanj do zasnove poštenega poskusa in sklepanja na rezultate pri novih poskusih); ne poznajo osnovnega laboratorijskega inventarja, kar je lahko povezano s premalo izvajanim eksperimentalnim delom pri pouku;
- nedosledno uporabljajo kemijske pojme, kot so: ime in formula spojine, atom in ion, element in atom, enačba kemijske reakcije in formula ipd.;
- slabo sklepajo na lastnosti elementov in spojin na osnovi podatkov, predstavljenih v preglednicah in grafih;
- so manj uspešni pri povezovanju zgradbe snovi z njihovimi lastnostmi;
- ne razumejo pomena opisane spremembe (npr. zamenjujejo razkroj spojine pri kemijski reakciji s sestavo raztopine), pomanjkljivo zapišejo izračune, neustrezno označijo veličine in izpuščajo njihove enote;
- imajo težave pri reševanju strukturiranih nalog, kjer so začetni deli rešeni uspešneje kot nadaljnji;
- ne prepoznavajo modelov ionskih kristalov, imajo težave na osnovi modelov molekul sklepati na lastnosti snovi.

Še posebej zaskrbljujoče je dejstvo, da je bila naloga poimenovanja oz. simbolnega zapisa gradnikov natrijevega klorida najslabše rešena naloga (IT = 0,04; ID = 0,30). Le za 2 odstotni točki slabše so učenci isto nalogo reševali na NPZ leta 2010 (IT = 0,02; ID = 0,22), kar kaže na to, da se v 16 letih ni spremenilo poznavanje zgradbe ionske spojine, kot je natrijev klorid.

Priporočila učiteljem

Analiza rezultatov kaže na nekatere smernice poučevanja kemije v osnovni šoli. Tako bi morali učitelji:

- povečati relevantnost kemije za učence z uporabo učencem znanih in zanimivih kontekstov realnih situacij v družbi;
- intenzivneje izvajati eksperimentalno delo, s poudarkom, da učenci samostojno izvajajo poskuse. Pri tem naj spodbujajo učence, da ustrezno zastavijo raziskovalna vprašanja, zasnujejo eksperimente, identificirajo spremenljivke in konstante, znajo skicirati aparature ali potek poskusa ter beležiti opažanja ali merjenja, opisovati sklepanja in oblikovati zaključke. Pomembno je, da opažanja sprememb pri kemijski reakciji povežejo s submikroskopsko ravnjo z uporabo ustreznega kemijskega jezika. Učitelj mora izbrati eksperimentalno delo, povezano s cilji učnega načrta, in po izvedbi preveriti doseženo znanje, spretnosti in odnos učencev. Pri vrednotenju znanja učencev učitelj uporablja kvalitativne probleme v kontekstu eksperimentalnega dela;
- več formativnega vrednotenja znanja usmeriti v sledenje doseženih standardov znanja, še posebej pri fantih;
- spodbujati analizo podatkov (npr. o vreliščih in tališčih, poziciji elementa v periodnem sistemu, številu valenčnih elektronov ipd.) in na osnovi ugotovitev povezati zgradbo in lastnosti snovi;
- dosledno uporabljati in učence navajati na reševanje besedilnih nalog (izpis podatkov z ustrezno veličino in enoto, jasen zapis računa in odgovora);
- spodbujati učence, da so vztrajni pri reševanju strukturiranih nalog, ne da rešijo le prvi del, ostalih pa ne oz. so rešene napačno;
- dosledno spodbujati pravilno uporabo ustreznega kemijskega jezika (npr. poimenovanje delcev, poimenovanje funkcionalnih skupin organskih spojin ipd.) in omogočiti učencem fizično modeliranje molekul in kristalov ter spodbujati ustrezno opisovanje njihove zgradbe.

Zaključek

Rezultati NPZ iz kemije kažejo dokaj šibko znanje osnovnih kemijskih pojmov devetošolcev. Rezultati so najslabši pri nalogah, ki preverjajo razumevanje eksperimentalnega dela, ki je osnova usvajanja znanja kemije. Prav tako so devetošolci nenatačni pri uporabi kemijskega jezika, kar se kaže tudi v reševanju t. i. »sidrne« naloge iz poznavanja zgradbe natrijevega klorida in poimovanja gradnikov, ki sestavljajo kristal.

Rezultati NPZ iz kemije morajo biti učiteljem jasno in resno sporočilo, da je treba premisliti o doslednem izvajanju pouka kemije (ustrezno načrtovanje in izvajanje različnih metod ter oblik dela in vrednotenja kemijskega znanja osnovnošolcev).

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: KEMIJA

2 Podlaga za preizkus

Učni načrt. Program osnovna šola. Naravoslovje (Elektronski vir)/predmetna komisija Mariza Skvarč ... (et al.); avtorji vsebinskega sklopa *Živa narava* so Barbara Vilhar ... (et al.). Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo, Ljubljana 2011.

Učni načrt. Program osnovna šola. Kemija (Elektronski vir)/predmetna komisija Andreja Bačnik ... (et al.). Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo, Ljubljana 2011.

3 Shema preizkusa

Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk
Preizkus znanja z nalogami različnih tipov. Periodni sistem je sestavni del preizkusa znanja.	60 min	100 %

4 Tipi nalog in vrednotenje

Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
25–30	naloge izbirnega tipa; kratki zaprti odgovori; kratki polodprti odgovori	45	Naloge so ovrednotene z 1 ali 2 do 4 točkami v skladu z moderiranimi navodili za vrednotenje.

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
1. znanje in poznavanje	25 %
2. razumevanje in uporaba	45 %
3. samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, analiza, vrednotenje	30 %

6 Opis preizkusa

Poglavja, ki so vključena v preizkus znanja:

- *Snovi: čiste snovi in zmesi, lastnosti in spremembe snovi, zrak, voda,*
- *Zgradba snovi,*
- *Kemijske reakcije,*
- *Atom in periodni sistem,*
- *Elementi v periodnem sistemu,*
- *Povezovanje delcev,*
- *Ogljikovodiki,*
- *Kisline, baze in soli,*
- *Kisikove organske spojine.*

Periodni sistem je sestavni del preizkusa znanja.

IZLOČENE VSEBINE

Ne bodo se preverjala naslednja poglavja:

- *Kisikove organske spojine: lipidi in ogljikovi hidrati,*
- *Dušikove organske spojine in*
- *Množina snovi.*

7 Pripomočki

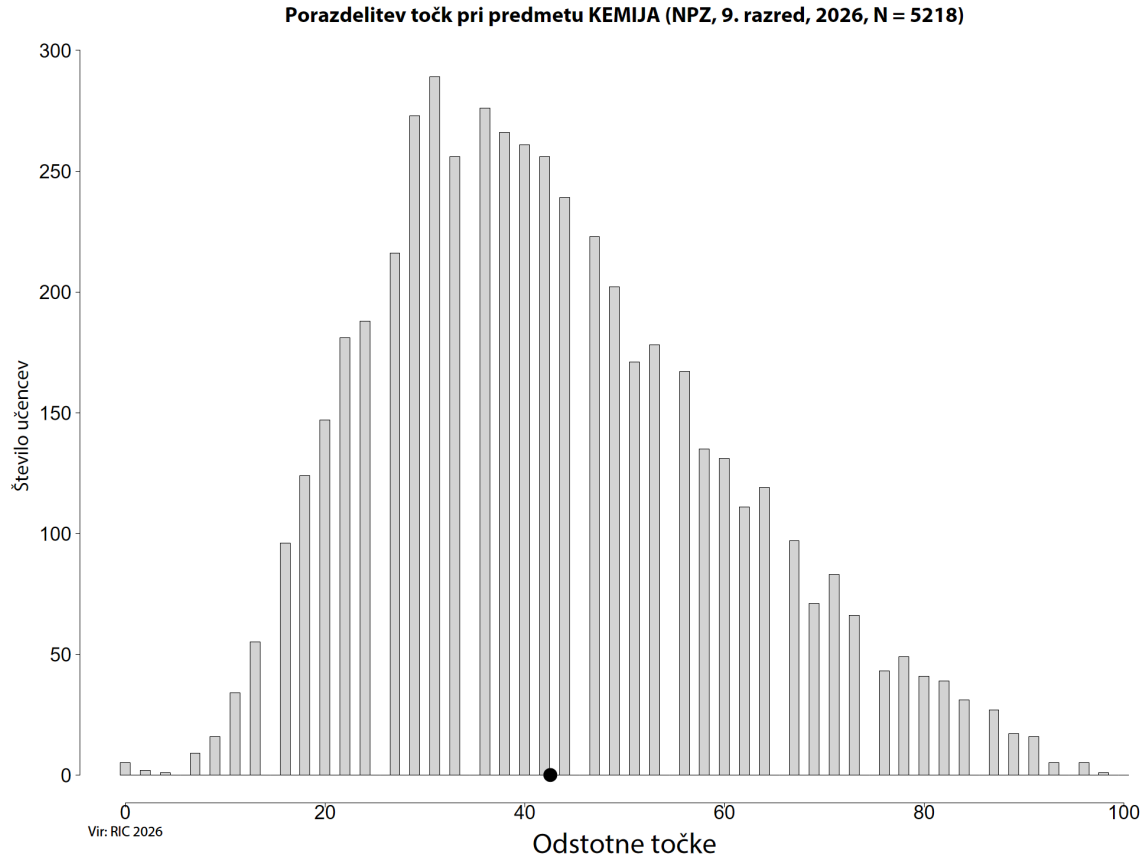
Učenec prinese s seboj modro ali črno nalivno pero oziroma moder ali črn kemični svinčnik, svinčnik, radirko, šilček in žepno računalo.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (kemija, 9. razred, NPZ 2026)

Število učencev	5218
Število postavk	45
Možne točke	45
Povprečno število točk	19,14
Povprečno število odstotnih točk	42,54
Standardni odklon odstotnih točk	17,42
Indeks težavnosti	0,42
Indeks zanesljivosti	0,88

Porazdelitev dosežkov v državi (kemija, 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (kemija 9. razred, NPZ 2026)

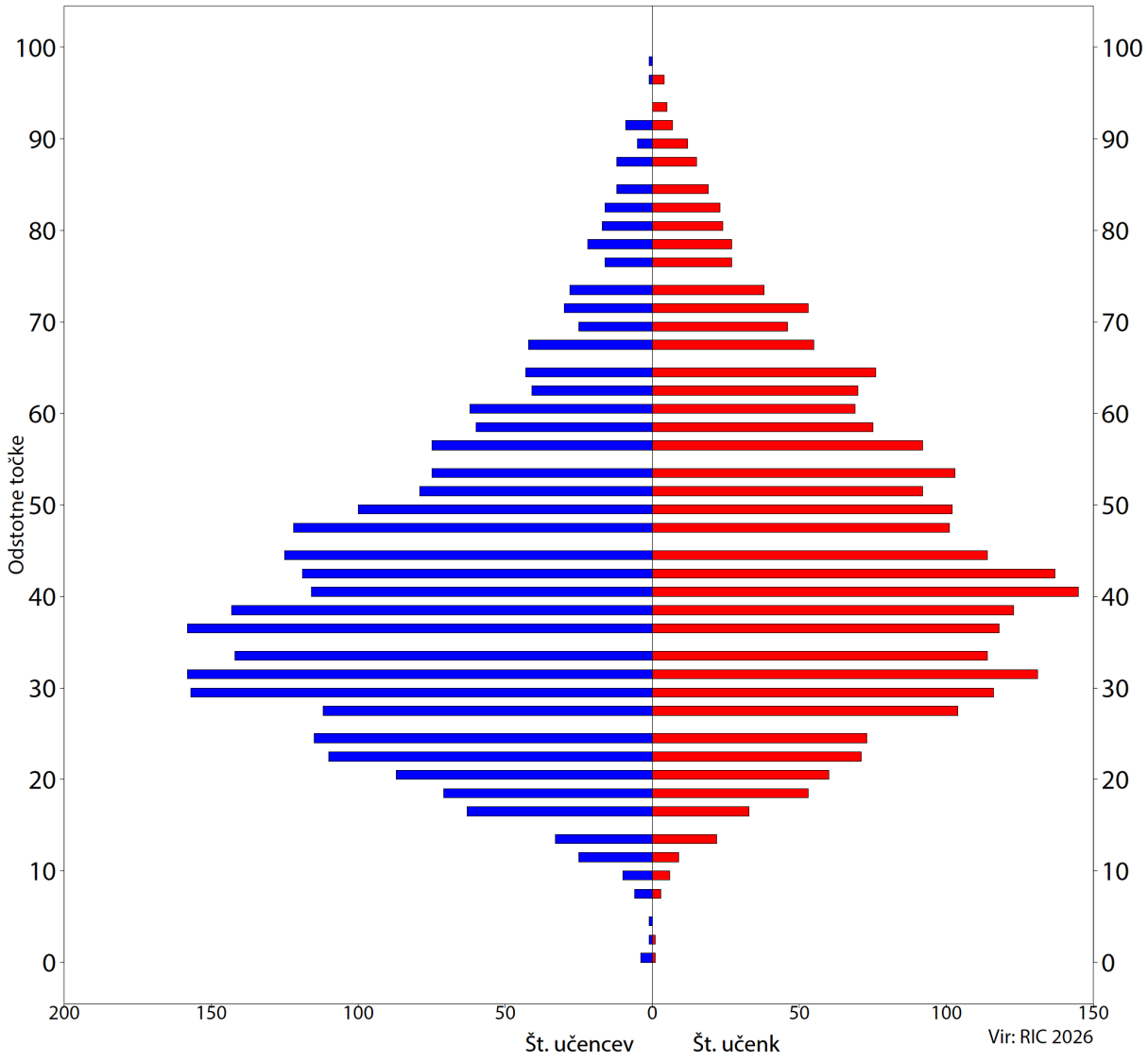
Naloga	Točke	Področje	Taksonomska stopnja	Razred	Cilj – učenec:	IT	ID
1	1	Kisikove organske spojine	II	9.	v zapisu spojin ali modelu prepozna hidroksilno, karbonilno, karboksilno in estrsko funkcionalno skupino	0,72	0,29
2	1	Kemijske reakcije	II	8.	razume kemijske spremembe kot kemijske reakcije oziroma kot snovne in energijske spremembe in opredeli reaktante in produkte kemijske reakcije	0,63	0,27
3	1	Snovi	II	7.	spozna zrak kot zmes plinov in primerja lastnosti plinov v zraku in odgovoren odnos do uporabe snovi, sposobnost in pripravljenost za zavzeto, odgovorno in utemeljeno ravnanje za zdravje in v okolju (kemijska varnost)	0,63	0,22
4	1	Kisline, baze in soli	I	9.	uporablja pH-lestvico kot merilo za oceno kislosti in bazičnosti raztopin	0,89	0,32
5	1	Kisline, baze in soli	III	9.	z uporabo indikatorjev razlikuje med kislimi, bazičnimi in nevtralnimi snovmi iz svojega okolja in spozna reakcijo nevtralizacije na preprostih primerih ter poimenuje produkte	0,42	0,07
6	1	Kisikove organske spojine	I	9.	spozna vplive delovanja alkoholov na organizem in se nauči nuditi prvo pomoč v primerih zastrupitve	0,74	0,31
7	1	Ogljikovodiki	II	9.	razumevanje soodvisnosti zgradbe, lastnosti in uporabe snovi	0,61	0,37
8	1	Ogljikovodiki	III	9.	razlikuje med reakcijami substitucije in adicije	0,38	0,24
9	1	Ogljikovodiki	II	9.	spozna osnovne lastnosti ogljikovodikov, jih povezuje z njihovo uporabo in varnim ravnanjem ter prostorske predstave oziroma osnove kemijske vizualne pismenosti z vizualizacijskimi sredstvi oziroma sodobno informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (IKT)	0,66	0,37
10	1	Zgradba snovi	III	8.	razume soodvisnosti zgradbe, lastnosti in uporabe snovi	0,63	0,29
11	1	Povezovanje delcev	III	8.	zna na podlagi kemijske zgradbe primerjati izbrane lastnosti ionskih snovi z lastnostmi kovalentnih spojin	0,30	0,32
12	1	Povezovanje delcev	II	8.	razume nastanek kovalentne vezi (enojne, dvojne in trojne) in s tem zgradbo preproste molekule	0,44	0,34
13	1	Elementi v periodnem sistemu	I	8.	odgovoren odnos do uporabe snovi, sposobnost in pripravljenost za zavzeto, odgovorno in utemeljeno ravnanje za zdravje in v okolju (kemijska varnost)	0,65	0,13
14	1	Atom in periodni sistem	I	8.	spozna zgradbo atoma	0,60	0,44
15	1	Atom in periodni sistem	III	8.	spozna nastanek ionov iz atomov in razlikuje med anioni in kationi	0,40	0,42
16.a	1	Snovi	I	7.	eksperimentalnoraziskovalne spretnosti in veščine	0,44	0,40
16.b	1	Snovi	II	7.	razumevanje soodvisnosti zgradbe, lastnosti in uporabe snovi	0,44	0,43
16.c	1	Snovi	III	7.	razvijajo naravoslovne postopke, spoznavne procese (kompleksno mišljenje), kritično mišljenje in ustvarjalnost	0,12	-0,09
17.a	1	Kemijske reakcije	I	8.	opredeli reaktante in produkte kemijske reakcije	0,27	0,47
17.b	1	Kemijske reakcije	II	8.	razume kemijske spremembe kot kemijske reakcije oziroma kot snovne in energijske spremembe	0,13	0,38
17.c	1	Kemijske reakcije	II	8.	spozna kemijske enačbe kot zapise kemijskih reakcij in pozna pravila za urejanje kemijskih enačb	0,18	0,50
17.d	1	Kemijske reakcije	II	8.	razume, da za kemijske reakcije velja zakon o ohranitvi mase snovi	0,60	0,49
18.a	1	Snovi	II	7.	razlikuje med vrstami oziroma viri voda v naravi, glede na to, kaj je v njih raztopljeno (deževnica, studenčnica, podtalnica, morska voda, mineralna voda), in razume pojem trdota vode in pomen mehčanja vode	0,52	0,21
18.b	1	Snovi	II	7.	naravoslovne postopke, spoznavne procese (kompleksno mišljenje), kritično mišljenje in ustvarjalnost	0,31	0,26

Naloga	Točke	Področje	Taksonomska stopnja	Razred	Cilj – učenec:	IT	ID
19.a	1	Kisline, baze in soli	II	9.	spozna reakcijo nevtralizacije na preprostih primerih in poimenuje produkte	0,46	0,56
19.b	1	Kisline, baze in soli	II	9.	z uporabo indikatorjev razlikuje med kislimi, bazičnimi in nevtralnimi snovmi iz svojega okolja	0,13	0,50
19.c	1	Kisline, baze in soli	II	9.	spozna reakcijo nevtralizacije na preprostih primerih in poimenuje produkte	0,55	0,26
20.a	1	Kisikove organske spojine	I	9.	v zapisu spojin ali modelu prepozna hidroksilno, karbonilno, karboksilno in estrsko funkcionalno skupino in zna sestavljati modele osnovnih kisikovih organskih spojin ter razvija prostorske predstave z uporabo modelov oziroma raznih vizualizacijskih sredstev	0,64	0,39
20.b	1	Kisikove organske spojine	II	9.	v zapisu spojin ali modelu prepozna hidroksilno, karbonilno, karboksilno in estrsko funkcionalno skupino	0,21	0,50
21.a	1	Ogljikovodiki	I	9.	spozna poimenovanje osnovnih ogljikovodikov ter merila za delitve ogljikovodikov z uporabo različnih modelov in zapisov formul	0,68	0,40
21.b	1	Ogljikovodiki	II	9.	spozna poimenovanje osnovnih ogljikovodikov ter merila za delitve ogljikovodikov z uporabo različnih modelov in zapisov formul	0,41	0,55
21.c	1	Ogljikovodiki	III	9.	razlikuje med reakcijami substitucije in adicije	0,17	0,55
21.d	1	Ogljikovodiki	I	9.	spozna osnovne lastnosti ogljikovodikov, jih povezuje z njihovo uporabo in varnim ravnanjem	0,50	0,29
22.a	1	Povezovanje delcev	III	8.	razume soodvisnosti zgradbe in lastnosti snovi oziroma lastnosti in uporabe snovi	0,25	0,35
22.b	1	Povezovanje delcev	III	8.	na preprostih primerih razlikuje med nastankom ionske vezi/ionske spojine (kristala) in kovalentne vezi/molekule	0,25	0,34
23.a	1	Povezovanje delcev	II	8.	razume nastanek kovalentne vezi (enojne, dvojne in trojne) in s tem zgradbo preproste molekule ter na preprostih primerih razlikuje med polarno in nepolarno kovalentno vezjo	0,36	0,27
23.b	1	Povezovanje delcev	III	8.	razume nastanek kovalentne vezi (enojne, dvojne in trojne) in s tem zgradbo preproste molekule	0,10	0,39
24.a	1	Elementi v periodnem sistemu	II	8.	razume soodvisnost med lego elementa v PSE in njegovimi lastnostmi ter poznajo osnovne značilne lastnosti in uporabo alkalijskih kovin, zemeljskoalkalijskih kovin, izbranih prehodnih elementov, halogenov in žlahtnih plinov	0,53	0,43
24.b	1	Elementi v periodnem sistemu	III	8.	spozna simbol/formulo kot zapis za atom elementa/molekulo elementa oziroma spojine in razumevanje soodvisnosti zgradbe, lastnosti in uporabe snovi	0,16	0,49
25.a	1	Atom in periodni sistem	I	8.	spozna zgradbo atoma	0,88	0,27
25.b	1	Atom in periodni sistem	III	8.	razume soodvisnost med zgradbo atoma in lego v PSE	0,33	0,29
26.a	1	Kisline, baze in soli	II	8.	spozna kemijske enačbe kot zapise kemijskih reakcij in pozna pravila za urejanje kemijskih enačb	0,64	0,51
26.b	1	Kisline, baze in soli	III	8.	spozna reakcijo nevtralizacije na preprostih primerih in poimenuje produkte	0,13	0,50
27.1	1	Zgradba snovi	II	8.	na preprostih primerih razlikuje med nastankom ionske vezi/ionske spojine (kristala) in kovalentne vezi/molekule	0,04	0,30
27.2	1	Zgradba snovi	II	8.	na preprostih primerih razlikuje med nastankom ionske vezi/ionske spojine (kristala) in kovalentne vezi/molekule	0,04	0,30

Legenda:
taksonomske stopnje (po Bloomu):
I. – znanje in prepoznavanje
II. – razumevanje in uporaba
III. – analiza in sinteza ter vrednotenje

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (kemija, 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (kemija. 9. razred, NPZ 2026)

Regija	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija	38,56	14,12	275	9
Goriška regija	44,75	15,40	268	6
Primorsko-notranjska regija	41,49	16,88	143	5
Gorenjska regija	42,25	17,70	586	9
Osrednjeslovenska regija	43,77	18,68	1266	22
Jugovzhodna Slovenija	41,68	18,98	424	10
Posavska regija	41,34	14,82	194	6
Zasavska regija	41,26	14,43	104	2
Savinjska regija	42,40	16,39	647	15
Koroška regija	37,66	15,01	184	5
Podravska regija	43,49	18,19	835	21
Pomurska regija	43,14	16,49	292	13

nazaj na Poročilo

3.8 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz tehnike in tehnologije v 9. razredu

Poročilo

Letošnji povprečni dosežek bistveno ne odstopa od dosežkov prejšnjih let.

Analiza dosežkov po taksonomskih stopnjah kaže, da se uspešnost učencev pričakovano znižuje z naraščanjem kognitivne zahtevnosti nalog. Učenci so najuspešnejši pri nalogah I. taksonomske stopnje (IT = 0,60; 13 postavk), sledijo naloge II. taksonomske stopnje (IT = 0,51; 18 postavk), najnižjo uspešnost pa dosegajo naloge III. taksonomske stopnje (IT = 0,41; 9 postavk).

Devetošolci so uspešnejši pri reševanju nalog izbirnega tipa (IT = 0,64; 15 postavk) kot pri nalogah polodprtega tipa (IT = 0,43; 25 postavk).

Analiza dosežkov po vsebinskih področjih pokaže, da so učenci najvišjo uspešnost dosegali pri nalogah s področij gradiv in obdelav ter tehnologije in družbe, kjer naloge preverjajo predvsem osnovno razumevanje pojmov tehniškega risanja, poznavanje postopkov in pravil varnega dela. Na teh področjih je bila uspešnost praviloma nad povprečjem preizkusa, kar kaže na dobro utrjeno temeljno znanje.

Med področja z nižjo uspešnostjo spadajo zlasti tehniška sredstva ter tehniška in tehnološka dokumentacija, kjer naloge zahtevajo več povezovanja znanj, uporabo prostorske predstave ter samostojno razumevanje delovanja tehničnih sistemov. Na teh področjih so bili dosežki učencev pogosteje pod povprečjem, kar se kaže tudi v večji razpršenosti rezultatov in večjem številu napačnih rešitev pri zahtevnejših postavkah. Med njimi izstopajo naloge, ki vključujejo risanje v pravokotni in izometrični projekciji, analizo gonil in mehanizmov ter izbiro ustreznih obdelovalnih postopkov. Te vsebine zahtevajo natančnost, prostorsko predstavo in usklajeno uporabo več znanj hkrati.

Nekoliko presenetljivo sta med najslabše rešenimi nalogami tudi dve nalogi s področja gradiva in obdelave, ki preverjata osnovno znanje prepoznave in poimenovanje polizdelkov (profilov). Bolje od pričakovanja pa je bila rešena naloga s stikali.

Priporočila učiteljem in zaključek

Predmetna komisija za tehniko in tehnologijo ugotavlja, da je bilo povprečno število doseženih odstotnih točk pričakovano in skladno s strukturo ter zahtevnostjo preizkusa. Porazdelitev dosežkov potrjuje, da je bil preizkus ustrezno zasnovan in zanesljiv.

Rezultati kažejo na dobro usvojenost temeljnih znanj, hkrati pa opozarjajo na potrebo po večjem poudarku na nalogah, ki zahtevajo višje ravni razumevanja, prostorsko predstavljivost in samostojno uporabo znanja. Pri načrtovanju pouka je smiselno več pozornosti nameniti vsebinam tehniškega risanja in razumevanju delovanja tehničnih sistemov. Učenci naj uporabijo znanje v novih in manj tipičnih situacijah, zlasti pri nalogah, ki zahtevajo načrtovanje, utemeljevanje odločitev in prenos znanja v prakso. Učitelji naj spodbujajo dosledno uporabo ustrezne strokovne terminologije (npr. vijak/*šraufi*) in prepoznavanje polizdelkov (deska, pločevina, profil). To znanje lahko utrjujete s pomočjo didaktičnih iger ali igranjem vlog (npr. nakup materiala, orodij v trgovini).

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: TEHNIKA IN TEHNOLOGIJA

2 Podlaga za preizkus

Učni načrt. Program osnovna šola. Tehnika in tehnologija (Elektronski vir)/predmetna komisija Milan Fakin ... (et al.). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.

3 Shema preizkusa

Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk
preizkus znanja z nalogami različnih tipov	60 min	100 %

4 Tipi nalog in vrednotenje

Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
26	naloge izbirnega tipa; kratki zaprti odgovori; kratki polodprti odgovori	40	Naloge so ovrednotene z 1, 2 ali 3 točkami, v skladu z moderiranimi navodili za vrednotenje.

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
1. znanje in poznavanje	30 %
2. razumevanje in uporaba	55 %
3. samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje	15 %

6 Opis preizkusa

Pri preverjanju **ne izločamo** vsebin učnega načrta.
Vsebinski sklopi, ki bodo vključeni v preizkus:

1. *Gradiva in obdelave*
   - Gradiva,
   - obdelava gradiv,
   - orodja in stroji;
2. *Tehniška sredstva*
   - gonila in mehanizmi,
   - motorji,
   - električni krogi,
   - vloga računalnika v tehnologiji;
3. *Tehniška in tehnološka dokumentacija*
   - vrste risb,
   - risanje v projekcijah,
   - risanje shem električnih vezij;
4. *Tehnologija in družba*
   - okolje,
   - promet,
   - ekonomika.

7 Pripomočki

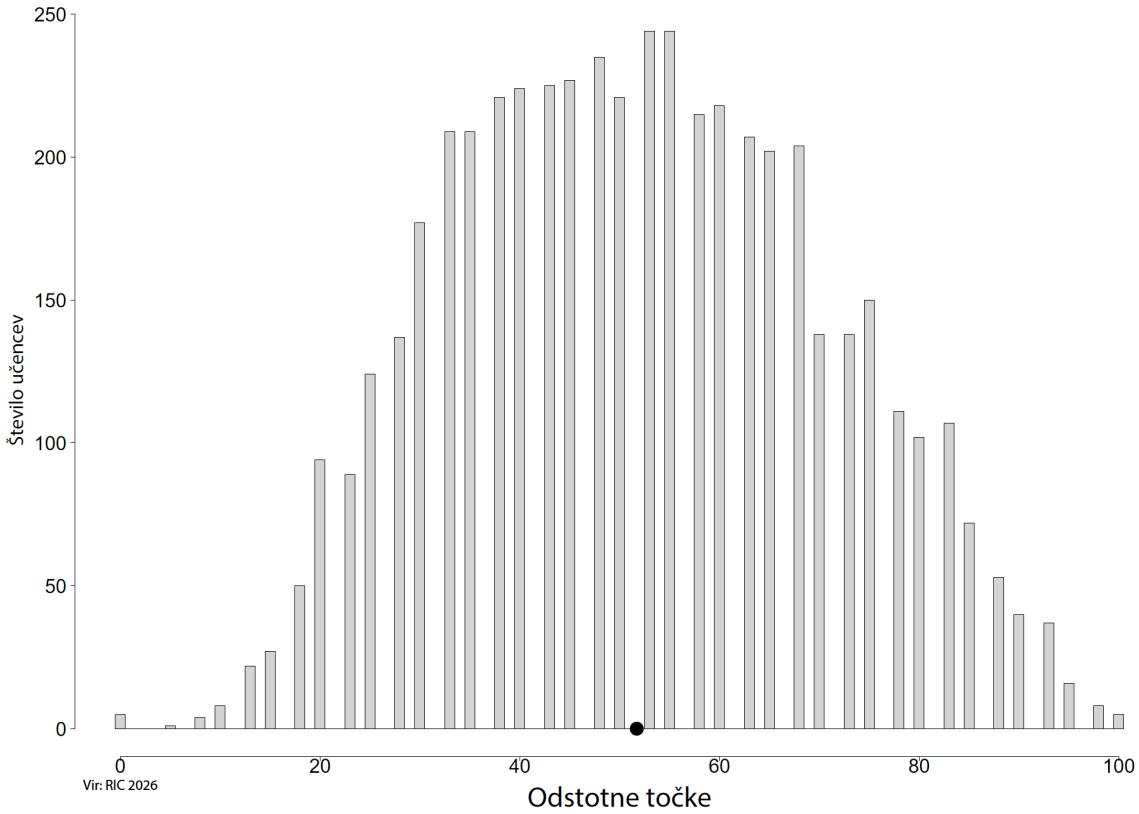
Učenec prinese s seboj modro ali črno nalivno pero oziroma moder ali črn kemični svinčnik, svinčnik, radirko in šilček.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (tehnika in tehnologija, 9. razred, NPZ 2026)

Število učencev	5020
Število postavk	40
Možne točke	40
Povprečno število točk	20,69
Povprečno število odstotnih točk	51,73
Standardni odklon odstotnih točk	18,62
Indeks težavnosti	0,51
Indeks zanesljivosti	0,88

Porazdelitev dosežkov v državi (tehnika in tehnologija, 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (tehnika in tehnologija, 9. razred, NPZ 2026)

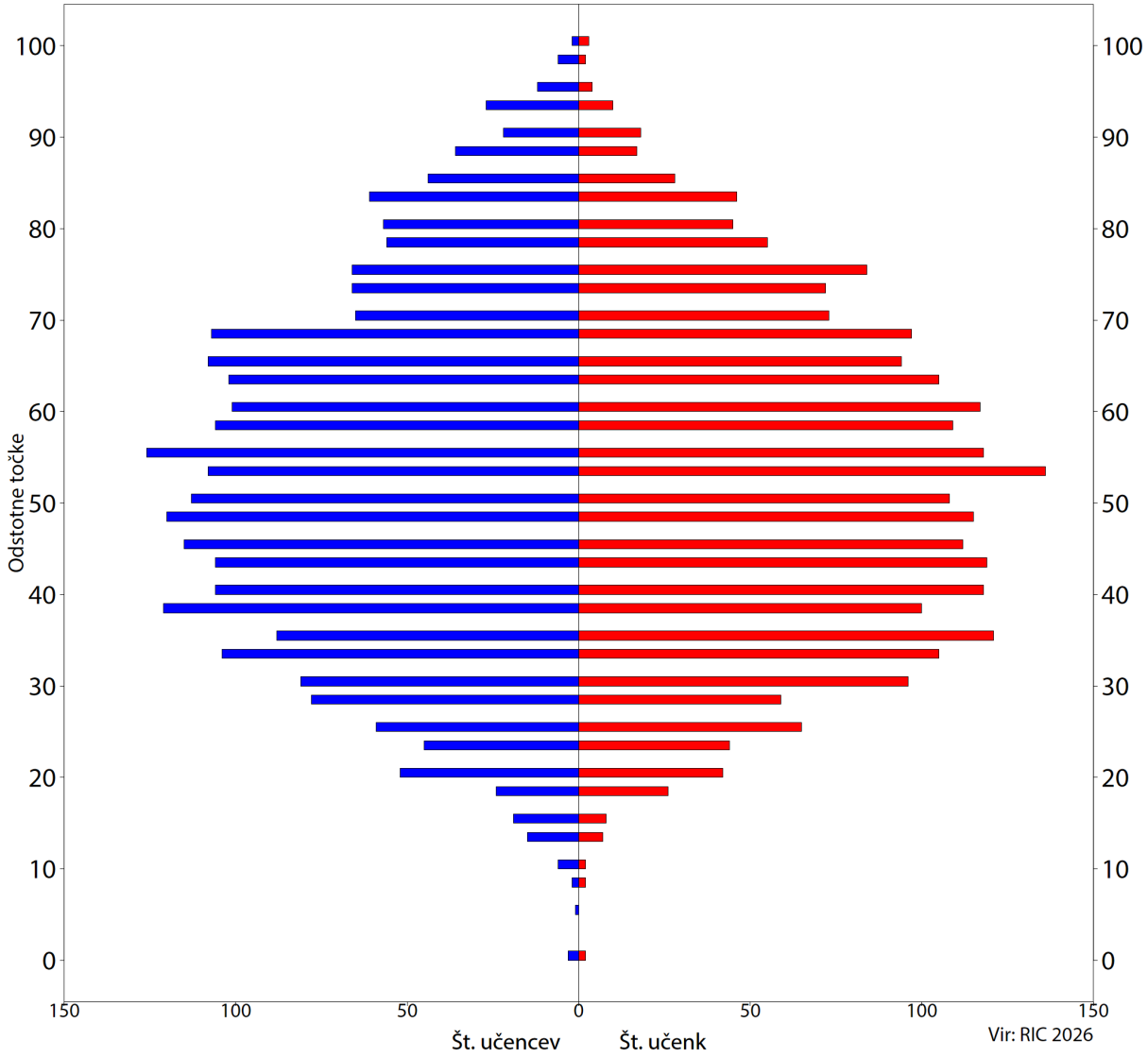
Naloga	Točke	Področje	Taksonomska stopnja	Razred	Cilj – učenec:	IT	ID
1	1	Gradiva in obdelave	II	7.	ugotovi, predstavi in utemelji razširjenost ter rabo umetnih snovi v vsakdanjem življenju	0,84	0,33
2	1	Tehniška in tehnološka dokumentacija	I	7.	pozna potrebno tehnično-tehnološko dokumentacijo	0,73	0,41
3	1	Tehnologija in družba	I	7. in 8.	pozna pravila obnašanja v delavnici in ravnanju pri delu z orodjem in stroji	0,97	0,1
4	1	Tehniška sredstva	I	8.	na praktičnih primerih opredeli sestavine gonil (zobniško, polžasto, verižno in ročično), jih analizira in opiše (poimenovanje, prestavno razmerje, smer vrtenja in sprememba števila vrtljajev)	0,4	0,07
5	1	Tehniška in tehnološka dokumentacija	I	7.	razloži nastanek pravokotne projekcije na treh projicirnih ravninah	0,87	0,25
6	1	Gradiva in obdelave	I	6.	izbere ustrezna gradiva za izdelek iz lesa	0,36	0,34
7	1	Gradiva in obdelave	I	6.	izbere orodja, pripomočke, stroje in osebna zaščitna sredstva za varno delo	0,97	0,19
8	1	Tehnologija in družba	I	7.	uporabi ključna znanja o ravnanju v cestnem prometu, varni poti, opremi kolesa in kolesarja, uporabi varnostnih pripomočkov v prometu (varnostni pas, čelada, odsevnik, kresnička idr.)	0,79	0,3
9	1	Tehniška sredstva	II	7.	razloži namen in delovanje stikala kot krmilnega elementa v električnem krogu	0,48	0,42
10	1	Tehniška sredstva	III	7.	razloži vlogo in pomen električnega motorja	0,58	0,27
11	1	Gradiva in obdelave	I	6.	prepozna najpogostejše (domače) vrste lesa, in jih loči po njihovih osnovnih značilnostih in uporabi,opiše proces pridobivanja in predelavo lesa v polizdelke	0,66	0,29
12	1	Tehniška in tehnološka dokumentacija	II	6.	skicira in riše osnovne like z izbranimi črtami (debela, tanka, črtkana in pikčasta) in jih kotira (rob, krog in lok)	0,66	0,36
13	1	Gradiva in obdelave	II	8.	razloži nastanek slike predmeta v izometrični projekciji	0,34	0,46
14	1	Tehniška sredstva	II	8.	pozna sestav in delovanje motorjev z notranjim zgorevanjem (štiritaktni bencinski, dizelski, dvotaktni) in razloži njihovo delovanje	0,67	0,27
15.a	1	Tehniška sredstva	II	8.	na praktičnih primerih opredeli sestavine gonil (zobniško, polžasto, verižno in ročično), jih analizira in opiše (poimenovanje, prestavno razmerje, smer vrtenja in sprememba števila vrtljajev)	0,72	0,42
15.b	1	Tehniška sredstva	II	8.	na praktičnih primerih opredeli sestavine gonil (zobniško, polžasto, verižno in ročično), jih analizira in opiše (poimenovanje, prestavno razmerje, smer vrtenja in sprememba števila vrtljajev)	0,25	0,31
16.a	1	Tehniška sredstva	II	8.	opredeli vrste gibanj na različnih napravah in strojih	0,42	0,33
16.b	1	Tehniška sredstva	II	8.	opredeli vrste gibanj na različnih napravah in strojih	0,16	0,26
17.a	1	Tehniška sredstva	III	7.	razloži potrebo, lastnosti in namen vezav več stikal v električnem krogu	0,58	0,29
17.b	1	Tehniška sredstva	II	7.	dopolni preglednice logičnih stanj	0,33	0,53
18.a	1	Gradiva in obdelave	I	6.	razloži pojem nosilne konstrukcije in ugotovi možnosti izdelave konstrukcije iz papirja	0,13	0,37
18.b	1	Gradiva in obdelave	II	6.	pozna lastnosti papirnih gradiv	0,72	0,16

Naloga	Točke	Področje	Taksonomska stopnja	Razred	Cilj – učenec:	IT	ID
19.a	1	Tehniška in tehnološka dokumentacija	II	7.	razloži nastanek pravokotne projekcije na treh projicirnih ravninah	0,62	0,36
19.b	1	Tehniška in tehnološka dokumentacija	III	7.	riše preproste predmete v pravokotni projekciji na tri ravnine in jo uporabi v praksi	0,42	0,51
20.1	1	Tehniška in tehnološka dokumentacija	II	7.	razloži nastanek pravokotne projekcije na treh projicirnih ravninah	0,41	0,58
20.2	1	Tehniška in tehnološka dokumentacija	III	8.	utemelji, skicira in nariše predmet v izometrični projekciji ter razišče možnosti uporabe v praksi	0,38	0,57
20.3	1	Tehniška in tehnološka dokumentacija	III	8.	utemelji, skicira in nariše predmet v izometrični projekciji ter razišče možnosti uporabe v praksi	0,24	0,52
21.a	1	Gradiva in obdelave	I	8.	prepozna polizdelke in izdelke iz kovin	0,17	0,32
21.b	1	Gradiva in obdelave	III	8.	izmeri predmet in določijo mere škatle	0,33	0,3
21.c	1	Gradiva in obdelave	II	8.	izbere ustrezna gradiva za izdelek iz lesa	0,45	0,35
22.1	1	Tehniška in tehnološka dokumentacija	II	8.	razloži nastanek slike predmeta v izometrični projekciji	0,66	0,58
22.2	1	Tehniška in tehnološka dokumentacija	III	7.	riše preproste predmete v pravokotni projekciji na tri ravnine in jo uporabi v praksi	0,55	0,61
22.3	1	Tehniška in tehnološka dokumentacija	III	7.	riše preproste predmete v pravokotni projekciji na tri ravnine in jo uporabi v praksi	0,44	0,57
23.a	1	Tehniška sredstva	II	8.	na praktičnih primerih opredeli sestavine gonil (zobniško, polžasto, verižno in ročično), jih analizira in opišo (poimenovanje, prestavno razmerje, smer vrtenja in sprememba števila vrtljajev)	0,35	0,4
23.b	1	Tehniška sredstva	III	8.	opredeli in razloži vlogo osi, gredi, vrtišča in ležaja (kotalnega in drsnega) ter pojasni pomen maziv	0,2	0,33
24.a	1	Gradiva in obdelave	II	6.	organizira delovni prostor, izbere gradiva	0,47	0,35
24.b	1	Gradiva in obdelave	II	6.	za izdelavo sestavnih delov predmeta izbere osnovne obdelovalne postopke za obdelavo lesa	0,55	0,31
24.c	1	Gradiva in obdelave	I	6.	pozna oblike in načine spajanja lesenih delov: lepljenje lesa, spajanje z žebljanjem, vijačenjem, mozničenjem, spajanje z obliko spojev (pomen letnic lesa)	0,55	0,38
25.a	1	Gradiva in obdelave	I	7.	utemelji namen zbiranja in predelave dotrajanih predmetov za okolje	0,83	0,22
25.b	1	Gradiva in obdelave	I	7.	pozna možnosti za alternativno pridobivanje električne energije	0,43	0,38

Legenda:
taksonomske stopnje (po Bloomu):
I. – znanje in prepoznavanje
II. – razumevanje in uporaba
III. – analiza in sinteza ter vrednotenje

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (tehnika in tehnologija, 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (tehnika in tehnologija, 9. razred, NPZ 2026)

Regija	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija	47,54	17,29	244	7
Goriška regija	56,42	19,04	276	7
Primorsko-notranjska regija	48,27	16,60	130	4
Gorenjska regija	54,49	18,45	468	8
Osrednjeslovenska regija	52,35	18,82	1563	29
Jugovzhodna Slovenija	48,91	18,85	394	9
Posavska regija	58,30	18,32	162	6
Zasavska regija	48,30	17,61	116	3
Savinjska regija	51,87	18,43	583	14
Koroška regija	51,84	18,38	133	3
Podravska regija	48,54	18,10	747	22
Pomurska regija	54,82	18,07	204	9

nazaj na Poročilo

3.9 Nacionalno preverjanje znanja 2026 iz zgodovine v 9. razredu

Poročilo

Nacionalno preverjanje znanja (v nadaljevanju NPZ) iz zgodovine je bilo v zadnjem desetletju izvedeno štirikrat. Za NPZ 2026 je bila struktura preizkusa delno prenovljena. Na podlagi analiz dosežkov iz preteklih let je bilo v preizkus vključenih nekoliko več nalog, ki so preverjale znanje na ravni razumevanja in uporabe, medtem ko je bilo manj nalog namenjenih analizi in sintezi znanja, torej nalog, ki preverjajo znanje na najvišjih taksonomskih ravneh. Z reševanjem različnih tipov nalog, ki so imele dodane raznolike zgodovinske vire kot podporno gradivo (besedilo, slika, zemljevid, diagram, karikatura), so lahko učenci izkazali raznovrstno znanje. V vsebinskem pogledu je preizkus zajemal cilje in standarde znanja obveznih tem učnega načrta iz leta 2011. V sklopu Sodobna zgodovina pa se je preverjalo poznavanje in razumevanje le zgodovinskih dejstev in procesov do konca druge svetovne vojne ter dogodkov povezanih z osamosvojitvijo Slovenije in njenim nadaljnjim razvojem (priloga 1).

NPZ iz zgodovine je leta 2026 opravljalo 5.247 devetošolcev. Reprezentativen vzorec učencev je na državni ravni v povprečju dosegel 27,37 točke, kar predstavlja 54,74 odstotne točke. Standardni odklon znaša 17,77 odstotne točke. Porazdelitev dosežkov je skoraj simetrična, rahlo zamaknjena v desno in s poudarjenim vrhom pri 31 točkah oziroma 62 odstotnih točkah. Štirje učenci niso dosegli nobene točke, en učenec je dosegel maksimalno število točk (priloga 2). Razlik med spoloma glede na povprečni dosežek ni. Pri porazdelitvi dosežkov pa je opazno, da je med učenci z najnižjimi in učenci z najvišjimi dosežki več fantov, čeprav je vse možne točke doseglo dekle (priloga 4). Razlike v povprečnih dosežkih med statističnimi regijami ne presegajo 8 odstotnih točk (priloga 5). V primerjavi s preverjanji v letih 2021 in 2024 so učenci na državni ravni dosegli višje povprečje, porazdelitvi dosežkov pa sta v letih 2024 in 2026 zelo primerljivi. V primerjavi s preverjanjem 2021 pa je v letu 2026 v porazdelitvi bistveno manjši delež učencev z najnižjimi oziroma nizkimi in podpovprečnimi dosežki.

Analiza dosežkov po obveznih temah oziroma ciljih učnega načrta (2011) in vsebinskih sklopih preizkusa znanja (priloga 3) kaže več skupnih značilnosti izkazanega znanja učencev. Najuspešneje so učenci rešili nalogo iz sklopa *Prazgodovina* in nalogo iz sklopa *Uvod v zgodovino*. Ostale vsebinske sklope so učenci reševali s povprečno uspešnostjo. Med sklopi presenetljivo ni opaziti bistvenih razlik v izkazanem znanju, čeprav so po obravnavi nekateri učni sklopi časovno bližje preverjanju kot drugi. Na primerljive dosežke je verjetno vplivalo dejstvo, da so naloge preverjale vsebinsko poudarjene in izpostavljene učne cilje posameznih zgodovinskih obdobij.

1. Analiza dosežkov glede na zgodovinska obdobja

UVOD V ZGODOVINO
Uspešnost učencev je bila pri nalogah, ki sta preverjali umestitev letnice v stoletja in razumevanje kronološkega zaporedja dogodkov razmeroma visoka oziroma skladna s pričakovanji (nalogi 1.a in 1.b).

PRAZGODOVINA
Učenci so morali ob pomoči slike razložiti eno možnost uporabe živalskih kož v starejši kameni dobi. Pri tem so bili zelo uspešni, kar pripisujemo splošnosti tematike naloge kot tudi nazornosti priloženega slikovnega gradiva (naloga 2).

STARI VEK
V vsebinskem sklopu *Stari vek* so bili učenci najuspešnejši pri nalogi, ki je zahtevala razumevanje besedila in iskanje podobnosti med sodobnimi in starogrškimi olimpijskimi igrami (naloga 4.b), najmanj pa pri nalogi, ki je zahtevala poznavanje strokovnega pojma *barbari* (naloga 5.a). Slabši dosežek pripisujemo časovnemu odmiku obravnavane snovi in tipu naloge, ki je zahteval samostojen zapis zgodovinskega pojma.

SREDNJI VEK
Med nalogami, ki so preverjale poznavanje zgodovine srednjega veka, so bili učenci najuspešnejši pri nalogi, kjer so med naštetimi boleznimi prepoznali kugo kot bolezen, ki je v srednjem veku povzročala največ strahu (naloga 7.a). Manj so bili uspešni pri navedbi slovanske zgodnje srednjeveške državne tvorbe Karantanije, na podlagi prepoznavanja Knežjega kamna, prikazanega na sliki (naloga 6.a). Še nekoliko slabši pa so bili učenci pri primerjavi uporabe Knežjega kamna v antiki in zgodnjem srednjem veku (naloga 6.b). Na nižjo uspešnost pri obeh nalogah je lahko vplivalo tudi dejstvo, da učenci na sliki niso prepoznali Knežjega kamna.

NOVI VEK IN NOVEJŠA ZGODOVINA
Iz sheme delitve krščanske cerkve so učenci uspešno izpisali letnico začetka reformacije (naloga 10.a). Uspešni so bili tudi pri nalogah, ki sta preverjali poznavanje slovenskega narodnostnega prebujanja pred in po letu 1848, kar je tema, ki je bila pri prejšnjih preverjanjih slabše rešena (nalogi 14.b in 14.c). Razliko v uspešnosti pripisujemo uporabi nalog zaprtega tipa in učencem poznanih besedil kot izhodišč za reševanje nalog. Znotraj nalog, ki so preverjale znanje novega veka in novejše zgodovine, je bila manj uspešno rešena naloga, ki je zahtevala branje zemljevida in uporabo osnovnih geografskih pojmov. Učenci so morali prepoznati območje današnjih ZDA, kjer se je začela ameriška revolucija (naloga 12.a).

SODOBNA ZGODOVINA
Sklop sodobne zgodovine je zajemal največ nalog. Učenci so uspešno prepoznali s slike gospodarsko dejavnost – kmetijstvo, s katero se je ukvarjala večina ljudi med obema vojnama na Slovenskem (naloga 17.a). V nadaljevanju dosežki izkazujejo slabše razumevanje razlogov za zaostajanje kmetijstva v omenjenem obdobju, kar kaže na težave pri umeščanju zgodovinskega vira (slika) v širši zgodovinski kontekst (naloga 17.b). Prav tako so učenci manj uspešni, kadar se zahteva povezovanje znanja iz dveh različnih zgodovinskih obdobij ob branju izhodiščnih besedil – opis in primerjava žrtev 1. in 2. svetovne vojne (naloga 18.c).
Naloge, povezane z vsebinami osamosvojitve Slovenije, so uspešno rešile približno tri četrtine učencev, kar presega povprečno uspešnost preizkusa. Kljub temu komisija ocenjuje, da dosežek glede na temeljni pomen osamosvojitve Slovenije in glede na elementarno raven preverjanega znanja ni povsem zadovoljiv. Naloge so namreč preverjale osnovno poznavanje ključnih dogodkov in procesov, povezanih z nastankom samostojne države Slovenije (naloga 20.a, 20.b, 20.c).

2. Analiza dosežkov glede na specifična znanja in spretnosti

POZNAVANJE ZGODOVINSKIH POJMOV, OSEBNOSTI, DOGODKOV
Učenci uspešno izkazujejo poznavanje zgodovinskih dejstev pri dobro utrjenih vsebinah (npr. začetek 1. in 2. svetovne vojne) in snoveh, ki se nanašajo na način življenja v različnih zgodovinskih obdobjih (npr. uporaba živalskih kož v starejši kameni dobi) ali primerjavi preteklosti s sodobnostjo, če gre za vsebine, ki so učencem časovno, izkustveno ali vsebinsko bližje (npr. primerjava antičnih in sodobnih olimpijskih iger). Na večjo uspešnost pogosto vpliva tudi zaprti (izbirni) tip naloge, kjer učenci med danimi možnostmi prepoznajo pravilen odgovor.
Dosežki so nižji pri nalogah, ki zahtevajo samostojno navedbo strokovnega termina (npr. barbari, Karantanija) in pri primerjavi zgodovinskih dejstev, ki preverjajo znanje na višjih taksonomskih ravneh (npr. primerjava uporabe Knežjega kamna v antiki in zgodnjem srednjem veku; primerjava in opis žrtev 1. in 2. svetovne vojne).

DELO Z ZGODOVINSKIMI VIRI
Učenci izkazujejo uspešno branje, razumevanje in uporabo znanja ob nazornih in vsebinsko manj zahtevnih zgodovinskih virih (npr. slika mamuta, slika delitve krščanske cerkve, besedilo o starogrških olimpijskih igrah). Kadar iztočnice zahtevajo uporabo predznanja in upoštevanje zgodovinskega konteksta (npr. navedbo razlogov za nerazvito kmetijsko dejavnost s pomočjo slike, ki prikazuje ročno delo kmetov na polju), je uspešnost učencev manjša. Pričakovano pa so učenci manj uspešni, kadar se zahteva zapis vzročno-posledične povezave oziroma natančnejšega in daljšega odgovora z uporabo enega ali več virov (npr. opis vzročno-posledičnega odnosa med industrijsko proizvodnjo in brezposelnostjo v času velike gospodarske krize). Pri tem ne uporabljajo vseh delov vira (npr. legende pri zemljevidu, podatkov na dveh grafih ali v dveh besedilih) ali pa ne upoštevajo širšega zgodovinskega konteksta obdobja, na katerega se nanaša vir.

ORIENTACIJA V ČASU IN PROSTORU
Naloge, ki so preverjale orientacijo v času in prostoru, so povprečno uspešno rešene. Učenci so manj uspešni pri nalogah, ki zahtevajo samostojno oblikovanje odgovora in povezovanje različnih zgodovinskih dejstev brez dodatne podpore virov.

Priporočila
Povprečno izkazano znanje na NPZ 2026 je na pričakovani ravni. Učenci so spretni pri branju in uporabi zelo nazornih zgodovinskih virov. Uspešno navajajo dobro utrjena temeljna zgodovinska dejstva v posameznih zgodovinskih obdobjih in uspejo med seboj primerjati procese in dejstva različnih zgodovinskih obdobji s sedanjostjo, če gre za primerjavo načina življenja ali drugih situacij, ki so jim blizu. Nekateri učenci tudi razumejo zgodovinske procese in njihove vzročno-posledične odnose. Pri tem berejo in uporabljajo več in bolj zahtevne zgodovinske vire ter tvorijo daljše samostojne odgovore. Želeli bi, da bi opisani nivo izkazanega znanja dosegel večji delež učencev. Možnosti za dvig kakovosti znanja se kažejo pri poznavanju zgodovinskih pojmov oziroma v uporabi strokovne terminologije, poznavanju večjega nabora zgodovinskih dejstev tudi iz časovno bolj oddaljenih obdobij ter v uporabi kompleksnejših zgodovinskih virov.

Za razumevanje zgodovine je nujno, da učenci poznajo ključne zgodovinske podatke ne glede na zgodovinsko obdobje, iz katerega izhajajo. Vzročno-posledičnih povezav in s tem znanja na višjih taksonomskih stopnjah ne moremo razvijati in usvojiti brez poznavanja osnovnih zgodovinskih dejstev. Priporočamo, da se utrjevanju in poznavanju strokovnih terminov namenja več pozornosti, zlasti če gre za dogodke, procese, pojave, ki se povezujejo med zgodovinskimi obdobji in so ključni za razumevanje sodobnosti. Učence moramo s strokovno terminologijo seznanjati že med usvajanjem učnih ciljev, v kasnejših fazah učnega procesa pa od njih tudi zahtevati uporabo te terminologije.

Priporočamo umeščanje še več branja z razumevanjem različno zahtevnih besedil in raznovrstnega slikovnega gradiva pri pouku. Pri uporabi vira morajo biti učenci pozorni na vse sestavne dele vira (naslov, legenda, oznake, dodatni napisi …). Prav tako priporočamo, da se pri pouku nameni več pozornosti tvorjenju daljših odgovorov, s katerimi učenci razlagajo procese, primerjajo dejstva, pojme, obdobja ipd. Takšen način ubesedovanja lahko dosežemo tako pri ustnem kot tudi pri pisnem izražanju v različnih fazah učnega procesa (razlaga, utrjevanje, preverjanje in ocenjevanje). Pri tvorjenju odgovorov morajo učenci poznati razliko med navedbo dejstva v obliki besede ali besedne zveze, krajšim in daljšim opisom ter razlago, primerjavo in utemeljevanjem s tvorjenjem daljših odgovorov ob uporabi enega ali več virov, saj z zahtevo po daljšem ubesedovanju vplivamo na razvoj prečnih sporazumevalnih zmožnosti.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: ZGODOVINA

2 Podlaga za preizkus

Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina (Elektronski vir)/predmetna komisija Vojko Kunaver … (et al.). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.

Učni načrt. Osnovna šola z italijanskim učnim jezikom. Zgodovina (Elektronski vir)/predmetna komisija Vojko Kunaver … (et al.); prilagoditve za osnovne šole z italijanskim učnim jezikom Massimo Medeot. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.

Učni načrt. Dvojezična osnovna šola. Zgodovina (Elektronski vir)/predmetna komisija Vojko Kunaver … (at al.); prilagoditve za dvojezične osnovne šole Magdalena Bohnec. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.

3 Shema preizkusa

Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk
S preizkusom se preverja znanje in razumevanje zgodovinskih dogodkov in pojavov ter analiza, sinteza, interpretacija in vrednotenje zgodovinskih virov, dogodkov in pojavov; preizkusi za učence dvojezičnih šol in osnovnih šol z italijanskim učnim jezikom so vsebinsko prilagojeni.	60 minut	100 %

4 Tipi nalog in vrednotenje

Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
do 20	naloge zaprtega tipa (alternativna izbira; izbirni tip z enim ali več pravilnimi odgovori; dopolnjevanje z naborom ali brez nabora; povezovanje, urejanje in razvrščanje; kratki zaprti odgovori) in naloge polodprtega tipa (kratki polodprti odgovori)[1]	50	Naloge so ovrednotene v skladu s točkovnikom.

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
I. znanje in poznavanje	30 %
II. razumevanje in uporaba	40 %
III. Samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje	30 %

[1] Tipi nalog so povzeti po E-banki nalog RIC (elektronski vir).

6 Opis preizkusa

S preizkusom znanja preverjamo obvezne teme učnega načrta (vsebine, cilje in standarde znanja), in sicer znanje obče in narodne zgodovine (oziroma zgodovine slovenskega etničnega prostora za starejša obdobja) praviloma v razmerju 50 : 50 odstotkov. Učni cilji in standardi po posameznih razredih so zastopani v rahlo korist sodobne zgodovine (9. razred), ki obsega 36 odstotkov učnih ciljev in standardov znanja v preizkusu znanja, 8. in 7. razred z uvodom v zgodovino pa zajemata po 32 odstotkov učnih ciljev in standardov znanja.

Na prvi taksonomski stopnji preverjamo znanje in poznavanje zgodovinskih dogodkov, pojavov, dejstev, pojmov, procesov ter kronološko zaporedje in zgodovinsko terminologijo. Druga stopnja vključuje izkazovanje razumevanja vzrokov in posledic ter znanja v novih situacijah ob zgodovinskih virih in uporabo znanja na konkretnih primerih. Tretja taksonomska stopnja pa vključuje naloge, pri katerih se zahtevajo analiza elementov in odnosov ter sinteza, argumentacija, interpretacija, večperspektivnost in vrednotenje zgodovinskih virov, dogodkov in pojavov ter prepoznavanje kontinuitete in diskontinuitete v zgodovinskih procesih.

Večina nalog je vezana na iztočnice v obliki besedil, zemljevidov, slik, skic, karikatur, grafov in preglednic. Iztočnice so črno-bele ali barvne in so tako v preizkusu kot tudi v priloženi barvni prilogi.

V preizkusih znanja za učence osnovnih šol z italijanskim učnim jezikom so vsebinske prilagoditve. Izhajajo iz učnega načrta, ki vključuje specifične vsebine, cilje in standarde znanja v zvezi s poznavanjem italijanske zgodovine kot tudi zgodovine matičnega naroda. V tem okviru se z NPZ ob preverjanju obče in slovenske zgodovine preverja tudi znanje italijanske in regionalne zgodovine, to je zgodovine Istre, praviloma v razmerju 50 odstotkov obče, 25 odstotkov slovenske in 25 odstotkov italijanske zgodovine in regionalne zgodovine Istre.

Vsebinske prilagoditve so tudi v preizkusih za učence dvojezičnih osnovnih šol. Zamenjane so naloge iz slovenske narodne zgodovine, pri katerih ni mogoče oziroma je zelo težko najti ustrezen prevod besedila ali kakega drugega zgodovinskega vira v madžarski jezik. Zamenjane so tudi naloge oziroma teme, ki zaradi dodatnih vsebin iz madžarske zgodovine pri pouku niso bile podrobneje obravnavane.

Tipi nalog, število točk in deleži taksonomskih stopenj ostanejo enaki kot pri običajnih, neprilagojenih preizkusih.

IZLOČENE VSEBINE

S preizkusom znanja se ne bodo preverjale naslednje vsebine in z njimi povezani cilji ter standardi znanja učnega načrta 9. razreda:

- *Blokovsko razdeljen svet*,
- *Dekolonizacija tretjega sveta*,
- *Povezovanje Evrope in sveta*,
- *Gospodarsko povezovanje zahodnega sveta po drugi svetovni vojni*,
- *Socialistični gospodarski model in njegov zlom*,
- *Globalizacija in gospodarsko povezovanje na prehodu iz 20. v 21. stoletje*,
- *V Jugoslaviji prevzame oblast Komunistična partija*,
- *Življenje Slovencev v socialistični Jugoslaviji*.

Navedene izločene vsebine se prav tako ne bodo preverjale s preizkusoma znanja za učence dvojezičnih šol in šol z italijanskim učnim jezikom.

7 Pripomočki

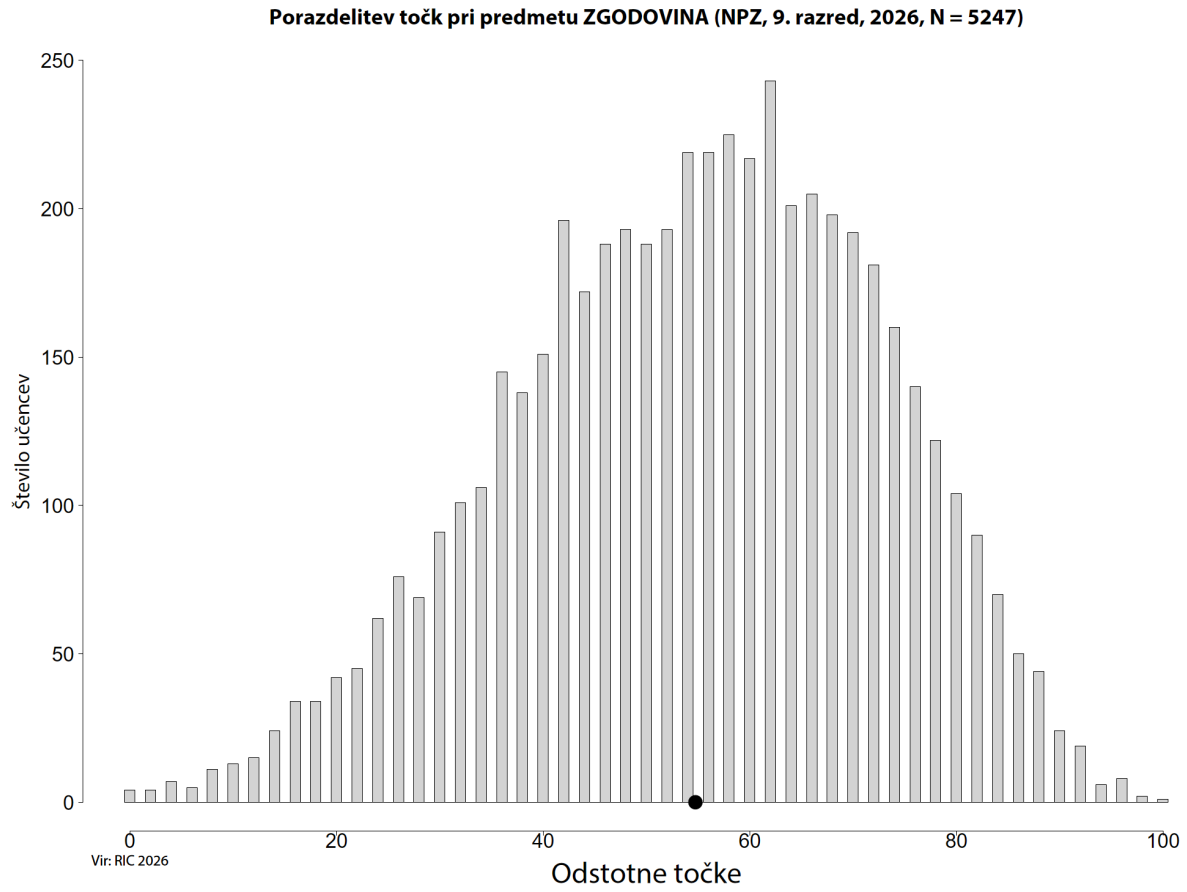
Učenec lahko uporablja moder ali črn kemični svinčnik ali nalivno pero.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (zgodovina, 9. razred, NPZ 2026)

Število učencev	5247
Število postavk	50
Možne točke	50
Povprečno število točk	27,37
Povprečno število odstotnih točk	54,74
Standardni odklon odstotnih točk	17,77
Indeks težavnosti	0,55
Indeks zanesljivosti	

Porazdelitev dosežkov v državi (zgodovina, 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (zgodovina, 9. razred, NPZ 2026)

Naloga		Točke	Vsebina	Obvezna tema	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	IT	ID
1	1.1	1	Uvod v zgodovino	Ostanki preteklosti (spoznavamo zgodovino)	zna določiti neki zgodovinski letnici ustrezno desetletje, stoletje in tisočletje	S	II	0,72	0,39
	1.2	1	Uvod v zgodovino	Ostanki preteklosti (spoznavamo zgodovino)	zna določiti neki zgodovinski letnici ustrezno desetletje, stoletje in tisočletje	S	II	0,69	0,42
2	2.1	1	Prazgodovina	Prazgodovinski ljudje	razloži pomen izkušenj in znanja za izboljšanje življenjskih razmer	S	II	0,93	0,26
3	3.1	1	Stari vek	Stari Egipt in civilizacije rodovitnega polmeseca	razloži pogoje za nastanek prvih civilizacij	S	II	0,66	0,51
	3.2	1	Stari vek	Stari Egipt in civilizacije rodovitnega polmeseca	razloži pogoje za nastanek prvih civilizacij	S	III	0,56	0,49
4	4.1	1	Stari vek	Stara Grčija	utemelji trditev, da postavi obdobje klasične Grčije temelje evropske misli	S	II	0,71	0,23
	4.2	1	Stari vek	Stara Grčija	utemelji trditev, da postavi obdobje klasične Grčije temelje evropske misli	S	III	0,74	0,43
5	5.1	1	Stari vek	Srednji vek – oblikovanje nove kulturne in politične podobe Evrope	razloži vzroke za razpad rimskega imperija	S	I	0,19	0,41
	5.2	1	Stari vek	Srednji vek – oblikovanje nove kulturne in politične podobe Evrope	razloži vzroke za razpad rimskega imperija	S	I	0,49	0,15
6	6.1	1	Srednji vek	Srednji vek – oblikovanje nove kulturne in politične podobe Evrope	opiše glavne značilnosti razvoja Karantanije	M	I	0,17	0,41
	6.2	1	Srednji vek	Srednji vek – oblikovanje nove kulturne in politične podobe Evrope	opiše glavne značilnosti razvoja Karantanije	M	III	0,09	0,33
7	7.1	1	Srednji vek	Srednji vek – oblikovanje nove kulturne in politične podobe Evrope	razloži značilnosti življenja ljudi v srednjeveških mestih	M	I	0,91	0,18
	7.2	1	Srednji vek	Srednji vek – oblikovanje nove kulturne in politične podobe Evrope	razloži značilnosti življenja ljudi v srednjeveških mestih	M	II	0,76	0,38
	7.3	1	Srednji vek	Srednji vek – oblikovanje nove kulturne in politične podobe Evrope	razloži značilnosti življenja ljudi v srednjeveških mestih	M	II	0,65	0,36
8	8.1	1	Srednji vek	Srednji vek – oblikovanje nove kulturne in politične podobe Evrope	razloži položaj slovenskih (zgodovinskih) dežel v okviru rimsko-nemškega cesarstva	S	II	0,56	0,25
	8.2	1	Srednji vek	Srednji vek – oblikovanje nove kulturne in politične podobe Evrope	razloži položaj slovenskih (zgodovinskih) dežel v okviru rimsko-nemškega cesarstva	S	III	0,22	0,34

Naloga		Točke	Vsebina	Obvezna tema	Cilj – učenec:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	IT	ID
9	9.1	1	Novi vek in novejša zgodovina	Meje znanega sveta se širijo	ob zemljevidu analizira smeri raziskovanj velikih pomorščakov in navede njihova glavna odkritja	S	II	0,58	0,49
	9.2	1	Novi vek in novejša zgodovina	Meje znanega sveta se širijo	ob zemljevidu analizira smeri raziskovanj velikih pomorščakov in navede njihova glavna odkritja	S	III	0,33	0,3
	9.3	1	Novi vek in novejša zgodovina	Meje znanega sveta se širijo	ob zemljevidu analizira smeri raziskovanj velikih pomorščakov in navede njihova glavna odkritja	S	II	0,42	0,4
10	10.1	1	Novi vek in novejša zgodovina	Spremenjena politična in verska podoba Evrope	opiše reformacijo	M	I	0,77	0,38
	10.2	1	Novi vek in novejša zgodovina	Spremenjena politična in verska podoba Evrope	opiše reformacijo	M	II	0,47	0,44
	10.3	1	Novi vek in novejša zgodovina	Spremenjena politična in verska podoba Evrope	pojasni vzroke za protireformacijo in sklepa o posledicah protireformacijskega delovanja Katoliške cerkve	S	III	0,49	0,42
11	11.1	1	Novi vek in novejša zgodovina	Od fevdalne razdrobljenosti do konca starega reda	opredeli vpliv različnih oblik vladanja na gospodarstvo	S	I	0,37	0,2
	11.2	1	Novi vek in novejša zgodovina	Od fevdalne razdrobljenosti do konca starega reda	opiše glavne reforme Marije Terezije in Jožefa II.	M	III	0,54	0,38
12	12.1	1	Novi vek in novejša zgodovina	Od fevdalne razdrobljenosti do konca starega reda	pojasni značilnosti družbene, politične in gospodarske podobe ZDA	S	II	0,25	0,34
	12.2	1	Novi vek in novejša zgodovina	Od fevdalne razdrobljenosti do konca starega reda	pojasni značilnosti družbene, politične in gospodarske podobe ZDA	S	III	0,36	0,45
13	13.1	1	Novi vek in novejša zgodovina	Industrializacija	opiše značilnosti zgodnje kapitalistične proizvodnje	M	I	0,72	0,25
	13.2	1	Novi vek in novejša zgodovina	Industrializacija	opiše značilnosti zgodnje kapitalistične proizvodnje	M	II	0,39	0,28
	13.3	1	Novi vek in novejša zgodovina	Industrializacija	opiše značilnosti zgodnje kapitalistične proizvodnje	M	III	0,62	0,32
14	14.1	1	Novi vek in novejša zgodovina	Vzpon meščanstva	utemelji prizadevanje za uveljavitev slovenskih nacionalnih zahtev – od kulturnega do političnega gibanja in nastanka strank	S	I	0,44	0,23
	14.2	1	Novi vek in novejša zgodovina	Vzpon meščanstva	utemelji prizadevanje za uveljavitev slovenskih nacionalnih zahtev – od kulturnega do političnega gibanja in nastanka strank	S	II	0,71	0,41
	14.3	1	Novi vek in novejša zgodovina	Vzpon meščanstva	utemelji prizadevanje za uveljavitev slovenskih nacionalnih zahtev – od kulturnega do političnega gibanja in nastanka strank	S	III	0,76	0,45
15	15. 1	1	Sodobna zgodovina	Politične značilnosti 20. stoletja	opiše glavne značilnosti prve svetovne vojne	M	I	0,73	0,38
	15.2	1	Sodobna zgodovina	Politične značilnosti 20. stoletja	opiše glavne značilnosti prve svetovne vojne	M	II	0,72	0,46
	15.3	1	Sodobna zgodovina	Politične značilnosti 20. stoletja	opiše glavne značilnosti prve svetovne vojne	M	III	0,28	0,45

Naloga		Točke	Vsebina	Obvezna tema	Cilj – učenec:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	IT	ID
16	16.1	1	Sodobna zgodovina	Gospodarske spremembe v 20. in 21. stoletju	pojasni vzroke za gospodarsko rast in krize	S	I	0,47	0,28
	16.2	1	Sodobna zgodovina	Gospodarske spremembe v 20. in 21. stoletju	pojasni vzroke za gospodarsko rast in krize	S	II	0,87	0,25
	16.3	1	Sodobna zgodovina	Gospodarske spremembe v 20. in 21. stoletju	pojasni vzroke za gospodarsko rast in krize	S	III	0,29	0,35
17	17.1	1	Sodobna zgodovina	Slovenci v 20. in 21. stoletju	opiše gospodarski in kulturni razvoj Slovencev med obema svetovnima vojnama in navede primere za ponazoritev	M	I	0,90	0,34
	17.2	1	Sodobna zgodovina	Slovenci v 20. in 21. stoletju	opiše gospodarski in kulturni razvoj Slovencev med obema svetovnima vojnama in navede primere za ponazoritev	M	II	0,23	0,29
	17.3	1	Sodobna zgodovina	Slovenci v 20. in 21. stoletju	opiše gospodarski in kulturni razvoj Slovencev med obema svetovnima vojnama in navede primere za ponazoritev	M	III	0,31	0,32
18	18.1	1	Sodobna zgodovina	Slovenci v 20. in 21. stoletju	opiše glavne značilnosti druge svetovne vojne ter pojasni njene posledice	M	I	0,74	0,3
	18.2	1	Sodobna zgodovina	Slovenci v 20. in 21. stoletju	opiše glavne značilnosti druge svetovne vojne ter pojasni njene posledice	M	II	0,4	0,43
	18.3	1	Sodobna zgodovina	Slovenci v 20. in 21. stoletju	opiše glavne značilnosti druge svetovne vojne ter pojasni njene posledice	M	III	0,19	0,36
19	19.1	1	Sodobna zgodovina	Slovenci v 20. in 21. stoletju	z različnih perspektiv pojasni dogajanje na Slovenskem v času druge svetovne vojne	S	I	0,74	0,34
	19.2	1	Sodobna zgodovina	Slovenci v 20. in 21. stoletju	z različnih perspektiv pojasni dogajanje na Slovenskem v času druge svetovne vojne	S	II	0,55	0,38
	19.3	1	Sodobna zgodovina	Slovenci v 20. in 21. stoletju	z različnih perspektiv pojasni dogajanje na Slovenskem v času druge svetovne vojne	S	III	0,47	0,37
20	20.1	1	Sodobna zgodovina	Slovenci v 20. in 21. stoletju	pojasni vzroke za odločitev Slovencev za lastno državo Slovenijo	M	I	0,66	0,4
	20.2	1	Sodobna zgodovina	Slovenci v 20. in 21. stoletju	pojasni vzroke za odločitev Slovencev za lastno državo Slovenijo	M	II	0,77	0,45
	20.3	1	Sodobna zgodovina	Slovenci v 20. in 21. stoletju	pojasni vzroke za odločitev Slovencev za lastno državo Slovenijo	M	III	0,76	0,34

LEGENDA:

Naloga: oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, *Navodilih za vrednotenje* in programu za e-vrednotenje;

Točke: maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge;

Vsebina/Obvezna tema/Cilj – učenec: vsebina/tema/cilj, ki jo/ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po *Učnem načrtu*;

Standard znanja: standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; M – minimalni, S – standard; povzeto po *Učnem načrtu*;

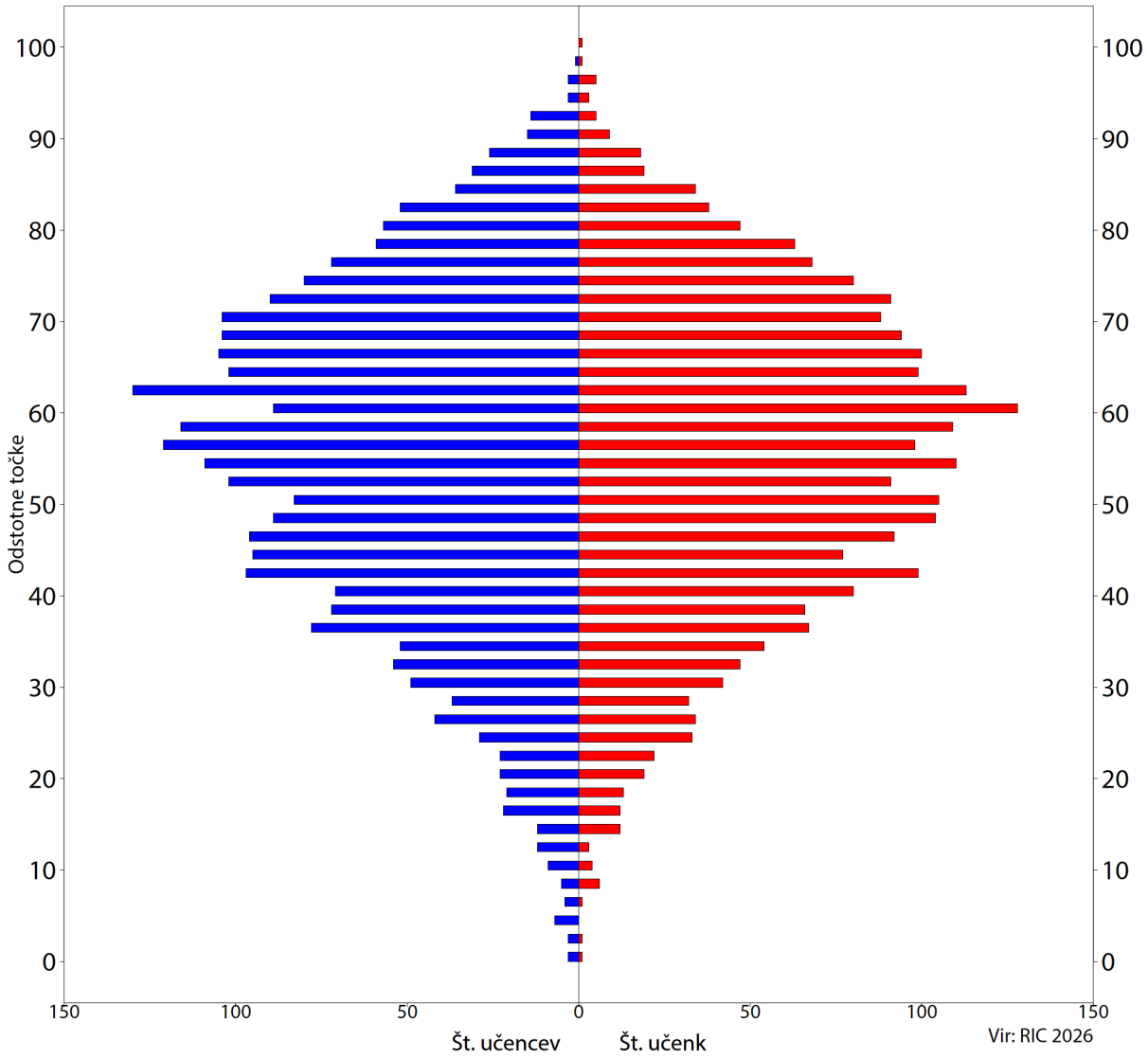
***Taksonomska stopnja* (po Bloomu)**: taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge; I – znanje in prepoznavanje, II – razumevanje in uporaba, III – analiza in sinteza ter vrednotenje;

Indeks težavnosti (*IT*): označuje težavnost vprašanja/dela naloge/naloge in delež pravilnih odgovorov oziroma delež učencev, ki so vprašanje/del naloge/naloge rešili pravilno;

Indeks ločljivosti (*ID*): pove, kako dobro vprašanje/del naloge/naloga ločuje uspešnejše učencev od manj uspešnih glede na njihov dosežek na celotnem preizkusu.

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (zgodovina, 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (zgodovina, 9. razred, NPZ 2026)

Regija	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija	51,89	19,08	281	6
Goriška regija	51,65	18,26	365	8
Primorsko-notranjska regija	55,80	16,74	152	5
Gorenjska regija	54,91	18,18	480	9
Osrednjeslovenska regija	55,37	18,10	1625	27
Jugovzhodna Slovenija	58,22	17,94	318	8
Posavska regija	57,17	16,60	179	6
Zasavska regija	54,64	17,50	146	5
Savinjska regija	55,89	16,90	663	15
Koroška regija	56,62	16,41	135	5
Podravska regija	51,61	17,14	683	21
Pomurska regija	56,01	16,43	220	8

nazaj na Poročilo

4 Dosežki učencev s posebnimi potrebami v osnovnih šolah in osnovnih šolah s prilagojenim programom z enakovrednim izobrazbenim standardom (po predmetih)

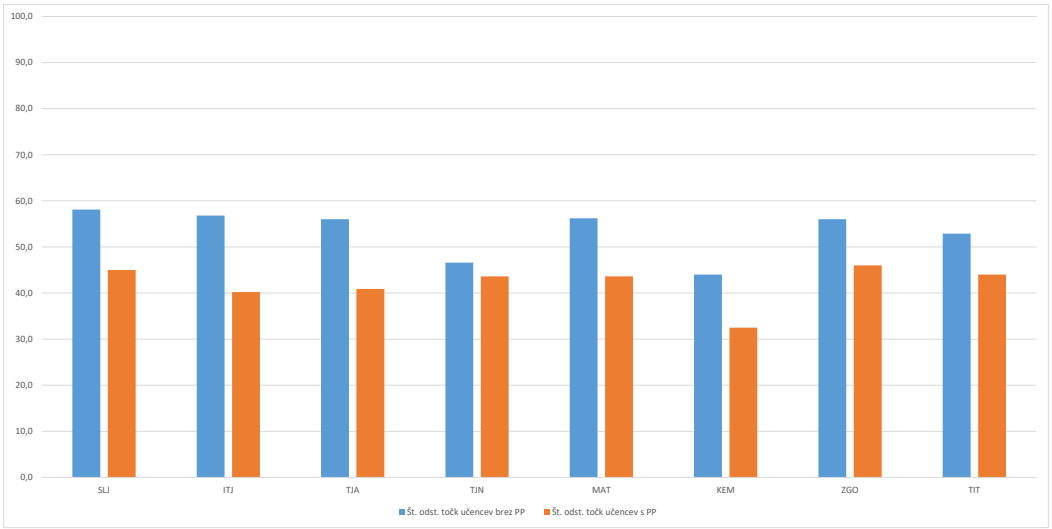
V analizo so vključeni učenci s posebnimi potrebami, ki se šolajo v osnovnih šolah z izobraževalnim programom s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo ter v prilagojenih programih z enakovrednim izobrazbenim standardom in so zaprosili za prilagoditve pri opravljanju NPZ. Ker je večina učencev s posebnimi potrebami vključena v redne osnovnošolske programe, lahko rečemo, da je v naših analizah vpliv dosežkov učencev s posebnimi potrebami, ki se šolajo v zavodih s prilagojenim programom z enakovrednim izobrazbenim standardom za slepe in slabovidne, gluhe in naglušne, gibalno ovirane ter učence z avtističnimi motnjami, zelo majhen[1]. V analizo torej niso vključeni učenci z lažjimi motnjami v duševnem razvoju, ki se šolajo v izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom. Njihovi dosežki so analizirani v poglavju 5.

V nadaljevanju so predstavljeni dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z njihovimi vrstniki z značilnim razvojem pri NPZ v 9. razredu leta 2026 in v primerjavi z dosežki iz prejšnjih let. Na voljo imamo podatke o učencih s posebnimi potrebami v 9. razredu za daljše časovno obdobje, in sicer od leta 2008 naprej, ko je bil uveden računalniški program za prijavo in so bile sistematično urejene ter zbrane možne prilagoditve pri opravljanju NPZ. Ric od tega leta vodi obsežno podatkovno zbirko o učencih s posebnimi potrebami, ki uveljavljajo prilagoditve pri opravljanju NPZ. Ker so v to analizo vključeni le učenci, ki se šolajo v osnovnih šolah z enakovrednim izobrazbenim standardom in imajo pri NPZ številne prilagoditve, bi pričakovali, da bo njihova učna uspešnost primerljiva z uspešnostjo vrstnikov. Podatki pa kažejo prav nasprotno.

Preglednica 4.1: *Število in dosežki učencev s posebnimi potrebami in učencev brez posebnih potreb pri NPZ v letu 2026, 9. razred*[2]

Predmet	Štev. učencev brez PP	Štev. učencev s PP	Štev. odst. točk učencev brez PP	Štev. odst. točk učencev s PP	Delež odst. točk učencev s PP v primerjavi z drugimi učenci
SLJ	18.191	2.644	58,1	45,0	77,5
ITJ	59	9	56,8	40,2	70,8
TJA	4.512	665	56,0	40,9	73,0
TJN	87	16	46,6	43,6	93,6
MAT	18.235	2.657	56,2	43,6	77,6
KEM	4.570	676	44,0	32,5	73,9
ZGO	4.570	676	56,0	46,0	82,1
TIT	4.386	633	52,9	44,0	83,2

Primerjava dosežkov učencev 9. razreda z njihovimi vrstniki pri posameznih predmetih je prikazana na sliki 4.1.

Slika 4.1: *Število doseženih odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z učenci brez posebnih potreb pri NPZ v letu 2026, 9. razred*

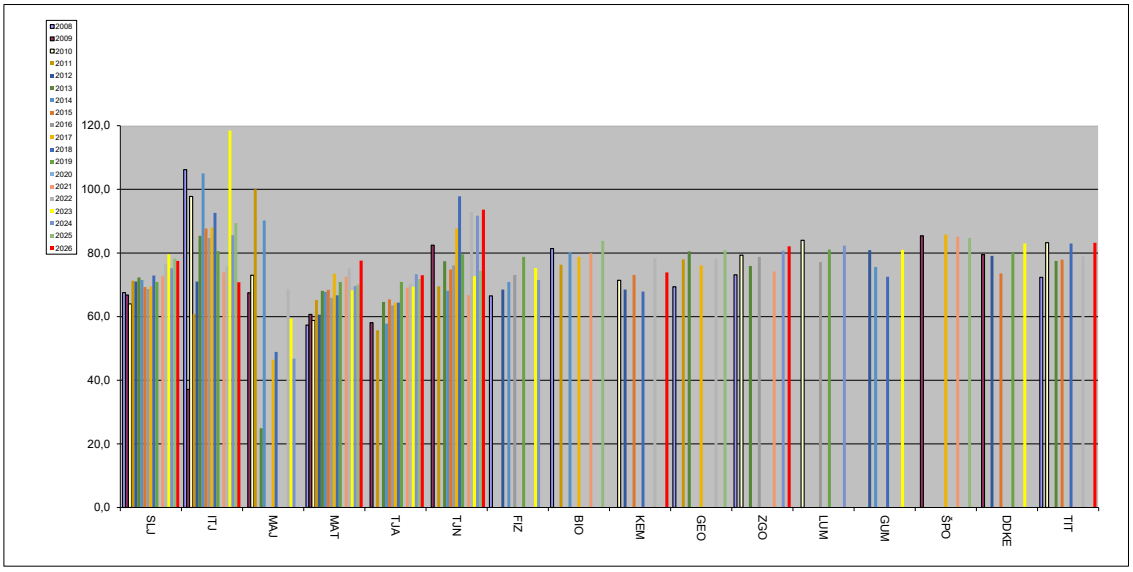
[1] V letu 2026 je v zavodih s prilagojenim programom z enakovrednim izobrazbenim standardom za slepe in slabovidne, gluhe in naglušne, gibalno ovirane ter učence z avtističnimi motnjami NPZ v 3. razredu opravljalo 64 učencev s posebnimi potrebami, v 6. razredu 78 in v 9. razredu 57. Zaradi majhnega števila in zelo različnih motenj, ovir in primanjkljajev, ki jih imajo učenci v teh zavodih, posebna obravnava njihovih dosežkov ni strokovno utemeljena.

[2] Madžarščino je pisal samo en učenec s posebnimi potrebami, zato podatkov ne objavljamo.

Ker je neposredna primerjava dosežkov pri posameznih predmetih med leti in tudi med različnimi predmeti strokovno neustrezna, smo za vse predmete izračunali tudi delež povprečnih odstotnih točk, ki so jih dosegli učenci s posebnimi potrebami v primerjavi z njihovimi vrstniki brez posebnih potreb.

Podatki v preglednici 4.1 kažejo, da so učenci s posebnimi potrebami leta 2026 dosegli med 70,8 % (pri italijanščini) in 93,6 % (pri nemščini) povprečnih odstotnih točk svojih vrstnikov, vendar je oba predmeta pisalo zelo malo učencev s posebnimi potrebami. V primerjavi z letom 2025 (slovenščina: 78,2 %, nemščina: 74,4 %, angleščina: 71,8 %, matematika: 70,1 %) so dosežki leta 2026 pri predmetih, ki se redno izvajajo vsako leto, višji pri matematiki, pri učnih jezikih pa so nižji. Izmed tretjih predmetov so dosežki najvišji pri nemščini (93,6 %), sledijo tehnika in tehnologija (83,2 %), zgodovina (82,1 %), kemija (73,9 %) in angleščina (73,0 %).

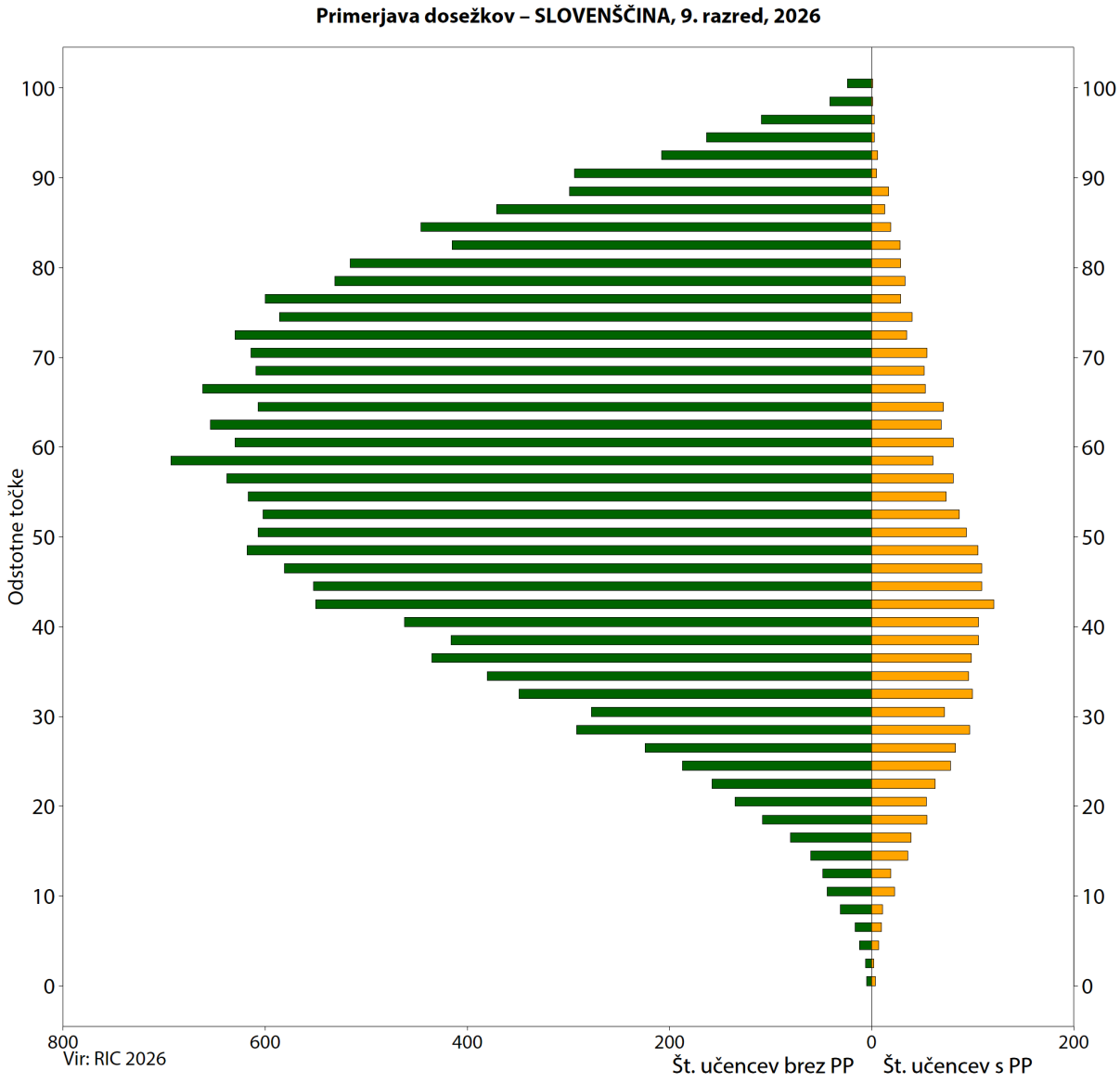
Analiza podatkov za obdobje 2008–2026 (slika 4.2) kaže, da so se dosežki učencev s posebnimi potrebami pri slovenščini izboljševali do leta 2023, leta 2024 so nekoliko upadli, v letih 2025 in 2026 pa so bili znova višji. Pri matematiki je viden izrazit upad dosežkov v letu 2023, predlani in lani so se dosežki za malenkost izboljšali, letos pa so bili najvišji doslej. Dosežki pri zgodovini so bili najvišji doslej, pri tehniki in tehnologiji so enaki kot leta 2010, ko so bili najvišji, pri angleščini pa so se zelo približali najvišjim dosežkom iz leta 2024. Pri kemiji so bili dosežki nižji kot na preteklem preverjanju, pri italijanščini, madžarščini in nemščini pa dosežki med leti zaradi manjšega števila učencev zelo nihajo.

Slika 4.2: *Delež odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z učenci brez posebnih potreb pri posameznem predmetu NPZ v obdobju 2008–2026,[3] 9. razred*

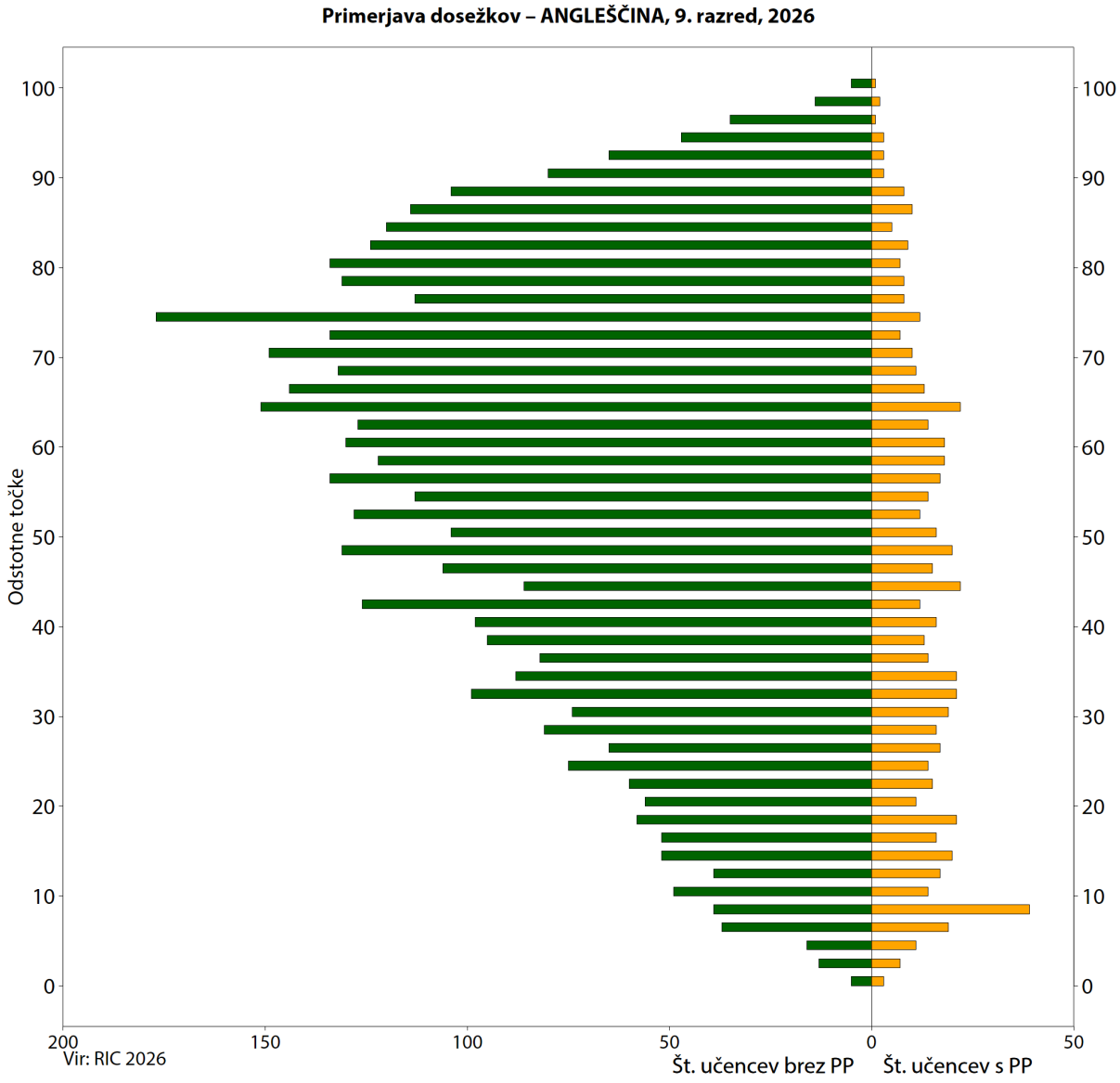
V nadaljevanju predstavljamo dosežke učencev s posebnimi potrebami pri posameznih predmetih v primerjavi z dosežki učencev z značilnim razvojem v 9. razredu.

[3] NPZ se leta 2020 zaradi epidemije covida-19 ni izvajal, zato nobena preglednica in slika ne vključuje podatkov za to leto.

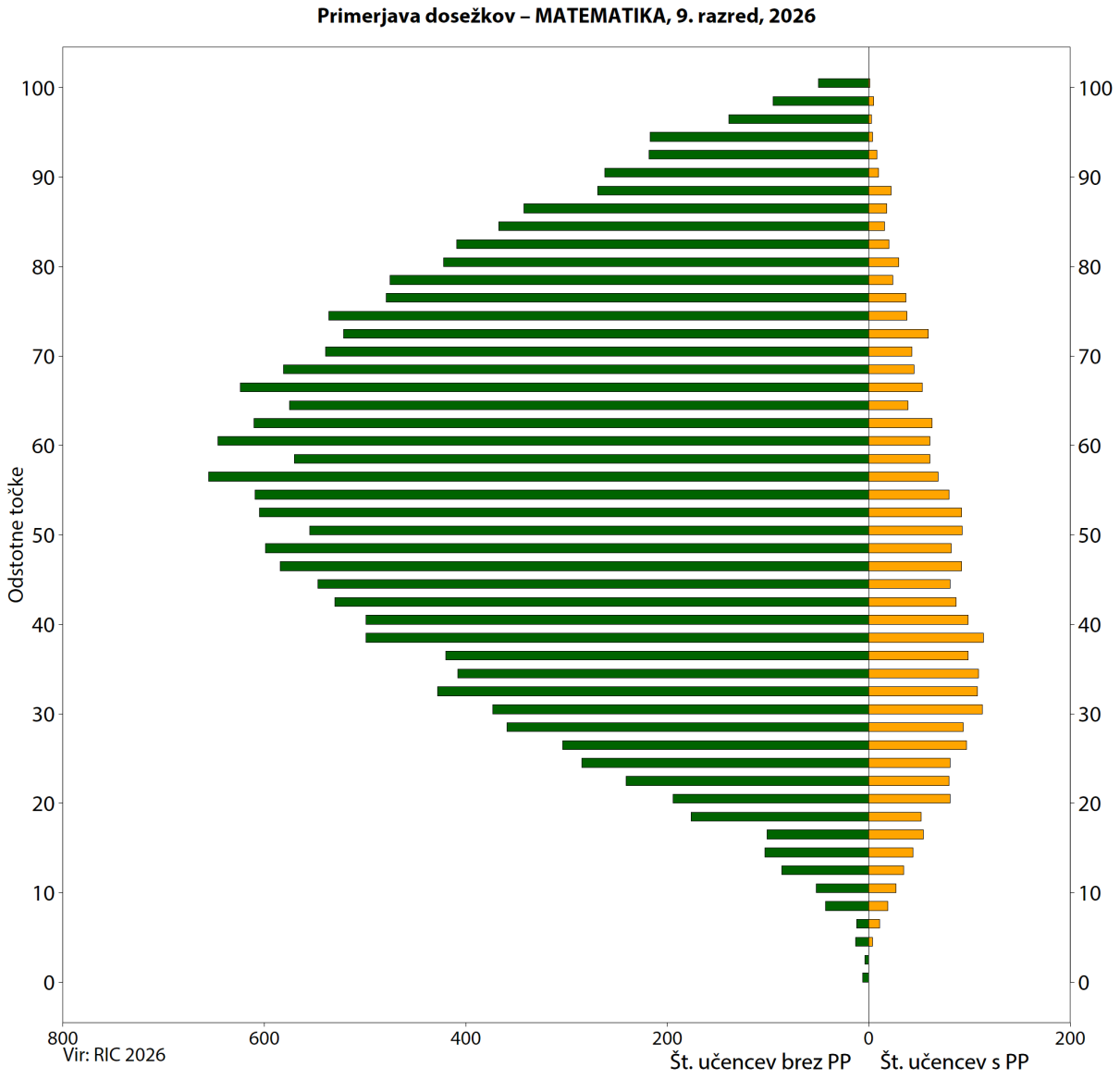
Slika 4.3: *Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz slovenščine v letu 2026, 9. razred*

Povprečni dosežek učencev brez posebnih potreb pri slovenščini je bil 58,1 odstotne točke, učencev s posebnimi potrebami pa 45,0 odstotne točke. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je precej podobna normalni Gaussovi krivulji, brez izrazitih repov (rep je sicer nekoliko daljši pri nižjih dosežkih), medtem ko je porazdelitev dosežkov učencev s posebnimi potrebami sploščena, z neizrazitim vrhom med 40 in 50 odstotnimi točkami.

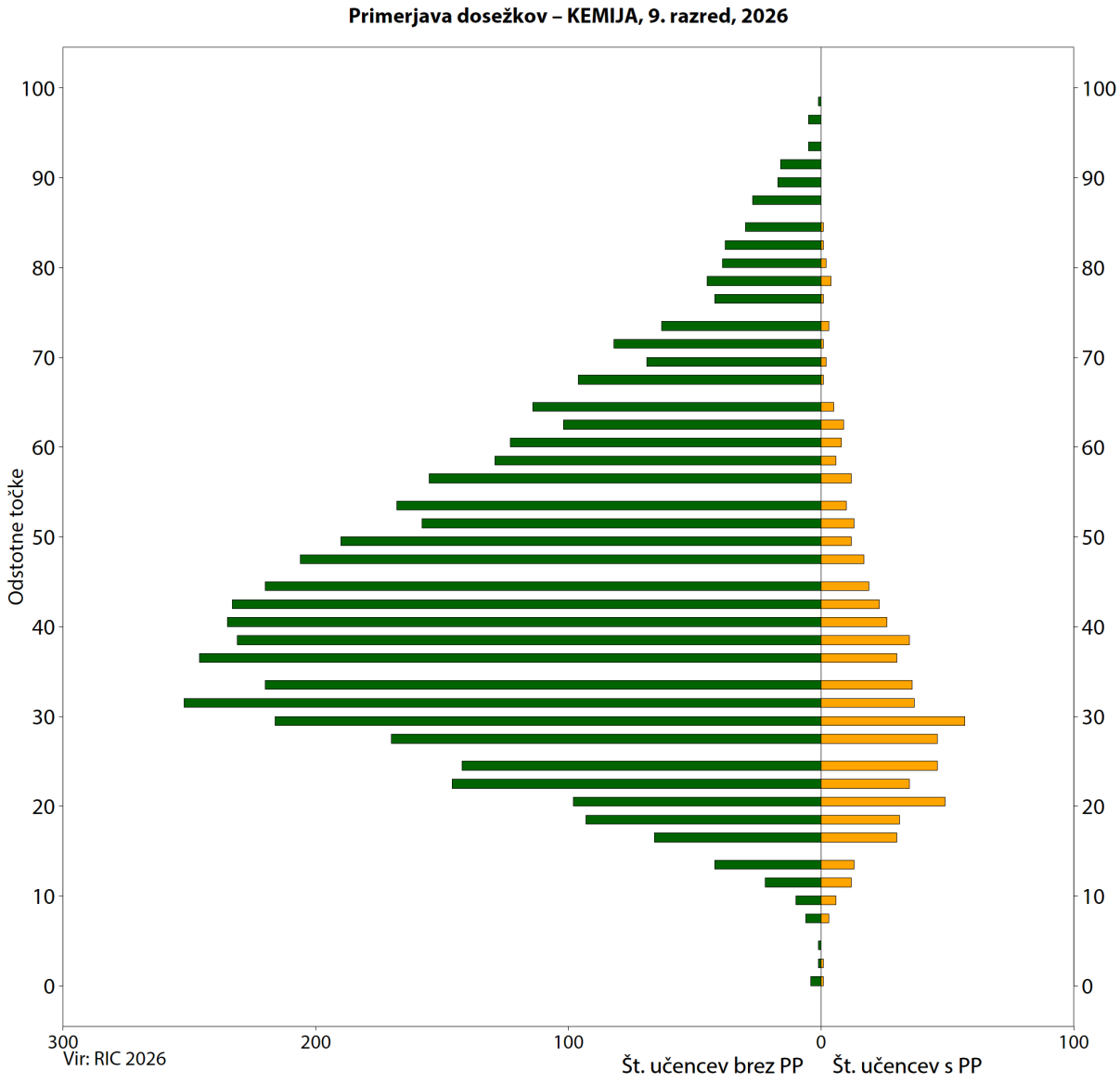
Slika 4.4: *Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz angleščine v letu 2026, 9. razred*

Leta 2026 so učenci s posebnimi potrebami pri angleščini dosegli 40,9 odstotne točke; to je 73,0 % odstotnih točk učencev brez posebnih potreb. Povprečen učenec s posebnimi potrebami torej v zadnjih letih izkazuje okoli 70,0 % znanja povprečnega sovrstnika z značilnim razvojem. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je izrazito pomaknjena v desno in asimetrična v levo, brez izrazitih repov, še posebej na desni strani, porazdelitev dosežkov učencev s posebnimi potrebami pa je precej razpršena, z več neizrazitimi vrhovi, od katerih je najvišji pri okoli 10 odstotnih točkah, na skrajnem levem delu krivulje.

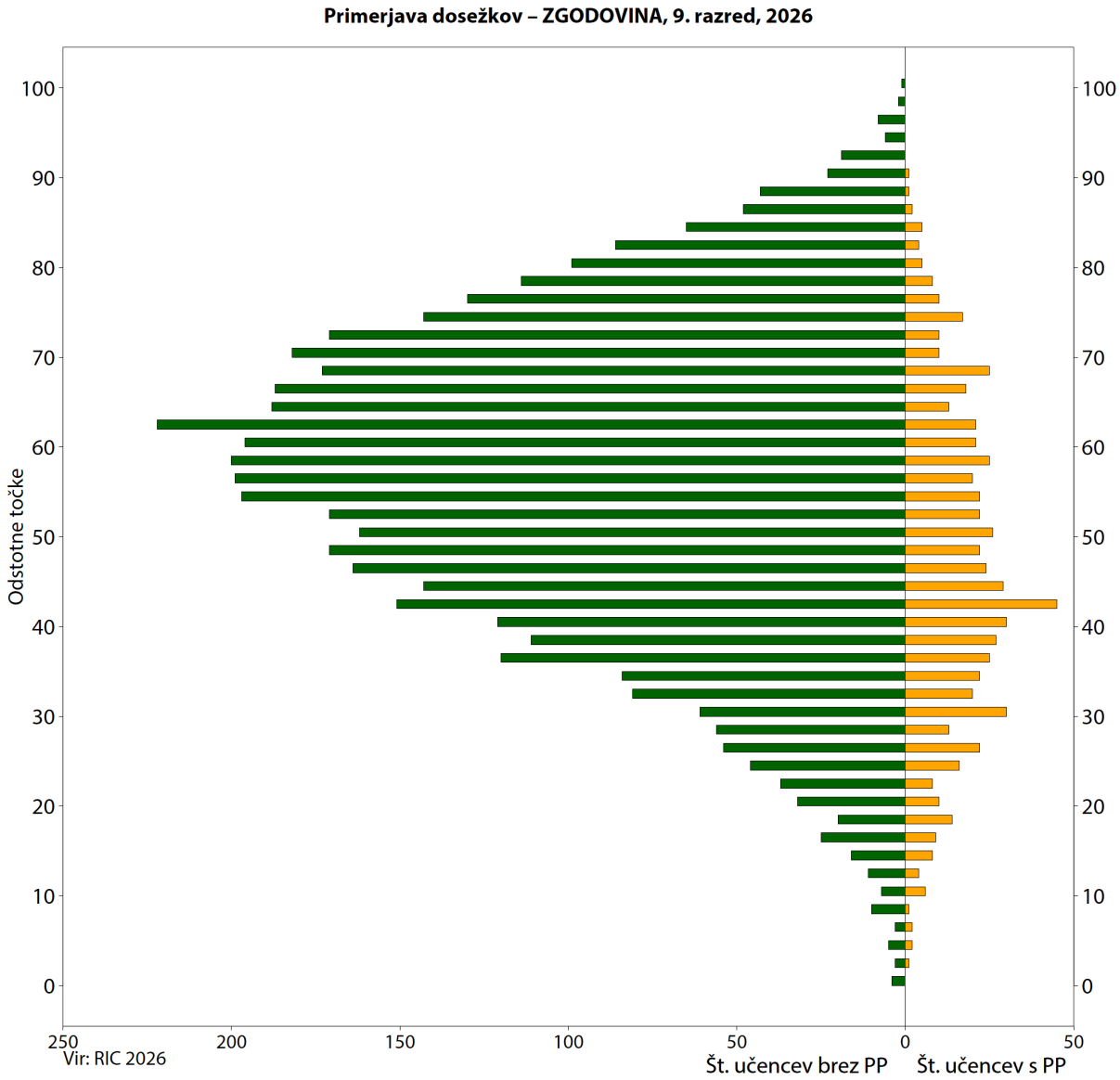
Slika 4.5: *Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz matematike v letu 2026, 9. razred*

Povprečni dosežek učencev brez posebnih potreb pri matematiki je bil za 12,6 odstotne točke višji kot pri učencih s posebnimi potrebami in je znašal 56,2 odstotne točke. V primerjavi z letom 2025 je bila raven znanja učencev s posebnimi potrebami pri matematiki leta 2026 za 3,8 odstotne točke višja. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je podobna normalni Gaussovi razporeditvi, vendar brez značilnih repov na levi, predvsem pa na desni strani krivulje in je precej podobna tisti pri slovenščini; medtem ko je porazdelitev dosežkov učencev s posebnimi potrebami pomaknjena v levo, z neizrazitim vrhom med 30 in 40 odstotnimi točkami.

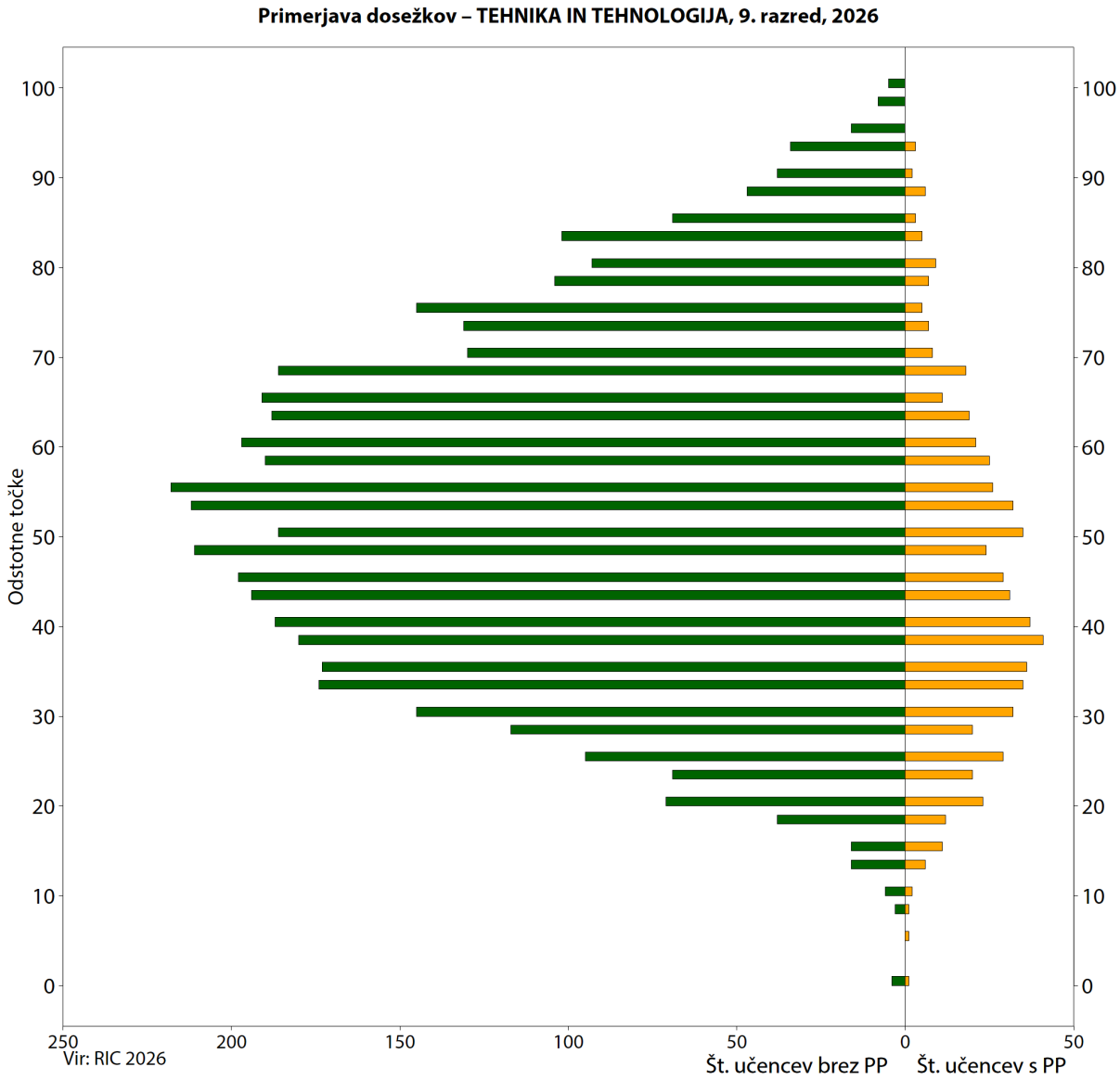
Slika 4.6: *Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz kemije v letu 2026, 9. razred*

Povprečni dosežek učencev brez posebnih potreb pri kemiji je znašal 40,0 odstotnih točk, učencev s posebnimi potrebami pa je bil nižji in je znašal 32,5 odstotne točke. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je podobna normalni Gaussovi krivulji, vendar brez izrazitega repa na levi. Razporeditev dosežkov učencev s posebnimi potrebami je precej pomaknjena v levo, z daljšim repom desno. Razlika v znanju učencev s posebnimi potrebami se je v primerjavi z zadnjo izvedbo NPZ iz kemije povečala za 4,8odstotne točke.

Slika 4.7: *Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz zgodovine v letu 2026, 9. razred*

Dosežki učencev s posebnimi potrebami pri zgodovini so znašali 46,0 odstotne točke, medtem ko so bili dosežki njihovih vrstnikov brez posebnih potreb višji (56,0). Učenci s posebnimi potrebami so v primerjavi z učenci na zadnji izvedbi NPZ iz tega predmeta dosegli za 7,5 odstotne točke višje dosežke. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je podobna normalni Gaussovi krivulji, vendar brez izrazitih repov, porazdelitev dosežkov učencev s posebnimi potrebami pa ima več neizrazitih vrhov in je pomaknjena v levo.

Slika 4.8: *Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz tehnike in tehnologije v letu 2026, 9. razred*

Učenci s posebnimi potrebami so leta 2026 pri tehniki in tehnologiji dosegli 44,0 odstotne točke, medtem ko so bili dosežki njihovih vrstnikov brez posebnih potreb višji in so znašali 52,9 odstotne točke. Učenci s posebnimi potrebami so v primerjavi z učenci na zadnji izvedbi NPZ iz tehnike in tehnologije dosegli za 2,0 odstotne točke višje dosežke. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je podobna normalni Gaussovi krivulji, vendar brez izrazitiih repov, porazdelitev dosežkov učencev s posebnimi potrebami pa je pomaknjena levo in ima izrazit rep na desni.

Grafične primerjave podatkov za italijanščino, madžarščino in nemščino zaradi majhnega števila učencev s posebnimi potrebami, ki so opravljali te preizkuse, niso smiselne.

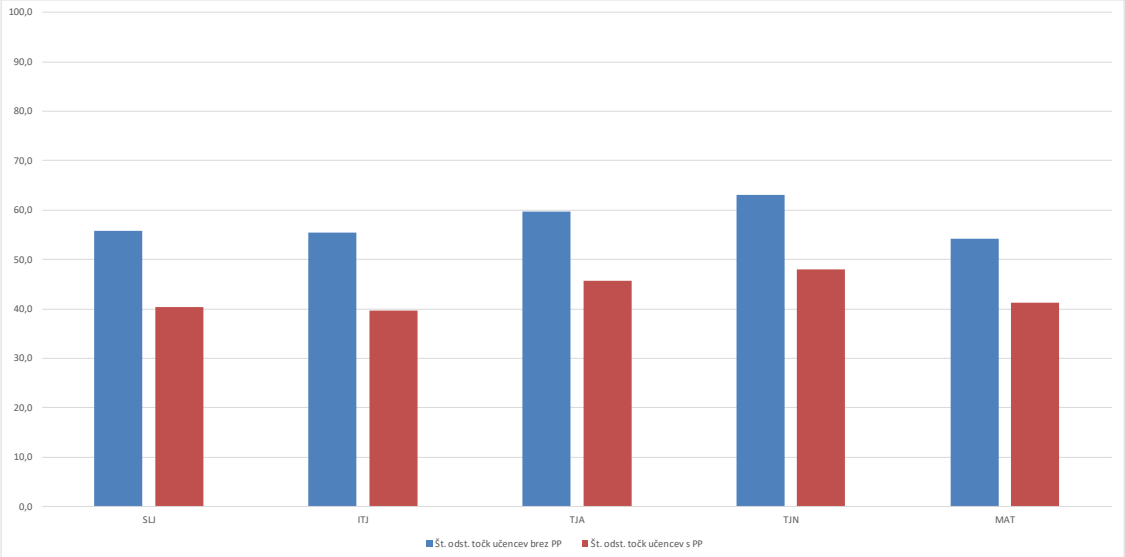
V nadaljevanju obravnavamo podatke o učencih s posebnimi potrebami v **6. razredu** od leta 2014 naprej, saj je bil s tem letom NPZ za te učence prvič obvezen in primerjava z leti poprej ne bi bila zanesljiva.

Preglednica 4.2: *Število in dosežki učencev s posebnimi potrebami in učencev brez posebnih potreb pri NPZ v letu 2026, 6. razred*[4]

Predmet	Štev. učencev brez PP	Štev. učencev s PP	Štev. odst. točk učencev brez PP	Štev. odst. točk učencev s PP	Delež odst. točk učencev s PP v primerjavi z drugimi učenci 6. razreda
SLJ	18.467	2.502	55,8	40,3	72,2
ITJ	53	6	55,5	39,6	71,4
TJA	18.112	2.431	59,7	45,6	76,4
TJN	408	66	63,1	48,0	76,1
MAT	18.435	2.488	54,1	41,2	76,2

Opozoriti je treba, da je NPZ iz italijanščine opravljalo malo učencev, zato podatki ne omogočajo posploševanja. Kakor je razvidno iz preglednice 4.2, je imelo leta 2026 šest učencev s posebnimi potrebami pri NPZ iz italijanščine nižje dosežke kakor drugi učenci z značilnim razvojem.

Primerjava dosežkov učencev 6. razreda pri posameznih predmetih je prikazana na sliki 4.9.

Slika 4.9: *Število odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z učenci brez posebnih potreb pri NPZ v letu 2026, 6. razred*

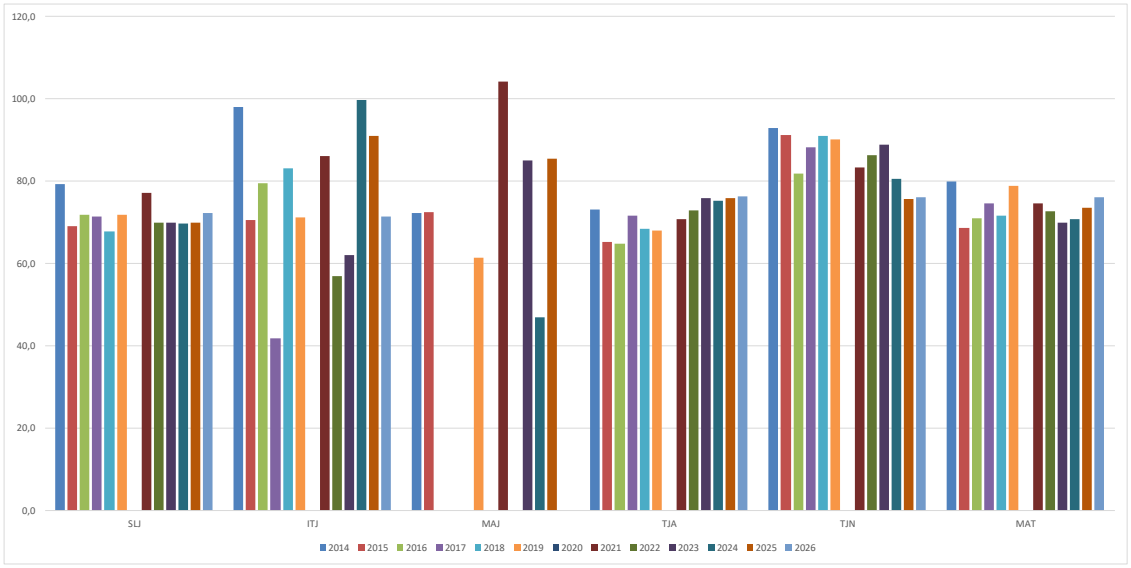
Ker je neposredna primerjava dosežkov pri posameznih predmetih med leti in med različnimi predmeti strokovno neustrezna, smo za vse predmete izračunali tudi delež povprečnih odstotnih točk, ki so jih dosegli učenci s posebnimi potrebami v primerjavi z učenci brez posebnih potreb.

Podatki v preglednici 4.2 kažejo, da so učenci s posebnimi potrebami leta 2026 dosegli med 71,4 in 76,4 % povprečnih odstotnih točk svojih vrstnikov. Dosežki učencev s posebnimi potrebami so bili najnižji pri italijanščini, najvišji pa pri angleščini.

Pri angleščini so učenci s posebnimi potrebami dosegli 76,4 % odstotnih točk svojih vrstnikov, pri matematiki 76,2 % in pri slovenščini 72,2 %. Podatki kažejo, da so imeli učenci s posebnimi potrebami v 6. razredu pri italijanščini in nemščini višje dosežke kot učenci v 9. razredu, pri slovenščini, angleščini in matematiki pa nižje kot učenci v 9. razredu.

Analiza podatkov v letih 2014–2026 (slika 4.10) kaže, da so dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki njihovih vrstnikov pri slovenščini, matematiki in angleščini v zadnjih letih precej stabilni, pri nemščini nekoliko upadajo, pri italijanščini pa precej nihajo.

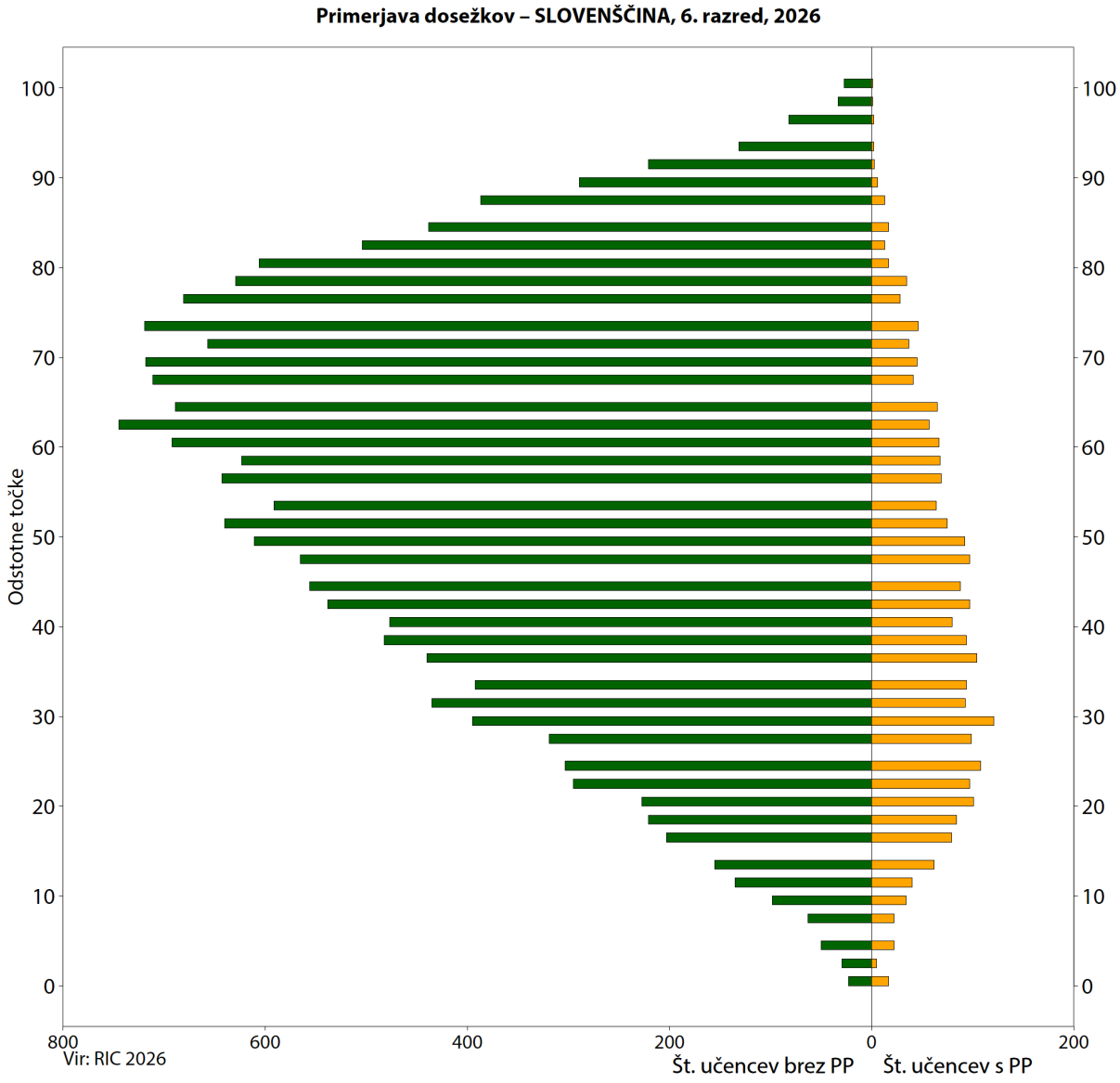
[4] Madžarščino je pisal samo en učenec s posebnimi potrebami, zato podatkov ne objavljamo.

Slika 4.10: *Delež odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z učenci brez posebnih potreb pri posameznih predmetih NPZ v obdobju 2014–2026, 6. razred*[3]

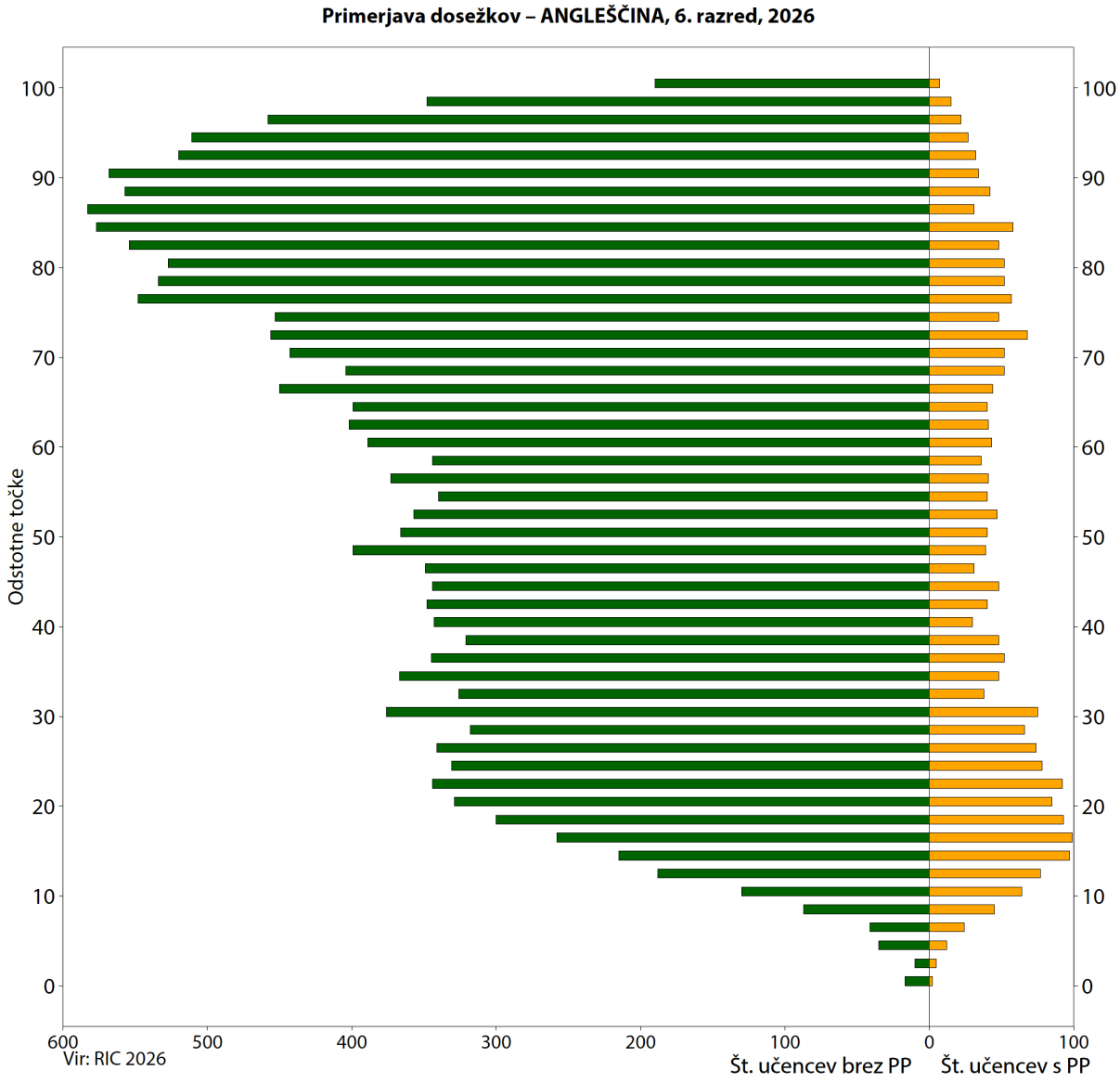
Primerjave dosežkov učencev s posebnimi potrebami pri posameznih predmetih z dosežki učencev brez posebnih potreb so prikazani v nadaljevanju.

[3] NPZ se v letu 2020 zaradi epidemije covida-19 ni izvajal, zato nobena preglednica in slika ne vključuje podatkov za to leto.

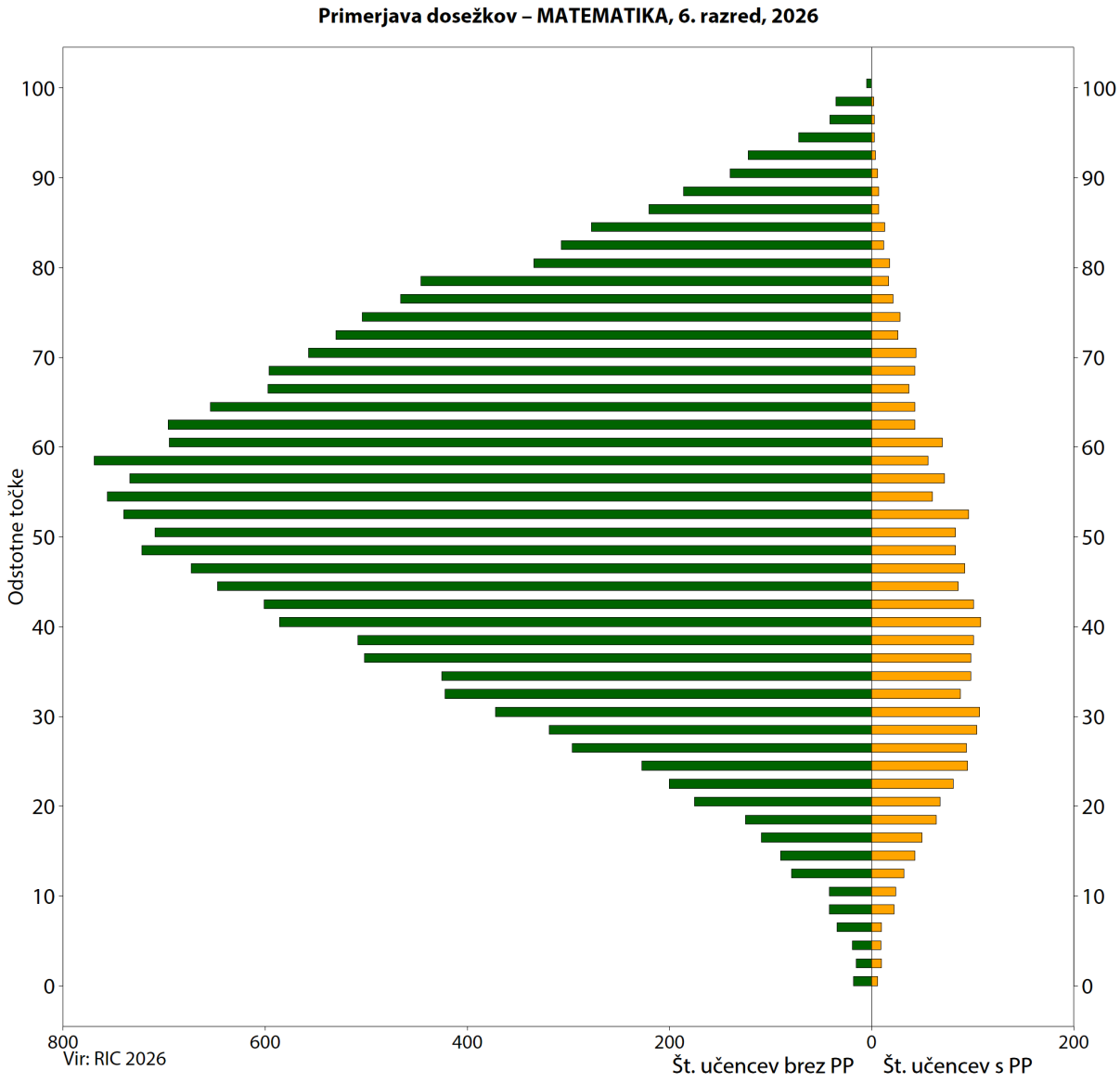
Slika 4.11: *Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz slovenščine v letu 2026, 6. razred*

Leta 2026 je bil povprečni dosežek učencev brez posebnih potreb pri slovenščini 55,8 odstotne točke, učencev s posebnimi potrebami pa 40,3 odstotne točke. Razlike v znanju učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z vrstniki z značilnim razvojem so bile največje pri slovenščini in italijanščini. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je podobna normalni Gaussovi krivulji, vendar brez repov na levi in desni strani, medtem ko je porazdelitev dosežkov učencev s posebnimi potrebami pomaknjena v levo in asimetrična v desno.

Slika 4.12: *Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz angleščine v letu 2026, 6. razred*

Pri angleščini so učenci s posebnimi potrebami dosegli 45,6 odstotne točke, medtem ko so bili dosežki njihovih vrstnikov brez posebnih potreb bistveno višji in so znašali 59,7 odstotne točke. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je neenakomerna, z izrazitim vrhom na skrajnem desnem delu krivulje in neizrazitimi v območju pod 50 odstotnimi točkami, medtem ko je porazdelitev učencev s posebnimi potrebami prav tako precej nenakomerna, z enim izrazitim in drugim manj izrazitim vrhom.

Slika 4.13: *Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz matematike v letu 2026, 6. razred*

Povprečni dosežek učencev brez posebnih potreb pri matematiki je znašal 54,1 odstotne točke, učencev s posebnimi potrebami pa 41,2 odstotne točke. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je podobna normalni Gaussovi krivulji, čeprav nima izrazitih repov na levi in desni strani, medtem ko je porazdelitev dosežkov učencev s posebnimi potrebami premaknjena v levo in asimetrična v desno.

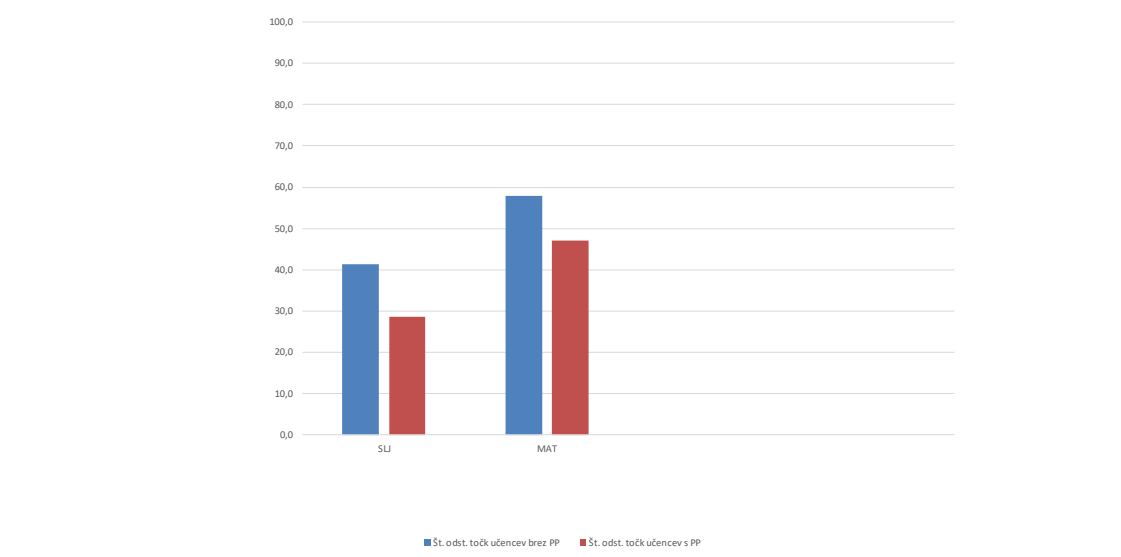
Na koncu predstavljamo še podatke o učencih s posebnimi potrebami v **3. razredu**. V letošnjem letu je NPZ obvezno pisala druga generacija tretješolcev.

Preglednica 4.3: *Število in dosežki učencev s posebnimi potrebami in učencev brez posebnih potreb pri NPZ v letu 2026, 3. razred*[5]

Predmet	Štev. učencev brez PP	Štev. učencev s PP	Štev. odst. točk učencev brez PP	Štev. odst. točk učencev s PP	Delež odst. točk učencev s PP v primerjavi z drugimi učenci 3. razreda
SLJ	18.691	1.307	41,3	28,6	69,2
MAT	18.799	1.314	57,8	47,0	81,3

Ker sta NPZ iz italijanščine in madžarščine opravljala le po dva učenca s posebnimi potrebami, analize njihovih dosežkov niso objavljene.

Primerjava dosežkov učencev 3. razreda pri posameznih predmetih je prikazana na sliki 4.14.

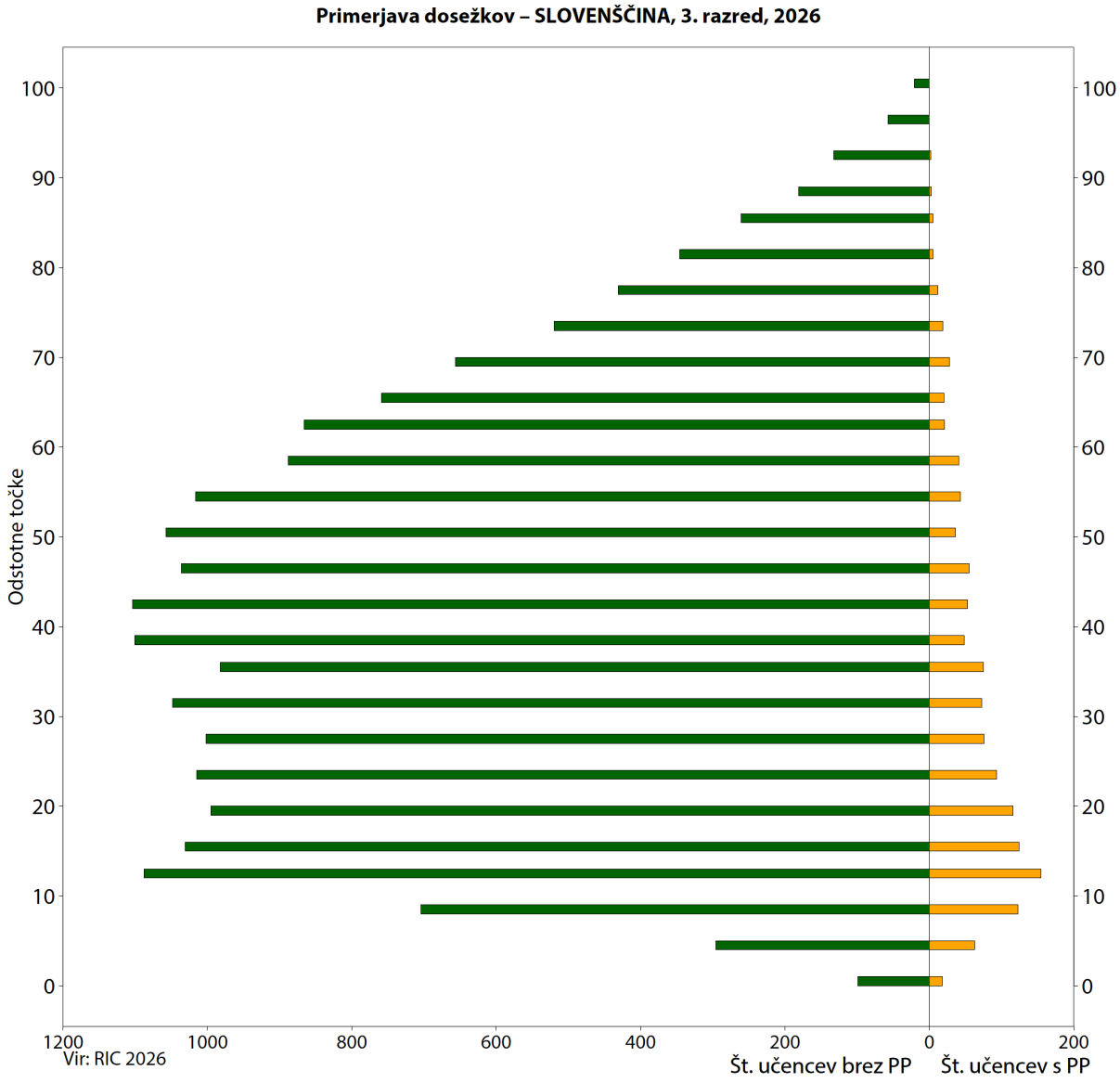
Slika 4.14: *Število odstotnih točk učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z učenci brez posebnih potreb pri NPZ v letu 2026, 3. razred*

Ker je neposredna primerjava dosežkov pri posameznih predmetih med leti in med različnimi predmeti strokovno neustrezna, smo za vse predmete izračunali tudi delež povprečnih odstotnih točk, ki so jih dosegli učenci s posebnimi potrebami v primerjavi z učenci brez posebnih potreb.

Podatki v preglednici 4.3 kažejo, da so učenci s posebnimi potrebami leta 2026 pri slovenščini dosegli med 69,2 % povprečnih odstotnih točk svojih vrstnikov in 81,3 % pri matematiki. Leta 2026 so učenci s posebnimi potrebami pri slovenščini dosegli za 0,5 % nižji delež odstotnih točk kot učenci s posebnimi potrebami leta 2025, pri matematiki pa za 11 % višji delež.

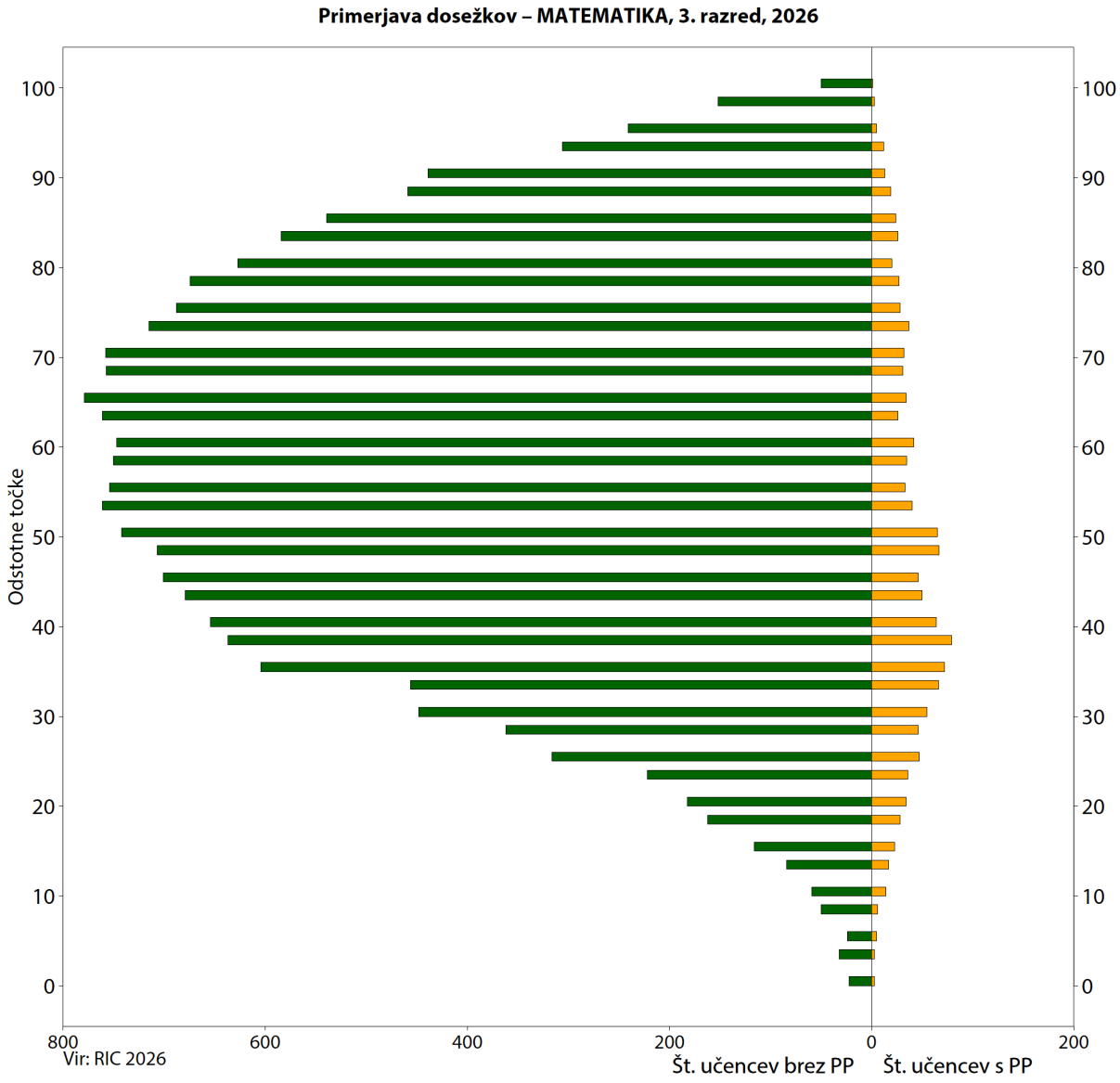
Dosežki učencev s posebnimi potrebami pri posameznih predmetih v primerjavi z učenci brez posebnih potreb so prikazani v nadaljevanju.

[5] Madžarščino in italijanščino sta pisala po dva učenca s posebnimi potrebami, zato podatkov ne objavljamo.

Slika 4.15: *Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz slovenščine v letu 2026, 3. razred*

Leta 2026 je bil povprečni dosežek učencev brez posebnih potreb pri slovenščini 41,3 odstotne točke, učencev s posebnimi potrebami pa 28,6 odstotne točke. Razlike v znanju učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z vrstniki z značilnim razvojem so bile pri slovenščini samo za okrog 2 odstotni točki višje kot pri matematiki. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je podobna polovični Gaussovi krivulji in je zelo pomaknjena v levo, vendar z zelo kratkima repoma na levi in desni strani, medtem ko je porazdelitev dosežkov učencev s posebnimi potrebami sploščena, z vrhom okrog 15 odstotnih točk.

Slika 4.16: *Dosežki učencev s posebnimi potrebami v primerjavi z dosežki učencev brez posebnih potreb pri NPZ iz matematike v letu 2026, 3. razred*

Povprečni dosežek učencev brez posebnih potreb pri matematiki je znašal 57,8 odstotne točke, učencev s posebnimi potrebami pa 47,0 odstotne točke. Porazdelitev dosežkov učencev brez posebnih potreb je podobna normalni Gaussovi krivulji, čeprav nima izrazitih repov na levi in desni strani, medtem ko je porazdelitev dosežkov učencev s posebnimi potrebami sploščena, premaknjena v levo in asimetrična v desno, z vrhom okrog 40 odstotnih točk.

4.10 Posebnosti pri izvedbi NPZ

Pri izvedbi NPZ v šolskem letu 2025/26 je bila v preizkusu znanja zabeležena ena napaka, ki je vplivala na vrednotenje (preglednica 4.10.1).

Preglednica 4.10.1: ***Posebnosti pri izvedbi NPZ v šolskem letu 2025/26***

Predmet	**MATEMATIKA, 3. razred, prilagojeno za slepe učence**
Čas pisanja	torek, 31. 3. 2026
Naloga/Postavka	2.f, 5.a in 5.c
Vrsta napake	napaka v prilagojenem preizkusu
Opis napake	Pri pripravi prilagojenega preizkusa je strokovnjak za motnjo naredil napako v zapisu: pri nalogi 2.f je bilo v navadnem preizkusu vprašanje: *Katera enakost NE velja? Obkroži.* V prepisu v brajico pa je pisalo: *Katera enakost NE velja? Obkroži črko pred pravilno izračunanim računom*; pri nalogi 5.a je moral učenec na podlagi opisa ugotoviti, za katero vrsto torte gre. V brajici je imel nato učenec pod sliko napisane črke tort, h katerim je moral napisati vrsto torte. Za eno črko ni imel slike, saj sta bili dve torti označeni s črko B; pri nalogi 5.c pa je moral učenec ugotoviti, katere torte je več, D ali E. Na sliki ni bilo torte E, saj je bila ta torta označena s črko B. Napake so vplivale na reševanje nalog.
Rešitev	Naloga 2.f je točkovana z 1 točko, naloga 5.a z 2 točkama in naloga 5.c z 1 točko. Vsi učenci so pri teh nalogah dobili vse možne točke, skupaj 4.

5 Dosežki učencev v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS)

5.1 Nacionalno preverjanje znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom 2026 iz slovenščine v 6. razredu

Poročilo

Preizkus znanja za nacionalno preverjanje znanja (NPZ) iz slovenščine za učence 6. razreda, vključene v prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom (NIS), je zasnovan v skladu z veljavnim učnim načrtom za slovenščino za navedeno populacijo učencev. Preizkus preverja obvladovanje temeljnih jezikovnih in sporazumevalnih zmožnosti ob praviloma neznanem neumetnostnem in umetnostnem besedilu. Struktura preizkusa je dvočlenska: prvi del je osredotočen na neumetnostno besedilo in preverja predvsem razumevanje dejstev, podatkov, razlag in povezav z vsakdanjimi izkušnjami, drugi del vključuje umetnostno besedilo in je usmerjen v preverjanje sposobnosti razumevanja literarnih likov, dogodkov in osnovnih elementov literarne zgradbe besedila. V obeh delih preizkusa se preverja tudi jezikovno znanje. Preizkus zahteva izkazovanje znanja na vseh taksonomskih stopnjah poenostavljene Bloomove taksonomije, pri čemer večji del nalog preverja znanje na ravni prepoznavanja, manjši del na ravni razumevanja in uporabe, najmanjši del nalog pa analizo in sintezo znanja. Preizkus vključuje različne tipe nalog (priloga 1).

Preizkus je reševalo 383 učencev, njihova povprečna uspešnost pa je znašala 28 točk, kar predstavlja 56 % vseh možnih točk. Povprečni dosežek učencev ustreza tudi mediani dosežkov (28 točk), kar kaže na razmeroma uravnoteženo porazdelitev dosežkov okoli srednje vrednosti, ob hkratni precejšnji razpršenosti dosežkov med učenci. Porazdelitev dosežkov potrjuje raznolikost v zmožnostih in znanju učencev (priloga 2) ter kaže, da učenci v programu NIS ne predstavljajo enovite skupine, temveč heterogeno populacijo z različnimi ravnmi zmožnosti in podpornih potreb. Analiza dosežkov po spolu kaže, da je v populaciji več fantov, vendar so bila dekleta v povprečju bistveno bolj uspešna. To potrjuje trend, ki ga pogosto ugotavljajo tudi raziskave bralne pismenosti, saj dekleta praviloma dosegajo višje dosežke pri nalogah, ki zahtevajo jezikovno občutljivost, natančnost in dosledno sledenje navodilom. Najvišje dosežke je prav tako doseglo dekle, medtem najnižji dosežek pripada fantu (priloga 4). Tudi primerjava dosežkov med regijami kaže opazne razlike, saj razpon povprečnih dosežkov med regijami znaša do 17 % točk (priloga 5). Razlike med regijami lahko odražajo heterogenost populacije učencev, razlike v velikosti vzorcev in druge kontekstualne dejavnike.

Specifikacijska tabela (priloga 3) natančno opredeljuje učne cilje in standarde znanja, ki so bili preverjani pri posameznih nalogah. Preverjanje je potekalo na treh glavnih vsebinskih področjih: bralno razumevanje (prepoznavanje informacij, razumevanje odnosa med podatki, interpretacija), jezikovno znanje (pravopis, skladenjska ustreznost, raba ločil, tvorjenje povedi) in pisno sporočanje (tvorjenje strukturiranega besedila glede na navodila in vrsto besedila), pri čemer so bila vsa področja preverjana ob neumetnostnem in umetnostnem besedilu.

Bralno razumevanje – Pri bralnem razumevanju se preverja, kako dobro učenci razumejo prebrano besedilo, ali znajo izluščiti bistvene informacije, presojati pomen posameznih delov besedila in jih povezovati v celoto.

V **prvem delu preizkusa** je bilo izhodišče neumetnostno besedilo z naslovom *Draga babica!*, zapisano v obliki pisma. Učenci so uspešno rešili večino nalog bralnega razumevanja, zlasti naloge, ki so zahtevale prepoznavanje in iskanje eksplicitno navedenih informacij v besedilu. Najuspešnejši so bili pri nalogah kratkega odgovora (nalogi 2 in 4), kjer so odgovarjali na vprašanja o bistvenih podatkih iz začetnega dela besedila. Nalogi sta zahtevali iskanje jasno zapisanih informacij, zato učencem ni bilo treba povezati več podatkov ali dodatno interpretirati vsebine. Dobro so se odrezali tudi pri nalogi 3 izbirnega tipa, kjer so med danimi možnostmi prepoznali ustrezen podatek iz besedila. Naloga je od učencev zahtevala prepoznavanje pravilnega odgovora med ponujenimi možnostmi, kar predstavlja manjšo kognitivno obremenitev kot samostojno oblikovanje odgovora. Učenci so bili torej uspešni pri prepoznavanju avtorja besedila, naslovnika, kraja pisanja in osnovnih informacij o vsebini pisma. To potrjuje, da so uspešnejši pri nalogah, ki temeljijo na neposrednem iskanju in prepoznavanju jasno izraženih informacij v besedilu. Nekoliko več težav so povzročile naloge, ki so zahtevale natančnejše razumevanje vsebine besedila in večjo pozornost pri branju. Pri eni od trditev alternativnega tipa (naloga 6.c) so morali učenci natančno spremljati podrobnosti in razumeti vzročno-posledične povezave v besedilu, zato zgolj prepoznavanje posameznih informacij ni zadoščalo. Za zahtevnejšo se je izkazala tudi naloga 9, pri kateri so morali učenci poiskati in prepisati nagovor pisma. Čeprav je bila informacija v besedilu jasno zapisana, je naloga zahtevala prepoznavanje značilnosti vrste besedila in razumevanje strokovnega izraza nagovor, zato je presegala zgolj iskanje podatkov v besedilu. Pri nalogi 10 pa so morali učenci poiskati poved, s katero oseba v besedilu izraža hvaležnost. Naloga ni zahtevala le iskanja informacije, temveč tudi razumevanje pomena povedi in prepoznavanje namena sporočanja, zato je bila kognitivno zahtevnejša.

V **drugem delu preizkusa** je bilo izhodišče umetnostno besedilo *Adam in tuba* avtorja Žige Gombača. Pri nalogi izbirnega tipa so učenci uspešno med danimi možnostmi prepoznali dogajalni prostor literarne zgodbe (naloga 2). Prav tako so uspešno samostojno navedli naslov in avtorja besedila (naloga 1), kar kaže na uspešno prepoznavanje osnovnih podatkov, ki so v besedilu jasno izraženi. Tudi pri nalogi 3 so bili uspešni pri iskanju informacij iz uvodnega dela zgodbe. Te naloge so temeljile predvsem na prepoznavanju in iskanju eksplicitno navedenih informacij, brez potrebe po dodatnem povezovanju ali interpretiranju vsebine. Manj uspešni pa so pri reševanju nalog, ki so zahtevale povezovanje več informacij in razumevanje poteka zgodbe, pri čemer se je kot posebej zahtevna pokazala naloga 6.3, kjer so morali določiti zaporedje osrednjih dogodkov zgodbe. Naloga je od učencev zahtevala razumevanje celotnega poteka dogajanja in medsebojnih odnosov med dogodki, ne zgolj prepoznavanja posameznih podatkov. Pričakovano zahtevnejša je bila tudi naloga 8, pri kateri so morali utemeljiti razloge za dejanja književnih oseb. Učenci so morali preiti iz neposrednega razumevanja vsebine v razumevanje notranjih stanj, motivov in vzrokov za vedenje književnih oseb, kar predstavlja višjo kognitivno raven razumevanja besedila. Te ugotovitve potrjujejo, da učenci bolje obvladujejo naloge, ki temeljijo na iskanju eksplicitnih informacij, medtem ko imajo izrazite težave pri nalogah višje kognitivne ravni, ki vključujejo interpretacijo, utemeljevanje, povezovanje in vrednotenje informacij.

Jezikovno znanje – Jezikovno znanje se preverja z nalogami, ki vključujejo razumevanje in uporabo pravil slovenskega jezika v smiselnem in skladenjsko ustreznem kontekstu. Naloge iz tega področja so bile vključene v oba dela preizkusa.

Učenci so bili uspešni pri nalogah, ki so zahtevale uporabo osnovnih pravopisnih pravil v jasnem in konkretnem kontekstu. Pri nalogi 2 v prvem delu preizkusa in nalogi 1 v drugem delu preizkusa so uspešno uporabili veliko začetnico pri zapisu lastnega imena avtorjev besedil, kar kaže na utrjeno rabo velike začetnice pri zapisu lastnih imen bitij. Ti nalogi sta od učencev zahtevali prepoznavanje in uporabo posameznega pravopisnega pravila v jasno opredeljeni situaciji. Več težav so povzročale naloge, ki so zahtevale hkratno uporabo več znanj in njihovo uporabo v širšem jezikovnem kontekstu. Pri nalogah 2.4 in 7 v prvem delu preizkusa ter pri nalogi 5 v drugem delu preizkusa so morali učenci pravilno zapisati osebna oziroma zemljepisna lastna imena, pri čemer ni zadostovalo zgolj poznavanje pravopisnega pravila, temveč tudi ustrezno razumevanje jezikovnega konteksta in skladenjske občutljivosti. Kot zahtevna se je izkazala tudi naloga 9.2 v prvem delu preizkusa, kjer so morali učenci hkrati uporabiti dve pravopisni pravili – veliko začetnico in ustrezno končno ločilo. Naloga je zahtevala sočasno spremljanje več jezikovnih značilnosti, kar predstavlja večjo kognitivno obremenitev. Najzahtevnejša pa sta pisna sestavka (naloga 14.4 v prvem delu preizkusa in naloga 9.3 v drugem delu preizkusa), pri katerih so morali učenci v samostojnem zapisu hkrati izkazati ustrezno metajezikovno, pravopisno in skladenjsko znanje. Naloge niso zahtevale le poznavanja posameznih pravil, temveč njihovo samostojno uporabo pri tvorjenju smiselnega in jezikovno ustreznega besedila.

Analiza kaže, da so učenci relativno uspešni pri preprostih strukturah in mehanskih nalogah, medtem ko funkcionalna uporaba pravopisnih in skladenjskih pravil v različnih besedilnih kontekstih predstavlja področje, ki zahteva več načrtne obravnave in utrjevanja.

Pisno sporočanje – Pisno sporočanje je bilo preverjano v obeh delih preizkusa in je od učencev zahtevalo tvorbo pisma na podlagi natančnih navodil in ključnih besed v prvem delu preizkusa ter tvorbo obnove izhodiščnega besedila ob podpornem slikovnem gradivu v drugem delu preizkusa.

V **prvem delu preizkusa** so učenci srednje uspešno tvorili pismo ob upoštevanju navodil in podanih usmeritev. Pri oblikovanju osnovnih sestavin besedila in vključevanju ključnih informacij so bili razmeroma uspešni (nalogi 14.1 in 14.2), več težav pa so imeli pri oblikovanju povezanega in vsebinsko zaokroženega besedila (naloga 14.3). Naloge so od učencev zahtevale smiselno povezovanje informacij, oblikovanje ustreznega zaporedja povedi in upoštevanje besedilne zgradbe, kar je predstavljalo večjo zahtevnost kot zapis posameznih informacij.

V **drugem delu preizkusa** so morali učenci ob slikovni podpori oblikovati obnovo izhodiščnega besedila. Sestavki so bili pogosto oblikovani kot domišljijski opisi slik in ne kot zahtevana obnova besedila, kar kaže na težave pri razumevanju namena naloge in upoštevanju zahtevane vrste besedila. Tudi učenci, ki so poskusili oblikovati besedilo, so imeli težave pri logičnem povezovanju povedi in ohranjanju smiselnega zaporedja dogodkov (nalogi 9.1 in 9.2). Nalogi sta od učencev zahtevali razumevanje vsebine besedila, izločanje bistvenih informacij in njihovo smiselno organizacijo v novo besedilo.

Nizki dosežki na tem področju kažejo na potrebo po bolj strukturiranem in postopnem razvoju ustnega in pisnega izražanja, pri čemer je pomembno sistematično razvijanje načrtovanja besedila, oblikovanja njegove strukture in povezovanja posameznih informacij v smiselno celoto.

Priporočila za poučevanje

Analize NPZ kažejo, da učenci dosegajo boljše dosežke na področjih, kjer so navodila jasna, struktura naloge predvidljiva, zahtevnost postopna in podpora konkretna. Zato naj bo pouk slovenščine v programu NIS zasnovan na načelih postopnosti, raznolikosti ter ustrezne vizualne in vsebinske podpore. Ob tem pa je pomembno sistematično spodbujati natančnost, utemeljevanje odgovorov, razvoj zmožnosti izražanja lastnih misli in večstopenjsko bralno razumevanje, saj te spretnosti pomembno prispevajo k opismenjevanju, samostojnosti in uspešnemu vključevanju učencev v vsakdanje življenje.

Na področju bralnega razumevanja dosežke kažejo, da so učenci uspešnejši pri nalogah, ki temeljijo na iskanju in prepoznavanju neposredno izraženih informacij, več težav pa imajo pri nalogah, ki zahtevajo sklepanje, povezovanje informacij, razumevanje odnosov med dogodki in interpretacijo pomenov. Večji poudarek naj bo zato na postopnem razvijanju višjih bralnih strategij – od prepoznavanja glavne ideje in iskanja konkretnih informacij do nalog za sklepanje, interpretacijo in vrednotenje besedil. Smiselna je uporaba vprašanj različnih zahtevnostnih ravni (npr. kdo, kaj, zakaj misliš, da ...), učenje razumevanja značilnosti književnih oseb in njihovih motivov ter večkratno branje istega besedila z različnimi cilji (za splošno razumevanje, iskanje podatkov, vrednotenje ali utemeljevanje).

Na področju jezikovnega znanja se je pokazalo, da so učenci uspešnejši pri uporabi posameznih pravopisnih pravil v jasnem in konkretnem kontekstu, več težav pa imajo pri nalogah, ki zahtevajo hkratno uporabo več pravil in njihovo funkcionalno uporabo v širšem besedilnem kontekstu. Zato naj bo večji poudarek namenjen sistematični obravnavi skladenjskih struktur, usmerjenemu utrjevanju pravopisa in funkcionalni rabi slovničnih pravil pri različnih vrstah besedil (npr. pisanje vabila, navodil, dopisa ali pisma). Smiselno je povezovanje slušnega, govornega in pisnega jezika ter uporaba različnih jezikovnih dejavnosti v avtentičnih situacijah.

Na področju pisnega sporočanja dosežki kažejo, da imajo učenci največ težav pri oblikovanju logično povezanega in vsebinsko zaokroženega besedila. Težave se kažejo predvsem pri načrtovanju strukture besedila, povezovanju informacij in upoštevanju značilnosti posameznih vrst besedil. Zato je priporočljiva uporaba strukturiranih pisnih predlog z vnaprej določenim začetkom, zaporedjem povedi in slikovno podporo, uporaba modelnega pisanja ter različnih vizualnih opor in simbolov. Pomembno je tudi spodbujanje pisanja kot procesa, ki vključuje načrtovanje, oblikovanje osnutka, pregledovanje in izboljševanje besedila ter ustno pripravo pred samim pisanjem.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: SLOVENŠČINA

2 Podlaga za preizkus

Učni načrt. Prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom (NIS). Slovenščina [Elektronski vir]/Lipec-Stopar, Mojca (et al.). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2021.

3 Shema preizkusa

Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk
preverjanje doseganja ciljev in standardov znanja iz učnega načrta ob praviloma neznanem neumetnostnem in umetnostnem besedilu	60 minut	60 % za neumetnostno besedilo, 40 % za umetnostno besedilo

4 Tipi nalog in vrednotenje

Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
do 25	naloge zaprtega tipa (alternativna izbira; izbirni tip z enim ali več pravilnimi odgovori; dopolnjevanje z naborom ali brez nabora; povezovanje, urejanje in razvrščanje; kratki zaprti odgovori), naloge polodprtega tipa (kratki polodprti odgovori) ter naloge odprtega tipa (krajši pisni sestavek)[1]	50	Naloge so ovrednotene v skladu s točkovnikom.

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje[2]

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
1. znanje in poznavanje	50 %
2. razumevanje in uporaba	35 %
3. analiza, sinteza, vrednotenje	15 %

[1] Tipi nalog, povzeti po E-banki nalog RIC (elektronski vir).
[2] Taksonomske stopnje, povzete po poenostavljeni Bloomovi taksonomiji.

6 Opis preizkusa

Vsebine:
- branje praviloma neznanega neumetnostnega besedila,
- preverjanje razumevanja prebranega neumetnostnega besedila,
- preverjanje jezikovnega znanja in zmožnosti rabe jezika,
- preverjanje zmožnosti tvorbe krajšega pisnega neumetnostnega besedila,
- branje praviloma neznanega umetnostnega besedila,
- preverjanje razumevanja in interpretacije prebranega umetnostnega besedila,
- preverjanje književnega znanja,
- preverjanje zmožnosti tvorbe krajšega pisnega besedila po branju umetnostnega besedila.

IZLOČENE VSEBINE

V šolskem letu 2025/26 bodo v preizkusih znanja zajete vse vsebine, cilji in standardi znanja iz učnega načrta 1. in 2. vzgojno-izobraževalnega obdobja, ki se lahko preverjajo pisno, razen naslednje:
- vrste besedil: navodilo za delo; opis igre, športa ali ljudskega običaja; oglasno besedilo; obnova neumetnostnega besedila, risanke; pripoved o dogodku in ocena dogodka;
- književni zvrsti in vrsti: dramatika in poezija.

7 Pripomočki

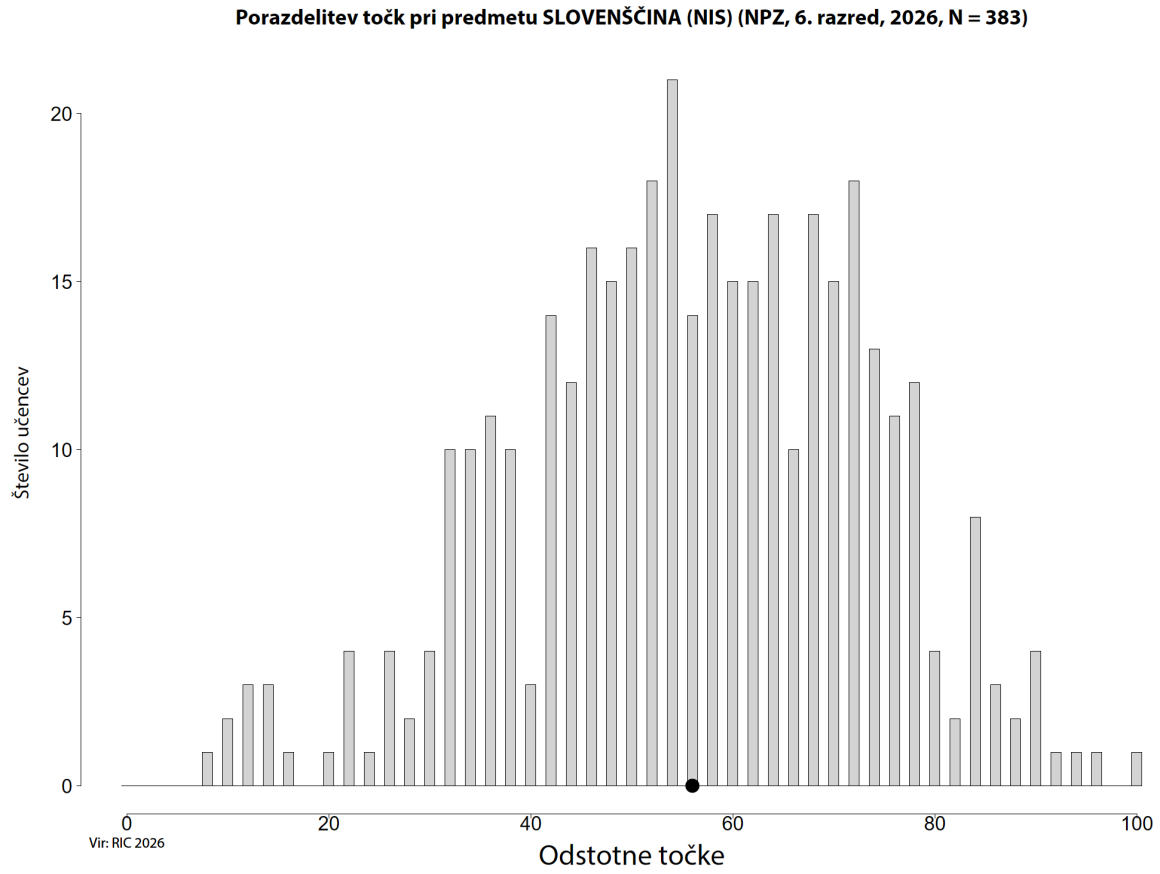
Učenec oz. učenka prinese s seboj modro ali črno nalivno pero oz. moder ali črn kemični svinčnik.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (slovenščina NIS, 6. razred, NPZ 2026)

Število učencev	383
Število postavk	50
Možne točke	50
Povprečno število točk	28,00
Povprečno število odstotnih točk	56,00
Standardni odklon odstotnih točk	17,27
Indeks težavnosti	0,56
Indeks zanesljivosti	0,90

Porazdelitev dosežkov v državi (slovenščina NIS, 6. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (slovenščina NIS, 6. razred, NPZ 2026)

I. del, neumetnostno besedilo: pismo Draga babica!

Naloga		Točke	Vrsta besedila	Zmožnost	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	IT	ID
1	1.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	povzame temo, podteme in bistvene podatke	M	I	0,73	0,3
2	2.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	določi pisca besedila	M	I	0,91	0,38
	2.2	1		jezikovno znanje	razvija pravopisno zmožnost: raba velike začetnice v osebnih lastnih imenih	M	I	0,86	0,36
	2.3	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	povzame temo besedila in ob vprašanjih določi bistvene podatke	M	I	0,79	0,31
	2.4	1		jezikovno znanje	uporabi veliko začetnico v zemljepisnih imenih	M	II	0,16	0,24
3	3.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	določi naslovnika	M	I	0,94	0,18
4	4.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	povzame temo besedila in ob vprašanjih določi bistvene podatke	M	I	0,95	0,26
	4.2	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	povzame temo besedila in ob vprašanjih določi bistvene podatke	M	I	0,94	0,23
5	5.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	povzame temo besedila in ob vprašanjih določi bistvene podatke	M	I	0,87	0,36
6	6.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	povzame temo besedila in ob vprašanjih določi bistvene podatke	M	I	0,90	0,33
	6.2	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	povzame temo besedila in ob vprašanjih določi bistvene podatke	M	I	0,80	0,36
	6.3	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	povzame temo besedila in ob vprašanjih določi bistvene podatke	M	I	0,55	0,18
	6.4	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	povzame temo besedila in ob vprašanjih določi bistvene podatke	M	I	0,87	0,38
7	7.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	povzame temo besedila in ob vprašanjih določi bistvene podatke	M	I	0,80	0,48
	7.2	1		jezikovno znanje	razvija pravopisno zmožnost: rabo velike začetnice v osebnih lastnih imenih	M	II	0,25	0,35
8	8.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	povzame temo besedila in ob vprašanjih določi bistvene podatke	S	I	0,83	0,46
9	9.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	določi okoliščine nastanka (poimenuje tvorca, naslovnika, kraj in čas nastanka besedila) in namen	S	II	0,46	0,38
	9.2	1		jezikovno znanje	razvija pravopisno zmožnost	M	I	0,20	0,32
10	10.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	določi namen pisca dopisa in pove, po čem je to prepoznal	S	II	0,57	0,46
	10.2	1		jezikovno znanje	razvija pravopisno zmožnost	M	I	0,25	0,38
11	11.1	1		jezikovno znanje	razvija pravopisno zmožnost: rabo velike začetnice v zemljepisnih lastnih imenih	M	II	0,37	0,48
	11.2	1		jezikovno znanje	razvija pravopisno zmožnost: rabo velike začetnice v zemljepisnih lastnih imenih	M	II	0,30	0,48
12	12.1	1		jezikovno znanje	danim besedam navede knjižne besede s širšim pomenom	M	II	0,52	0,52
	12.2	1		jezikovno znanje	danim besedam navede knjižne besede s širšim pomenom	M	II	0,44	0,5
	12.3	1		jezikovno znanje	danim besedam navede knjižne besede s širšim pomenom	M	II	0,18	0,28
13	13.1	1		jezikovno znanje	z veliko začetnico zapiše zemljepisna lastna imena, stvarna lastna imena	S	II	0,37	0,25
14	14.1	1	neumetnostno besedilo	pisno sporočanje	predstavijo zgradbene in jezikovne značilnosti danega dopisa	M	III	0,54	0,41
	14.2	1	neumetnostno besedilo	pisno sporočanje	predstavi zgradbene in jezikovne značilnosti danega dopisa	S	III	0,42	0,47
	14.3	1	neumetnostno besedilo	pisno sporočanje	predstavi zgradbene in jezikovne značilnosti danega dopisa	S	III	0,26	0,45
	14.4	1		jezikovno znanje	razvija metajezikovno in pravopisno zmožnost: v svojih besedilih upošteva osnovna pravopisna pravila, skrbi za čitljivost in estetskost pisave	S	III	0,08	0,33

II. del, neumetnostno besedilo: prirejeno po: Žiga Gombač (2022). *Adam in tuba.* Dob: Miš.

Naloga		Točke	Vrsta besedila	Zmožnost	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	IT	ID
1	1.1	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	prepozna in spoznava izraz: naslov	M	I	0,90	0,45
	1.2	1		jezikovno znanje	razvija pravopisno zmožnost: rabo velike začetnice v stvarnih lastnih imenih	S	I	0,72	0,38
	1.3	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	prepozna in spoznava izraz: pisatelj	M	I	0,89	0,44
	1.4	1		jezikovno znanje	razvija pravopisno zmožnost: rabo velike začetnice v osebnih lastnih imenih	M	I	0,65	0,37
2	2.1	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	v umetnostnem besedilu najde osnovne informacije o dogajalnem prostoru	M	I	0,91	0,47
3	3.1	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	ubeseduje svojo domišljijsko predstavo književnih oseb	M	I	0,83	0,5
	3.2	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	ubeseduje svojo domišljijsko predstavo književnih oseb	M	I	0,86	0,45
	3.3	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	ubeseduje svojo domišljijsko predstavo književnih oseb	M	I	0,80	0,49
4	4.1	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	ubesedi čustva in razpoloženje književnih oseb	M	I	0,64	0,37
	4.2	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	ubesedi čustva in razpoloženje književnih oseb	M	I	0,57	0,15
5	5.1	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	prepozna motive za ravnanje književnih oseb (pove, zakaj je kdo kaj storil)	M	I	0,46	0,55
	5.2	1		jezikovno znanje	razvija pravopisno zmožnost: rabo velike začetnice v osebnih lastnih imenih	M	II	0,36	0,53
6	6.1	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	razume časovno zapovrstje nizanja dogodkov	S	II	0,49	0,43
	6.2	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	razume časovno zapovrstje nizanja dogodkov	S	II	0,36	0,32
	6.3	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	razume časovno zapovrstje nizanja dogodkov	S	II	0,26	0,3
7	7.1	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	sprejemajo in razumejo dogajanje, povezano v trden vzročno-posledični sistem	S	II	0,61	0,47
8	8.1	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	sprejema in razume dogajanje, povezano v trden vzročno-posledični sistem	S	II	0,14	0,34
9	9.1	1	umetnostno besedilo	pisno sporočanje	zmožnost razumevanja dogajanja in teme v književnem besedilu razvija tako, da pisno obnavlja literarno dogajanje	S	III	0,23	0,49
	9.2	1	umetnostno besedilo	pisno sporočanje	zmožnost razumevanja dogajanja in teme v književnem besedilu razvija tako, da pisno obnavlja literarno dogajanje	S	III	0,16	0,45
	9.3	1		jezikovno znanje	razvija metajezikovno in pravopisno zmožnost: v svojih besedilih upošteva osnovna pravopisna pravila, skrbi za čitljivost in estetskost pisave	S	III	0,04	0,32

LEGENDA:

Naloga: oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, po *Navodilih za vrednotenje* in po programu za e-vrednotenje

Točke: maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge

Vrsta besedila: vrsta besedila, z uporabo katere rešujemo vprašanje/del naloge/nalogo: neumetnostno besedilo oziroma umetnostno besedilo

Zmožnost: navedena zmožnost, ki jo preverja vprašanja/dela naloge/naloge

Cilj – učenec: cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu

Standardi znanja: standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga: M – minimalni, S – standard; povzeto po učnem načrtu

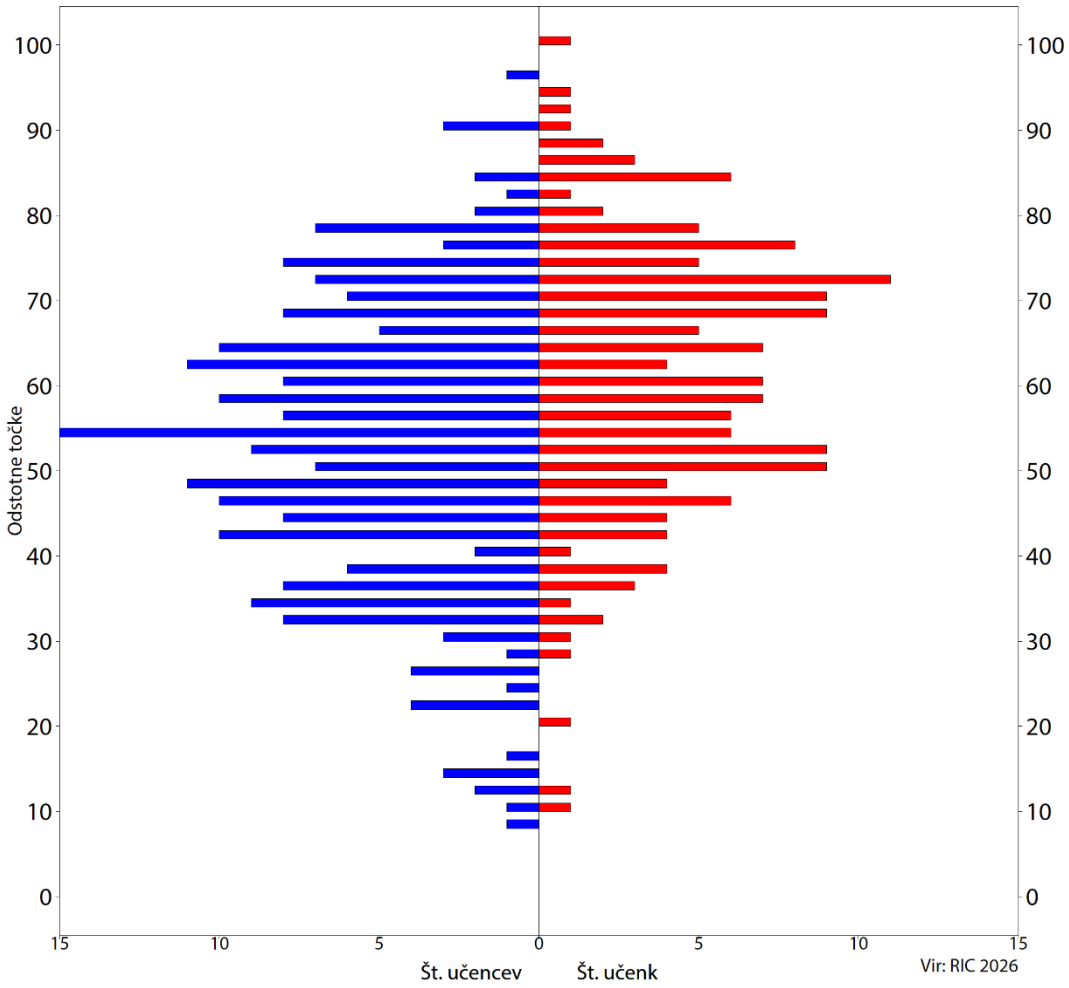
Taksonomska stopnja **(po Bloomu):** taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge: I – znanje in prepoznavanje, II – razumevanje in uporaba, III – analiza in sinteza ter vrednotenje

Indeks težavnosti: indeks označuje težavnost vprašanja/dela naloge/naloge in delež pravilnih odgovorov oziroma delež učencev, ki so vprašanje/del naloge/nalogo rešili pravilno

Indeks ločljivosti: indeks pove, kako dobro vprašanje/del naloge/naloga ločuje uspešnejše učence od manj uspešnih glede na njihov dosežek na celotnem preizkusu

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (slovenščina NIS, 6. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (slovenščina, NIS 6. razred, NPZ 2026)

Regija	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija	63,85	11,00	13	3
Goriška regija	56,09	18,15	22	5
Primorsko-notranjska regija	60,00	14,05	14	2
Gorenjska regija	55,85	16,11	39	4
Osrednjeslovenska regija	61,22	17,06	79	11
Jugovzhodna Slovenija	48,84	15,45	31	4
Posavska regija	61,74	17,06	23	3
Zasavska regija	50,57	15,35	7	3
Savinjska regija	56,57	17,17	60	8
Koroška regija	61,82	14,32	11	3
Podravska regija	46,93	17,34	58	5
Pomurska regija	55,62	17,92	26	4

nazaj na Poročilo

5.2 Nacionalno preverjanje znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom 2026 iz matematike v 6. razredu

Poročilo

Preizkus znanja za nacionalno preverjanje znanja (NPZ) 2026 iz matematike za 6. razred v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS) je bil sestavljen na podlagi veljavnega učnega načrta za omenjeno populacijo. Naloge preverjajo znanje iz treh tematskih področij: aritmetika in algebra, geometrija in merjenje ter druge vsebine. Z nalogami učenci znanje izkazujejo na štirih stopnjah Gagnéjeve taksonomije, pri čemer je največji poudarek na preverjanju izvajanja rutinskih postopkov, poleg poznavanja pojmov, različnih matematičnih veščin ter uporabe matematičnega mišljenja. Preizkus preverja tudi uporabo znanja v konkretnih življenjskih situacijah, razumevanje matematičnih odnosov in uporabo različnih načinov predstavljanja podatkov (priloga 1).

Povprečni dosežek na državni ravni 385 učencev, ki so opravljali preverjanje, je znašal 27,73 točke, kar predstavlja 55,46 % vseh možnih točk. Standardni odklon dosežkov je znašal 17,94 % točke, indeks težavnosti preizkusa pa 0,56, kar kaže na srednjo zahtevnost preizkusa. Indeks zanesljivosti je znašal 0,91, kar potrjuje zelo dobro mersko zanesljivost preizkusa. Porazdelitev dosežkov je približno simetrična, vendar z več vrhovi, kar kaže na prisotnost več skupin učencev z različnimi ravnmi znanja (priloga 2). Takšna porazdelitev potrjuje heterogenost populacije učencev v programu NIS, saj se med učenci pojavljajo pomembne razlike v usvojenosti matematičnih znanj in spretnosti. Porazdelitev dosežkov po spolu kaže, da je preizkus reševalo več fantov kot deklet, kar je v skladu s splošnim trendom vpisane populacije v programu NIS. Povprečna uspešnost je bila po spolu primerljiva, pri fantih pa je opazen nekoliko širši razpon dosežkov, saj so med njimi pogosteje zastopani tako najvišji kot tudi najnižji dosežki (priloga 4). Med regijami se pojavljajo razmeroma velike razlike v dosežkih, saj razlika med najvišjim in najnižjim povprečnim regijskim dosežkom znaša približno 20 % točk (priloga 5).

Iz specifikacijske tabele (priloga 3) je razvidno, katere cilje in standarde znanja so preverjale posamezne naloge ter kako uspešno so jih učenci reševali. Dosežki kažejo, da je doseženo povprečje odstotnih točk na državni ravni skladno s pričakovanji, kar potrjuje ustrezno naravnanost preizkusa. Učenci so bili uspešnejši pri nalogah, ki so vključevale razvrščanje, prepoznavanje, poimenovanje in izvajanje osnovnih računskih operacij, kar kaže na zadovoljivo razvito temeljno matematično znanje. Pri nalogah višjih taksonomskih ravni, ki so zahtevale uporabo miselnih strategij, sklepanje, prenos znanja in večstopenjsko reševanje problemov, pa je bila uspešnost učencev nižja. Te naloge so zanje predstavljale večji izziv, saj so poleg računske pravilnosti zahtevale tudi razumevanje besedilne naloge, povezovanje informacij in natančno sledenje navodilom. To potrjuje potrebo po večji usmerjenosti pouka v razvoj problemskega mišljenja in funkcionalne matematične pismenosti.

Aritmetika in algebra – Iz sklopa **naravnih števil** je bila najuspešneje rešena naloga štetja in urejanja naravnih števil do 1000 (naloga 1), kar potrjuje dobro razvite osnovne številske predstave. Naloga je preverjala uporabo osnovnih številskih odnosov in neposredno uporabo že usvojenega znanja, kar je verjetno prispevalo k višji uspešnosti reševanja. Učenci so prav tako uspešno med danimi števili prepoznali naslednik števila manjšega od 100 (naloga 4.c) in urejali števila po velikosti, kadar so bila dana števila znotraj iste stotice (naloga 2.a). Uspešnost kaže na zadovoljivo razumevanje velikostnih odnosov med števili. Pod pričakovanji so učenci reševali nalogi, kjer so iskali števili, ki ne spadata v dana zaporedja (nalogi 3.a in 3.b). Nalogi sta zahtevali prepoznavanje zakonitosti in primerjanje več števil hkrati, kar je predstavljalo dodatno zahtevnost. V sklopu naravnih števil so učenci najslabše reševali nalogi, kjer so morali števila zaokroževati na stotice (nalogi 6.a in 6.b). Nalogi nista zahtevali le poznavanja postopka zaokroževanja, temveč tudi razumevanje odnosov med števili in presojo njihove vrednosti glede na najbližjo stotico. Med nalogami, ki so preverjale poznavanje **računskih operacij in njihovih lastnosti**, so učenci dosegli najboljše dosežke pri nalogah, kjer so pisno seštevali in odštevali naravna števila brez prehoda v obsegu do 100 (nalogi 8.a in 8.d). Enaka uspešnost se kaže tudi pri besedilni nalogi, kjer so morali pri reševanju nastaviti račun seštevanja (naloga 12.1). Pri teh nalogah so učenci uporabili ustaljene računske postopke, ki jih pogosto uporabljajo pri pouku. Učenci so bili uspešni tudi pri uporabi znanja poštevanke. Uspešnost pri teh nalogah kažejo na dobro avtomatizacijo poštevanke števil 3 in 4 (nalogi 9.a in 9.c). Pričakovano pa se je uspešnost zmanjšala pri nalogah, kadar so morali učenci slediti več korakom v postopku seštevanja in odštevanja s prehodom v obsegu do 1000 (naloge 8.b, 8.c, 8.e in 8.f) ter pri uporabi poštevanke števil 6 in 9 (nalogi 9.b in 9.d). To kaže, da učencem več težav povzročajo naloge z več zaporednimi koraki in manj avtomatiziranimi računskimi dejstvi. Najmanj uspešni so bili pri besedilnih nalogah višje taksonomske ravni, ki so preverjale uporabo matematičnega znanja v vsakdanjih situacijah in reševanje večstopenjskih problemov ob razumevanju besedila naloge (nalogi 12.3 in 12.4). Nalogi nista zahtevali le računanja, temveč tudi razumevanje besedila, prepoznavanje pomembnih podatkov in načrtovanje ustreznega postopka reševanja. Iz sklopa **racionalna števila** so bile v preizkus znanja vključene naloge, kjer so učenci na geometrijskih likih prepoznavali in zapisali označeni del celote. Srednja uspešnost kaže na zadovoljivo znanje znotraj

preverjanega cilja. Naloge so zahtevale povezovanje slikovne predstavitve s simbolnim matematičnim zapisom, kar je za del učencev predstavljalo dodatno zahtevnost (naloge 10.a, 10.b in 10.c).

Geometrija in merjenje – Učenci so bili najbolj uspešni pri reševanju nalog iz sklopa **merjenja**, kjer so k opisom vsakdanjih situacij pripisali ustrezno oznako merske enote, ki so jo izbrali iz danega nabora (naloge 7.a, 7.b in 7.c). Naloge so preverjale predvsem povezovanje merskih enot s konkretnimi vsakdanjimi situacijami, kar je verjetno prispevalo k višji uspešnosti reševanja. V sklop merjenja pa spada tudi najslabše rešena naloga celotnega preizkusa znanja (naloga 14.b). Dosežek ne preseneča, saj naloga preverja uporabo več postopkov ob branju specifične preglednice (TV-spored). Naloga ni zahtevala le branja podatkov, temveč tudi izbiro ustreznih podatkov, njihovo povezovanje in izvedbo več korakov reševanja. Ena petina učencev se naloge sploh ni lotila, kar kaže, da so učenci manj uspešni pri nalogah, ki zahtevajo večstopenjsko reševanje problemov in uporabo znanja v manj poznanih situacijah. Podobne težave so se pokazale tudi pri nalogi, ki je zahtevala pretvarjanje dolžinskih merskih enot iz enoimenske v večimensko obliko (naloga 13.b), kjer so morali učenci uporabiti več zaporednih postopkov. Učenci so bili zelo uspešni pri prepoznavanju geometrijskega telesa na sliki (kvadra) znotraj sklopa **geometrijske oblike in pojmi** (naloga 5.a). Uspešnost kaže, da so učenci uspešnejši pri nalogah, ki vključujejo slikovno podporo in neposredno prepoznavanje geometrijskih pojmov. Nad pričakovanji so reševali besedilni nalogi, ki sta zahtevali izračun obsega trikotnika (nalogi 11.1 in 11.2). Besedilo nalog je bilo podprto z nazornim slikovnim gradivom, kar je verjetno prispevalo k boljšemu razumevanju matematičnega problema.

Druge vsebine – Naloge iz sklopa **obdelava podatkov** so preverjale branje preglednic. Učenci so uspešni pri branju podatkov iz ene vrstice preglednice (naloga 13.a) in izrazito manj uspešni pri branju podatkov iz zahtevnejše preglednice (TV-spored) (nalogi 14.1 in 14.2). Dosežki kažejo, da imajo učenci več težav pri nalogah, kjer morajo hkrati poiskati, povezati in uporabiti več podatkov iz različnih delov preglednice. To kaže na potrebo po razvijanju sposobnosti branja in analize podatkov iz raznovrstnih preglednic, ki se uporabljajo v različnih okoliščinah in življenjskih situacijah.

Priporočila za poučevanje

Na podlagi analize dosežkov učencev priporočamo, da se ohranja usvajanje osnovnih matematičnih pojmov in postopkov, hkrati pa se več pozornosti namenja razvijanju razumevanja matematičnih odnosov in uporabi znanja v življenjskih situacijah. Pomembno je, da se učenci sistematično urijo v rabi matematičnega jezika, simbolnega zapisa in strokovne terminologije, saj to pomembno prispeva k natančnosti pri reševanju nalog. Večji poudarek naj se nameni delu z naravnimi števili do 1000, kjer naj učenci razvijajo številske predstave z uporabo konkretnih materialov, grafičnih prikazov in orientacije na številskem traku. Posebno pozornost je smiselno nameniti zaokroževanju števil, razumevanju številskih odnosov ter povezovanju slikovnih in simbolnih prikazov števil. Tako bi lahko izboljšali pisno seštevanje in odštevanje s prehodom, ki zahteva več sistematičnih vaj. Gre za eno od matematičnih vsebin, pri katerih je pomembno dobro razumevanje desetiških enot in postopkov seštevanja ter odštevanja (npr. izposoja pri odštevanju). Osnovna matematična znanja naj se utrjujejo, preverjajo in ocenjujejo tako ob znanih tipih nalog kot tudi ob nalogah v novih situacijah, ki od učencev zahtevajo uporabo utrjenega znanja, predstav o številih, matematičnih postopkov in matematičnega mišljenja. Pri reševanju besedilnih nalog učenci pogosto naletijo na težave zaradi nepoznavanja strategij, ki vključujejo izpis pomembnih podatkov, grafično ponazoritev in načrt reševanja. Priporočamo, da se v pouk sistematično vključujejo naloge, ki razvijajo tovrstne veščine, saj so ključne za razvoj funkcionalne matematične pismenosti. Prav tako naj se spodbuja natančno branje navodil in razumevanje besedilnih zahtev naloge, kar je ključnega pomena pri nalogah višjih kognitivnih ravni. Pri pouku naj se vključujejo tudi naloge z različnimi oblikami prikaza podatkov (preglednice, diagrami, slikovno gradivo), pri katerih učenci postopno razvijajo zmožnost iskanja, povezovanja in uporabe informacij. Posebna pozornost naj bo namenjena tudi nalogam, ki zahtevajo večstopenjsko reševanje in samostojno načrtovanje postopka reševanja.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: MATEMATIKA

2 Podlaga za preizkus

Učni načrt. Prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom (NIS). Matematika [Elektronski vir]/Hodnik, Tatjana (et al.). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2022.

3 Shema preizkusa

Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk
do 15 nalog	60 minut	100 %

4 Tipi nalog in vrednotenje

Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
naloge zaprtega tipa (alternativna izbira; izbirni tip z enim ali več pravilnimi odgovori; dopolnjevanje z naborom ali brez nabora; povezovanje, urejanje in razvrščanje; kratki zaprti odgovori)[1]; naloge s slikovnim odgovorom	50	Naloge so ovrednotene v skladu s točkovnikom.

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje[2]

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
1. poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev	30 %
2. izvajanje rutinskih postopkov	40 %
3. uporaba kompleksnih postopkov	20 %
4. reševanje in raziskovanje problemov	10 %

[1] Tipi nalog, povzeti po E-banki nalog RIC (elektronski vir).
[2] Taksonomske stopnje, povzete po Gagnejevi taksonomiji.

6 Opis preizkusa

Preizkus vsebuje naloge s področij: *Aritmetika in algebra*, *Geometrija in merjenje* ter *Druge vsebine*. Večji delež nalog je iz aritmetike in algebre.

IZLOČENE VSEBINE

V šolskem letu 2025/26 bodo v preverjanje zajeti vsi sklopi oz. vsebine iz učnega načrta za 1. in 2. vzgojno-izobraževalno obdobje, razen naslednjih sklopov oz. vsebin za 6. razred:

sklop: *Geometrijske oblike*
vsebina:
– dolžina daljice (označevanje dolžine daljice);

sklop: *Uporaba geometrijskega orodja;*

sklop: *Naravna števila*
vsebina:
– rimska števila do 20;

sklop: *Računske operacije in njihove lastnosti*

vsebini:
– ostanek pri deljenju,
– vloga števila 0 pri množenju in deljenju;

sklop: *Enačbe in neenačbe;*

sklop: *Racionalna števila*
vsebina:
– velikostni odnos med deli celote;

sklop: *Obdelava podatkov*
vsebini:
– tortni prikaz,
– kombinatorična situacija.

7 Pripomočki

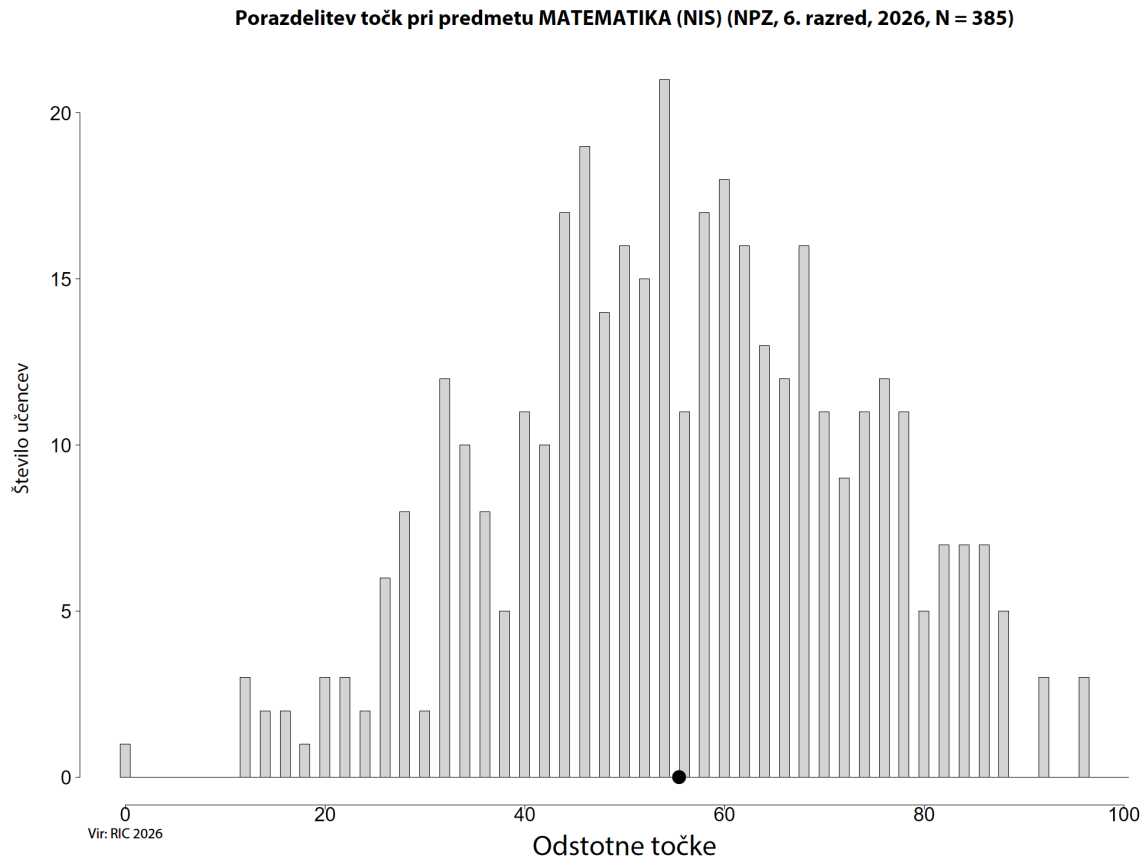
Učenec oz. učenka prinese s seboj modro ali črno nalivno pero oz. moder ali črn kemični svinčnik, svinčnik, radirko, šilček, ravnilo in geotrikotnik.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (matematika NIS, 6. razred, NPZ 2026)

Število učencev	385
Število postavk	50
Možne točke	50
Povprečno število točk	27,73
Povprečno število odstotnih točk	55,46
Standardni odklon odstotnih točk	17,94
Indeks težavnosti	0,56
Indeks zanesljivosti	0,91

Porazdelitev dosežkov v državi (matematika NIS, 6. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (matematika NIS, 6. razred, NPZ 2026)

Naloga		Točke	Tema	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	IT	ID
1	1.1	1	Aritmetika in algebra	159 nadaljuje in oblikuje zaporedje števil do 100	M	I	0,94	0,28
	1.2	1	Aritmetika in algebra	159 nadaljuje in oblikuje zaporedje števil do 100	M	I	0,83	0,32
	1.3	1	Aritmetika in algebra	166 ureja števila do 1000	S	I	0,80	0,45
	1.4	1	Aritmetika in algebra	166 ureja števila do 1000	S	I	0,84	0,41
2	2.1	1	Aritmetika in algebra	166 ureja števila do 1000	M	I	0,80	0,42
	2.2	1	Aritmetika in algebra	166 ureja števila do 1000	M	I	0,70	0,41
3	3.1	1	Aritmetika in algebra	159 nadaljuje in oblikuje zaporedje števil do 100	M	I	0,45	0,45
	3.2	1	Aritmetika in algebra	159 nadaljuje in oblikuje zaporedje števil do 100	M	I	0,59	0,38
4	4.1	1	Aritmetika in algebra	158 pozna pojma desetica in enica, njuni oznaki D in E ter predstavi dano število do 100 z desetiškima enotama D in E	M	I	0,63	0,36
	4.2	1	Aritmetika in algebra	158 pozna pojma desetica in enica, njuni oznaki D in E ter predstavi dano število do 100 z desetiškima enotama D in E	M	I	0,54	0,45
	4.3	1	Aritmetika in algebra	157 določi predhodnik in naslednik danega naravnega števila v obsegu do 100	M	I	0,88	0,35
	4.4	1	Aritmetika in algebra	157 določi predhodnik in naslednik danega naravnega števila v obsegu do 100	M	I	0,67	0,32
5	5.1	1	Geometrija in merjenje	100 prepozna in poimenuje geometrijska telesa (kocka, kvader, valj, krogla, stožec) ter pri opisu lastnosti uporablja matematične izraze (ploskev, rob, oglišče)	M	I	0,82	0,16
	5.2	1	Geometrija in merjenje	105 predstavi lastnosti geometrijskih teles z navajanjem števila ploskev, robov in oglišč	M	I	0,46	0,25
	5.3	1	Geometrija in merjenje	108 pozna ravne črte, določene z dvema točkama, jih opiše in poimenuje (daljica, premica)	M	I	0,59	0,27
6	6.1	1	Aritmetika in algebra	170 ob številskem poltraku zaokroži števila do 1000 na stotico	M	II	0,35	0,30
	6.2	1	Aritmetika in algebra	170 ob številskem poltraku zaokroži števila do 1000 na stotico	M	II	0,29	0,39
7	7.1	1	Geometrija in merjenje	130 oceni in meri dolžino s standardno enoto centimeter (cm)	M	II	0,78	0,26
	7.2	1	Geometrija in merjenje	145 pozna in izbira glede na situacijo ustrezno mersko enoto za čas, uro (h), minuto (min) in sekundo (s)	M	II	0,84	0,22
	7.3	1	Geometrija in merjenje	126 oceni in meri maso s konstantno nestandardno enoto in standardno enoto kilogram	M	II	0,92	0,32
8	8.1	1	Aritmetika in algebra	195 pisno sešteva in odšteva s prehodom in brez prehoda v obsegu do 1000	M	II	0,95	0,27
	8.2	1	Aritmetika in algebra	195 pisno sešteva in odšteva s prehodom in brez prehoda v obsegu do 1000	M	II	0,81	0,33
	8.3	1	Aritmetika in algebra	195 pisno sešteva in odšteva s prehodom in brez prehoda v obsegu do 1000	S	II	0,63	0,38
	8.4	1	Aritmetika in algebra	195 pisno sešteva in odšteva s prehodom in brez prehoda v obsegu do 1000	M	II	0,89	0,23
	8.5	1	Aritmetika in algebra	195 pisno sešteva in odšteva s prehodom in brez prehoda v obsegu do 1000	M	II	0,41	0,43
	8.6	1	Aritmetika in algebra	195 pisno sešteva in odšteva s prehodom in brez prehoda v obsegu do 1000	S	II	0,28	0,46

Naloga		Točke	Tema	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	IT	ID
9	9.1	1	Aritmetika in algebra	81 usvoji poštevanko števil 2 in 4	M	II	0,75	0,44
	9.2	1	Aritmetika in algebra	188 usvoji poštevanko števil 5, 10, 3 in 6	M	II	0,61	0,42
	9.3	1	Aritmetika in algebra	189 pozna količnike, vezane na poštevanko števil 5, 10, 3 in 6	M	II	0,74	0,46
	9.4	1	Aritmetika in algebra	197 pozna količnike, vezane na poštevanko števil 7, 8 , 9, in 1	S	II	0,65	0,47
	9.5	1	Aritmetika in algebra	180 pozna pojme večkratnik, množenje in deljenje	M	II	0,50	0,45
	9.6	1	Aritmetika in algebra	192 uporablja vse štiri računske operacije pri reševanju besedilnih nalog	M	II	0,57	0,45
10	10.1	1	Aritmetika in algebra	213 s simbolom/ulomkom zapiše dele celote(1/2; 1/3; 1/4; 1/5; 1/6; 1/10)	M	II	0,63	0,43
	10.2	1	Aritmetika in algebra	213 s simbolom/ulomkom zapiše dele celote(1/2; 1/3; 1/4; 1/5; 1/6; 1/10)	M	II	0,61	0,44
	10.3	1	Aritmetika in algebra	213 s simbolom/ulomkom zapiše dele celote(1/2; 1/3; 1/4; 1/5; 1/6; 1/10)	M	II	0,58	0,42
11	11.1	1	Geometrija in merjenje	119 določi obseg večkotnikov (trikotnik, štirikotnik), tako da sešteje dolžine stranic	M	III	0,56	0,53
	11.2	1	Geometrija in merjenje	119 določi obseg večkotnikov (trikotnik, štirikotnik), tako da sešteje dolžine stranic	M	III	0,41	0,51
	11.3	1	Geometrija in merjenje	150 zna reševati grafično predstavljene življenjske situacije s količinami	M	III	0,44	0,54
12	12.1	1	Aritmetika in algebra	202 uporablja vse štiri računske operacije pri reševanju besedilnih nalog	S	III	0,83	0,40
	12.2	1	Aritmetika in algebra	202 uporablja vse štiri računske operacije pri reševanju besedilnih nalog	S	III	0,57	0,50
	12.3	1	Aritmetika in algebra	202 uporablja vse štiri računske operacije pri reševanju besedilnih nalog	S	III	0,16	0,46
	12.4	1	Aritmetika in algebra	202 uporablja vse štiri računske operacije pri reševanju besedilnih nalog	S	III	0,15	0,47
13	13.1	1	Druge vsebine	221 zna prebrati podatke v preglednici, v kateri je več stolpcev in vrstic (npr. urnik, vreme, jedilnik, vozni red)	S	III	0,68	0,45
	13.2	1	Geometrija in merjenje	147 pretvarja med sosednjimi merskimi enotami za dolžino, maso in prostornino, in sicer iz enoimenske v dvoimensko, npr. 5 m = 50 dm, 3 l = 30 dl	S	III	0,11	0,26
14	14.1	1	Druge vsebine	221 zna prebrati podatke v preglednici, v kateri je več stolpcev in vrstic (npr. urnik, vreme, jedilnik, vozni red)	S	III	0,25	0,36
	14.2	1	Druge vsebine	221 znajo prebrati podatke v preglednici, v kateri je več stolpcev in vrstic (npr. urnik, vreme, jedilnik, vozni red)	S	IV	0,07	0,33
	14.3	1	Geometrija in merjenje	150 znajo reševati grafično predstavljene življenjske situacije s količinami	S	IV	0,07	0,38
	14.4	1	Geometrija in merjenje	146 pozna velikostni odnos med minuto in uro	M	IV	0,09	0,40
	14.5	1	Geometrija in merjenje	150 zna reševati grafično predstavljene življenjske situacije s količinami	S	IV	0,05	0,35
	14.6	1	Geometrija in merjenje	150 zna reševati grafično predstavljene življenjske situacije s količinami	S	IV	0,05	0,35

LEGENDA:

***Naloga*:** oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, po *Navodilih za vrednotenje* in po programu za e-vrednotenje

Točke: maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge

***Tema*:** tema, ki jo preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu

***Cilj – učenec*:** cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu

***Standard znanja*:** standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga: M – minimalni, S – standard; povzeto po učnem načrtu

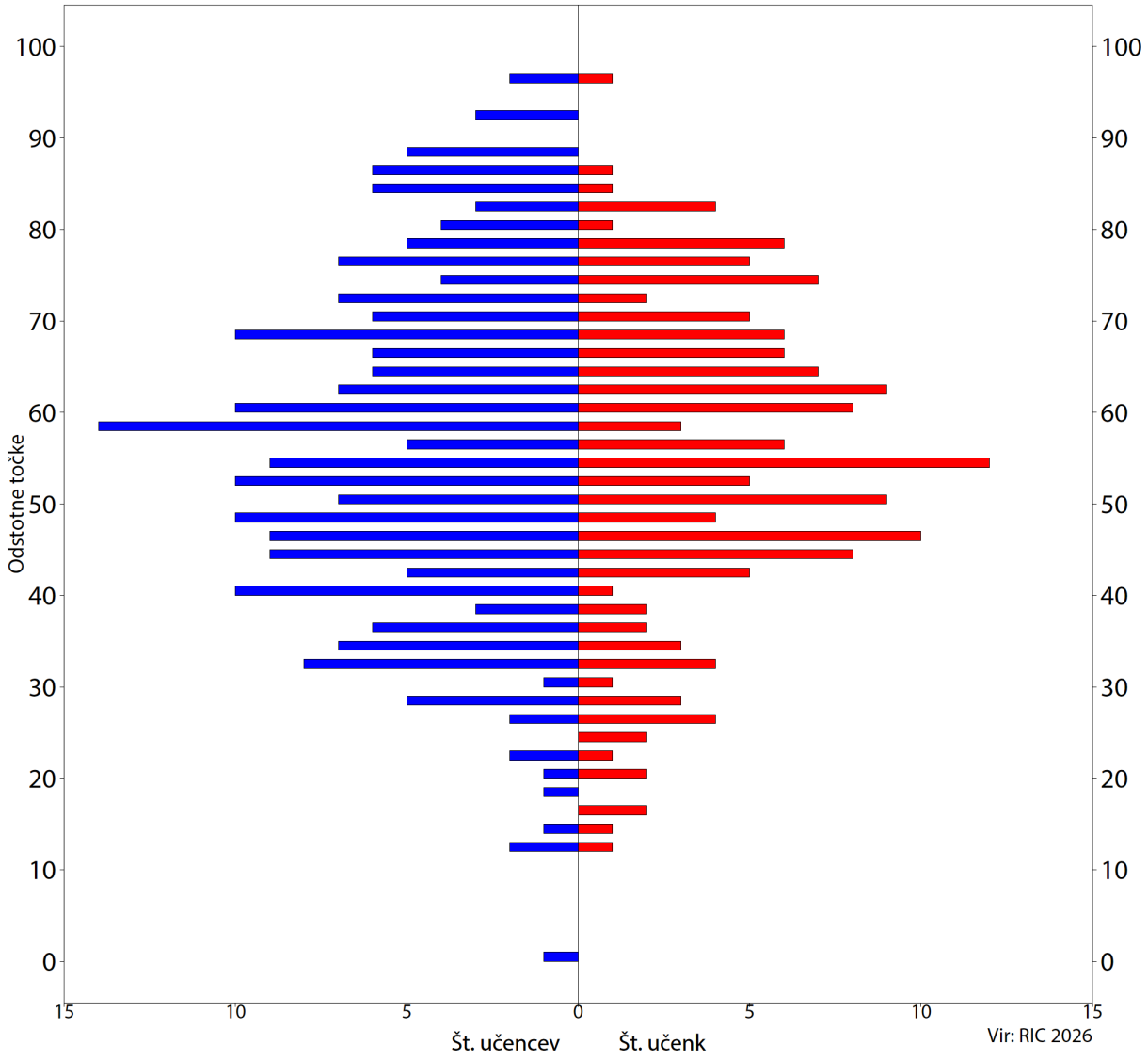
***Taksonomska stopnja* (po Gagneju):** taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge: I – poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev, II – izvajanje rutinskih postopkov, III – uporaba kompleksnih postopkov, IV – reševanje in raziskovanje problemov

Indeks težavnosti: indeks označuje težavnost vprašanja/dela naloge/naloge in delež pravilnih odgovorov oziroma delež učencev, ki so vprašanje/del naloge/nalogo rešili pravilno

Indeks ločljivosti: indeks pove, kako dobro vprašanje/del naloge/naloga ločuje uspešnejše učence od manj uspešnih glede na njihov dosežek na celotnem preizkusu

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (matematika NIS, 6. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (matematika NIS, 6. razred, NPZ 2026)

Regija	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija	65,69	16,12	13	3
Goriška regija	54,73	23,30	22	5
Primorsko-notranjska regija	58,57	15,16	14	2
Gorenjska regija	62,80	14,93	35	4
Osrednjeslovenska regija	60,32	15,87	87	11
Jugovzhodna Slovenija	52,07	18,04	29	4
Posavska regija	55,18	20,50	22	3
Zasavska regija	54,29	23,96	7	3
Savinjska regija	55,07	16,30	60	8
Koroška regija	57,09	13,43	11	3
Podravska regija	45,25	16,10	61	5
Pomurska regija	51,42	20,65	24	4

nazaj na Poročilo

5.3 Nacionalno preverjanje znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom 2026 iz slovenščine v 9. razredu

Poročilo

Preizkus znanja za nacionalno preverjanje znanja (NPZ) iz slovenščine za leto 2026, namenjen učencem 9. razreda, ki so vključeni v prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom (NIS), je pripravljen na podlagi veljavnega učnega načrta za slovenščino za to skupino učencev. Preizkus je sestavljen iz dveh delov, ki vključujeta neznano neumetnostno in umetnostno besedilo. Ob branju besedil se preverjajo zmožnosti bralnega razumevanja, iskanje in povezovanje ključnih informacij, prepoznavanje literarnih elementov ter izražanja lastnih občutkov in mnenj. V obeh delih preizkusa se preverjata tudi jezikovno znanje in raba jezika v različnih okoliščinah. Struktura preizkusa sledi temeljni usmeritvi učnega načrta, ki pri učencih razvija sposobnosti razumevanja, interpretacije in smiselne uporabe jezika v vsakdanjih situacijah. Preizkus vključuje naloge različnih tipov, od nalog zaprtega tipa (alternativna izbira, izbirni tip, tip dopolnjevanja, tip povezovanja, urejanja in razvrščanja ter naloge kratkih odgovorov) do polodprtih in odprtih nalog (kratek pisni sestavek). Z vidika taksonomskih stopenj polovica nalog preverja znanje in poznavanje (50 %), nekaj več kot tretjina nalog preverja razumevanje in uporabo znanja (35 %), manjši del nalog pa preverja analizo, sintezo in vrednotenje (15 %) (priloga 1).

Povprečni dosežek 366 učencev, ki so reševali preizkus, je znašal 30,94 točke, kar predstavlja 61,89 % točk. Standardni odklon dosežkov je znašal 13,53 % točke, indeks težavnosti preizkusa pa 0,62, kar odaraža srednjo zahtevnost preizkusa. Indeks zanesljivosti je znašal 0,84, kar kaže na dobro mersko zanesljivost preizkusa. Porazdelitev dosežkov kaže razpršenost dosežkov med učenci, pri čemer je večina učencev dosegla dosežke v srednjem območju, manjši del učencev pa je dosegel izrazito nizke ali zelo visoke dosežke. To potrjuje raznolikost v zmožnostih in znanju učencev (priloga 2) ter kaže, da učenci v programu NIS ne predstavljajo enovite skupine, temveč heterogeno populacijo z različnimi ravnmi zmožnosti in podpornih potreb. Analiza po spolu kaže, da so dekleta v povprečju izkazala nekoliko višje znanje, kar nakazuje na nekoliko boljšo jezikovno uspešnost deklet v primerjavi s fanti. Najvišja dosežka sta dosegli dekleti. Z nizkimi dosežki pa je več fantov kot deklet (priloga 4). Tovrstne razlike se pogosto kažejo tudi v raziskavah bralne pismenosti in jezikovnih zmožnosti, kjer dekleta praviloma izkazujejo nekoliko višjo uspešnost pri nalogah, ki zahtevajo natančnost, jezikovno občutljivost in dosledno sledenje navodilom. Primerjava povprečnih dosežkov med regijami pokaže razlike v razponu 15 % točk (priloga 5). Razlike med regijami lahko odražajo različne značilnosti populacije učencev, velikosti vzorcev in druge kontekstualne dejavnike.

Preverjanje znanja je temeljilo na dveh vrstah besedil – neumetnostnem in umetnostnem, ki služita preverjanju doseganja ravni bralnega in jezikovnega razvoja. Naloge v obeh delih preizkusa so bile oblikovane tako, da so preverjale večplastne zmožnosti: bralno razumevanje, jezikovno znanje in pisno sporočanje. Dosežki po posameznih področjih so pokazali različne ravni usvojenosti znanja (priloga 3).

Bralno razumevanje – Naloge za preverjanje bralnega razumevanja so bile sestavljene tako, da so preverjale zmožnosti učencev za iskanje in razumevanje ključnih informacij, razlikovanje med dejstvi in mnenji, razumevanje logičnih povezav ter določanje osrednjega sporočila besedila.

V **prvem delu preizkusa** je bilo izhodiščno neumetnostno besedilo – opis delovnega postopka z naslovom *Nameščanje mreže proti muham*, ki je bilo prirejeno po viru *Popravila doma* Hansa Wernerja Bastiana in drugih. Besedilo je bilo strukturirano v ločene odstavke, kar je učencem olajšalo orientacijo in razumevanje vsebine. Nekateri podatki so bili prikazani tudi v preglednici, učencem pa je bilo v pomoč dodatno slikovno gradivo. Učenci so se najbolje izkazali pri nalogah, ki so zahtevale iskanje in prepoznavanje neposredno navedenih informacij v besedilu. Najuspešnejši so bili pri nalogi dopolnjevanja brez nabora (naloga 3), kjer so morali z ustreznima besedama dopolniti poved iz besedila. Dobro so reševali tudi nalogi kratkih odgovorov (nalogi 6 in 9), pri katerih so poiskali konkretne podatke, ter naloge izbirnega tipa (naloge 1, 2 in 7), kjer so med ponujenimi možnostmi prepoznali ustrezne informacije. Naloge so večinoma zahtevale neposredno iskanje podatkov brez dodatnega povezovanja ali interpretiranja informacij. Zadovoljivo so učenci reševali nalogo presojanja pravilnosti trditev (naloga 5), ki je zahtevala natančnejše branje in preverjanje skladnosti trditev z besedilom. Povprečno so učenci reševali nalogo povezovanja, urejanja in razvrščanja (naloga 8), ki se je glede na svoje značilnosti izkazala kot nekoliko zahtevnejša od nalog neposrednega iskanja informacij. Pri določanju pravilnega zaporedja korakov delovnega postopka ni zadostovalo zgolj prepoznavanje posameznih podatkov, temveč tudi razumevanje njihovega logičnega zaporedja in medsebojne povezanosti. Povprečno je bila rešena naloga 4, ki je preverjala prepoznavanje osnovnega dejstva iz besedila in je sodila na prvo taksonomsko stopnjo. Ker naloga ni zahtevala zahtevnejšega sklepanja ali interpretacije, so težave verjetno izhajale iz manj natančnega branja vprašanja ali iz težav pri izbiri ustreznega podatka med več podobnimi informacijami v besedilu, ne pa nujno iz slabšega splošnega razumevanja besedila.

Drugi del preizkusa je temeljil na branju umetnostnega besedila – odlomku dela *Teta Magda ali vsi smo ustvarjalci* avtorice Svetlane Makarovič, ki je preverjalo literarno razumevanje, interpretacijo in doživljanje. Učenci so bili najuspešnejši pri nalogah, kjer so prepoznali avtorico besedila (naloga 1) in osnovne informacije iz uvodnega dela besedila (naloga 2) ter pri nalogi, kjer so dopolnili poved iz besedila (naloga 4). Te naloge so od učencev zahtevale predvsem prepoznavanje in iskanje neposredno navedenih informacij v besedilu. Uspešno je bila rešena tudi naloga presojanja pravilnosti trditev (naloga 7), čeprav je zahtevala natančno branje in preverjanje podrobnosti v besedilu. Približno polovica učencev je uspešno rešila nalogo urejanja dogodkov v pravilno časovno zaporedje (naloga 8), kar kaže na povprečno uspešnost pri tej nalogi. Glede na svoje značilnosti se je naloga izkazala kot nekoliko zahtevnejša od nalog neposrednega iskanja informacij. Pri nalogi ni zadostovalo zgolj prepoznavanje posameznih dogodkov, temveč tudi razumevanje njihovega medsebojnega zaporedja in poteka zgodbe. Največ težav znotraj nalog, ki so preverjale bralno razumevanje, so imeli učenci pri nalogi, kjer so morali pojasniti besedno zvezo, uporabljeno v besedilu, pri tem pa razumeti njen prenesen pomen (naloga 6). Naloga ni zahtevala le iskanja podatkov v besedilu, temveč tudi prehod iz dobesednega razumevanja v razumevanje prenesenega pomena, kar predstavlja višjo raven bralnega razumevanja.

Jezikovno znanje – Jezikovne zmožnosti učencev so bile preverjane v obeh delih preizkusa, kjer so naloge zahtevale poznavanje in rabo osnovnih slovničnih in pravopisnih pravil. Naloge so preverjale besedotvorje, poznavanje stavčnih členov, poznavanje vprašalnih povedi in določanje glagolskega časa. Jezikovno znanje so učenci pri večini nalog izkazovali na ravni razumevanja in uporabe znanja. Jezikovne naloge so reševali nekoliko slabše kot naloge, ki so zajemale bralno razumevanje. V preizkusu so bili učenci najuspešnejši pri nalogah, kjer so morali besede pravilno jezikovno prepisati iz besedila (naloga 3 v prvem ter nalogi 1 in 4 v drugem delu preizkusa). Te naloge so zahtevale predvsem natančno prepoznavanje in zapis jezikovnih oblik v konkretnem kontekstu. Dosežki kažejo, da učenci med stavčnimi členi najbolje poznajo samostalnik (naloga 10.a v prvem delu prizkusa), da znajo zapisati vprašalno poved (naloga 12.1 v prvem delu prizkusa) in postaviti poved v prihodnji čas (naloga 13.1 v prvem delu prizkusa). Pri teh nalogah so bili uspešni pri prepoznavanju in uporabi posameznih jezikovnih pravil, vendar so se težave pokazale pri njihovem pravopisno ustreznem zapisu. Obe na novo tvorjeni povedi so večinoma zapisali pravopisno nepravilno ali pa izpustili končno ločilo. Pri nalogi 11.1 v prvem delu prizkusa, kjer so morali tvoriti besedo glede na koren, so bili učenci povprečno uspešni. Naloga je zahtevala prepoznavanje besedotvornega vzorca in uporabo osnovnega pravila tvorjenja besed, zato je bila nekoliko zahtevnejša od nalog preprostega prepoznavanja jezikovnih elementov. Več težav pa je povzročala naloga 11.2, kjer je drugo besedo tvorilo le manjše število učencev. Slabše sta bili rešeni nalogi, kjer so učenci iskali pridevnik in predlog v dani povedi (nalogi 10.b in 10.c v prvem delu prizkusa), kar kaže, da imajo več težav pri prepoznavanju različnih besednih vrst znotraj povedi in njihove vloge v jezikovnem kontekstu. Prav tako sta bili slabše rešeni nalogi, ki sta zahtevali jezikovno pravilen zapis povedi (nalogi 12.2 in 13.2 v prvem delu prizkusa). Pri teh nalogah ni zadostovalo zgolj oblikovanje povedi, temveč tudi hkratno upoštevanje slovničnih in pravopisnih pravil. V obeh primerih učenci niso ustrezno uporabili ločil, pri vprašalni povedi pa so pogosto dodali še nepravilne dele povedi. Najslabše sta bili rešeni nalogi kratkega pisnega sestavka, kjer so učenci pisali delovni postopek (naloga 14.4 v prvem delu preizkusa) in kratko domišljijsko pripoved (naloga 9.3 v drugem delu preizkusa). Nalogi sta od učencev zahtevali hkratno uporabo več jezikovnih zmožnosti. Pravopisno in slovnično ustrezen pisni sestavek, smiselno povezan in ustrezne dolžine ob upoštevanju podanih kriterijev, je zapisala le peščica učencev.

Skupna analiza jezikovnih nalog kaže, da učenci v večji meri obvladajo posamezne elemente jezika (npr. poznavanje posameznih stavčnih členov, tvorjenje vprašalnih povedi in določanje glagolskega časa), medtem ko je njihovo znanje manj utrjeno pri nalogah, ki zahtevajo hkratno uporabo več jezikovnih pravil in njihovo uporabo v širšem jezikovnem kontekstu. Več težav se kaže pri tvorjenju povedi, uporabi pravopisnih pravil, skladnji in smiselnem povezovanju jezikovnih struktur. Te ugotovitve poudarjajo potrebo po dodatnem usmerjanju v sistematično utrjevanje jezikovne pravilnosti, tvorbo stavkov in usklajevanje slovničnih struktur, saj te zmožnosti bistveno vplivajo na uspešnost učencev tako pri razumevanju kot pri tvorjenju besedil.

Pisno sporočanje – Tretje ključno področje preverjanja v okviru NPZ je bilo pisno sporočanje, ki je bilo vključeno v oba dela preizkusa. Učenci so morali na podlagi danih navodil tvoriti kratko pisno besedilo, pri čemer se je preverjala njihova sposobnost upoštevanja navodil, smiselnega in skladnega oblikovanja povedi, logičnega zaporedja vsebine, razvijanja teme in uporabe knjižnega jezika. Med nalogami pisnega sporočanja se je kot posebej zahtevna pokazala naloga 9 v drugem delu prizkusa, pri kateri so morali učenci na podlagi podanih kriterijev napisati krajšo domišljijsko pripoved. Dosežki kažejo, da je veliko učencev težje upoštevalo zahtevane kriterije in značilnosti vrste besedila, saj so bila besedila pogosto kratka, vsebinsko pomanjkljiva ali pa niso sledila navodilom naloge. Naloga je od učencev zahtevala hkratno uporabo več zmožnosti – razumevanje navodil, načrtovanje vsebine, oblikovanje smiselnega zaporedja dogodkov, tvorjenje povedi ter upoštevanje jezikovne in pravopisne ustreznosti. Prav ta sočasna uporaba različnih zmožnosti je verjetno predstavljala večjo zahtevnost za številne učence programa NIS. Analiza dosežkov je pokazala opazno razliko v skupnem povprečnem dosežku učencev pri nalogah pisnega sporočanja med prvim in drugim delom preizkusa. Medtem ko je približno polovica učencev ustrezno tvorila neumetnostno besedilo – neuradno pismo v prvem delu preizkusa (nalogi 14.1 in 14.2 v prvem delu prizkusa), je le približno petina učencev uspešno oblikovala vsebinsko ustrezno poustvarjeno umetnostno besedilo – domišljijska pripoved (nalogi 9.1 in 9.2

v drugem delu preizkusa). Razlika v dosežkih kaže, da so bili učenci uspešnejši pri nalogah z bolj jasno določeno strukturo in konkretnimi usmeritvami, medtem ko so imeli več težav pri nalogah, ki so zahtevale samostojno razvijanje vsebine, upoštevanje značilnosti besedilne vrste in logično povezovanje idej. Dosežki učencev kažejo, da tvorjenje samostojnih besedil in prostih sestavkov predstavlja eno zahtevnejših področij za učence v programu NIS.

V **prvem delu preizkusa** je naloga zahtevala tvorjenje neuradnega pisma. Približno dve tretjini učencev sta pri tvorjenju besedila zahtevane besedilne vrste uporabili vsaj tri značilnosti neuradnega pisma (kraj, datum, nagovor, pozdrav), kar kaže na zadovoljivo razumevanje osnovnih značilnosti besedilne vrste in komunikacijskega namena naloge. Dobra polovica učencev je v vsebini pisma uporabila minimalno zahtevano število ključnih besed. Čeprav je večina učencev pri pisanju uporabila osnovne značilnosti neuradnega pisma in vključila zahtevane ključne besede, so se večje težave pokazale pri oblikovanju vsebinsko zaokroženega, logično povezanega in jezikovno ustreznega besedila v zahtevanem obsegu najmanj devetih povedi. To postavko so v večji meri dosegali predvsem učenci iz zgornje desetine najvišjih dosežkov, kar kaže, da je hkratna uporaba vsebinskih, organizacijskih in jezikovnih zahtev za večino učencev predstavljala večjo zahtevnost. Dosežki kažejo, da učenci laže upoštevajo posamezne formalne značilnosti besedilne vrste, več težav pa imajo pri hkratnem načrtovanju vsebine, povezovanju povedi in zagotavljanju jezikovne pravilnosti besedila. V **drugem delu preizkusa** so učenci na podlagi umetnostnega besedila napisali kratko domišljijsko pripoved. Med učenci, ki so sledili navodilom in upoštevali podane kriterije, jih veliko ni doseglo vseh zahtev naloge. Besedila so bila pogosto krajša od zahtevanega obsega devetih povedi oziroma niso zadostila kriterijem za vsebinsko zaokroženo, tematsko ustrezno ter jezikovno in pravopisno pravilno besedilo. Tudi pri učencih, ki so ustrezno upoštevali zahtevo po pisanju v prvi osebi, so bila besedila pogosto zelo kratka – sestavljena le iz ene ali dveh povedi, kar ni omogočalo razvoja vsebine in oblikovanja povezanega pisnega sestavka. Dosežki kažejo, da so imeli učenci največ težav pri samostojnem razvijanju vsebine, povezovanju idej in oblikovanju daljšega, smiselno strukturiranega besedila.

Skupna ugotovitev kaže, da imajo učenci največ težav pri celostnem oblikovanju besedil, ki zahteva hkratno uporabo različnih jezikovnih in vsebinskih zmožnosti. V vsebinsko sicer ustreznih odgovorih je bilo pogosto zaznati pravopisne napake, neustrezno uporabo ločil, slabšo skladnjo in pomanjkljivo koherenco. Učenci so bili praviloma uspešnejši pri upoštevanju posameznih značilnosti besedilnih vrst, več težav pa so imeli pri povezovanju povedi v smiselno celoto ter pri oblikovanju daljših in vsebinsko zaokroženih besedil. Ti dosežki nakazujejo potrebo po večji pozornosti pri razvijanju pisnega sporočanja, tako pri oblikovanju povedi kot tudi pri strukturiranju celotnih besedil. Večji poudarek naj bo namenjen tudi razlikovanju med različnimi besedilnimi vrstami in njihovimi značilnostmi, pri čemer so pomembne dejavnosti, ki med seboj povezujejo branje, pisanje in ustno izražanje.

Priporočila za poučevanje

Učenci so se na NPZ izkazali z dobrim razumevanjem strukturiranih neumetnostnih in umetnostnih besedil, zlasti pri nalogah, ki so zahtevale iskanje in prepoznavanje neposredno navedenih informacij ter prepoznavanje osnovnih značilnosti besedil. Znali so poiskati bistvene podatke in prepoznati osnovna logična razmerja med njimi. Manj uspešni so bili pri zahtevnejših nalogah, ki so zahtevale razumevanje prenesenega pomena, povezovanje več informacij, uporabo več jezikovnih pravil hkrati ter pri tvorjenju vsebinsko zaokroženih, logično povezanih in jezikovno ustreznih besedil.

Pri poučevanju bralnega razumevanja naj se učence spodbuja k večkratnemu branju, iskanju informacij, razumevanju logičnih povezav in oblikovanju osebnega odziva. V ospredju naj bo postopno razvijanje zmožnosti ugotavljanja bistvenih podatkov, razlikovanja med dejstvi in mnenji ter oblikovanja mnenja in določitve sporočila besedila. Več pozornosti naj bo namenjene tudi razumevanju prenesenega pomena, razlagi besednih zvez in povezovanju informacij iz različnih delov besedila. Bralne strategije naj se vadijo sistematično, z jasno strukturiranimi vajami, ki vključujejo naloge različnih zahtevnostnih ravni.

Pri razvijanju jezikovnega znanja je pomembno, da se načrtno in postopno krepi učenčevo poznavanje in raba slovničnih pravil in ločil, tvorba stavkov ter prepoznavanje napak. Poudarek naj bo na vajah oblikoslovja in besedotvorja (npr. iskanje stavčnih členov v povedi, tvorjenje besed določene besedne družine ipd.) ter na postopnem usvajanju pravil skozi naloge, ki omogočajo razumevanje jezika v sobesedilu. Posebno pozornost je smiselno nameniti nalogam, ki zahtevajo sočasno uporabo več jezikovnih pravil, saj so učenci pri takšnih nalogah izkazali več težav. Pomembno je tudi razvijanje občutka za jezikovno pravilnost, kar naj vključuje naloge za samostojno presojanje zapisanega besedila.

Pri pisanju naj bodo učenci vodeni skozi celoten proces tvorjenja besedila – od razumevanja navodil, načrtovanja vsebine, oblikovanja povedi do končnega jezikovnega oblikovanja. Poudariti je treba razlikovanje med različnimi besedilnimi vrstami, njihovo namembnostjo in osnovno strukturo. Učenci naj večkrat pišejo kratka, smiselna besedila, ki jih nato skupaj z učiteljem ali v skupini analizirajo, ocenijo in izboljšajo. Priporočljiva je uporaba modelnih primerov besedil, strukturiranih pisnih predlog in vizualnih opor, ki učencem pomagajo pri načrtovanju in organizaciji vsebine. Posebna pozornost naj bo namenjena povezovanju pisanja z drugimi jezikovnimi dejavnostmi – branjem, pogovorom in predstavitvijo lastnega besedila – saj se je pokazalo, da ravno ta celovit pristop omogoča najtrdnejše jezikovno napredovanje. Z doslednim in postopnim razvijanjem vseh treh področij bodo učenci laže dosegali standarde znanja, hkrati pa bodo pridobili pomembna orodja za uspešno sporazumevanje v vsakdanjih, učnih in življenjskih okoliščinah.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: SLOVENŠČINA

2 Podlaga za preizkus

Učni načrt. Prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom (NIS). Slovenščina [Elektronski vir]/Lipec-Stopar, Mojca (et al.). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2021.

3 Shema preizkusa

Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk
preverjanje doseganja ciljev in standardov znanja iz učnega načrta ob praviloma neznanem neumetnostnem in umetnostnem besedilu	60 minut	60 % za neumetnostno besedilo, 40 % za umetnostno besedilo

4 Tipi nalog in vrednotenje

Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
do 25	naloge zaprtega tipa (alternativna izbira; izbirni tip z enim ali več pravilnimi odgovori; dopolnjevanje z naborom ali brez nabora; povezovanje, urejanje in razvrščanje; kratki zaprti odgovori), naloge polodprtega tipa (kratki polodprti odgovori) ter naloge odprtega tipa (krajši pisni sestavek)[1]	50	Naloge so ovrednotene v skladu s točkovnikom.

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje[1]

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
1. znanje in poznavanje	50 %
2. razumevanje in uporaba	35 %
3. analiza, sinteza, vrednotenje	15 %

[1] Tipi nalog, povzeti po E-banki nalog RIC (elektronski vir).

6 Opis preizkusa

Vsebine:
- branje praviloma neznanega neumetnostnega besedila,
- preverjanje razumevanja prebranega neumetnostnega besedila,
- preverjanje jezikovnega znanja in zmožnosti rabe jezika,
- preverjanje zmožnosti tvorbe krajšega pisnega neumetnostnega besedila,
- branje praviloma neznanega umetnostnega besedila,
- preverjanje razumevanja in interpretacije prebranega umetnostnega besedila,
- preverjanje književnega znanja,
- preverjanje zmožnosti tvorbe krajšega pisnega besedila po branju umetnostnega besedila.

IZLOČENE VSEBINE

V šolskem letu 2025/26 bodo v preizkusih znanja zajeti vsi cilji, vsebine in standardi znanja iz učnega načrta, ki se lahko preverjajo pisno, razen naslednjih:
- vsebin: književniki in njihova dela, literarnozgodovinska obdobja in smeri;
- zvrsti in vrst: dramatika in poezija.

7 Pripomočki

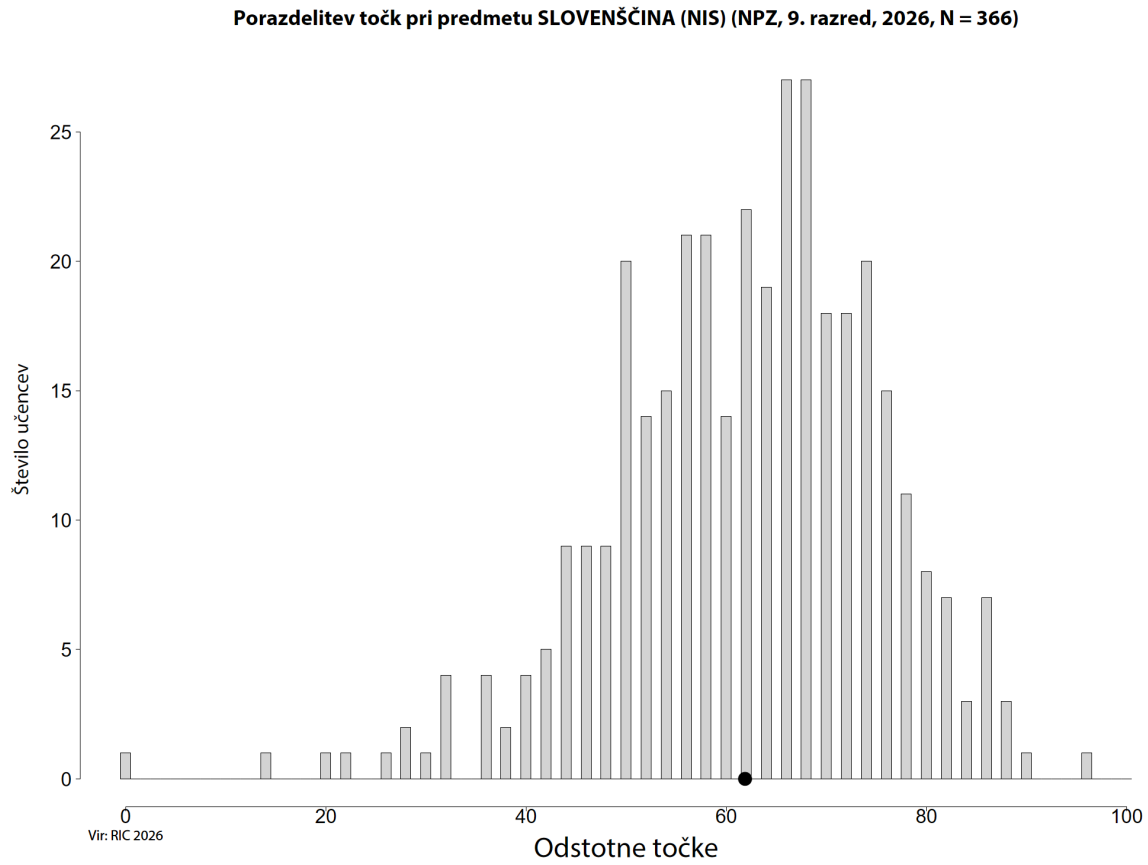
Učenec oz. učenka prinese s seboj modro ali črno nalivno pero oz. moder ali črn kemični svinčnik.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (slovenščina NIS, 9. razred, NPZ 2026)

Število učencev	366
Število postavk	50
Možne točke	50
Povprečno število točk	30,94
Povprečno število odstotnih točk	61,89
Standardni odklon odstotnih točk	13,53
Indeks težavnosti	0,62
Indeks zanesljivosti	0,84

Porazdelitev dosežkov v državi (slovenščina NIS, 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (slovenščina NIS 9. razred, NPZ 2026)

I. del, neumetnostno besedilo: prirejeno po: Hans Werner Bastian in drugi: *Popravila doma*, str. 157. Ptuj: In obs medicus, 2006.

Naloga		Točke	Vrsta besedila	Zmožnost	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	IT	ID
1	1.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepozna dejstva in stališča ter določi sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,84	0,17
2	2.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določi sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,79	0,29
3	3.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepozna dejstva in stališča ter določi sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,99	0,24
	3.2	1	neumetnostno besedilo	jezikovno znanje	prepozna temeljne pravopisne napake v svojih besedilih in v besedilih drugih, jih odpravi in utemelji svoje popravke ter presodi smiselnost členitve besedila na ostavke	S	I	0,79	0,19
4	4.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepozna dejstva in stališča ter določi sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,39	0,16
5	5.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepozna dejstva in stališča ter določi sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,68	0,16
	5.2	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepozna dejstva in stališča ter določi sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,79	0,10
	5.3	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepozna dejstva in stališča ter določi sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,72	0,12
6	6.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepozna dejstva in stališča ter določi sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,93	0,28
	6.2	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepozna dejstva in stališča ter določi sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,92	0,27
7	7.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,87	0,32
	7.2	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,85	0,32
	7.3	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepozna dejstva in stališča ter določi sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,87	0,33
8	8.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	strukturirano povzame temo, bistvene podatke in logična razmerja med njimi (izdela miselni vzorec, pojmovno mrežo, preglednico ali oporne točke) ter obnovi besedilo	S	II	0,47	0,30
	8.2	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	strukturirano povzame temo, bistvene podatke in logična razmerja med njimi (izdela miselni vzorec, pojmovno mrežo, preglednico ali oporne točke) ter obnovi besedilo	S	II	0,44	0,30
9	9.1	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	strukturirano povzame temo, bistvene podatke in logična razmerja med njimi (izdela miselni vzorec, pojmovno mrežo, preglednico ali oporne točke) ter obnovi besedilo	M	I	0,76	0,39
	9.2	1	neumetnostno besedilo	bralno razumevanje	strukturirano povzame temo, bistvene podatke in logična razmerja med njimi (izdela miselni vzorec, pojmovno mrežo, preglednico ali oporne točke) ter obnovi besedilo	M	I	0,98	0,31
10	10.1	1		jezikovno znanje	prepozna, ponazarja, poimenuje (in preprosto definirajo) naslednje jezikoslovne izraze (poleg tistih iz prvega in drugega VIO): samostalnik	M	II	0,61	0,27
	10.2	1		jezikovno znanje	prepoznajo, ponazarjajo, poimenujejo (in preprosto definira) naslednje jezikoslovne izraze (poleg tistih iz prvega in drugega VIO): pridevnik	M	II	0,33	0,25
	10.3	1		jezikovno znanje	prepozna, ponazarja, poimenuje (in preprosto definira) naslednje jezikoslovne izraze (poleg tistih iz prvega in drugega VIO): predlog	M	II	0,09	0,14

Naloga		Točke	Vrsta besedila	Zmožnost	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	IT	ID
11	11.1	1		jezikovno znanje	k besedam iz besedila dodaja knjižne besede z nasprotnim, enakim, ožjim in širšim pomenom ter iz iste besedne družine	M	II	0,54	0,35
	11.2	1		jezikovno znanje	k besedam iz besedila dodaja knjižne besede z nasprotnim, enakim, ožjim in širšim pomenom ter iz iste besedne družine	M	II	0,37	0,31
12	12.1	1		jezikovno znanje	prepozna, ponazori in uporabi naslednje jezikoslovne izraze (poleg tistih iz 1. VIO): vprašalna poved	M	II	0,67	0,31
	12.2	1		jezikovno znanje	prepozna temeljne pravopisne napake v svojih besedilih in v besedilih drugih, jih odpravijo in utemelji svoje popravke ter presodi smiselnost členitve besedila na odstavke	S	II	0,27	0,31
13	13.1	1		jezikovno znanje	prepozna, ponazarja, poimenuje (in preprosto definira) naslednje jezikoslovne izraze (poleg tistih iz prvega in drugega VIO): glagol (oseba, spol, število, čas)	S	II	0,64	0,32
	13.2	1		jezikovno znanje	prepozna temeljne pravopisne napake v svojih besedilih in v besedilih drugih, jih odpravi in utemelji svoje popravke ter presodi smiselnost členitve besedila na odstavke	S	II	0,39	0,35
14	14.1	1	neumetnostno besedilo	pisno sporočanje	v tistih vrstah besedil, ki jih ne le bere, temveč tudi tvori, opazuje in prepoznava značilno zgradbo in značilne jezikovne ter slogovne prvine; svoje znanje o zgradbi in jezikovnih ter slogovnih značilnostih dane besedilne vrste nato uporabi in nadgradi tako, da tvori besedilo te vrste	M	III	0,66	0,33
	14.2	1	neumetnostno besedilo	pisno sporočanje	v tistih vrstah besedil, ki jih ne le bere, temveč tudi tvori, opazuje in prepoznava značilno zgradbo in značilne jezikovne ter slogovne prvine; svoje znanje o zgradbi in jezikovnih ter slogovnih značilnostih dane besedilne vrste nato uporabi in nadgradi tako, da tvori besedilo te vrste	M	III	0,55	0,33
	14.3	1	neumetnostno besedilo	pisno sporočanje	v tistih vrstah besedil, ki jih ne le bere, temveč tudi tvori, opazuje in prepoznava značilno zgradbo in značilne jezikovne ter slogovne prvine; svoje znanje o zgradbi in jezikovnih ter slogovnih značilnostih dane besedilne vrste nato uporabi in nadgradi tako, da tvori besedilo te vrste	M	III	0,18	0,34
	14.4	1		jezikovno znanje	svoja besedila člení na odstavke, v njih upošteva pravopisna pravila, skrbi za čitljivost in urejenost pisave ter se odloči za pisanje s pisanimi ali tiskanimi črkami	S	III	0,02	0,15

II. del, umetnostno besedilo: *prirejeno po: Svetlana Makarovič: Teta Magda ali vsi smo ustvarjalci. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1978.*

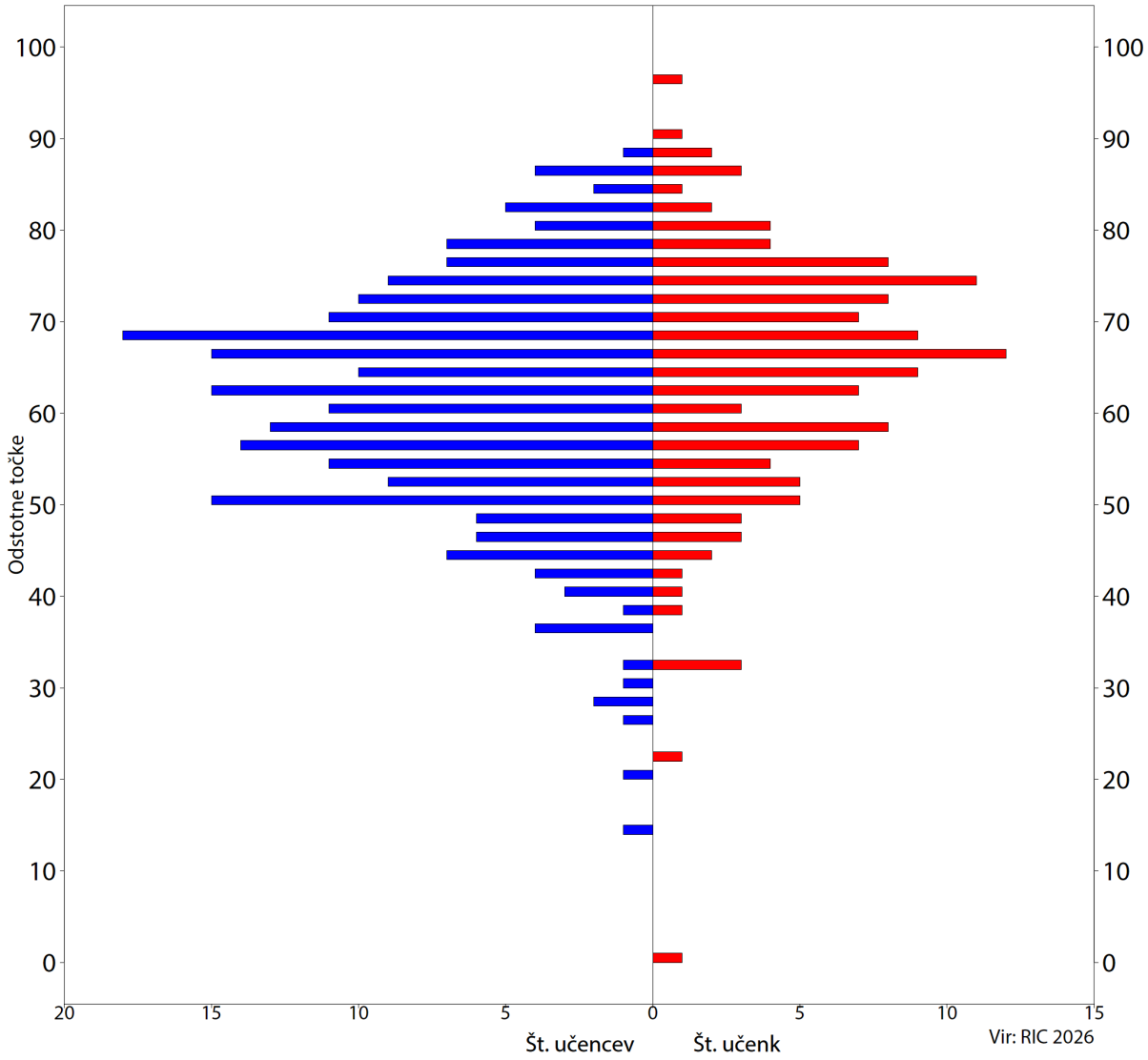
Naloga		Točke	Vrsta besedila	Zmožnost	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	IT	ID
1.	1.1	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	loči avtorja umetnostnega besedila od pripovedovalca	M	I	0,97	0,26
	1.2	1	umetnostno besedilo	jezikovno znanje	prepozna temeljne pravopisne napake v svojih besedilih in v besedilih drugih, jih odpravi in utemelji svoje popravke ter presodi smiselnost členitve besedila na ostavke	S	I	0,85	0,26
2.	2.1	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepozna dejstva in stališča ter določi sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,95	0,31
	2.2	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepozna dejstva in stališča ter določi sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,90	0,41
	2.3	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepozna dejstva in stališča ter določi sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,93	0,38
3.	3.1	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepozna dejstva in stališča ter določi sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,72	0,39
4.	4.1	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepozna dejstva in stališča ter določi sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,89	0,39
	4.2	1	umetnostno besedilo	jezikovno znanje	prepozna temeljne pravopisne napake v svojih besedilih in v besedilih drugih, jih odpravi in utemelji svoje popravke ter presodi smiselnost členitve besedila na ostavke	S	I	0,72	0,35
5.	5.1	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepozna dejstva in stališča ter določi sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,67	0,38
	5.2	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	v besedilih prepozna dejstva in stališča ter določi sporočilo (temeljno idejo)	M	I	0,65	0,38
6	6.1	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	opazuje in predstavi vlogo slogovno zaznamovanih prvin v umetnostnem besedilu	M	II	0,11	0,18
7.	7.1	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	obnovi dogajanje	M	II	0,89	0,40
	7.2	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	obnovi dogajanje	M	II	0,62	0,22
	7.3	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	obnovi dogajanje	M	II	0,62	0,19
	7.4	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	obnovi dogajanje	M	II	0,60	0,27
8.	8.1	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	kronološko razvršča dogodke	M	II	0,58	0,48
	8.2	1	umetnostno besedilo	bralno razumevanje	kronološko razvršča dogodke	M	II	0,45	0,43
9.	9.1	1	umetnostno besedilo	pisno sporočanje	po svojih zmožnostih piše dele izvirnih pripovednih besedil naslednjih vrst (pri tem upošteva njihove vrstne značilnosti, zgradbo, slog in slogovni postopek): basen, pripovedka (razlagalna), bajka, realistična kratka pripovedna proza, povest, ustno izročilo, ki ga je slišal/zbral	M	III	0,28	0,34
	9.2	1	umetnostno besedilo	pisno sporočanje	po svojih zmožnostih piše dele izvirnih pripovednih besedil naslednjih vrst (pri tem upošteva njihove vrstne značilnosti, zgradbo, slog in slogovni postopek): basen, pripovedka (razlagalna), bajka, realistična kratka pripovedna proza, povest, ustno izročilo, ki ga je slišal/zbral	M	III	0,13	0,30
	9.3	1		jezikovno znanje	svoja besedila člení na odstavke, v njih upošteva pravopisna pravila, skrbi za čitljivost in urejenost pisave ter se odloči za pisanje s pisanimi ali tiskanimi črkami	S	III	0,01	0,16

LEGENDA:

***Naloga*:** oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, po *Navodilih za vrednotenje* in po programu za e-vrednotenje
***Točke*:** maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge
***Vrsta besedila*:** vrsta besedila, z uporabo katere rešujemo vprašanje/del naloge/nalogo: neumetnostno besedilo oziroma umetnostno besedilo
Zmožnost: navedena zmožnost, ki jo preverja vprašanja/dela naloge/naloge
***Cilj – učenec*:** cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu
***Standardi znanja*:** standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga: M – minimalni, S – standard; povzeto po učnem načrtu
***Taksonomska stopnja* (po Bloomu):** taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge: I – znanje in prepoznavanje, II – razumevanje in uporaba, III – analiza in sinteza ter vrednotenje
Indeks težavnosti: indeks označuje težavnost vprašanja/dela naloge/naloge in delež pravilnih odgovorov oziroma delež učencev, ki so vprašanje/del naloge/nalogo rešili pravilno
Indeks ločljivosti: indeks pove, kako dobro vprašanje/del naloge/naloga ločuje uspešnejše učence od manj uspešnih glede na njihov dosežek na celotnem preizkusu

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (slovenščina NIS 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (slovenščina NIS, 9. razred, NPZ 2026)

Regija	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija	64,64	10,54	22	3
Goriška regija	52,08	19,52	26	5
Primorsko-notranjska regija	59,57	13,25	14	3
Gorenjska regija	61,60	13,83	25	4
Osrednjeslovenska regija	64,00	11,61	96	8
Jugovzhodna Slovenija	61,63	17,74	16	4
Posavska regija	62,91	9,35	22	3
Zasavska regija	60,53	13,36	19	4
Savinjska regija	64,06	12,69	63	7
Koroška regija	67,53	13,07	17	2
Podravska regija	54,45	12,94	31	5
Pomurska regija	64,27	11,61	15	4

nazaj na Poročilo

5.4 Nacionalno preverjanje znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom 2026 iz matematike v 9. razredu

Poročilo

Preizkus znanja za nacionalno preverjanje znanja (NPZ) iz matematike za leto 2026, namenjen učencem 9. razreda, vključenim v prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom (NIS), je bil oblikovan na podlagi veljavnega učnega načrta za matematiko za to populacijo učencev. Struktura preizkusa je ostala primerljiva s preteklim šolskim letom. Učenci so reševali naloge iz treh tem: aritmetike in algebre, geometrije in merjenja ter drugih vsebin. Naloge so preverjale znanje na vseh štirih stopnjah Gagnejeve taksonomije, pri čemer je največji delež nalog preverjal izvajanje rutinskih postopkov, manjši delež pa razumevanje, uporabo in reševanje problemskih situacij (priloga 1).

Povprečno število doseženih točk 371 učencev na državni ravni je znašalo 22,62 točke, kar predstavlja 45,23 % vseh možnih točk. Standardni odklon je znašal 17,62 % točk, indeks zanesljivosti preizkusa pa 0,90, kar kaže na dobro mersko zanesljivost preizkusa. Porazdelitev dosežkov ostaja asimetrična in z več vrhovi. Opaziti je večje število učencev z nižjimi in srednje visokimi dosežki, nekoliko manj pa tistih, ki so bili zelo uspešni ali popolnoma neuspešni. Oblika porazdelitve odraža heterogenost populacije učencev, vključenih v program z nižjim izobrazbenim standardom (priloga 2). Hkrati razpršenost dosežkov kaže na izrazite razlike v matematičnih zmožnostih učencev, saj se v populaciji pojavljajo tako učenci z večjimi težavami pri usvajanju osnovnih matematičnih znanj kot tudi učenci, ki uspešno rešujejo zahtevnejše matematične naloge. Porazdelitev dosežkov po spolu kaže, da je tudi v letu 2026 preizkus reševalo več fantov kot deklet, kar odraža splošno razmerje med učenci v tej populaciji. Uspešnost fantov je bila nekoliko višja, čeprav so najvišje dosežke dosegla dekleta, najnižje pa tako fantje kot dekleta (priloga 4). Povprečni dosežki po regijah se med seboj razlikujejo. Razlika med najvišjo in najnižjo regijsko povprečno vrednostjo je tudi v letu 2026 znašala približno 20 % točk, kar kaže na izrazite razlike med posameznimi regijami (priloga 5).

Iz specifikacijske tabele (priloga 3) je razvidno, katere učne cilje in standarde znanja so preverjale posamezne naloge ter kako uspešno so jih učenci reševali. Ugotavljamo, da je doseženo povprečno število točk nekoliko nižje od pričakovane polovice vseh možnih točk, kar kaže, da je preizkus za pomemben delež učencev predstavljal večjo zahtevnost. Učenci so relativno dobro reševali naloge, ki so zahtevale prepoznavanje, poimenovanje in branje podatkov ter preverjale znanje in poznavanje dejstev. Uspešnost reševanja nalog se je postopno zmanjševala z naraščanjem zahtevnosti nalog in višjo taksonomsko stopnjo, kar kaže, da so imeli učenci več težav predvsem pri nalogah, ki so zahtevale uporabo znanja v novih situacijah, povezovanje različnih informacij in večstopenjsko reševanje problemov. Glede na teme so bile v povprečju najbolje rešene naloge s področja aritmetike in algebre, najslabše pa naloge drugih vsebin. Tak dosežek kaže, da so bili učenci uspešnejši pri nalogah, ki temeljijo na usvojenih računskih postopkih in rutinah, medtem ko so več težav imeli pri nalogah, ki zahtevajo širšo uporabo matematičnega znanja v različnih situacijah.

Aritmetika in algebra – Učenci so najuspešneje reševali nalogo iz sklopa **računskih operacij in njihovih lastnosti** (naloga 6), kar potrjuje, da je znanje in uporaba osnovnih računskih operacij (odštevanja) zanesljiva. Naloga je preverjala uporabo ustaljenega računskega postopka brez dodatnih zahtev po interpretaciji podatkov ali večstopenjskem sklepanju, kar je verjetno prispevalo k višji uspešnosti reševanja. Največ težav so imeli učenci pri zahtevnejši nalogi višje taksonomske ravni (naloga 13.a), ki je zahtevala oblikovanje in računanje številskega izraza, sestavljenega na podlagi besedila. Naloga je od učencev zahtevala uporabo matematičnega besedišča, razumevanje in večstopenjski postopek. Težava se verjetno ni pokazala le pri samem računanju, temveč tudi pri prepoznavanju matematičnih odnosov in pretvorbi besedilnih informacij v ustrezen matematični zapis. Pri **celih številih** so učenci uspešno predstavili števila na številski premici z enoto 1 (naloge 1.a, 1.b in 1.c) ter z besedo predstavljena števila zapisovali s številkami (nalogi 2.a in 2.c), kar nakazuje ustrezno razvito osnovno razumevanje števil. Naloge so zahtevale predvsem prepoznavanje in neposredno uporabo osnovnih matematičnih pojmov. Uspešno so zapisovali tudi **racionalna števila** (naloga 2.b) in računali z decimalnimi števili pri besedilnih nalogah s primeri iz vsakdanjega življenja (nalogi 12.b in 12.c). Uspešnost pri teh nalogah kaže, da so bili učenci uspešnejši pri matematičnih vsebinah, povezanih s konkretnimi in njim bližjimi situacijami. Iz sklopa racionalnih števil so učenci najslabše reševali nalogo, kjer so sliko celote in delov celote pretvorili v matematični zapis kot celo število in ulomek (naloga 8.a). Naloga je zahtevala prehod med slikovnim prikazom in simbolnim matematičnim zapisom, kar je za učence predstavljalo dodatno zahtevnost. Veliko težav so imeli tudi pri nalogi iz sklopa **enačbe in neenačbe**, kjer niso znali zapisati in uspešno rešiti enačbe seštevanja z neznanko (naloga 13.b). Naloga je zahtevala razumevanje odnosa med neznanko in danimi podatki ter uporabo ustreznega postopka reševanja. Naloga 13 se je kot celota izkazala za najmanj uspešno rešeno nalogo tega tematskega sklopa, kar kaže, da imajo učenci več težav pri nalogah, ki zahtevajo hkratno uporabo več matematičnih znanj in samostojno načrtovanje postopka reševanja.

Geometrija in merjenje – Učenci so najuspešneje reševali naloge sklopa **merjenja**, saj so uspešno iz danega nabora prepoznali ustrezne merske enote, zlasti za maso in čas, slabše pa mersko enoto za dolžino (naloga 3). Naloga je preverjala predvsem prepoznavanje in povezovanje merskih enot z vsakdanjimi situacijami, kar je verjetno prispevalo k višji uspešnosti reševanja. Več težav so imeli učenci pri pretvarjanju sosednjih merskih enot (naloga 7). Naloga je od učencev zahtevala razumevanje odnosov med merskimi enotami in uporabo ustreznega postopka pretvarjanja, kar je predstavljalo dodatno zahtevnost. Pri nalogah, ki so preverjale **geometrijske pojme**, so bili učenci najuspešnejši pri poimenovanju geometrijskega telesa, prikazanega na sliki (naloga 4.a). Uspešnost kaže, da so učenci boljši pri prepoznavanju geometrijskih pojmov ob slikovni podpori. Prav tako so znali narisati vzporednico dani premici (naloga 11) in izračunati obseg trikotnika (naloga 10.c). Pri teh nalogah so uporabili že usvojene postopke in neposredno matematično znanje. Najslabše rešeni nalogi tega sklopa sta zahtevali primerjavo opisa lastnosti dveh geometrijskih teles – kocke in piramide (nalogi 15.b in 15.c), pri čemer opažamo več težav pri razumevanju in uporabi matematičnega besedišča ter razlikovanju med lastnostmi geometrijskih teles. Med manj uspešnimi nalogami tega sklopa sta bili tudi nalogi, ki sta preverjali **uporabo geometrijskega orodja** (nalogi 10.a in 10.b). Čeprav je skoraj polovica učencev narisala skico trikotnika in jo tudi označila, so imeli težave pri natančnem načrtovanju lika z uporabo šestila in ravnila ter označevanju. To kaže, da imajo učenci več težav pri uporabi geometrijskega orodja ter pri pravilnem načrtovanju in označevanju geometrijskih likov.

Druge vsebine – Naloga sklopa **obdelave podatkov**, ki je preverjala branje podatkov iz prikaza (naloga 5), je bila najbolje rešena naloga celega preizkusa. Naloga je zahtevala neposredno prepoznavanje in branje podatkov iz preglednega prikaza brez dodatnih računskih postopkov, kar je verjetno prispevalo k visoki uspešnosti učencev. Povprečno so učenci reševali nalogo prikaza s stolpci, kjer so morali upoštevati legendo, ki je bila vezana na znanje in uporabo poštevanke (naloga 9). Naloga je od učencev zahtevala hkratno uporabo več postopkov – branje prikaza, razumevanje legende in uporabo računskih dejstev, kar je predstavljalo nekoliko večjo zahtevnost. Najslabše rešena naloga sklopa in celega preizkusa je bila naloga, v kateri so morali učenci predvideti vse možne izide kombinatoričnih situacij (naloga 14). Naloga ni zahtevala le uporabe računskih postopkov, temveč sistematično razmišljanje, iskanje vseh možnih rešitev in preverjanje, ali so bile zajete vse možnosti. Dosežki kažejo, da so imeli učenci več težav pri nalogah, ki zahtevajo načrtovanje postopka in večstopenjsko sklepanje.

Priporočila za poučevanje

Dosežki preizkusa potrjujejo, da učenci najbolje obvladajo vsebine, ki so konkretno predstavljene in večkrat utrjene, zlasti na področju osnovnih računskih operacij, prepoznavanja geometrijskih teles in branju podatkov iz prikazov. Uspešnejši so bili predvsem pri nalogah, ki so zahtevale neposredno uporabo že usvojenih postopkov ali prepoznavanje informacij ob slikovni in konkretni podpori. Največ težav pa imajo z nalogami, ki zahtevajo višje miselne procese, večstopenjsko reševanje, kombinatoriko, uporabo matematičnega znanja v novih situacijah ter pretvorbo besedilnih informacij v matematični zapis.

Zato priporočamo, da učitelji pri poučevanju še naprej razvijajo temeljna znanja, hkrati pa sistematično uvajajo naloge, ki zahtevajo povezovanje znanja, branje z razumevanjem in uporabo strategij reševanja problemov. Večji poudarek naj bo na uporabi matematičnega besedišča ter simbolnega zapisa. Posebno pozornost je smiselno nameniti razumevanju matematičnega jezika in pretvarjanju med različnimi oblikami predstavitve (slikovni prikaz, besedilo, matematični simbolni zapis). Poudariti je treba standardiziran zapis števil ter jezikovno natančnost pri branju in zapisovanju odgovorov. Pri geometriji naj učenci redno vadijo z orodji, še posebej s šestilom in ravnilom, ter razvijajo prostorsko predstavo skozi modeliranje. Delo s preglednicami in podatki naj vključuje razlago, iskanje povezav in ocenjevanje realnosti rezultatov. Več poudarka naj bo tudi na kombinatoriki, kjer naj učenci prek življenjskih situacij raziskujejo različne možnosti in sistematično preverjajo vse možne rešitve. Priporočljivo je tudi postopno zmanjševanje podpore pri reševanju nalog – od konkretnih prikazov in vodenih primerov do samostojnega načrtovanja postopkov reševanja. Le s postopnim dvigovanjem zahtevnosti, rednim preverjanjem razumevanja in spodbujanjem strategij mišljenja lahko dosežemo trajnejše znanje in večjo samostojnost učencev.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: MATEMATIKA

2 Podlaga za preizkus

Učni načrt. Prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom (NIS). Matematika [Elektronski vir]/Hodnik, Tatjana (et al.). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2022.

3 Shema preizkusa

Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk
do 20 nalog	60 minut	100 %

4 Tipi nalog in vrednotenje

Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
naloge zaprtega tipa (alternativna izbira; izbirni tip z enim ali več pravilnimi odgovori; dopolnjevanje z naborom ali brez nabora; povezovanje, urejanje in razvrščanje; kratki zaprti odgovori)[1]; naloge s slikovnim odgovorom	50	Naloge so ovrednotene v skladu s točkovnikom.

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje[2]

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
1. poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev	30 %
2. izvajanje rutinskih postopkov	40 %
3. uporaba kompleksnih postopkov	20 %
4. reševanje in raziskovanje problemov	10 %

[1] Tipi nalog so povzeti po E-banki nalog RIC (elektronski vir).
[2] Taksonomske stopnje so določene po Gagnejevi taksonomiji.

6 Opis preizkusa

Preizkus vsebuje naloge s področij: *Aritmetika in algebra*, *Geometrija in merjenje* ter *Druge vsebine*. Največji delež nalog je iz aritmetike in algebre.

IZLOČENE VSEBINE

V šolskem letu 2025/26 bodo v preverjanje zajete vse vsebine iz učnega načrta, razen naslednjih sklopov oz. vsebin za 9. razred:

sklop: *Geometrijski pojmi*
vsebini:
- obseg in ploščina kroga,
- površina in prostornina geometrijskih teles;

sklop: *Enačbe in neenačbe*
vsebini:
- reševanje enačb (množenje in deljenje),
- neenačbe;

sklop: *Racionalna števila*
vsebina:
- množenje in deljenje ulomkov;

sklop: *Obdelava podatkov*
vsebina:
- empirična preiskava.

7 Pripomočki

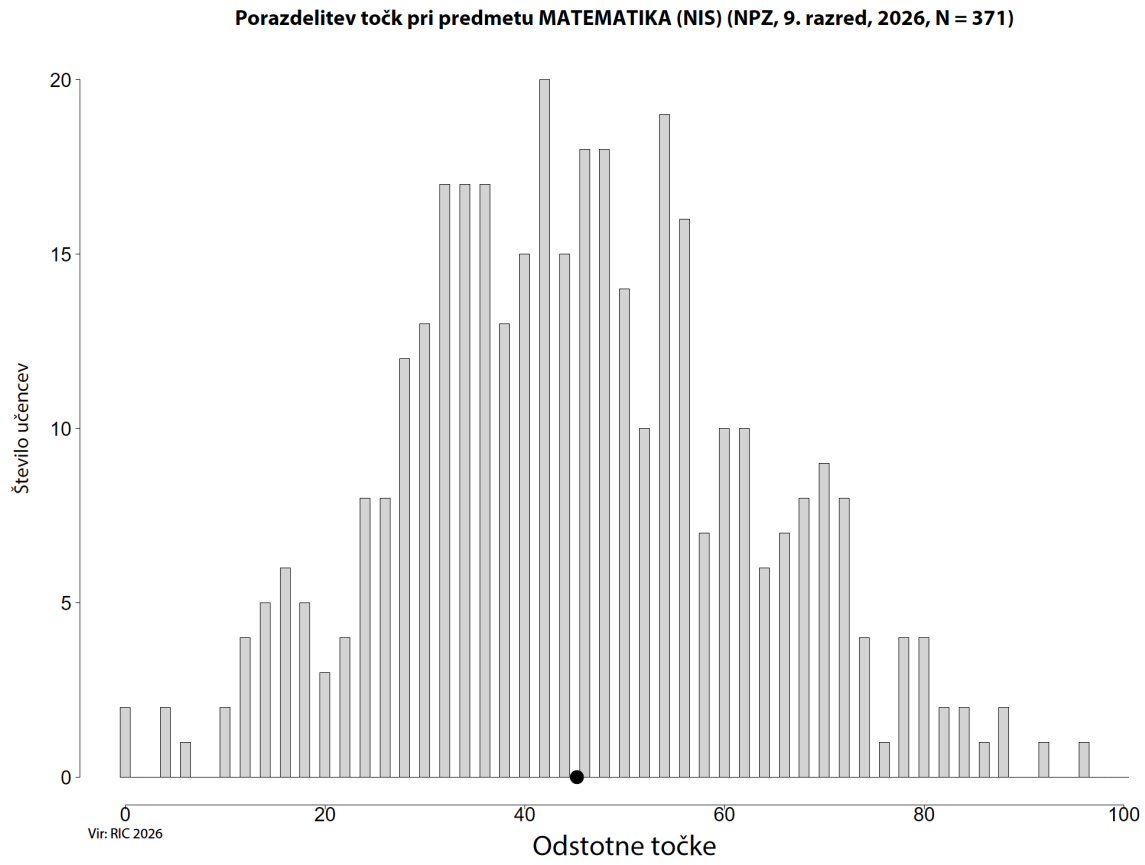
Učenec oz. učenka prinese s seboj modro ali črno nalivno pero oz. moder ali črn kemični svinčnik, svinčnik, radirko, šilček, ravnilo, geotrikotnik in šestilo.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (matematika NIS, 9. razred, NPZ 2026)

Število učencev	371
Število postavk	50
Možne točke	50
Povprečno število točk	22,62
Povprečno število odstotnih točk	45,23
Standardni odklon odstotnih točk	17,62
Indeks težavnosti	0,45
Indeks zanesljivosti	0,90

Porazdelitev dosežkov v državi (matematika NIS, 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (matematika NIS, 9. razred, NPZ 2026)

Naloga		Točke	Tema	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	IT	ID
1	1.1	1	Aritmetika in algebra	predstavi, odčita in primerja cela števila na številski premici	S	I	0,69	0,4
	1.2	1	Aritmetika in algebra	predstavi, odčita in primerja cela števila na številski premici	M	I	0,6	0,4
	1.3	1	Aritmetika in algebra	predstavi, odčita in primerja cela števila na številski premici	M	I	0,71	0,39
	1.4	1	Aritmetika in algebra	predstavi, odčita in primerja cela števila na številski premici	M	I	0,59	0,5
2	2.1	1	Aritmetika in algebra	bere in zapiše števila do 10 000 s številkami	M	I	0,69	0,37
	2.2	1	Aritmetika in algebra	s simbolom/ulomkom zapiše dele celote	M	I	0,87	0,31
	2.3	1	Aritmetika in algebra	pozna in prebere decimalna števila	M	I	0,5	0,36
3	3.1	1	Geometrija in merjenje	oceni in meri dolžino s standardno enoto decimeter (dm)	M	I	0,39	0,21
	3.2	1	Geometrija in merjenje	pozna in izbira glede na situacijo ustrezno mersko enoto za čas (ura, dan, teden, mesec, leto)	S	I	0,74	0,24
	3.3	1	Geometrija in merjenje	poznajo standardni enoti gram (g) in dekagram (dag) v življenjskih situacijah	S	I	0,74	0,25
4	4.1	1	Geometrija in merjenje	prepozna in poimenuje geometrijska telesa (kocka, kvader, valj, krogla, stožec) ter pri opisu lastnosti uporablja matematične izraze (ploskev, rob, oglišče)	M	I	0,63	0,29
	4.2	1	Geometrija in merjenje	prepozna in poimenuje geometrijska telesa (kocka, kvader, valj, krogla, stožec) ter pri opisu lastnosti uporablja matematične izraze (ploskev, rob, oglišče)	M	I	0,38	0,33
	4.3	1	Geometrija in merjenje	prepozna in poimenuje geometrijska telesa (kocka, kvader, valj, krogla, stožec) ter pri opisu lastnosti uporablja matematične izraze (ploskev, rob, oglišče)	M	I	0,18	0,28
5	5.1	1	Druge vsebine	zbere, uredi in predstavi podatke s prikazom s stolpci in z vrsticami (vključene so tudi situacije, pri katerih je za interpretacijo prikaza potrebna legenda, ki je vezana na znanje poštevanke), in ga interpretira	M	I	0,94	0,3
	5.2	1	Druge vsebine	zbere, uredi in predstavi podatke s prikazom s stolpci in z vrsticami (vključene so tudi situacije, pri katerih je za interpretacijo prikaza potrebna legenda, ki je vezana na znanje poštevanke), in ga interpretira	M	I	0,85	0,29
6	6.1	1	Aritmetika in algebra	pisno sešteva in odšteva v obsegu do 10 000	M	II	0,74	0,27
	6.2	1	Aritmetika in algebra	pisno sešteva in odšteva v obsegu do 10 001	M	II	0,82	0,28
	6.3	1	Aritmetika in algebra	pisno sešteva in odšteva v obsegu do 10 002	M	II	0,74	0,32
7	7.1	1	Geometrija in merjenje	pretvarja med sosednjimi merskimi enotami za dolžino, maso in prostornino, in sicer iz enoimenske v večimenske, npr. 35 dl = 3 l 5 dl	M	II	0,39	0,47
	7.2	1	Geometrija in merjenje	pretvarja med sosednjimi merskimi enotami za dolžino, maso in prostornino, in sicer iz enoimenske v večimenske, npr. 35 dl = 3 l 5 dl	M	II	0,07	0,21
	7.3	1	Geometrija in merjenje	pretvarja med sosednjimi merskimi enotami za dolžino, maso in prostornino, in sicer iz enoimenske v večimenske, npr. 35 dl = 3 l 5 dl	M	II	0,49	0,31
8	8.1	1	Aritmetika in algebra	na modelih in na sliki prepozna dele celote, ki so večji od celote, in jih zapiše v matematični obliki (npr. ena torta in pol, 2 jabolki in četrt:)	M	II	0,27	0,43
	8.2	1	Aritmetika in algebra	izračuna en del od celote, pri čemer je celota večkratnik imenovalca	M	II	0,56	0,31

Naloga		Točke	Tema	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	IT	ID
9	9.1	1	Druge vsebine	zbere, uredi in predstavi podatke s prikazom s stolpci in z vrsticami (vključene so tudi situacije, pri katerih je za interpretacijo prikaza potrebna legenda, ki je vezana na znanje poštevanke) in ga interpretira	M	II	0,44	0,57
	9.2	1	Druge vsebine	zbere, uredi in predstavi podatke s prikazom s stolpci in z vrsticami (vključene so tudi situacije, pri katerih je za interpretacijo prikaza potrebna legenda, ki je vezana na znanje poštevanke), in ga interpretira	M	II	0,43	0,54
10.	10.1	1	Geometrija in merjenje	konstruira trikotnik z danimi stranicami	M	II	0,46	0,31
	10.2	1	Geometrija in merjenje	konstruira trikotnik z danimi stranicami	M	II	0,2	0,41
	10.3	1	Geometrija in merjenje	konstruira trikotnik z danimi stranicami	M	II	0,16	0,37
	10.4	1	Geometrija in merjenje	računa obseg trikotnika	M	II	0,57	0,48
	10.5	1	Geometrija in merjenje	računa obseg trikotnika	M	II	0,53	0,5
11	11.1	1	Geometrija in merjenje	dani premici z geotrikotnikom nariše vzporednico v določeni razdalji	M	II	0,63	0,39
	11.2	1	Geometrija in merjenje	dani premici z geotrikotnikom nariše vzporednico v določeni razdalji	M	II	0,55	0,43
12	12.1	1	Geometrija in merjenje	zna rokovati z denarjem v igri vlog (v življenjskih situacijah)	S	II	0,59	0,4
	12.2	1	Aritmetika in algebra	sešteva in odšteva decimalna števila	M	II	0,64	0,37
	12.3	1	Aritmetika in algebra	sešteva in odšteva decimalna števila	M	II	0,57	0,38
13	13.1	1	Aritmetika in algebra	pozna pojme vsota, razlika, zmnožek količnik	S	III	0,13	0,39
	13.2	1	Aritmetika in algebra	izračuna vrednost številskega izraza z oklepaji (tudi z vsemi štirimi računskimi operacijami)	S	III	0,26	0,52
	13.3	1	Aritmetika in algebra	izračuna vrednost številskega izraza z oklepaji (tudi z vsemi štirimi računskimi operacijami)	S	III	0,23	0,51
	13.4	1	Aritmetika in algebra	pozna pojme vsota, razlika, zmnožek količnik	S	III	0,17	0,35
	13.5	1	Aritmetika in algebra	s preoblikovanjem enačb v ekvivalentne enačbe določi neznano število pri enačbah seštevanja in odštevanja	S	III	0,23	0,38
14.	14.1	1	Druge vsebine	s kombinatoričnim drevesom predstavi vse možne izide pri življenjski kombinatorični situaciji (do 12 kombinacij)	S	III	0,12	0,12
	14.2	1	Druge vsebine	s kombinatoričnim drevesom predstavi vse možne izide pri življenjski kombinatorični situaciji (do 12 kombinacij)	S	III	0,04	0,19
15	15.1	1	Geometrija in merjenje	prepozna, poimenuje in opiše stožec in pravilno 4-strano piramido	S	III	0,55	0,41
	15.2	1	Geometrija in merjenje	predstavi lastnosti geometrijskih teles z navajanjem števila ploskev, robov in oglišč	S	III	0,24	0,23
	15.3	1	Geometrija in merjenje	prepozna, poimenuje in opiše stožec in pravilno 4-strano piramido	S	III	0,19	0,38
16	16.1	1	Druge vsebine	zna izpolniti preglednico, v kateri je več stolpcev in vrstic (npr. učenci in njihovo najljubše sadje, šport)	M	IV	0,52	0,48
	16.2	1	Druge vsebine	zna izpolniti preglednico, v kateri je več stolpcev in vrstic (npr. učenci in njihovo najljubše sadje, šport)	M	IV	0,28	0,48
	16.3	1	Druge vsebine	zna izpolniti preglednico, v kateri je več stolpcev in vrstic (npr. učenci in njihovo najljubše sadje, šport)	M	IV	0,2	0,46
	16.4	1	Druge vsebine	določi aritmetično sredino za podatke iz življenjskih situacij	S	IV	0,02	0,25
	16.5	1	Druge vsebine	določi aritmetično sredino za podatke iz življenjskih situacij	S	IV	0,06	0,29

LEGENDA:

***Naloga*:** oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, po *Navodilih za vrednotenje* in po programu za e-vrednotenje

Točke: maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge

***Tema*:** tema, ki jo preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu

***Cilj – učenec*:** cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu

***Standard znanja*:** standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga: M – minimalni, S – standard; povzeto po učnem načrtu

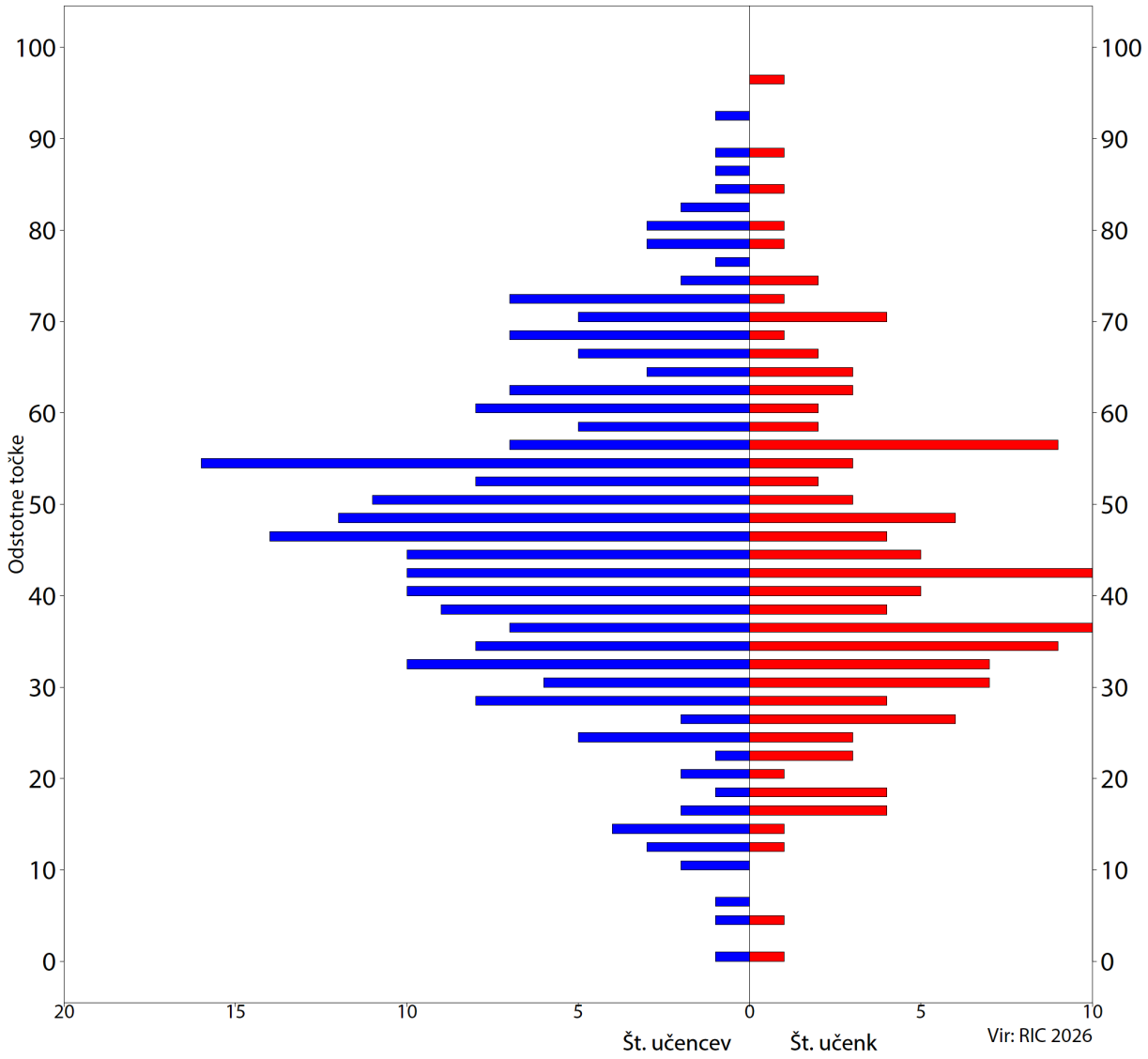
***Taksonomska stopnja* (po Gagneju):** taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge: I – poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev, II – izvajanje rutinskih postopkov, III – uporaba kompleksnih postopkov, IV – reševanje in raziskovanje problemov

Indeks težavnosti: indeks označuje težavnost vprašanja/dela naloge/naloge in delež pravilnih odgovorov oziroma delež učencev, ki so vprašanje/del naloge/nalogo rešili pravilno

Indeks ločljivosti: indeks pove, kako dobro vprašanje/del naloge/naloga ločuje uspešnejše učence od manj uspešnih glede na njihov dosežek na celotnem preizkusu

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (matematika NIS, 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (matematika NIS, 9. razred, NPZ 2026)

Regija	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija	51,82	13,58	22	3
Goriška regija	42,33	17,37	24	5
Primorsko-notranjska regija	41,14	14,84	14	3
Gorenjska regija	46,52	18,10	23	4
Osrednjeslovenska regija	44,47	16,86	98	8
Jugovzhodna Slovenija	43,88	19,02	17	4
Posavska regija	44,67	16,95	21	3
Zasavska regija	46,19	15,46	21	4
Savinjska regija	52,85	19,53	66	7
Koroška regija	45,06	11,83	17	2
Podravska regija	32,85	15,12	33	5
Pomurska regija	42,00	19,17	15	4

nazaj na Poročilo

5.5 Nacionalno preverjanje znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom 2026 iz družboslovja v 9. razredu

Poročilo

Preizkus znanja za nacionalno preverjanje znanja (NPZ) iz družboslovja za 9. razred v prilagojenem izobraževanem programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS) je pripravljen na podlagi veljavnega učnega načrta za učence te populacije. Struktura preizkusa je bila primerljiva glede na pretekla preverjanja. Učenci so reševali naloge iz treh vsebinskih sklopov: geografije, zgodovine ter domovinske in državljanske kulture in etike. Naloge so preverjale znanje na vseh stopnjah poenostavljene Bloomove taksonomije. Največji delež nalog (50 %) je preverjal znanje in poznavanje pojmov, dejstev ter osnovnih prostorskih predstav, nekoliko manjši delež nalog (36 %) je preverjal razumevanje in uporabo podatkov, pojavov in postopkov, najmanjši delež nalog (14 %) pa analizo, sintezo in vrednotenje znanja. Preizkus ni preverjal le poznavanja posameznih vsebin, temveč tudi sposobnost uporabe znanja v konkretnih situacijah, interpretacijo različnih grafičnih prikazov, zemljevidov in slikovnega gradiva ter povezovanje informacij pri reševanju problemskih nalog (priloga 1).

Analiza osnovnih statističnih podatkov in porazdelitve dosežkov na državni ravni kaže, da je bilo povprečno število doseženih točk 24,36, kar predstavlja 48,73 % vseh možnih točk. Indeks težavnosti preizkusa je znašal 0,49, kar kaže na srednjo zahtevnost preizkusa, indeks zanesljivosti pa 0,83, kar zagotavlja na dobro mersko zanesljivost preizkusa. Porazdelitev dosežkov je asimetrična. Manjši del učencev je dosegel zelo nizke ali zelo visoke dosežke, medtem ko se večina dosežkov giblje okoli srednje vrednosti (priloga 2). Ob tem je opaziti tudi precejšnjo razpršenost dosežkov, kar potrjuje heterogenost populacije učencev v programu NIS. Preverjanja se je udeležilo več fantov kot deklet, slednja pa so bila v povprečju manj uspešna. Najvišji dosežki so bili doseženi med fanti, medtem ko so bili najnižji dosežki zabeleženi pri dekletih (priloga 4). Razlike med povprečnimi dosežki po regijah so razmeroma majhne in znašajo približno 8,5 % točke, kar kaže na precej primerljivo uspešnost med regijami (priloga 5).

Iz specifikacijske tabele (priloga 3) je razvidno, katere učne cilje in standarde znanja so preverjale posamezne naloge. Pri analizi dosežkov ugotavljamo skupne značilnosti v izkazanem znanju učencev po posameznih taksonomskih stopnjah. Učenci so relativno uspešno reševali naloge na prvi taksonomski stopnji, torej tiste, ki so preverjale poznavanje dejstev in prepoznavanje osnovnih družboslovnih pojmov, malenkost manj uspešni so bili pri nalogah druge taksonomske stopnje, ki so zahtevale razumevanje in uporabo znanja o pojavih, pojmih in procesih. Pričakovano najmanj uspešni pa so bili pri reševanju nalog, kjer so morali uporabiti znanja v novih situacijah ali z analizo danih podatkov rešiti problemske naloge.

Prva taksonomska stopnja – Na prvo taksonomsko stopnjo so bile uvrščene naloge, ki so preverjale dejstva in poznavanje osnovnih pojmov s področij geografije, zgodovine ter domovinske in državljanske kulture in etike.
Najvišja uspešnost reševanja je bila pri nalogi, kjer so učenci iz slikovnega nabora prepoznavali slovenske značilnosti (naloga 1.01) in ob zemljevidu Evrope državi Hrvaško in Francijo (naloga 1.03). Pri teh nalogah so učenci predvsem prepoznavali informacije ob jasni slikovni in prostorski podpori, kar je verjetno prispevalo k višji uspešnosti reševanja. Nekoliko manj učencev je kot državo Evrope prepoznalo Irsko, kar lahko kaže na manjšo prepoznavnost države oziroma manj pogosto srečevanje z njo pri pouku ali v vsakdanjem življenju. Prav tako so zelo uspešno na sliki prepoznali zemeljsko jedro (naloga 1.06) in znano paleolitsko piščal (naloga 2.01) ter iz nabora slik zastavo Evropske unije (naloga 3.01). Uspešnost teh nalog kaže, da so učenci uspešnejši pri prepoznavanju pojmov in vsebin, kadar imajo na voljo slikovno gradivo in nabor možnih rešitev. Relativno uspešno so navajali evro kot skupno denarno enoto Evropske unije (naloga 3.01) in s pomočjo nabora umestili dano časovno obdobje v ustrezno zgodovinsko obdobje (naloga 2.01). Nalogi sta zahtevali povezovanje osnovnega znanja z danimi možnostmi odgovorov, kar je učencem verjetno olajšalo izbiro ustrezne rešitve.
Med nalogami z najnižjo uspešnostjo reševanja izstopa predvsem naloga 1.02, kjer so morali učenci dopolniti seznam pokrajin Slovenije. Alpske pokrajine so navajali razmeroma uspešno, obpanonske in obsredozemske pa izrazito neuspešno; pogosta napaka je bila navajanje starejših poimenovanj pokrajin (panonske in primorske pokrajine). Naloga ni zahtevala le prepoznavanja pokrajin, temveč tudi natančno uporabo ustreznih strokovnih poimenovanj, kar je za učence predstavljalo dodatno zahtevnost. Prav tako na tej taksonomski stopnji izstopa naloga 1.05, kjer tudi učenci z najvišjimi dosežki niso uspešno poimenovali plimovanja kot procesa izmeničnega spreminjanja višine vodne gladine. Naloga ni imela dodatnega podpornega slikovnega gradiva in je bila pogosto nerešena. Dosežki kažejo, da je samostojni priklic strokovnega izraza brez dodatne podpore predstavljal večjo zahtevnost. Za sicer na sliki uspešno prepoznano paleolitsko piščal so učenci manj uspešno navajali vrsto zgodovinskega vira (naloga 2.01), prav tako niso bili uspešni pri navajanju slovanskih narodov (naloga 2.02). Teh nalog v skoraj polovici primerov učenci niso reševali, kar lahko kaže na več težav pri aktivnem priklicu informacij in uporabi strokovnih izrazov brez ponujenih možnih odgovorov. S področja domovinske in državljanske kulture in

etike so najmanj uspešno navajali naslov himne Evropske unije. Učenci so pogosto kot himno neustrezno navajali *Zdravljico*. Manj uspešno so navajali tudi državo, v kateri je sedež Evropske unije (naloga 3.01). Pri odgovorih se kaže težnja po nezmožnosti povezovanja vprašanj z bolj poznanimi in učencem bližjimi vsebinami, kar je lahko vplivalo na pogostejše neustrezne odgovore.

Ugotavljamo, da imajo učenci več težav pri samostojnem priklicu in natančni uporabi strokovnih izrazov, predvsem pri nalogah brez dodatne podpore ali ponujenih možnosti odgovorov. Težave so se pokazale predvsem pri nalogah, ki so zahtevale samostojno poimenovanje pojmov in uporabo strokovnega besedišča brez dodatne podpore. Učenci so sicer uspešnejši pri prepoznavanju osnovnih dejstev, kadar imajo na voljo nabor možnih rešitev in ustrezno slikovno podporo.

Druga taksonomska stopnja – Na drugo taksonomsko stopnjo smo uvrstili naloge, ki so zahtevale razumevanje družboslovnih konceptov in uporabo znanja, vključevale pa so branje in interpretacijo klimograma, uporabo zemljevida, razumevanje posledic izumov in konceptov demokratičnega odločanja. Sicer je bila povprečna uspešnost reševanja le malo manjša od uspešnosti reševanja nalog prve taksonomske stopnje.
Učenci so bili najuspešnejši pri branju klimograma (naloga 1.08) in navajanju držav brez morske obale ob branju zemljevida (naloga 1.10) ter relativno uspešni pri prepoznanju postopka volitev iz danega opisa (naloga 3.02). Uspešnost teh nalog kaže, da so bili učenci uspešnejši pri nalogah, ki so vključevale jasno strukturirane podatke, grafične prikaze ali konkretne opise situacij. Analiza dosežkov kaže, da so učenci razmeroma uspešno navajali posledici premikanja tektonskih plošč (naloga 1.07), čeprav je bila ta naloga pogosto tudi nerešena. To nakazuje, da so nekateri poznali osnovni koncept, vendar so imeli težave pri samostojnem oblikovanju odgovora. Več težav so imeli učenci pri uporabi znanja o smereh neba ob branju zemljevida in danih trditvah (naloga 1.09), še posebej v delu, kjer so morali navesti stransko smer neba. Naloga ni zahtevala le poznavanja smeri neba, temveč tudi uporabo tega znanja v prostorskem kontekstu in povezovanje več informacij hkrati. Prav tako je bila med najmanj uspešno rešenimi naloga 2.05, kjer so učenci navajali posledice tehnoloških izumov. Pogosto so odgovarjali z eno besedo, ki ni predstavljala pomensko ustreznega odgovora; parni stroj pa so pogosto (kljub sliki) zamenjali s »pralnim strojem«. Dosežki kažejo, da težava ni bila nujno v nepoznavanju vsebine, temveč tudi v natančnem razumevanju pojmov in oblikovanju ustreznega odgovora.
Ugotavljamo, da je bila uspešnost učencev na drugi taksonomski stopnji povezana ne le z razumevanjem vsebine, temveč tudi z zmožnostjo prenosa znanja v konkretne situacije in ustreznim oblikovanjem odgovorov. Iz dosežkov je razvidno tudi, da imajo učenci več težav pri razlikovanju med sorodnimi pojmi in pojavi ter pri natančni uporabi že usvojenega znanja.

Tretja taksonomska stopnja – Na tretjo taksonomsko stopnjo smo uvrstili le naloge s področij geografije in zgodovine. Povprečna uspešnost reševanja nalog na tej taksonomski stopnji je bila po pričakovanjih najnižja, v primerjavi s prvima dvema stopnjama. Naloge na tretji taksonomski stopnji so od učencev zahtevale problemsko reševanje in analizo, primerjanje ali sintezo danih podatkov.
Najuspešneje, vendar še vedno le v 47 % primerov, je bila rešena naloga 2.06, pri kateri so učenci navedli eno razlago razlike v značilnosti karavele in srednjeveške ladje, ki je vplivala na uporabo ladij za dolga pomorska potovanja. Naloga je zahtevala primerjanje dveh značilnosti in povezovanje teh razlik z njihovo uporabnostjo, kar je od učencev zahtevalo uporabo znanja v novi situaciji. Kot najtežja se je izkazala naloga 1.11, kjer so učenci morali glede na dane podatke sklepati o dolžini dneva in noči glede na datum (enakonočje) in lokacijo kraja (polobli). Naloge niso uspešno reševali niti učenci z najvišjimi skupnimi dosežki. Naloga je zahtevala hkratno povezovanje več informacij in uporabo prostorskih ter časovnih predstav, kar je za učence predstavljalo veliko zahtevnost. Kot manj uspešno rešena se je izkazala tudi naloga 1.12, kjer so učenci navajali ukrepe za zmanjševanje posledic poplav na poplavnih območjih. Ob analizi odgovorov ugotavljamo, da so pogosto navajali ukrepe, ki se izvajajo ob samih poplavah, uspešnost reševanja pa je strmo padala ob zahtevi po zapisu vsakega nadaljnjega ukrepa. Vseh treh ustreznih ukrepov niso navedli niti učenci z najvišjimi skupnimi dosežki. To kaže, da so imeli več težav pri samostojnem oblikovanju več ustreznih rešitev za isti problem.
Dosežki na tretji taksonomski stopnji kažejo, da je približno petina učencev uspešno reševala naloge, ki so zahtevale uporabo znanja v novih situacijah, večstopenjsko sklepanje in povezovanje različnih informacij. Učenci so imeli več težav predvsem pri nalogah, kjer ni zadostovalo zgolj prepoznavanje ali priklic podatkov, temveč samostojna analiza, primerjanje in oblikovanje več ustreznih rešitev.

Priporočila za poučevanje

Na podlagi analiz predlagamo, da naj bo pri pouku družboslovja večji poudarek na dosledni uporabi strokovnih terminov ter spodbujanju učencev k njihovi aktivni rabi v pisnem in ustnem izražanju, ne le pri prepoznavanju pojmov. Za utrjevanje znanja naj se pogosteje uporabljajo raznoliki zemljevidi, klimogrami, slikovno gradivo in naloge brez ponujenih odgovorov, saj se je pokazalo, da imajo učenci več težav pri samostojnem priklicu informacij in oblikovanju odgovorov. Pouk naj vključuje več nalog, ki zahtevajo primerjanje, utemeljevanje in povezovanje različnih informacij, s čimer bi učenci postopno razvijali zmožnost uporabe znanja v novih situacijah. Posebno pozornost je smiselno nameniti nalogam, ki vključujejo prostorsko predstavo, večstopenjsko sklepanje in samostojno oblikovanje več možnih rešitev istega problema. Zahtevnejše vsebine, kot so astronomski pojavi,

orientacija v prostoru, zgodovinski viri in družboslovni procesi, je priporočljivo utrjevati s praktičnimi dejavnostmi, vajami razvrščanja, slikovnimi prikazi ter analizo konkretnih primerov, saj tak pristop učencem omogoča boljše razumevanje in uporabo pojmov. Pomembno je tudi postopno zmanjševanje podpore pri delu – od nalog s slikovnim gradivom in naborom odgovorov do nalog, ki zahtevajo samostojno oblikovanje odgovorov. Cilj prihodnjega pedagoškega dela naj bo postopno razvijanje samostojne in natančne uporabe družboslovnega znanja v različnih učnih in življenjskih situacijah.

Priloge:

Priloga 1: Struktura in opis preizkusa znanja

Priloga 2: Osnovni statistični podatki in porazdelitev dosežkov v državi

Priloga 3: Specifikacijska tabela

Priloga 4: Dosežki po spolu

Priloga 5: Dosežki po regijah

Struktura in opis preizkusa znanja

1 Predmet: DRUŽBOSLOVJE

2 Podlaga za preizkus

Učni načrt. Prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom (NIS). Družboslovje v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju [Elektronski vir]/Hergan, Irena, geografija (et al.). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2022.

Učni načrt. Prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom (NIS). Družboslovje v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju [Elektronski vir]/Hergan, Irena, geografija (et al.). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2022.

3 Shema preizkusa

Opis	Predviden čas	Delež v skupnem številu točk
S preizkusom preverjamo doseganje ciljev oziroma standardov znanja učnega načrta.	60 minut	100 %

4 Tipi nalog in vrednotenje

Število nalog	Tipi nalog	Skupno število točk	Vrednotenje
do 20	naloge zaprtega tipa (alternativna izbira; izbirni tip z enim ali več pravilnimi odgovori; dopolnjevanje z naborom ali brez nabora; povezovanje, urejanje in razvrščanje; kratki zaprti odgovori) in naloge polodprtega tipa (kratki polodprti odgovori)[1]	50	Naloge so ovrednotene v skladu s točkovnikom.

5 Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje[2]

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
1. znanje in prepoznavanje: – naštevanje, prepoznavanje, reprodukcija vsebin, podatkov, dejstev, pojmov, načel in posplošitev – osnovno topografsko znanje in temeljne prostorske predstave	50 %
2. razumevanje in uporaba: – interpretacija podatkov v različnih grafičnih prikazih, zemljevidih in drugem slikovnem gradivu – primerjava, razlikovanje dejavnikov, pojavov in procesov	36 %
3. analiza, sinteza in vrednotenje: – načrtovanje rešitev, ukrepov, razvoja – interpretacija vzročno-posledičnih povezav – vrednotenje dejavnikov, pojavov in procesov	14 %

[1] Tipi nalog, povzeti po E-banki nalog RIC (elektronski vir).
[2] Taksonomske stopnje, povzete po poenostavljeni Bloomovi taksonomiji.

6 Opis preizkusa

Vsebinski sklopi	Število točk v preizkusu	Število nalog v preizkusu
GEOGRAFIJA	30	12
ZGODOVINA	14	6
DOMOVINSKA IN DRŽAVLJANSKA KULTURA IN ETIKA	6	2

V preizkus znanja je vložena barvna priloga, na kateri so slike, zemljevidi, grafični prikazi in drugo slikovno gradivo. Učenci rešujejo posamezne naloge s pomočjo slikovnega gradiva na barvni prilogi in v preizkusu znanja.

IZLOČENE VSEBINE

V šolskem letu 2025/26 bodo v preizkusu znanja zajete vse vsebine iz učnega načrta, razen naslednjih vsebin za 9. razred:

Sklop: *Domovinska in državljanska kultura in etika*
vsebini:
- verovanje, verstva in država,
- finance, delo in gospodarstvo;

sklop: *Geografija*
vsebine:
- Avstralija in Oceanija,
- Amerika,
- Polarna območja.

7 Pripomočki

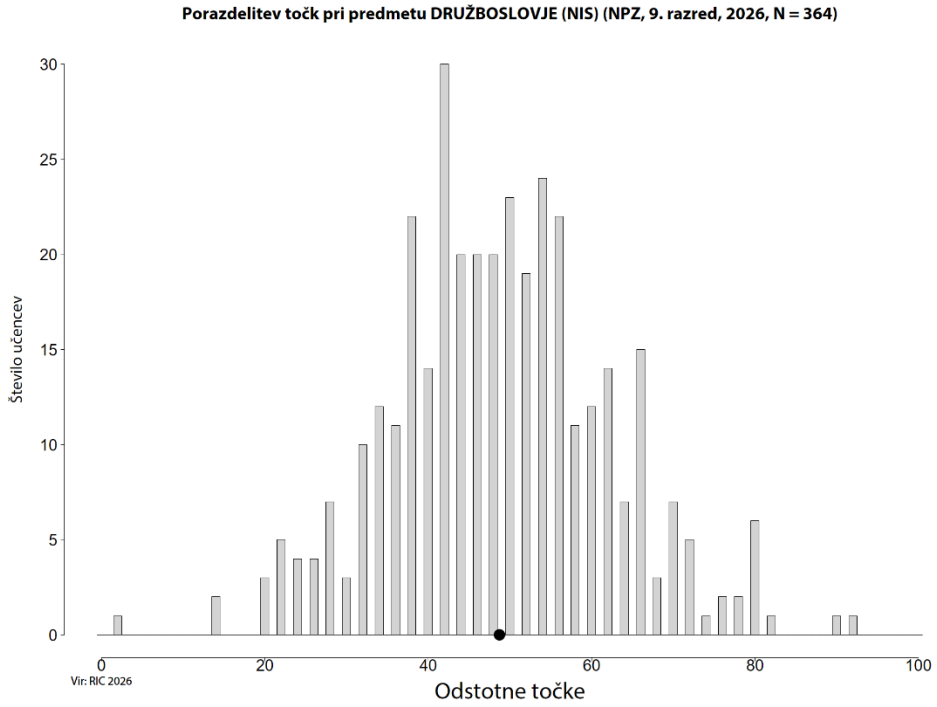
Učenec oz. učenka prinese s seboj modro ali črno nalivno pero oz. moder ali črn kemični svinčnik.

nazaj na Poročilo

Osnovni statistični podatki (družboslovje NIS, 9. razred, NPZ 2026)

Število učencev	364
Število postavk	50
Možne točke	50
Povprečno število točk	24,36
Povprečno število odstotnih točk	48,73
Standardni odklon odstotnih točk	13,53
Indeks težavnosti	0,49
Indeks zanesljivosti	0,83

Porazdelitev dosežkov v državi (družboslovje NIS 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Specifikacijska tabela (družboslovje NIS, 9. razred, NPZ 2026)

Naloga		Točke	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	IT	ID
I. DEL: GEOGRAFIJA							
1.01	1.01.1	1	izdela svoj seznam slovenskih prepoznavnosti oziroma značilnosti	S	I	0,93	0,16
	1.01.2	1	izdela svoj seznam slovenskih prepoznavnosti oziroma značilnosti	S	I	0,93	0,20
	1.01.3	1	izdela svoj seznam slovenskih prepoznavnosti oziroma značilnosti	S	I	0,93	0,20
1.02	1.02.1	1	na zemljevidu omeji pet naravnogeografskih pokrajin Slovenije (Obpanonske, Predalpske, Alpske, Obsredozemske in Dinarskokraške pokrajine) in jih primerja med seboj glede na geografsko lego, podnebje in značilnosti površja ter glede na neživo in živo naravno raznovrstnost	M	I	0,52	0,38
	1.02.2	1	na zemljevidu omeji pet naravnogeografskih pokrajin Slovenije (Obpanonske, Predalpske, Alpske, Obsredozemske in Dinarskokraške pokrajine) in jih primerja med seboj glede na geografsko lego, podnebje in značilnosti površja ter glede na neživo in živo naravno raznovrstnost	M	I	0,11	0,08
	1.02.3	1	na zemljevidu omeji pet naravnogeografskih pokrajin Slovenije (Obpanonske, Predalpske, Alpske, Obsredozemske in Dinarskokraške pokrajine) in jih primerja med seboj glede na geografsko lego, podnebje in značilnosti površja ter glede na neživo in živo naravno raznovrstnost	M	I	0,06	0,15
1.03	1.03.1	1	ob zemljevidu imenuje države južne Evrope	M	I	0,95	0,15
	1.03.2	1	na zemljevidu določi lego zahodne Evrope in imenuje države	M	I	0,93	0,30
	1.03.3	1	na zemljevidu določi lego zahodne Evrope in imenuje države	M	I	0,74	0,30
1.04	1.04.1	1	imenuje in opiše posamezne toplotne in rastlinske pasove Evrope in sklepa o možnostih za življenje ljudi v posameznih toplotnih pasovih	M	I	0,77	0,13
	1.04.2	1	imenuje in opiše posamezne toplotne in rastlinske pasove Evrope in sklepa o možnostih za življenje ljudi v posameznih toplotnih pasovih	M	I	0,64	0,29
	1.04.3	1	imenuje in opiše posamezne toplotne in rastlinske pasove Evrope in sklepa o možnostih za življenje ljudi v posameznih toplotnih pasovih	M	I	0,51	0,23
1.05	1.05.1	1	razloži vpliv zunanjih dejavnikov na planet Zemlja	S	I	0,12	0,28
1.06	1.06.1	1	opiše obliko in notranjost Zemlje	M	I	0,19	-0,01
	1.06.2	1	opiše obliko in notranjost Zemlje	M	I	0,82	0,36
1.07	1.07.1	1	razloži nastanek ognjenikov in potresov	S	II	0,63	0,38
	1.07.2	1	razloži nastanek ognjenikov in potresov	S	II	0,48	0,39
1.08	1.08.1	1	primerja klimograme južne, srednje, vzhodne in severne Evrope ter ugotovi mesečne razlike v temperaturah in padavinah	M	II	0,78	0,21
	1.08.2	1	primerja klimograme južne, srednje, vzhodne in severne Evrope ter ugotovi mesečne razlike v temperaturah in padavinah	M	II	0,70	0,35
1.09	1.09.1	1	se orientira na globusu in zemljevidu sveta na podlagi strani neba in izhodiščnega poldnevnika ter vzporednika in določi lego celin	M	II	0,53	0,31
	1.09.2	1	se orientira na globusu in zemljevidu sveta na podlagi strani neba in izhodiščnega poldnevnika ter vzporednika in določi lego celin	M	II	0,50	0,36
	1.09.3	1	se orientira na globusu in zemljevidu sveta na podlagi strani neba in izhodiščnega poldnevnika ter vzporednika in določi lego celin	M	II	0,20	0,28

Naloga		Točke	Cilj – učenec	Standard znanja	Taksonomska stopnja	IT	ID
1.10	1.10.1	1	ob zemljevidu opiše površje Evrope	M	II	0,80	0,38
	1.10.2	1	ob zemljevidu opiše površje Evrope	M	II	0,74	0,40
	1.10.3	1	ob zemljevidu opiše površje Evrope	M	II	0,65	0,45
1.11	1.11.1	1	razume vzroke za spreminjanje dolžine dneva in noči v letu	S	III	0,10	0,27
	1.11.2	1	razume vzroke za spreminjanje dolžine dneva in noči v letu in na zemljevidu sveta in globusu pokaže Zemljine poloble, ekvator in začetni poldnevnik ter oba tečaja	S	III	0,03	0,08
1.12	1.12.1	1	razume najpomembnejše naravno- in družbenogeografske procese ter njihovo sovplivanje na prebivalstvo in gospodarstvo	S	III	0,40	0,40
	1.12.2	1	razume najpomembnejše naravno- in družbenogeografske procese ter njihovo sovplivanje na prebivalstvo in gospodarstvo	S	III	0,23	0,41
	1.12.3	1	razume najpomembnejše naravno- in družbenogeografske procese ter njihovo sovplivanje na prebivalstvo in gospodarstvo	S	III	0,11	0,37
II. DEL: ZGODOVINA							
2.01	2.01.1	1	zna našteti nekaj arheoloških najdišč in opisati izbrane najdbe	M	I	0,88	0,26
	2.01.2	1	razlikuje zgodovinske vire (ustni, pisni, materialni)	M	I	0,16	0,37
	2.01.3	1	na podlagi slikovnega gradiva se orientira v času	S	I	0,75	0,27
2.02	2.02.1	1	spozna smeri razseljevanja Slovanov in slovanske narode	S	I	0,13	0,31
	2.02.2	1	spozna smeri razseljevanja Slovanov in slovanske narode	S	I	0,09	0,33
2.03	2.03.1	1	na podlagi slikovnega gradiva opiše knežji kamen in spozna njegov simbolni pomen	M	I	0,52	0,21
2.04	2.04.1	1	ob zemljevidu opiše odkritja novih celin (pokaže Ameriko) in se seznani s prvimi odpravami konec 15. stoletja	M	I	0,55	-0,06
	2.04.2	1	ob zemljevidu opiše odkritja novih celin (pokažejo Ameriko) in se seznani s prvimi odpravami konec 15. stoletja	M	I	0,43	0,11
	2.04.3	1	ob zemljevidu opiše odkritja novih celin (pokažejo Ameriko) in se seznani s prvimi odpravami konec 15. stoletja	M	I	0,54	0,12
2.05	2.05.1	1	opiše razvoj gospodarstva in obrti po koncu turških vpadov na Slovenskem do prve svetovne vojne	M	II	0,27	0,36
	2.05.2	1	opiše razvoj gospodarstva in obrti po koncu turških vpadov na Slovenskem do prve svetovne vojne	M	II	0,20	0,16
	2.05.3	1	opišejo razvoj gospodarstva in obrti po koncu turških vpadov na Slovenskem do prve svetovne vojne	M	II	0,26	0,42
2.06	2.06.1	1	ob zemljevidu opiše odkritja novih celin (pokažejo Ameriko) in se seznani s prvimi odpravami konec 15. stoletja	M	III	0,47	0,39
	2.06.2	1	ob zemljevidu opiše odkritja novih celin (pokažejo Ameriko) in se seznani s prvimi odpravami konec 15. stoletja	M	III	0,18	0,33
III. DEL: DOMOVINSKA IN DRŽAVLJANSKA KULTURA IN ETIKA							
3.01	3.01.1	1	razloži, zakaj je nastala Evropska unija, in opiše njene cilje ter simbole	S	I	0,83	0,29
	3.01.2	1	razloži, zakaj je nastala Evropska unija, in opiše njene cilje ter simbole	S	I	0,20	0,32
	3.01.3	1	razloži, zakaj je nastala Evropska unija, in opiše njene cilje ter simbole	S	I	0,73	0,42
	3.01.4	1	spozna, kako poteka odločanje v Evropski uniji (Evropski parlament, Evropski svet, Evropska komisija)	S	I	0,10	0,36
3.02	3.02.1	1	ob primeru opiše razliko med volitvami in referendumom	S	II	0,61	0,29
	3.02.2	1	ob primeru opiše razliko med volitvami in referendumom	S	II	0,41	0,33

LEGENDA:

***Naloga*:** oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, po *Navodilih za vrednotenje* in po programu za e-vrednotenje

Točke: maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge

***Cilj – učenec*:** cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu

***Standard znanja*:** standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga: M – minimalni, S – standard; povzeto po učnem načrtu

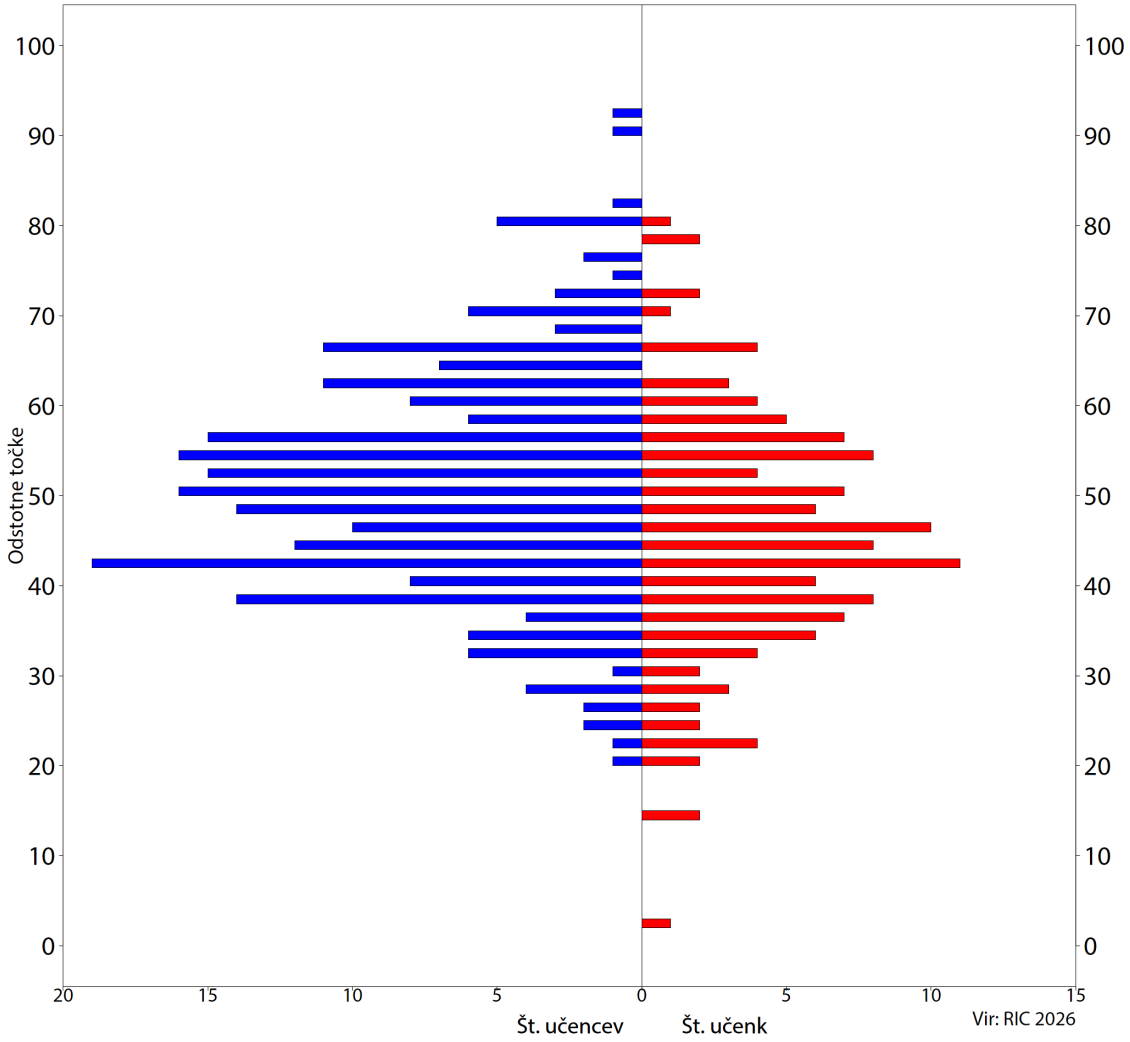
***Taksonomska stopnja* (po Bloomu):** taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge: I – znanje in prepoznavanje, II – razumevanje in uporaba, III – analiza in sinteza ter vrednotenje

Indeks težavnosti: indeks označuje težavnost vprašanja/dela naloge/naloge in delež pravilnih odgovorov oziroma delež učencev, ki so vprašanje/del naloge/nalogo rešili pravilno

Indeks ločljivosti: indeks pove, kako dobro vprašanje/del naloge/naloga ločuje uspešnejše učence od manj uspešnih glede na njihov dosežek na celotnem preizkusu

nazaj na Poročilo

Dosežki po spolu (družboslovje NIS, 9. razred, NPZ 2026)

nazaj na Poročilo

Dosežki po regijah (družboslovje NIS, 9. razred, NPZ 2026)

Regija	Povprečje	Standardni odklon	Število učencev	Število šol
Obalno-kraška regija	47,13	12,43	23	3
Goriška regija	43,91	18,16	23	5
Primorsko-notranjska regija	45,00	12,72	14	3
Gorenjska regija	49,36	12,87	25	4
Osrednjeslovenska regija	49,26	13,61	97	8
Jugovzhodna Slovenija	51,88	13,81	16	4
Posavska regija	48,19	11,19	21	3
Zasavska regija	51,82	11,92	22	4
Savinjska regija	51,88	14,62	64	7
Koroška regija	46,63	10,68	16	2
Podravska regija	43,35	10,93	31	5
Pomurska regija	50,67	13,44	12	4

nazaj na Poročilo

6. Ugotovitve in ocene državne komisije za vodenje NPZ v šolskem letu 2025/26

Nacionalno preverjanje znanja v 3. razredu

Preizkus v okviru nacionalnega preverjanja znanja iz **slovenščine** je opravljalo 19.999 učencev. Skupni dosežek na preizkusu je bil 40,46 odstotne točke, standardni odklon pa 22,18 odstotne točke. Primerjava dosežkov po spolu kaže, da so učenke v povprečju dosegle nekoliko višje dosežke kot učenci. Večjih razlik med regijami ni bilo. Po primerjavi povprečnih dosežkov med regijami je bil najnižji povprečni dosežek izmerjen pri učencih Posavske regije (37,71), najvišji pa pri učencih Osrednjeslovenske regije (42,63).

Preizkus v okviru nacionalnega preverjanja znanja iz **italijanščine** je opravljalo 56 učencev. Skupni dosežek na preizkusu je bil 61,57 odstotne točke, standardni odklon pa 20,51 odstotne točke. Analiza odgovorov je pokazala, da učencem največji izziv predstavlja jezikovna pravilnost pri samostojnem tvorjenju besedila s pisanimi črkami.

Preizkus v okviru nacionalnega preverjanja znanja iz **madžarščine** je opravljalo 27 učencev. Skupni dosežek na preizkusu je bil 67,33 odstotne točke, standardni odklon pa 21,87 odstotne točke. Primerjava obeh delov preizkusa je pokazala, da so bili učenci pri reševanju nalog, povezanih z neumetnostnim besedilom, in pri nalogah, povezanih z umetnostnim besedilom, podobno uspešni.

Preizkus v okviru nacionalnega preverjanja znanja iz **matematike** je opravljalo 20.114 učencev. Skupni dosežek na preizkusu je bil 57,06 odstotne točke, standardni odklon pa 20,85 odstotne točke. Primerjava dosežkov po spolu ni pokazala bistvenih razlik med učenci in učenkami, čeprav so nekoliko uspešneje preizkus rešili učenci. Ravno tako ni bilo večjih razlik med regijami. Primerjava povprečnih dosežkov med regijami pa je pokazala, da je bil najnižji povprečni dosežek izmerjen pri učencih Posavske regije (54,53) in Jugovzhodne Slovenije (54,67), najvišji pa pri učencih Osrednjeslovenske (58,52) in Gorenjske regije (58,15).

Nacionalno preverjanje znanja v 6. razredu

Preizkus v okviru nacionalnega preverjanja znanja iz **slovenščine** je opravljalo 20.970 učencev. Skupni dosežek na preizkusu je bil 53,97 odstotne točke, standardni odklon pa 21,55 odstotne točke. Dosežki kažejo, da je bil učencem zahtevnejši del preizkusa, ki je temeljil na umetnostnem besedilu. Primerjava dosežkov po spolu tudi letos kaže na nekoliko večjo uspešnost učenk v primerjavi z učenci. Primerjava povprečnih dosežkov med regijami pa kaže, da je bil najnižji povprečni dosežek izmerjen pri učencih Obalno-kraške regije (50,64), najvišji pa pri učencih Osrednjeslovenske regije (56,54). Razlika med najnižjim in najvišjim povprečnim dosežkom je 5,90 odstotne točke (to je manj kot lani, ko je bila ta razlika 7,58 odstotne točke).

Preizkus v okviru nacionalnega preverjanja znanja iz **italijanščine** je opravljalo 60 učencev. Skupni dosežek na preizkusu je bil 53,92 odstotne točke, standardni odklon pa 15,58 odstotne točke.

Preizkus v okviru nacionalnega preverjanja znanja iz **madžarščine** je opravljalo 17 učencev. Skupni dosežek na preizkusu je bil 54,51 odstotne točke, standardni odklon pa 22,07 odstotne točke. Učenci so bili nekoliko uspešnejši pri nalogah, povezanih z umetnostnim besedilom (56,66), kot pri nalogah, povezanih z neumetnostnim besedilom (51,66).

Preizkus v okviru nacionalnega preverjanja znanja iz **angleščine** je opravljalo 20.544 učencev. Skupni dosežek na preizkusu je bil 58,04 odstotne točke, standardni odklon pa 26,23 odstotne točke. Rezultati preizkusa kažejo, da so učenci najuspešneje reševali naloge bralnega razumevanja, saj je bil indeks težavnosti (IT) 0,68. Sledi slušno razumevanje (IT = 0,62), poznavanje in raba besedišča (IT = 0,58) ter pisno sporočanje (IT = 0,45). Po primerjavi povprečnih dosežkov med regijami ugotavljamo, da je bil najnižji povprečni dosežek izmerjen pri učencih Jugovzhodne Slovenije (53,40), najvišji pa pri učencih Podravske regije (62,27).

Preizkus v okviru nacionalnega preverjanja znanja iz **nemščine** je opravljalo 475 učencev. Skupni dosežek na preizkusu je bil 60,97 odstotne točke, standardni odklon pa 20,81 odstotne točke. Učenke in učenci so bili najuspešnejši pri slušnem razumevanju in pisnem sporočanju, kjer je bil IT 0,65. Sledi bralno razumevanje (IT = 0,62). Najzahtevnejše so bile naloge poznavanja in rabe jezika (IT = 0,55). NPZ iz nemščine so pisali učenci v štirih regijah (Koroški, Podravski, Pomurski in Savinjski). Številčno najbolj zastopana je bila Pomurska regija s 440 učenci iz 32 šol. V Podravski regiji je NPZ iz nemščine pisalo 21 učencev iz dveh šol, v Koroški regiji 12 učencev iz dveh šol in v Savinjski regiji 2 učenca iz dveh šol.

Nacionalno preverjanje znanja iz **matematike** je opravljalo 20.924 učencev. Povprečni dosežek na preizkusu je bil 52,56 odstotne točke, standardni odklon pa 19,10 odstotne točke. V povprečju so največ točk dosegli učenci Osrednjeslovenske regije (60,11 odstotne točke), najnižje dosežke pa so imeli učenci Pomurske regije (48,40 odstotne točke). Porazdelitev dosežkov po spolu je skoraj simetrična, iz česar lahko sklepamo, da v povprečju med spoloma v znanju matematike ni bistvenih razlik. To je podobno kot v prejšnjih letih.

Nacionalno preverjanje znanja v 9. razredu

Preizkus v okviru nacionalnega preverjanja znanja iz **slovenščine** je opravljalo 20.836 učencev. Skupni dosežek na preizkusu je bil 56,44 odstotne točke, standardni odklon pa 19,84 odstotne točke. Primerjava dosežkov po spolu tudi letos kaže na nekoliko večjo uspešnost učenk v primerjavi z učenci. Analiza dosežkov je pokazala, da so učenci uspešno reševali naloge, ki so preverjale recepcijsko zmožnost oz. razumevanje vsebine prebranega besedila, manj uspešno pa tiste, pri katerih je bilo za pravilni odgovor treba natančno prebrati navodilo/vprašanje. Manj kot polovica učencev je pravilno napisala vse sestavine uradne prošnje v obliki e-dopisa. Le najuspešnejši učenci so tvorili jezikovno pravilna krajša besedila. Po primerjavi povprečnih dosežkov med regijami ugotavljamo, da je bil najnižji povprečni dosežek izmerjen pri učencih Pomurske (51,65) in Koroške regije (51,95), najvišji pa pri učencih Osrednjeslovenske regije (60,41). Razlika med najnižjim in najvišjim povprečnim dosežkom je 8,76 odstotne točke.

Preizkus v okviru nacionalnega preverjanja znanja iz **italijanščine** je opravljalo 69 učencev. Skupni dosežek na preizkusu je bil 54,61 odstotne točke, standardni odklon pa 15,40 odstotne točke.

Preizkus v okviru nacionalnega preverjanja znanja iz **madžarščine** je opravljalo 20 učencev. Skupni dosežek na preizkusu je bil 62,00 odstotne točke (standardni odklon je bil 18,99 odstotne točke). Učenci so bili nekoliko uspešnejši pri nalogah ob neumetnostnem besedilu (64,58), kot pri nalogah ob umetnostnem besedilu (58,12).

Preizkus v okviru nacionalnega preverjanja znanja iz **angleščine** je opravljalo 5.178 učencev. Skupni dosežek na preizkusu je bil 54,03 odstotne točke, standardni odklon pa 23,95 odstotne točke. Rezultati preizkusa kažejo, da so učenci najuspešneje reševali naloge slušnega razumevanja, saj je bil IT 0,65. Sledi pisno sporočanje (IT = 0,59), bralno razumevanje (IT = 0,52) in raba besedišča (IT = 0,50). Manj uspešni so bili pri rabi slovničnih struktur (IT = 0,39). Primerjava povprečnih dosežkov med regijami kaže, da je bil najnižji povprečni dosežek izmerjen pri učencih Zasavske regije (49,80), najvišji pa pri učencih Podravske (55,61) in Osrednjeslovenske (55,60) regije.

Preizkus v okviru nacionalnega preverjanja znanja iz **nemščine** so opravljali 104 učenci. Skupni dosežek na preizkusu je bil 45,53 odstotne točke, standardni odklon pa 20,86 odstotne točke. Učenke in učenci so bili najuspešnejši pri bralnem razumevanju, kjer je bil IT 0,62. Sledita pisno sporočanje (IT = 0,48) in slušno razumevanje (IT = 0,47), najzahtevnejše pa so bile naloge poznavanja in rabe jezika (IT = 0,31). NPZ iz nemščine v 9. razredu so pisali učenci v dveh regijah (Pomurski in Podravski). Številčno bolj zastopana je bila Pomurska regija s 103 učenci. V Podravski regiji je NPZ iz nemščine pisal le en učenec.

Nacionalno preverjanje znanja iz **matematike** je opravljalo 20.893 učencev. Povprečni dosežek na preizkusu je bil 54,57 odstotne točke, standardni odklon pa 20,90 odstotne točke. V povprečju so največ točk dosegli učenci Osrednjeslovenske regije (60,11), najnižje dosežke pa so imeli učenci Pomurske regije (48,40). Porazdelitev dosežkov po spolu je skoraj simetrična, iz česar lahko sklepamo, da v povprečju med spoloma v znanju matematike ni bistvenih razlik. To je podobno kot v prejšnjih letih.

Nacionalno preverjanje znanja iz **zgodovine** je opravljalo 5.247 učencev. Povprečni dosežek na preizkusu je bil 54,74 odstotne točke, standardni odklon pa 17,77 odstotne točke. Razlike med regijami so majhne. V povprečju so najmanj točk dosegli učenci Podravske (51,61) in Goriške (51,65) regije, najvišje povprečne dosežke pa so imeli učenci Jugovzhodne Slovenije (58,22). Razlike v dosežkih med spoloma niso velike. Omeniti velja, da je bila struktura NPZ iz zgodovine delno prenovljena. Na podlagi analiz dosežkov iz preteklih let je bilo v preizkus vključenih nekoliko več nalog, ki so preverjale znanje na ravni razumevanja in uporabe, medtem ko je bilo manj nalog namenjenih analizi in sintezi znanja, torej nalog, ki preverjajo znanje na najvišjih taksonomskih ravneh. V primerjavi s preverjanjema l. 2021 in l. 2024 so učenci na državni ravni tokrat dosegli višje povprečje.

Nacionalno preverjanje znanja iz **kemije** je opravljalo 5.218 učencev. Povprečni dosežek na preizkusu je bil 42,50 odstotne točke, standardni odklon pa 17,42 odstotne točke. Letošnji povprečni dosežek je bil najnižji doslej. Učenci so bili uspešnejši pri reševanju nalog izbirnega tipa (51,68) kot pri nalogah odprtega tipa (31,20). V povprečju so bile učenke nekoliko uspešnejše od učencev. V povprečju so največ točk dosegli učenci Goriške regije (44,75), najnižje dosežke pa so imeli učenci Koroške regije (37,66).

Nacionalno preverjanje znanja iz **tehnike in tehnologije** je opravljalo 5.020 učencev. Povprečni dosežek na preizkusu je bil 51,73 odstotne točke, standardni odklon pa 18,62 odstotne točke. Razlika v povprečnih dosežkih regij je približno 11 odstotnih točk. Najnižji povprečni dosežek so dosegli učenci Obalno-kraške regije (47,54), najvišji pa učenci Posavske regije (58,30).

Nacionalno preverjanje znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom v 6. razredu

Preizkus znanja iz **slovenščine** je opravljalo 383 učencev. Učenci so v povprečju dosegli 56,00 odstotnih točk, kar je višji povprečni dosežek kot lani (45,35), ko se je NPZ v NIS prvič izvajal obvezno. Standardni odklon je 17,27 odstotne točke. Porazdelitev dosežkov kaže raznolikost v zmožnostih in znanju učencev ter potrjuje, da učenci v programu NIS ne predstavljajo enovite skupine, temveč heterogeno populacijo z različnimi ravnmi zmožnosti in podpornih potreb. Analiza dosežkov po spolu kaže, da je v populaciji več učencev, vendar so bile učenke v povprečju uspešnejše.

Preizkus znanja iz **matematike** je opravljalo 385 učencev. Učenci so v povprečju dosegli 55,46 odstotne točke, kar je višji povprečni dosežek kot lani (51,14), ko se je NPZ v NIS prvič opravljal obvezno. Standardni odklon je 17,94 odstotne točke. Porazdelitev dosežkov po spolu kaže, da je preizkus reševalo več učencev kot učenk, kar je v skladu s splošno populacijo v tem programu. Povprečna uspešnost po spolu je bila primerljiva, vendar so najvišje in najnižje dosežke dosegli učenci, kar nakazuje na večjo razpršenost znotraj te skupine.

Nacionalno preverjanje znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom v 9. razredu

Preizkus znanja iz **slovenščine** je opravljalo 366 učencev. Učenci so v povprečju dosegli 61,89 odstotne točke, kar je precej višji povprečni dosežek kot lani (55,32 odstotne točke), ko se je NPZ v NIS prvič opravljal obvezno. Standardni odklon je 13,53 odstotne točke. Porazdelitev dosežkov kaže precejšnjo razpršenost rezultatov med učenci, pri čemer je večina učencev dosegla rezultate v srednjem območju, manjši del učencev pa je dosegel izrazito nizke ali zelo visoke dosežke. Analiza po spolu kaže, da so učenke v povprečju izkazale nekoliko višje znanje.

Preizkus znanja iz **matematike** je opravljalo 371 učencev. Učenci so v povprečju dosegli 45,23 odstotne točke, kar je nižji povprečni dosežek kot lani (48,52). Standardni odklon je 17,62 odstotne točke. Razpršenost dosežkov kaže na izrazite razlike v matematičnih zmožnostih učencev, saj se v populaciji pojavljajo tako učenci z večjimi težavami pri usvajanju osnovnih matematičnih znanj kot tudi učenci, ki uspešno rešujejo zahtevnejše matematične naloge. Porazdelitev dosežkov po spolu kaže, da je preizkus reševalo več učencev kot učenk, kar odraža tudi razmerje med učenci po spolu v tej populaciji. Uspešnost učencev je bila nekoliko višja, čeprav so najvišje dosežke dosegle učenke, najnižje pa tako učenci kot tudi učenke.

Preizkus znanja iz **družboslovja** je opravljalo 364 učencev. Učenci so v povprečju dosegli 48,73 odstotne točke. Standardni odklon znaša 13,53 odstotne točke. Porazdelitev dosežkov je asimetrična, kar pomeni, da je manjši del učencev dosegel zelo nizke ali zelo visoke dosežke, medtem ko se večina dosežkov giblje okoli srednje vrednosti. Preverjanja se je udeležilo več učencev kot učenk**,** slednje pa so bile v povprečju nekoliko manj uspešne. Najvišji dosežki so bili doseženi med učenci, medtem ko so bili najnižji dosežki zabeleženi pri učenkah.

Nekatere ugotovitve in predlogi

Analiza dosežkov učencev pri slovenščini, madžarščini in italijanščini v 3. razredu kaže skupne vzorce pri jezikovnem opismenjevanju. Učenci pri vseh treh preizkusih izkazujejo večjo uspešnost pri nalogah, ki preverjajo bralno razumevanje z zaprtimi tipi vprašanj, in pri nalogah, pri katerih najdejo oporo v obliki dodatnih informacij. Kot šibko področje pa se pri vseh treh jezikih kaže tvorjenje odgovorov, utemeljevanje ter hkratno upoštevanje vsebinske in jezikovne ustreznosti. Učenci imajo težave pri pisanju samostojnih, smiselno povezanih in jezikovno pravilnih krajših besedil. Zato je pri pouku jezika smiselno sistematično razvijati strategije bralnega razumevanja, samostojno tvorjenje besedil in postopno utrjevanje jezikovne pravilnosti v različnih sporazumevalnih položajih. Učiteljem se tudi priporoča, da učence spodbujajo k reševanju kompleksnejših nalog z več postavkami, pri katerih morajo podatke poiskati v izhodiščnem besedilu, jih med seboj smiselno povezovati in nadgrajevati z informacijami iz predhodnih delov naloge. Na ta način bodo učenci razvijali zmožnosti sklepanja, bralnega razumevanja in reševanja nalog na višjih taksonomskih stopnjah. V višjih razredih se priporoča, da učitelji učencem ponudijo kompleksna in kakovostna besedila, ki zahtevajo zmožnost razumevanja podrobnih informacij in oblikovanja sklepov, ki jih dopušča sobesedilo. Priporočljivo je, da učencem predlagajo preoblikovanje besedil (parafraze) s posebnim poudarkom na opredelitvi pojmov in izrazov. Kar zadeva skladenjske in metajezikovne zmožnosti, priporočamo, da se utrdi učenčevo znanje slovnične analize in oblikoslovja. Zlasti priporočamo, da se utrdi učenčevo znanje pravopisnih pravil, pri čemer je nujno treba pri vseh učencih preveriti, ali morajo nadoknaditi pomanjkljivo predznanje ali usvojiti še neusvojeno znanje.

Pomen razumevanja izhodiščnega besedila je pomemben tudi pri drugih predmetih. Tako predmetna komisija za matematiko učiteljem priporoča, da naj učence sistematično navajajo na interpretacijo in uporabo podatkov v različnih matematičnih situacijah. Prav tako svetujejo dosledno uporabo strokovne terminologije, saj se učenci na ta način postopno vpeljujejo v njeno razumevanje in pravilno rabo. Predmetna komisija za kemijo pa priporoča več formativnega vrednotenja znanja in bolj intenzivno spodbujanje učencev k analizi podatkov. Predmetni komisiji za angleščino in nemščino učiteljem priporočata, da poleg učbeniških gradiv v pouk vključujejo tudi čim bolj avtentična besedila in različne vrste nalog ter da razvijajo vse štiri jezikovne spretnosti, torej tudi govorno, ki se pri NPZ ne preverja.

Rezultati NPZ ponujajo pomemben vpogled v znanje učencev in hkrati opozarjajo na izzive, ki jih je vredno upoštevati pri nadaljnjem načrtovanju pouka. Ugotovitve bodo v pomoč učiteljem pri prilagajanju metod in oblik dela ter poudarkov pri posameznih predmetih, s ciljem spodbujati razvoj raznolikih zmožnosti učencev. Hkrati predstavljajo izhodišče za strokovno refleksijo in usmerjeno pedagoško načrtovanje.